

Jaarstukken 2024

05 juni 2025

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	4
Voorwoord	6
Hoofdpijnen	7
Beleid	8
Financiën	13
Leeswijzer	16
Programma 1 Voor en van iedereen	17
1.1. Gezondheid	18
1.2. Sport & bewegen	20
1.3. Welzijn	22
1.4. Maatschappelijke & culturele voorzieningen	25
Programma 2 Kansrijk opgroeien	29
2.1. Jeugdbeleid	30
2.2. Jeugdzorg	32
2.3. Onderwijs & onderwijshuisvesting	33
Programma 3 Passend wonen in een groene omgeving	37
3.1. Wonen	38
3.2. Buitenruimte & leefomgeving	40
3.3. Duurzaamheid	43
3.4. Ruimtelijke ontwikkeling	46
Programma 4 Economisch vitaal en bereikbaar	55
4.1. Economie	56
4.2. Toerisme & cultureel erfgoed	58
4.3. Werk & inkomen	60
4.4. Mobiliteit	63
Programma 5 Duidelijke en transparante dienstverlening	70
5.1. Dienstverlening & communicatie	71
5.2. Veiligheid & handhaving	73
5.3. Bestuur & organisatie	75
5.4. Bestuurlijke samenwerking	77
Programma 6 Financieel gezond	82

6.1. Financiën	83
6.2. Vastgoed	84
6.3. Grondbeleid	86
6.4. Belastingen	88
Financiële recapitulatie	93
Paragrafen.....	96
Paragraaf Lokale heffingen	97
Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing	106
Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen.....	116
Paragraaf Financiering	125
Paragraaf Bedrijfsvoering	131
Paragraaf Verbonden partijen	139
Paragraaf Grondbeleid	156
Jaarrekening 2024.....	159
Leeswijzer	160
1. Balans	161
2. Algemene grondslagen opstellen jaarrekening	165
3. Toelichting op de balans	169
4. Overzicht van baten en lasten.....	189
5. Toelichting op overzicht van baten en lasten	192
6. SiSa verantwoording	204
7. Gebeurtenissen na balansdatum	230
8. Rechtmatigheidsverantwoording.....	231
9. Controleverklaring	233
Bijlagen.....	234
Bijlage 1 Overzicht investeringen.....	235
Bijlage 2 Taakvelden	245
Bijlage 3 Indicatoren.....	250

Voorwoord

Voorwoord

Aan de raad

Met enige trots presenteren wij u de jaarstukken van het jaar 2024 van gemeente Gooise Meren. Een jaar dat gekenmerkt werd door een vooruitzicht van een flink tekort als gevolg van het ravijnjaar. Het is ons gelukt om in 2024 verstandig gebruik te maken van de financiële ruimte die er tot en met 2025 is. We zijn terughoudend geweest in het aangaan van nieuwe structurele verplichtingen.

Zoals uw raad bij de vaststelling van de begroting had bepaald, zijn we verdergegaan met het uitvoeren van de ambities uit het coalitieakkoord: investeren in zorg, gezondheid en cultuur, stappen maken op het gebied van klimaat en energie, de woonvoorraad beter afstemmen op de woonbehoeften en uitvoering geven aan onze mobiliteitsvisie. We hebben belangrijke stappen gezet in de uitvoering van onze ambities en plannen. Dit alles zonder lastenverhogingen voor de inwoners en ondernemers.

We sluiten het jaar 2024 af met een nadelig resultaat van 1,3 miljoen euro. Dit resultaat wordt veroorzaakt door diverse incidentele voor- en nadelen. Een aantal zaken konden we niet direct voorzien. Ook de bijstellingen in Voortgangsverslagen en Decemberwijziging hebben aan dit resultaat bijgedragen.

Namens het gemeentebestuur bedank ik alle betrokkenen voor hun inzet, betrokkenheid en vertrouwen in het afgelopen jaar. Laten we samen blijven bouwen aan een gemeente waar het goed samen wonen, werken en recreëren is.

Met vriendelijke groet,

Namens het college van burgemeester en wethouders,

Mark Marshall
Wethouder Financiën

Hoofdlijnen

Beleid

Beleid

Inleiding

Het vertrekpunt bij de begroting 2024 was om verstandig gebruik te maken van de financiële ruimte die er tot en met 2025 is. Vanaf 2026 heeft het Rijk veel minder financiële ruimte begroot voor gemeenten. Vanwege de grote terugloop in beschikbare middelen na 2025, moeten gemeenten terughoudend zijn met het aangaan van nieuwe structurele verplichtingen. We dienen kortom rekening te houden met de beperkingen die het zogeheten ravijnjaar ons oplegt.

De financieel beschikbare ruimte hebben we in 2024 ingezet om verder te gaan met het uitvoeren van de ambities uit het coalitieakkoord: investeren in zorg, gezondheid en cultuur, stappen maken op het gebied van klimaat en energie, de woonvoorraad beter afstemmen op de woonbehoeften en uitvoering geven aan onze mobiliteitsvisie.

Het coalitieakkoord Gooise Meren op koers dat is opgesteld voor deze coalitieperiode, volgt 6 hoofdthema's, die als basis dienen voor de programma-indeling van onze begroting. Hierbij staan de maatschappelijke effecten centraal; datgene wat we de komende jaren willen bereiken voor onze gemeente en onze inwoners.

Hieronder volgt een samenvatting van wat hiervan in 2024 is bereikt.

Sociaal domein

De eerste twee programma's, 'Voor en van iedereen' en 'Kansrijk opgroeien', hebben betrekking op het sociale domein in onze gemeente. Dit betreft het gezond en prettig leven van onze inwoners in de gemeente, het mee kunnen doen in de maatschappij en het kansrijk opgroeien van alle kinderen. Centraal staan hierbij het zoveel mogelijk preventief werken, de zorg voor goede en toegankelijke informatie over en realisatie van passende basisvoorzieningen, en het bieden van adequate zorg waar dat nodig is. Bij de ontwikkeling van beleid hebben we onze inwoners zoveel mogelijk betrokken.

Het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) en Sportakkoord II bieden het fundament voor samenhangend gezondheidsbeleid. Op basis van deze akkoorden en de bijbehorende specifieke uitkering (SPUK) kan een samenhangende lokale aanpak worden ontwikkeld op het gebied van gezondheid, sport en bewegen én sociale basis. In 2024 is begonnen met de uitvoering van het 'plan van aanpak Brede SPUK GALA 2024-2026'. Hierbij is deels voortgebouwd op inzet die in 2023 al gedaan werd, zoals werkzaamheden van buurtsportcoaches en de aanpak van Kansrijke Start. Ook de samenwerking binnen de al bestaande ketenaanpakken is in 2024 voortgezet. In de keten valpreventie zijn bijvoorbeeld meerdere cursussen gegeven. De ketenaanpak Welzijn op Recept is vanaf 2024 ondergebracht in de vier STIP's (Steun- en informatiepunten, die inwoners helpen met een gezonde en positieve leefstijl) van Gooise Meren. Alle welzijnswerkers zijn getraind in de werkwijze van Welzijn op Recept. Er zijn enkele huisartsen aangesloten en in 2024 zijn ook welzijnstrajecten uitgevoerd. Daarnaast zijn er in 2024 ook andere activiteiten gerealiseerd die bijdragen aan de doelstellingen uit het plan van aanpak. Voorbeelden hiervan zijn de interventie 'mediawijsheid voor jongeren' en supermarktsafari's (rondleiding in een supermarkt waarbij inwoners uitleg krijgen over het lezen van etiketten en logo's van verschillende producten).

Op het gebied van sport is in 2024 de actualisatie van de beweeg- en sportvisie voorbereid en is onderzoek gedaan naar een tariefstelsel voor de binnensportaccommodaties. Beide onderwerpen worden in 2025 ter besluitvorming voorgelegd.

Met betrekking tot De Lunet is in 2024 besloten dat deze accommodatie wordt gesloten per 1 januari 2027 als de nieuwe accommodatie beschikbaar is en er is wat betreft het zwembad een intentieovereenkomst gesloten met Vivium/Naarderheem. Er vindt nader onderzoek plaats naar aanleiding van de uitkomsten van de marktoriëntatie die heeft plaatsgevonden op basis van het plan van eisen voor het nieuwe zwembad.

Voor een marktoriëntatie voor de sporthal van De Lunet is een startnotitie vastgesteld.

Op het gebied van welzijn is de dienstverlening met betrekking tot budgetcoaching geëvalueerd. Op basis van de evaluatie blijkt dat de effectiviteit van budgetcoaching heeft geleid tot een versterking van de financiële stabiliteit van de inwoners uit specifieke doelgroepen. Dit is van grote betekenis voor hun integratie en

(financieel) zelfstandig functioneren in de samenleving. Op basis van de evaluatie is de formatie van onze budgetcoaches (1,5 fte) in 2024 structureel gemaakt.

Verder zijn er op het brede gebied van welzijn nog tal van andere activiteiten uitgevoerd, zoals activiteiten van de inclusieagenda, de introductie van herstelgericht werken binnen de gemeentelijke uitvoeringsdienst sociaal domein (USD) en binnen het welzijnswerk, het opstellen van een nieuw uitvoeringsplan (genaamd 'Meedoen') voor de aanpak van laaggeletterdheid en het uitbreiden van laagdrempelige dagbesteding bij het Geheugenhuis.

In het traject 'herijking grote accounts' (onderzoek efficiency activiteiten) is de subsidie aan Versa Welzijn doorgelicht en zijn er nieuwe afspraken gemaakt over bijvoorbeeld de beschrijving van de werkvelden door Versa Welzijn. Ook is de wijze van monitoring vastgelegd.

De in 2024 uitgevoerde evaluatie van de cultuurregisseurs bevestigt dat ze van waarde zijn en zorgen voor verbinding, samenwerking tussen culturele organisaties en meer bekendheid. Ook het uitvoeringsprogramma behorend bij de cultuurvisie is vastgesteld en in uitvoering genomen.

Het integraal beleidsplan jeugd is in april 2024 vastgesteld door de raad. In 2025 prioriteren we de opgaven en bijbehorende activiteiten die voortvloeien uit het integraal beleidsplan jeugd in een uitvoeringsprogramma.

Vooruitlopend op de Jeugdnota hebben we een aantal pilots uitgevoerd voor kinderen/ jeugd, die er vanuit preventief opzicht mede op gericht zijn om de behoefte aan zwaardere jeugdzorg op termijn te beperken. In 2024 hebben we met deze pilots een mooie bijdrage kunnen leveren aan onze jongere inwoners, door hen de mogelijkheden te bieden voor het versterken van vaardigheden, het opdoen van leerervaringen en/of het ontvangen van ondersteuning wanneer dit nodig was.

In 2024 is besloten om te starten met de inzet van een praktijkondersteuner jeugd, met als doel jeugdigen en gezinnen passende ondersteuning dichtbij huis te bieden. De praktijkondersteuner jeugd zal werkzaam zijn bij twee huisartsenpraktijken. Vanwege de krappe arbeidsmarkt heeft het tijd gekost om een geschikte praktijkondersteuner te vinden.

Naast de structurele uitbreiding van de formatie van het jeugdteam die bijdraagt aan de verbeterde regievoering op casusniveau door het jeugdteam is in 2024 is een extra fte aan het jeugdteam toegevoegd. Deze urenuitbreiding wordt ingezet op het uitvoeren van intensieve regie bij complexe problematiek.

In september 2024 is de kinderraad beëdigd. De gemeenteraad heeft voor een roulerende kinderburgemeester gekozen, waardoor alle kinderen uit de kinderraad een kans krijgen om deze functie uit te oefenen.

De visie op onderwijshuisvesting is vastgesteld en het nieuwe Integraal Huisvestingsplan (IHP) voor onderwijshuisvesting is eind 2024 aangenomen. De gezamenlijke visie met schoolbesturen resulteert in een up-to-date langetermijnvisie. Het uitvoeringsplan IHP 2025-2026 wordt begin 2025 opgesteld.

De nieuwbouw van de Tweemaster is afgerond, de renovatie van de Vondelschool start begin januari 2025 en in Muiderberg vordert de ontwikkeling van KC de Meerstroom onder bouwheerschap van de gemeente gestaag.

Voor het opheffen van het aankomend tekort aan onderwijsplekken voor de leerlingen in Muiden is in 2024 een locatieonderzoek gestart en afgerond. Om de leerlingengroei op de korte termijn op te vangen is het gebouw van de voormalige PC Hooftschool opnieuw in gebruik genomen als tijdelijke onderwijslocatie.

Fysiek domein

Programma 3 en 4, 'Passend wonen in een groene omgeving' en 'Economisch vitaal en bereikbaar', hebben betrekking op het fysieke domein van de gemeente. Dit gaat met name over het bieden van passende woonruimte aan onze inwoners, het behoud en versterken van de (groene) kwaliteit van de leefomgeving, het bieden van voldoende werkgelegenheid, de instandhouding van het voorzieningenniveau voor onze bedrijven en inwoners en de zorg voor mobiliteit. Bij al deze thema's staat duurzaamheid en anticiperen op de toekomst centraal.

Op het gebied van wonen is het afgelopen jaar de woonvisie 2025-2030 door de gemeenteraad vastgesteld. De woonvisie geeft de gemeente de mogelijkheid om strakker te sturen op een evenwichtige, betaalbare,

kwalitatief goede en duurzame woningvoorraad en vormt de basis voor de prestatieafspraken 2025-2028. Daarnaast hebben in december 2024 woningcorporaties De Alliantie, Dudok Wonen, G&O, Woningstichting Naarden en hun huurdersbelangenverenigingen samen met de gemeente Gooise Meren de prestatieafspraken 2025-2028 ondertekend. De prestatieafspraken zijn in lijn met de vastgestelde woonvisie 2025-2030.

Per 1 januari 2024 zijn de gemeenten Gooise Meren en de gemeente Hilversum gestart met het experiment voorrang voor cruciale beroepen, waartoe de Huisvestingsverordening 2024 ruimte geeft. Om voldoende informatie te verzamelen om het volledige experiment goed te kunnen evalueren is besloten om de looptijd van het experiment met vijf maanden te verlengen tot juni 2025.

We hebben uitvoering gegeven aan het biodiversiteitsplan door onder meer deel te nemen aan de maai-mei-niet-maand en door circa 34.000 m² gazon om te vormen en het beheer hiervan aan te passen naar een meer ecologisch beheer. Verder hebben we de kennis over het belang van biodiversiteit zowel intern als van onze inwoners vergroot door onder andere 16 specifieke communicatiemomenten over biodiversiteit, publiekgerichte acties en presentaties over natuur-inclusief isoleren.

Voor het beheer van de openbare ruimte in relatie tot klimaatbestendigheid is onderzoek gedaan naar:

- *omvorming onbenutte verharding naar groen*; op basis van de uitkomsten kunnen we gericht werken aan het omvormen van verharding naar groen, en daarmee het verminderen van wateroverlast.
- *kansrijke quick-win-maatregelen om risico op wateroverlast op kwetsbare plekken te voorkomen*; een aantal maatregelen, zoals het verlagen van openbaar groen, hebben wij ondergebracht in de projecten Muiden-Vesting en Buitendijken (Muiderberg).
- *ons bomenbestand*; dit geeft ons inzicht in de huidige baten van onze bomen voor het vasthouden van CO₂, verminderen van hittestress en wateropname en vastlegging. Ook geeft het onderzoek inzicht in de huidige kroonbedekking in vergelijking met de landelijke bomennorm en de 3-30-300 regeling.

Ook op het brede terrein van duurzaamheid is in 2024 veel gebeurd. Zo is in december het beleidskader Duurzaamheid, "Integraal duurzaamheidsbeleid gemeente Gooise Meren, met doorkijk naar 2050" vastgesteld. Dit beleidskader beschrijft zes beleidsterreinen (biodiversiteit, energietransitie, klimaatadaptatie, circulaire samenleving, voedseltransitie en mobiliteit) met bijbehorende doelen voor een duurzaam, leefbaar en toekomstgericht Gooise Meren.

Daarnaast is in 2024 in samenspraak met zowel interne als externe stakeholders een beleidsnota Energietransitie voor Gooise Meren opgesteld. Deze is in december 2024 aangeboden aan de gemeenteraad.

Tot slot is ook de Herijking Regionale Energiestrategie (RES) 2024 vastgesteld.

In 2024 is met energiecoöperatie Wattnu overeengekomen dat Wattnu de uitvoering van de Lokale Aanpak Isolatie (LAI) in Gooise Meren op zich neemt ('Operatie Isolatie'). Aanvullend daarop is in 2024 een nieuwe subsidieregeling vastgesteld door de raad waarmee eigenaar-bewoners met een slecht geïsoleerde woning vanaf 2025 subsidie kunnen ontvangen wanneer zij isolatiemaatregelen nemen.

In 2024 hebben we verder gewerkt aan de ontwikkeling van het warmtenet in Muiderberg. Dankzij de inzet van vrijwilligers van Wattnu is er een eerste inzicht in de te verwachten volloop. Daarnaast zijn stappen gezet om de samenwerking tussen de gemeente en het warmtebedrijf te organiseren en het ontwerp verder te brengen.

In 2024 is gefocust op circulariteit en voedseltransitie. De kwartiermakers voor beide thema's hebben kennisgemaakt met diverse initiatiefnemers en ondernemers rond deze thema's. De inzichten die hieruit voortkwamen zijn enerzijds meegenomen bij het opstellen van gemeentelijk beleid over circulariteit en voedsel en hebben anderzijds gezorgd voor een betere samenwerking tussen gemeente en samenleving.

Sinds 2024 werken we met de Omgevingswet (Ow) en daaraan gekoppeld, de Wet kwaliteitsborging bouwen (Wkb). In 2024 zijn ongeveer evenveel aanvragen voor een omgevingsvergunning binnengekomen als in voorgaande jaren. De toetsing van aanvragen aan de nieuwe wet vergt nog wel meer tijd. Aanvragers hebben vaak langer op hun vergunning moeten wachten, omdat de organisatie in de overgangperiode aanvragen onder het oude (overgangs) recht, en aanvragen onder de nieuwe wet moest behandelen. Het overgrote deel van de vergunningaanvragen die onder het overgangsrecht van de oude Wabo (Wet algemene bepalingen omgevingsrecht) vielen is afgehandeld.

Eind 2024 is door uw raad de startnotitie voor het proces voor de regelmatige actualisatie van de Omgevingsvisie vastgesteld.

Met de overgang naar de Omgevingswet per 1 januari 2024 hebben we als gemeente nu het tijdelijk omgevingsplan als planologisch kader voor ontwikkelingen in onze gemeente. Dit tijdelijk omgevingsplan wordt tot 2032 stap voor stap omgebouwd tot een definitief omgevingsplan. Daarvoor is in 2024 een startnotitie opgesteld met een stappenplan en doorkijk voor de komende jaren. Deze startnotitie is begin 2025 aan uw raad aangeboden.

De visie op Muiden Noordwest is in 2024 afgerond met de vaststelling van het Masterplan Muiden Noordwest door de raad. De gebiedsvisie voor Bussum-Zuid is in samenspraak met betrokken woningcorporaties en andere stakeholders verder uitgewerkt en wordt in het eerste kwartaal van 2025 aan uw raad aangeboden voor besluitvorming.

Op het gebied van economie hebben de eerste oriënterende gesprekken met de ondernemersverenigingen plaatsgevonden over een gemeentebreed ondernemersfonds en zijn we begonnen met het opzetten van parkmanagement 2.0 en de voorbereidingen voor een Bedrijven Investeringszone.

Op het gebied van circulaire economie is in 2024 is door de gemeente een samenwerkingsverband opgezet met woningbouwcorporaties en een lokaal renovatiebedrijf. Deze samenwerking was nodig om subsidie voor circulair bouwen uit het Europese fonds Kansen voor West III te ontvangen.

Daarnaast is een regionaal samenwerkingsverband gestart onder de naam "Aanjaagteam Circulaire Bouw". In dit team zitten vertegenwoordigers uit het bedrijfsleven, woningbouwcorporaties, instellingen en overheden. De inzet is dat de aanwezige kennis in dit team bijdraagt aan het ontwikkelen en realiseren van circulaire activiteiten en projecten.

De ligplaats- en liggeldverordening zijn zomer 2024 vastgesteld. De vervolgstap was het verwijderen van wrakken en illegale bouwwerken in de tweede helft van 2024. Het plaatsen van nieuwe aanlegvoorzieningen en de uitgifte van plekken in de Naardertrekvaart is voorbereid en wordt in 2025 uitgevoerd.

In 2024 is de pilot 'Ken uw klant' (het verrichten van heronderzoeken) geëvalueerd. De ervaringen waren positief. Om die reden is besloten om op structurele basis heronderzoeken uit te voeren. De gemeenteraad heeft daartoe in september 2024 de Verordening onjuist gebruik Participatiewet, IOAW en IOAZ Gooise Meren 2024 vastgesteld.

Team inburgering begeleidde in 2024 ruim 100 mensen: zowel asielmigranten als gezinsmigranten. In 2024 zijn 91 statushouders gehuisvest op 50 verschillende adressen.

Het college heeft in juni 2024 besloten medewerking te verlenen aan het verzoek van het COA om een noodopvanglocatie te realiseren voor maximaal 150 asielzoekers aan de Rijksweg 81 in Naarden. Deze locatie is begin 2025 geopend.

De opgave voor opvang van Oekraïense vluchtelingen is 642 plekken. In 2024 zijn 629 opvangplekken gerealiseerd. In november 2024 heeft het college ingestemd met de ontwikkeling van nieuwe locaties, die naar verwachting eind 2026 zal resulteren in 758 opvangplekken.

Op het gebied van mobiliteit zijn in 2024 vooral veel voorbereidingen getroffen op zaken die op een later moment tot besluitvorming moeten leiden. Het gaat hierbij onder andere om Muiden-Vesting autoluw (participatie en variantenstudie), visie hoofdwegenstructuur en doorfietsroutes.

Er zijn nieuwe bushaltes aangelegd vanwege twee nieuwe busroutes (buslijn 321 en 107). Deze buslijnen zorgen voor een betere toegang naar en tussen de kernen.

In het project moderniseren parkeerketen heeft de raad in september kaders en een voorkeursvariant vastgesteld voor mogelijke organisatievormen. Op basis hiervan is een aanbestedingsprocedure opgestart.

Dienstverlening en bedrijfsvoering

Programma 5 en 6, 'Duidelijke en transparante dienstverlening' en 'Financieel gezond', hebben betrekking op de kwaliteit van de dienstverlening van de gemeente voor onze inwoners, op veiligheid en samenwerking met onder andere inwoners en het behoud van een financieel gezonde gemeente. Kernwoorden zijn hier: continu verbeteren en integraal samenwerken.

Voor onze dienstverleningsproducten hebben we servicenormen laten vaststellen. Daarnaast zijn we gestart met de pilot van de "Mijnzaken" service. Hiermee creëren wij een omgeving waar inwoners in 2025 inzicht zullen gaan krijgen in de afhandelstatus van de aanvraag van hun product.

Wij hebben onze chatbot continu uitgebreid met onderwerpen en antwoorden. Daarnaast is vanaf 1 december de live chat functionaliteit achter de chatbot geactiveerd. Inwoners krijgen nu de mogelijkheid, als de chatbot het antwoord op de vraag niet weet, om te chatten met een medewerker.

Op het gebied van veiligheid zijn we in 2024 gestart met de vorming van het Bibob Expertise Team Gooi en Vechtstreek (BET). Daarnaast hebben we besloten om de inzet van de Bibob- coördinator (tevens lid van het BET) voort te zetten om de Wet Bibob onderzoeken uit te blijven voeren.

Na een positieve evaluatie van het bestuurlijk interventieteam in Gooi en Vecht is besloten om de samenwerking voort te zetten. Er zijn diverse integrale controles uitgevoerd in 2024 en er zijn meerdere trainingen voor de deelnemers georganiseerd.

In samenwerking met diverse partijen is in 2024 een jaaragenda cybercrime opgesteld. De focus lag daarbij op senioren, jongeren en ondernemers. Deze groepen zijn zowel online als offline geïnformeerd op basis van actuele trends en ontwikkelingen.

Op 6 november 2024 is het koersdocument Participatievisie vastgesteld. Dit document beschrijft de volgende onderwerpen: de definitie, het belang, twee vormen van participatie, leidende principes en waarden, rollen, aanpak en participatiedoelen en dat we werkenderwijs blijven leren.

Naast investeringen in kennis en middelen om participatietrajecten binnen de gemeente zelf goed uit te voeren startten een aantal pilots, waaronder kinderparticipatie (kinderraad) en verordening burgerinitiatief

Met de inzet van wijkadviseurs zijn de relaties met inwoners en ondernemers uitgebreid en versterkt. Bewonersinitiatieven zijn ondersteund en er is geadviseerd over in- en externe wijkgerichte thema's. Tevens is de wijkagenda KTV Naarden opgestart. Aan het eind van het jaar is de inzet van tijdelijke extra wijkadviseurs geëvalueerd.

De definitieve MRA-Agenda voor deze periode heeft uw raad vastgesteld op 27 november 2024 en is vervolgens in MRA-verband op 18 december 2024 vastgesteld tijdens de Algemene Vergadering.

Voor het Esco-project is onder andere de 'baseline energieverbruik' (referentiejaar 2019) vastgesteld. Daarmee is vastgelegd en meetbaar gemaakt wat de CO₂ besparing voor de vijf panden en voor de totale ESCo gedurende de looptijd van het contract moet zijn. Ook zijn de technische ontwerpen verder uitgewerkt zodat het grootste deel van de maatregelen in 2025 en 2026 daadwerkelijk gerealiseerd kunnen worden. De eerste maatregelen - zonnepanelen op het dak van het gemeentehuis - zijn in 2024 gerealiseerd.

We hebben voor de andere panden in gemeentelijk eigendom, die geen onderdeel zijn van de Esco, een aanpak opgesteld om in de eerste helft van 2025 in beeld te brengen welke verduurzamingsmaatregelen mogelijk kunnen zijn.

Het vastgoedmanagementsysteem is in 2024 aanbesteed (en aangeschaft) en de informatie voor al ons gemeentelijk vastgoed is vertaald naar dit nieuwe systeem. Dat heeft ons ook extra inzicht gegeven in de aandachtspunten die er zijn in het kader van afspraken over gebruik van ons gemeentelijk vastgoed. We zijn gestart met het aanpakken van die aandachtspunten.

Eind 2024 is de beleidsnota grondgebruik groen- en reststroken door uw raad vastgesteld, samen met opgestelde algemene verkoopvoorwaarden voor groen- en reststroken. Op basis van dit beleid hebben wij een aanpak vastgesteld voor de uitvoering van een project gericht op het aanpakken en waar mogelijk legaliseren van oneigenlijk grondgebruik in onze gemeente.

Financiën

Financiën

Ieder jaar bij de jaarrekening kijken we terug op onze financiën en beoordelen we ons financiële beleid. In de jaarstukken 2024 leest u hoe we met onze middelen zijn omgegaan; wat we hebben bereikt, wat we daarvoor hebben gedaan en wat dat heeft gekost en wat dat betekent voor onze financiële positie.

Rekeningresultaat

Het financiële resultaat is het saldo van de verschillen tussen de begroting na wijziging (als gevolg van besluiten in de raad om de begroting aan te passen) en de jaarrekening. Na besluitvorming over de Decemberwijziging 2024 bedroeg het geraamde begrotingssaldo € 1.403.000 nadelig. De jaarrekening 2024 sluiten we uiteindelijk af met een nadelig resultaat van € 1.276.000.

Het verschil (€ 127.000) wordt voornamelijk veroorzaakt door zaken die we vaak niet direct konden voorzien en zijn ontstaan na de reguliere bijstellingsmomenten (Voortgangsverslagen en Decemberwijziging) of waarvan de omvang op die momenten nog niet reëel kon worden geraamd. Het resultaat wordt veroorzaakt door diverse incidentele voor- en nadelen. Op hoofdlijnen wordt het saldo verklaard door de volgende oorzaken:

1. *Saldo begrotingswijzigingen tot en met Decemberwijziging 202 (N 1,4 mln.)*
Op basis van begrotingswijzigingen uit o.a. de voorjaars- en najaarsnota was een nadeel van € 1.403.000 begroot. Dit nadeel maakt onderdeel uit van het rekeningresultaat en is onder andere ontstaan uit: Mei- en septembercirculaire 2024 (V € 2.298.000), budgetoverheveling (V € 1.005.000), vrijval energietoeslag (V € 750.000), kapitaallasten (V € 2.116.000), September- en Decembercirculaire 2023 (N € 680.000), erfpacht Naarderbos Golfbaan (N € 2.961.000), WMO (N € 650.000) en Jeugdhulp (N € 2.800.000).
2. *Personeelsbudgetten (N 0,8 mln.)*
De overschrijding op de afdelingsbudgetten (inclusief overheadkosten) wordt voornamelijk veroorzaakt doordat inhuur op specifieke afdelingen niet meer gedekt kon worden uit bestaande vacatureruimte. Daarnaast zijn per saldo minder uren toegerekend aan investeringen. Een deel van de overschrijding wordt gedekt uit de stelpost loonontwikkelingen die in de jaarrekening vrijvalt.
3. *WMO/ Welzijn (V 0,6 mln.)*
Voor WMO is sprake van een incidentele extra opbrengst door verkoop van hulpmiddelen ter hoogte van € 384.000. Daarnaast konden (mede door een vacature binnen team Beleid Sociaal Domein) geen pilots in gang worden gezet. Hierdoor is sprake van een voordeel van € 193.000.
4. *Jeugd (V 0,4 mln.)*
De gedeclareerde kosten voor de inzet van individuele maatwerkvoorzieningen jeugd zijn over 2024 hoger dan in 2023. (€ 17,0 mln. in 2024 tegenover € 15,0 mln. in 2023). Verklaring is de stijging van de vraag naar jeugdhulp én de toegenomen complexiteit van casussen. Zwaardere en daarmee ook duurdere vormen van individuele ondersteuning bleken nodig. De stijging van de kosten is wel kleiner dan eerder was geraamd. Ten opzichte van de bijgestelde begroting is sprake van een voordeel (let op: afrekening sociaal domein regio nog niet verwerkt!)
5. *Onderwijs (V 0,4 mln.)*
De lasten voor reguliere subsidies konden in 2024 worden gedekt uit de (incidentele) NPO-middelen. Daarnaast is er sprake van een incidenteel voordeel als gevolg van een door de gemeente lager vastgestelde subsidie over voorgaande jaren. Op beheer en onderhoud van basisscholen is per saldo sprake van € 197.000 lagere lasten, met name veroorzaakt doordat de asbestsanering van de Vondelschool (gedekt uit de algemene reserve (Programma 6)) pas begin 2025 wordt gerealiseerd.
6. *Omgevingsvergunningen (N 0,7 mln.)*
De lasten voor de uitvoering van project De Krijgsman (inclusief uitvoering vergunningverlening) en de lasten voor overige omgevingsvergunningen zijn respectievelijk € 372.000 en € 646.000 lager dan geraamd. Daartegenover staan € 878.000 lagere legesopbrengsten voor project De Krijgsman en € 863.000 lagere legesopbrengsten voor overige omgevingsvergunningen doordat er voor minder grote projecten vergunningen zijn aangevraagd dan geraamd.

7. *Noodopvang Oekraïners (V 0,9 mln.)*
Ten opzichte van budgetneutrale raming is er met betrekking tot de noodopvang van Oekraïners uiteindelijk sprake van € 1.098.000 lagere lasten en € 162.000 lagere baten.
8. *Algemene uitkering Gemeentefonds (N 3,5 mln.)*
De laatste bijstelling van de algemene uitkering in 2024 (decembercirculaire) had per saldo een (relatief klein) positief effect en kon niet meer in de begroting worden verwerkt. Bij de analyse en controle van de uitkering uit het Gemeentefonds hebben we echter ook twee afwijkingen geconstateerd. In de jaarschijven 2024 t/m 2025 hebben we (in lijn met de uitspraak van de Commissie van Wijzen over de Hervormingsagenda Jeugd) een meerjarige stelpost voor lasten Jeugd opgenomen (en voor de uitkering zelf aan batenkant). Bij de meicirculaire 2023 zijn, op basis van het principeakkoord tussen gemeenten en Rijk over het financiële kader voor de Hervormingsagenda, definitieve middelen toegekend voor de uitgaven Jeugd voor 2024 en 2025. We hebben de uitgavenbegroting voor de Jeugdzorg daarop aangepast, door de eerdere stelpost te laten vervallen, maar helaas is daarbij niet tegelijkertijd de stelpost voor de uitkering uit het Gemeentefonds vervallen.
Daarnaast is bij de Septembercirculaire 2024 de ruimte onder het BCF-plafond (BTW Compensatiefonds) vrijgevallen. Dit heeft geleid tot een hogere uitkering uit het Gemeentefonds die vervolgens verwerkt is in de Decemberwijziging 2024. Daarbij is echter over het hoofd gezien dat in de raming van de Algemene uitkering voor 2024 door middel van een stelpost al rekening was gehouden met (een deel van) deze ruimte. Per saldo leiden bovenstaande ontwikkelingen tot een nadeel van € 3,5 mln. Inmiddels zijn passende maatregelen geïmplementeerd om herhaling te voorkomen.
9. *Invoering Omgevingswet (V 0,4 mln.)*
Het budget voor de invoering van de Omgevingswet dat voor 2024 nog beschikbaar was, is ruim voldoende gebleken.
10. *Egalisatievoorzieningen (V 0,9 mln.)*
 - In de begroting 2024 is een voorziening gevormd voor het egaliseren van lasten van project De Krijgsman. Gebleken is dat een dergelijke voorziening alleen gevormd mag worden voor het egaliseren van lasten van groot onderhoud. Daarvan is in dit geval geen sprake, waardoor het saldo van € 720.000 (V) weer vrijvalt in de jaarrekening.
 - De voorziening Onderhoud Wegen kent naar verwachting ultimo 2027 een negatieve stand van € 940.000. Omdat een voorziening niet negatief mag worden wordt, vooruitlopend op de actualisatie van de beheerplannen, de toevoeging aan deze voorziening vanaf 2024 jaarlijks met € 235.000 (N) verhoogd.
 - Bij de afvalstoffenheffing is 100% kostendekking het uitgangspunt. Bij de bepaling van de kostendekking voor 2024 zijn de toe te rekenen kosten hoger dan begroot. Hierdoor wordt uiteindelijk € 437.000 (V) minder aan egalisatievoorziening toegevoegd (lagere lasten voor de begroting).
11. *Overige posten (gesaldeerd) (V 1,1 mln.)*
Op diverse thema's is sprake van voordelen (en nadelen) die gesaldeerd leiden tot een voordeel, maar op individueel niveau te gering zijn om in dit overzicht te worden toegelicht. Deze afwijkingen worden bij de programma's nader toegelicht.
12. *Over te hevelen budget (V € 0,5 mln.)*
Een aantal andere budgetten is niet (volledig) uitgegeven. Anders gezegd: van enkele incidentele budgetten, waar in 2024 gemaakte afspraken aan ten grondslag liggen zijn/worden de werkzaamheden later dan verwacht gestart en naar alle waarschijnlijkheid voortgezet in 2025. De financiële verplichtingen en dekking, die in 2024 zijn aangegaan, moeten hiertoe worden overgeheveld naar boekjaar 2025. Dit levert in totaal een voordeel op van € 0,5 mln. Het gaat om de volgende posten:
 - *Tweede saneringsronde Volkstuin Keverdijk (€ 0,1 mln.):* Verschillende benodigde bodemonderzoeken hebben voor vertraging gezorgd. De werkzaamheden worden in 2025 uitgevoerd.
 - *Moderniseren parkeerketen (V € 0,2 mln.):* De modernisering van de parkeerketen (beleid, techniek en organisatie) is een langlopend traject dat een doorloopt kent van meerder jaren en wordt voortgezet in 2025.
 - *Moderniseren parkeerketen (V € 0,2 mln.):* De modernisering van de parkeerketen (beleid, techniek

en organisatie) is een langlopend traject dat een doorloopt kent van meerder jaren en wordt voortgezet in 2025.

- *Overige posten (V € 0,2 mln.):* actualiseren Beweeg- en sportvisie, opstellen IHP gymzalen en Keerpunt Noord (huisvesting wijkongeschikten).

Daarnaast is sprake van restantbudgetten die inclusief de dekking uit de reserves worden overgeheveld naar 2025. Omdat deze lasten gedekt worden uit reserves heeft de onderbesteding geen effect op het resultaat 2024. Het gaat hierbij om de asbestsanering van de Vondelschool, masterplan Muiden Noordwest en integrale aanpak Muiden Noordwest.

Voorstel resultaatsbestemming

Het voorstel is om het totaalresultaat ad. € 1.276.000 nadelig inclusief de budgetoverheveling ad. € 447.000 te onttrekken aan de Algemene reserve.

Ontwikkeling financiële positie

Weerstandsvermogen

De algemene reserve en bestemmingsreserves hebben als doel om specifiek gemeentelijk beleid te bekostigen en dienen als buffer om eventuele onverwachte tegenvallers op te vangen. Hierdoor wordt voorkomen dat bij tegenvallers direct moet worden bezuinigd of de belastingen moeten worden verhoogd. Gedurende 2024 is het eigen vermogen van de gemeente gedaald van € 59,2 mln. naar € 51,6 mln. Hierbij is het resultaat van deze jaarrekening meegenomen (€ 1,3 mln. nadeel).

Op basis van de financiële kengetallen, zoals opgenomen in de paragraaf Weerstandsvermogen, kunnen we stellen dat de financiële situatie van de gemeente nog voldoende is, maar wel onder druk staat. De kengetallen: schuldenlast, structurele exploitatieruimte en het grondexploitatie-risico van Gooise Meren scoren goed ten opzichte van de normen. De solvabiliteit is ten opzichte van 2023 gedaald en valt daarmee in de categorie 'zeer risicovol'. De ratio belastingcapaciteit ligt iets boven het landelijk gemiddelde. Maar dit moet in verhouding worden gezien tot het ruime aanbod van voorzieningen in Gooise Meren.

Voor een duurzame balans in de begroting zijn een goede ratio weerstandsvermogen en een goed rapportcijfer kengetallen essentieel. Het rapportcijfer bij de jaarstukken 2024 is met 6,9 in vergelijking met eerdere jaarstukken significant lager, met name door de afname van het eigen vermogen. Maar het rapportcijfer is wel hoger dan bij de begroting 2024 (5,9).

Investerings

Investerings lopen vaak over meerdere jaren. Gedurende het jaar wordt de (financiële) voortgang van de investeringen gemonitord en hierover wordt via de planning- en control cyclus gerapporteerd. In de jaarstukken geven we aan welke investeringen in 2024 zijn afgesloten, wat de (financiële) stand van zaken is per 31 december en lichten we eventuele overschrijdingen van kredieten toe. Op basis van de analyse van de stand van zaken worden in het eerste voortgangsverslag van het nieuwe begrotingsjaar eventuele noodzakelijke bijstellingen van investeringskredieten voorgesteld. Datzelfde gebeurt, zo nodig, bij het tweede voortgangsverslag. In de perspectiefnota en de begroting worden eventuele nieuwe investeringen voorgesteld, maar wordt ook de totale investeringsplanning beoordeeld op haalbaarheid qua uitvoering en financiële haalbaarheid. Een en ander mede in het licht van een noodzakelijke bezuinigingen met het oog op het ravijnjaar 2026.

Van de totale gevoteerde, nog niet afgeronde, investeringen ad. € 97,7 mln. is ultimo 2024 circa € 31,2 mln. (32%; 2023: 27% en 2022: 57%) uitgegeven. Kanttekening daarbij is dat er hierbij sprake is van een aantal grote investeringen waarvan de lasten met name in 2025 en volgende jaren zullen vallen zoals de nieuwbouw van de Minister Calsschool, renovatie Vondelschool, riolering Van der Helstpark en Schootsvelden Zuidoost.

Investerings leggen een beslag op liquiditeiten; investeren kost nu eenmaal geld; de gemeente moet extra geld aantrekken om investeringen te bekostigen. Als uiteindelijk (veel) minder wordt geïnvesteerd dan is voorgenomen dan heeft dat uiteindelijk een gunstig effect op het financiële kengetal netto schuldquote. In 2024 is deze 40% lager dan geraamd (54% t.o.v. 92%). Dit komt niet alleen door een lager investeringsvolume, maar ook doordat minder geld aangetrokken hoefde te worden door extra opbrengsten en vooruitontvangen subsidies (o.a. CDOKE en opvang Oekraïners). Ons streven is om het verschil tussen de kengetallen in de begroting en de jaarrekening zo klein mogelijk te houden.

Leeswijzer

Leeswijzer

Algemeen

In het kader van de voorbereiding van de fusie zijn richtlijnen ontwikkeld voor de producten uit de planning en control cyclus inclusief de jaarstukken. Deze richtlijnen worden sindsdien gehanteerd. De indeling en inhoud van de Jaarstukken 2024 is dan ook gelijk aan die van de Programmabegroting 2024-2027. In deze jaarstukken herkent u de opzet van de programmabegroting.

Antwoord op de drie W-vragen

Daar waar het bij de begroting draait om vragen als: Wat willen we bereiken?, Wat gaan we ervoor doen? en Wat mag het kosten, zoomen de jaarstukken in op: Wat hebben we bereikt?, Wat is daarvoor gedaan en Wat heeft het gekost? Per programma is aangegeven waar we naar streven (het maatschappelijke effect). Dit is per deelprogramma nader uitgewerkt in *Wat willen we bereiken*. Deze teksten zijn grotendeels overgenomen uit het coalitieakkoord. Onder *Wat hebben we daarvoor gedaan in 2024?* rapporteren we vervolgens per maatregel/ambitie uit het college-uitvoerings-programma over de resultaten van de voorgenomen maatregelen om de gestelde doelen te bereiken. In deze jaarstukken lichten wij op die manier toe of en waarom er afwijkingen zijn tussen de voorgenomen plannen uit de begroting en wat er daadwerkelijk gerealiseerd is.

Financiële toelichting per programma

Onder *Wat heeft het gekost?* worden de belangrijkste financiële over- en onderschrijdingen verklaard. In de tabellen van deze jaarrekening is sprake van afronding van getallen. Hierdoor kunnen afrondingsverschillen ontstaan.

Paragrafen

De (verplichte) paragrafen geven een dwarsdoorsnede van de jaarstukken. U vindt hier informatie over lokale heffingen, het weerstandsvermogen en de risicobeheersing, onderhoud van kapitaalgoederen, financiering, bedrijfsvoering, verbonden partijen en het grondbeleid.

Indicatoren

Omdat de verplichte indicatoren over het algemeen niet voldoende zeggen over de effectiviteit van het beleid is met de raad afgesproken om eigen indicatoren te ontwikkelen die deze informatie wel bieden en die daarmee ook sturingsmogelijkheden geven. In de voorliggende Jaarstukken 2024 zijn voor Duurzaamheid en Wonen (Programma 3), Werk & Inkomen (Programma 4), Veiligheid en Dienstverlening (Programma 5) en Vastgoed (Programma 6) indicatoren opgenomen. De vanuit de regelgeving verplichte beleidsindicatoren per programma zijn opgenomen in een bijlage.

Programma 1 Voor en van iedereen

Maatschappelijke effecten

De inwoners van Gooise Meren leven gezond en prettig in onze gemeente.

De inwoners van Gooise Meren kunnen een leven lang meedoen in onze samenleving.

1.1. Gezondheid

Wat willen we bereiken?

Als gemeente stimuleren we dat inwoners gezond leven. We zetten in op preventie, vroegsignalering en communicatie. We werken hierbij samen met relevante partners. We kijken bij gezondheid niet alleen naar individuele fysieke en mentale beperkingen, maar ook naar hoe iemand ermee omgaat en welke mogelijkheden de omgeving biedt voor de inwoners om passende keuzes te maken.

Daarom geven we extra aandacht aan:

- Preventieve voorzieningen in de leefomgeving.
- Een betere luchtkwaliteit en aan het verminderen van geluidsoverlast.
- Een goed regionaal zorgcentrum en streven ernaar om in samenwerking met partners de zorg – formeel en informeel – anders te organiseren, bijvoorbeeld door andere woonvormen ('wonen met zorg') en zorgondersteuning op wijkniveau.

Wat hebben we daarvoor gedaan in 2024?

Zorginfrastructuur verkennen

In de regio is het Regioplan Gezond Gooi opgeleverd waarin de IZA-doelstellingen nader zijn beschreven. We nemen actief deel aan de coalities Mentale Gezondheid en Waardig Ouder Worden (WOW). De acties bij de eerst genoemde coalitie zijn gericht op het organiseren van integrale samenwerking rondom inwoners met ernstige psychische aandoeningen, het opleveren van laagdrempelige herstelondersteuning en een aanpak om de druk van niet medische vragen bij de GGZ zorg weg te nemen. Bij de coalitie WOW gaat het om aandacht voor de mens als geheel in iedere fase van het leven door vanuit de levensloopbenadering in te zetten op behoud van de fysieke, psychische en sociale functies. Door te investeren in de vitale oudere zal de druk op de zorg verlicht worden. Het Transformatieplan is een nadere uitwerking van deze beweging. In dat plan zullen ten minste 15 initiatieven worden ondersteund: het gaat om bestaande initiatieven die al succesvol zijn en de potentie hebben te groeien én om nieuwe initiatieven. Denk bijvoorbeeld aan de verbetering van mobiliteit en conditie, en aan het tegengaan van eenzaamheid. Gooise Meren is ook aangehaakt bij de andere IZA-coalities en werkgroepen. Zo blijven we op de hoogte van regionale ontwikkelingen en brengen we kennis en expertise in.

Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA)

In 2024 is begonnen met de uitvoering van het 'plan van aanpak Brede SPUK GALA 2024-2026'. Hierbij is deels voortgebouwd op inzet die in 2023 al gedaan werd, zoals werkzaamheden van buurtsportcoaches en de aanpak van Kansrijke Start. Ook de samenwerking binnen de al bestaande ketenaanpakken is in 2024 voortgezet. In de keten valpreventie zijn bijvoorbeeld meerdere cursussen gegeven. Er zijn ook zogenoemde impulsactiviteiten gerealiseerd. Dit zijn activiteiten die niet waren opgenomen in de GALA-begroting 2024, maar wel bijdragen aan de doelstellingen uit het plan van aanpak. Voorbeelden hiervan zijn de interventie 'mediawijsheid voor jongeren' en het organiseren van supermarktsafari's (rondleiding in een supermarkt waarbij inwoners uitleg krijgen over het lezen van etiketten en logo's van verschillende producten).

In 2023 heeft de pilot Welzijn op Recept plaatsgevonden. Daarna, vanaf 2024, is deze ketenaanpak ondergebracht in de STIP's (leefstijlpunten van Gooise Meren). Alle welzijnswerkers zijn getraind in de werkwijze van Welzijn op Recept. Er zijn enkele huisartsen aangesloten en in 2024 zijn ook welzijnstrajecten uitgevoerd.

Visie op vrijwilligerswerk

In 2024 is begonnen met het opstellen van een algemene visie op het werven, behouden, waarderen en ondersteunen van vrijwilligers in verschillende sectoren, zoals sport, cultuur, zorg en natuur. Hoewel er voortgang is geboekt kon door personeelskrapte nog niet gewerkt worden aan de uitwerking. De verdere ontwikkeling van de visie en het bijbehorende actieplan staan nu gepland voor 2025.

Actieplan publieke gezondheid

Er zijn 4 Steun- en Informatiepunten (STIP's) geopend waar het welzijnsaanbod samenkomt met preventie. Door de ervaringen van 2024 hebben we in beeld waar zorg en welzijn beter op elkaar kunnen aansluiten.

1.2. Sport & bewegen

Doelstellingen

Wat willen we bereiken?

Als gemeente zorgen wij dat iedereen toegang heeft tot sport- en beweegmogelijkheden, zowel binnen als buiten in de openbare ruimte. Wij stimuleren het gebruik hiervan. Bij de inrichting van de openbare ruimte houden we rekening met deze voorzieningen. Ook kijken we naar de mogelijkheid van het gebruik van sportaccommodaties voor meerdere doeleinden. De komende vier jaar leggen we de nadruk op bewegen in de openbare ruimte en op de toegankelijkheid van sport voor inwoners voor wie sporten en bewegen niet vanzelfsprekend is.

Daarom geven we extra aandacht aan:

- Meer plekken in onze gemeente waar inwoners kunnen spelen en bewegen.
- Het meer toegankelijk maken van sport en het stimuleren van doorstroming naar verenigingen, o.a. door inzet van de buurtsportcoaches.
- Het bevorderen dat iedereen zoveel mogelijk deel kan nemen aan de sport naar eigen keuze.
- Het faciliteren van een nieuwe zwemvoorziening in het Naarderheem waarna het zwembad De Lunet gesloten zal worden.
- Goede sportaccommodaties met multifunctioneel gebruik.

Wat hebben we daarvoor gedaan in 2024?

Actualiseren beweeg- en sportvisie

Kwaliteit (toelichting)

In 2024 is een enquête gehouden onder inwoners om hun mening over het huidige sport- en speelbeleid te peilen. Daarnaast heeft er tijdens de evaluatie van 2023 ook een consultatie plaatsgevonden met sportverenigingen en deelnemers van sportactiviteiten. Op basis van bestaande beleidsstukken, de evaluatie uit 2023 en input van interne medewerkers is een conceptvisie opgesteld. Begin 2025 wordt deze conceptvisie ter feedback voorgelegd aan sportverenigingen, waarna deze ter vaststelling wordt aangeboden aan de gemeenteraad.

Ledverlichting sportvelden

Kwaliteit (toelichting)

Het MJOP Ledverlichting sportvelden is vastgesteld, naar verwachting zijn in 2027 alle velden voorzien van ledverlichting. Om dit te bereiken zullen twee verenigingen versneld overgaan naar LED.

Sportcoaches

Kwaliteit (toelichting)

In de begroting van 2024 hadden wij voorgenomen om te starten met de aanbesteding van de buurtsportcoaches. Deze aanbesteding is echter nog niet van start gegaan. We willen dit proces bij nader inzien samen laten lopen met de aanbesteding van de binnensportaccommodaties, die in 2025 zal worden opgepakt. Door beide aanbestedingen gezamenlijk te benaderen, verwachten wij synergievoordelen en een efficiëntere uitvoering te realiseren.

Versneld sluiten De Lunet in relatie tot Naarderheem

Kwaliteit (toelichting)

In 2024 zijn de volgende stappen gezet:

- Op 15 juli is een intentieovereenkomst gesloten met Vivium/Naarderheem
- Er is een plan van eisen voor het nieuwe zwembad opgesteld.
- Er heeft een marktoriëntatie op basis van het plan van eisen plaatsgevonden.
- Er vindt nader onderzoek plaats naar aanleiding van de uitkomst van de marktoriëntatie.
- Het besluit is genomen en aan de huurders medegedeeld dat De Lunet, als een nieuwe accommodatie beschikbaar is, wordt gesloten per 1 januari 2027.
- Er is een startnotitie vastgesteld voor een marktoriëntatie voor de sporthal van de Lunet.

Uitvoering binnensportharmonisatie

Kwaliteit (toelichting)

Er is onderzoek gedaan naar een tariefstelsel voor de binnensportaccommodaties. De opties zijn besproken met Sportfondsen Nederland waar momenteel een overeenkomst mee is voor exploitatie van de verschillende accommodaties. Deze afspraken worden in de eerste helft van 2025 voorgelegd. Vanwege de doorlopende contracten met bepaalde (commerciële) sportaanbieders, kunnen de nieuwe tarieven pas ingaan per 1-9-2025.

Inventarisatie sport en beweegmogelijkheden in de openbare ruimte

Kwaliteit (toelichting)

In afwijking van de begroting van 2024 is in de perspectiefnota voor 2025 afgesproken om het budget voor de inventarisatie sport en beweegmogelijkheden in de openbare ruimte te bezuinigen. Er heeft daarom geen inventarisatie plaatsgevonden.

1.3. Welzijn

Doelstellingen

Wat willen we bereiken?

Als gemeente ondersteunen we de kwetsbaren met als doel dat zij (weer) zo veel mogelijk zelfstandig kunnen deelnemen aan onze samenleving. We werken aan het voorkomen van armoede. We zien eenzaamheid en isolatie als een serieus maatschappelijk vraagstuk.

Daarom geven we extra aandacht aan:

- de effecten van armoede op kinderen en ouders.
- eenzaamheid en isolement.
- de minimaregelingen waar we niet op gaan bezuinigen, en gaan onderzoeken of we onze voorzieningen bereikbaar moeten maken voor een grotere groep huishoudens met een smalle beurs om zo de armoede te bestrijden.
- preventie, zorg en advies. We hebben daarbij extra aandacht voor vroegsignalering. We voeren de recent aangepaste en uitgebreide aanpak van schuldhulpverlening uit. Daarbij sluiten we aan bij landelijke initiatieven.
- Een meer effectieve aanpak in het bestrijden van analfabetisme en digibetisme, die we lokaal gaan inbedden, onder andere via de bibliotheek.

Wat hebben we daarvoor gedaan in 2024?

Budgetcoaches evalueren

Kwaliteit (toelichting)

Budgetcoaching is bedoeld om financiële stabiliteit van inwoners te bevorderen en te verbeteren. Deze dienstverlening is geëvalueerd in 2024. Budgetcoaching richt zich op dienstverlening bij (1) vroegsignalering van financiële problemen; (2) het ondersteunen van inburgeraars; (3) het bieden van begeleiding bij het uitstromen uit de Participatiewet; (4) het ondersteunen bij schuldhulpverlening. In 2024 hebben onze budgetcoaches 115 inwoners begeleid. De evaluatie 2024 toont aan dat de resultaten positief zijn.

De effectiviteit van budgetcoaching heeft geleid tot een versterking van de financiële stabiliteit van de inwoners uit bovengenoemde doelgroepen. Dit is van grote betekenis voor hun integratie en (financieel) zelfstandig functioneren in de samenleving. In de contacten met onze klanten en partners blijkt een grote klanttevredenheid over onze dienstverlening. Op basis van de evaluatie is de formatie van onze budgetcoaches (1,5 fte) in 2024 structureel gemaakt.

Evaluatie Minimabeleid

Kwaliteit (toelichting)

In 2024 is er aanvullend onderzoek gedaan naar de minimaregelingen. Zo is er naast deskresearch en brainstormsessies ook kwalitatief onderzoek uitgevoerd onder de inwoners. De resultaten laten zien dat verschillende regelingen van Gemeente Gooise Meren de juiste vorm van ondersteuning bieden en dat deze gewaardeerd worden door onze inwoners. Op basis van de analyse zien we ook verbeterpunten, bijvoorbeeld dat onze regelingen overzichtelijker gemaakt kunnen worden en een indexatie naar het huidige prijspeil behoeven. Deze inzichten hebben geleid tot een aangepast pakket van de minimaregelingen dat in tweede kwartaal van 2025 aan de gemeenteraad wordt voorgelegd.

Doorzetten inclusieagenda

Kwaliteit (toelichting)

In 2024 zijn verschillende activiteiten uitgevoerd van de inclusieagenda. Het Platform Gooise Meren Toegankelijk heeft geadviseerd over diverse gemeentelijke projecten, zowel in de openbare ruimte als in het gemeentehuis.

Het gemeentehuis is toegankelijker geworden met een betere bewegwijzering voor blinden en slechtzienden bij de ingang en markering op de trappen. Daarnaast zijn de toiletten genderinclusief gemaakt.

In 2024 vond de eerste Gooise Pride in Gooise Meren plaats onder de vlag van Gooi & Vecht Inclusief. De activiteiten werden georganiseerd door inwoners. Zo vonden er een Queer Film-avond plaats in het Filmhuis Bussum en een voorleesmiddag in de bibliotheek.

Ook op cultureel gebied is er aandacht geweest voor inclusie. Theaters en musea in Gooise Meren hebben hun toegankelijkheid onder de loep genomen en waar mogelijk verder verbeterd.

GGZ-landing in de wijk

Kwaliteit (toelichting)

In 2024 is een pilot uitgevoerd waarbij de aandacht uitging naar 1) het bieden van integrale ondersteuning aan inwoners met ernstige psychosociale problematiek en 2) naar het toegankelijk maken van ontmoetingsplekken en het bieden van handreikingen aan naasten en de buurt. De werkwijze van Gooise Meren sluit goed aan bij een landelijk ontwikkelprogramma van Movisie, Trimbos-instituut en Kenniscentrum Phrenos. Gooise Meren is daarom in 2024 uitgenodigd om aan te sluiten in dat reeds lopende traject. De in Gooise Meren ontwikkelde pilot is positief geëvalueerd en wordt in 2025 vervolgd.

Herstelgericht werken en inzet ervaringsdeskundigheid

Kwaliteit (toelichting)

In Gooise Meren is herstelgericht werken in samenwerking met ervaringsdeskundigen geïntroduceerd binnen de gemeentelijke uitvoeringsdienst sociaal domein (USD) en binnen het welzijnswerk. De aanpak is geëvalueerd en de resultaten zijn zeer positief. Gooise Meren heeft in 2024 als één van de eerste gemeenten de functie professioneel ervaringsdeskundige (HBO) in de gemeentelijke organisatie gerealiseerd.

Regionaal uitvoeringsplan bestrijding analfabetisme/ digibetisme

Kwaliteit (toelichting)

Wij hebben voorzieningen geboden voor het vergroten van de Nederlandse taal- en digitale vaardigheden van inwoners. In 2024 hebben 154 inwoners van Gooise Meren taaltrajecten gevolgd bij de gecontracteerde taalscholen. Deze trajecten worden gefinancierd met de WEB-gelden (Wet Educatie en Beroepsonderwijs).

In 2024 heeft de regio een belangrijke stap gezet in de aanpak van laaggeletterdheid door het opstellen van een nieuw uitvoeringsplan, genaamd 'Meedoen!', voor de periode 2025-2027. Dit plan volgt op het eerdere uitvoeringsplan 'Taal is de sleutel', dat tot en met 2024 werd uitgevoerd. In de komende periode ligt de focus op het vergroten van de deelname aan taaleducatie, met speciale aandacht voor het bereiken van de (potentiële) beroepsbevolking en gezinnen. Dit sluit aan bij de wens om meer inwoners actief te betrekken bij de maatschappij door hen te ondersteunen bij het verder ontwikkelen van de basisvaardigheden taal, rekenen en digitale vaardigheden. Naast het aanbieden van de formele taallessen op taalscholen wordt ook ingezet op non-formele trajecten voor het ontwikkelen van (taal)vaardigheden. Deze trajecten worden aangeboden door andere organisaties (welzijn/bibliotheken, e.d.) dan de taalscholen, en richten zich vooral op moeilijk bereikbare doelgroepen, zoals inwoners die Nederlands als moedertaal (NT1) hebben maar toch moeite hebben met lezen en schrijven.

Regionale aanpak zorgfraude

Kwaliteit (toelichting)

In 2024 hebben we stappen gezet om de zorgfraudebestrijding in de regio Gooi- en Vechtstreek te verbeteren. Gesprekken met experts brachten aandachtspunten zoals een ketenaanpak, verbeterd toezicht en samenwerking tussen Sociale Recherche en Inkoop & Contractbeheer. We hebben inzichten verzameld die in 2025 tot acties leiden, zoals het versterken van toezicht op PGB-aanbieders en het opstellen van gezamenlijke afspraken voor een ketenaanpak. Dit wordt in samenwerking tussen de Regio Gooi- en Vechtstreek en de deelnemende gemeenten verder vormgegeven.

Versterken laagdrempelige algemene voorzieningen

Kwaliteit (toelichting)

We zijn gestart met gesprekken met de ketenpartners dementie (zorgaanbieders, casemanagers dementie, Versa Welzijn) om te bezien waar we elkaar kunnen versterken in de onderlinge samenwerking en waar kansen liggen voor het aanvullen van leemtes in het (voorliggend) aanbod voor inwoners. De eerste opbrengst daarvan is dat we laagdrempelige dagbesteding bij het Geheugenhuis (Versa Welzijn) gaan uitbreiden vanwege een toenemende wachtlijst. Ook zorgaanbieder Vivium is van plan meer laagdrempelig aanbod te ontwikkelen voor inwoners met dementie die thuis wonen, zoals inloopactiviteiten en het geven van informatie- en advies (nieuwe ontmoetingscentrum SOOV).

Ook is een nieuw initiatief ondersteund met subsidie. Circa 50 buurt- of wijkgenoten bereiden regelmatig gezonde maaltijden voor 100 inwoners die vanwege een kwetsbaarheid niet meer in staat zijn voor zichzelf te koken of op zoek zijn naar 1-op-1 sociaal contact (stichting Thuisgekookt).

1.4. Maatschappelijke & culturele voorzieningen

Doelstellingen

Wat willen we bereiken?

Het aanbod aan maatschappelijke en culturele voorzieningen vormt het sociale hart van Gooise Meren voor iedereen. Daar waar initiatieven uit de samenleving komen, worden deze ondersteund.

Daarom geven we extra aandacht aan:

- een sterk lokaal netwerk. Daarom vragen we van welzijnsorganisaties dat zij van lokale verenigingen gebruikmaken of hierop aansluiten.
- het versterken van het lokale netwerk, aan het ondersteunen van initiatieven uit de samenleving die bijdragen aan verbinding en ontwikkeling.
- met partners werken aan laagdrempelige ontmoetingsplekken voor iedereen, zoals de Plataan. Hierbij leggen we de nadruk op cultuur en creativiteit.
- met cultuurcoaches bevorderen dat inwoners, met name jongeren, in aanraking komen met cultuur.

Wat hebben we daarvoor gedaan in 2024?

Voorzieningenplan vaststellen

Kwaliteit (toelichting)

In 2024 zijn de subsidies aan de culturele organisaties getoetst aan de hand van de matrix uit het Beleidskader financiering zorg, welzijn, kunst, cultuur en toerisme Gemeente Gooise Meren 2018. De toets vindt onder meer plaats op doeltreffendheid, samenwerking, doelmatigheid, vernieuwing en behoefte. Een deel van de jaarlijkse subsidies - die al jaren hetzelfde waren en verschilden per kern- is verhoogd. De subsidies worden niet geïndexeerd. Hiermee is ook rekening gehouden bij de aanpassingen.

In het traject 'herijking grote accounts' is de subsidie aan Versa Welzijn doorgelicht en zijn er nieuwe afspraken gemaakt over bijvoorbeeld de beschrijving van de werkvelden door Versa Welzijn. Ook is de wijze van monitoring vastgelegd. Daarvoor zijn het beoogde maatschappelijk effect van de welzijnsactiviteiten en bijhorende (nieuwe) kengetallen benoemd. Versa Welzijn gaat de nieuwe wijze van registreren voor het volgende subsidiejaar (2025) voor het eerst toepassen. Op basis daarvan zijn we beter in staat te beoordelen welke taken we na 2025 wel of niet (of minder) blijven subsidiëren. Wel is duidelijk geworden dat een deel van de mantelzorgondersteuning bij Versa afgebouwd gaat worden en voortaan bij MEE GV belegd gaat worden (vanaf 2025). Dit is in lijn met de gewenste eenduidige werkwijze in de regio.

Evaluatie pilot Cultuurcoach

Kwaliteit (toelichting)

De cultuurcoaches - die we inmiddels cultuurregisseurs noemen - hebben in 2024 laten zien dat ze van grote waarde zijn. Een extern bureau heeft een evaluatierapport geschreven waarbij meerdere partijen zijn geïnterviewd waarin dit ook wordt bevestigd. Ze zorgen voor verbinding, samenwerking tussen culturele organisaties en meer bekendheid en helpen culturele organisaties waar nodig.

Uitwerken uitvoeringsprogramma behorend bij cultuurvisie

Kwaliteit (toelichting)

Het uitvoeringsprogramma is voor de zomer vastgesteld en er is meteen begonnen - ook met de cultuurregisseurs - met de uitvoering.

Ontwikkelen van een visie op laagdrempelige ontmoetingsruimtes

Kwaliteit (toelichting)

In 2024 is gewerkt aan een conceptvisie voor laagdrempelige ontmoetingsplekken in de wijk, gebaseerd op de inventarisatie uit 2023. De visie legt de uitgangspunten en ambities vast voor het versterken van ontmoeting in de gemeente. In de tweede helft van 2025 wordt de visie vastgesteld door het college en ter informatie aangeboden aan de raad. Aansluitend wordt gestart met de ontwikkeling van een uitvoeringsprogramma ontmoeting, waarin ook bredere maatschappelijke thema's, zoals sociale verbinding en inclusie, een plaats krijgen.

Versterken wijkgerichte samenwerkingsstructuur in de sociale basis

Kwaliteit (toelichting)

In 2024 is de verbinding tussen beleidsadviseurs van het sociaal domein en de wijkadviseurs structureel beter vormgegeven. Deze collega's weten elkaar nu goed te vinden. Ook is met de leefstijlpunten een start gemaakt met een wijksamenwerkingsstructuur.

Wie zijn erbij betrokken?

Deze verbonden partijen dragen bij aan het bereiken van de maatschappelijke effecten van programma 1:

- Regio Gooi en Vechtstreek

Voor meer informatie verwijzen wij naar de paragraaf Verbonden partijen.

Wat heeft het gekost?

Excel-tabel

Exploitatie	Realisatie 2023	Primaire begroting 2024	Begroting na wijziging 2024	Realisatie 2024
Lasten				
Voor en van iedereen				
Gezondheid	3.255	3.538	3.629	3.352
Sport en Bewegen	3.604	4.189	4.384	4.053
Welzijn	15.875	18.956	19.354	19.510
Maatschappelijke en culturele voorzieningen	2.866	3.522	3.351	3.191
Totaal Voor en van iedereen	25.599	30.205	30.717	30.105
Baten				
Voor en van iedereen				
Gezondheid	-205	-383	-375	-457
Sport en Bewegen	-561	-884	-897	-830
Welzijn	-2.430	-2.691	-2.196	-2.996
Maatschappelijke en culturele voorzieningen	-57	-55	-72	-74
Totaal Voor en van iedereen	-3.254	-4.014	-3.540	-4.357
Resultaat voor bestemming	22.346	26.191	27.177	25.748
Onttrekkingen				
Voor en van iedereen				
Sport en Bewegen	-171	-141	-141	-141
Welzijn	-68			
Totaal Voor en van iedereen	-239	-141	-141	-141
Saldo reserves	-239	-141	-141	-141
Resultaat na bestemming	22.107	26.050	27.036	25.607

Toelichting financiële verschillen

Toelichting verschillen tussen Realisatie 2024 t.o.v. Begroting inclusief wijzigingen 2024		
Onderdeel programma 1	Verschil (x € 1.000)	V/N (V = Voordeel, N = Nadeel)
<i>Doorbelasting</i> Betreft doorbelastingskosten ambtelijk apparaat, nadere toelichting zie programma 6.	-131	N
<i>Gezondheid</i> De baten en lasten van de Spuk GALA zijn per saldo budgetneutraal, maar zijn verspreid over diverse (deel-)programma's binnen begroting. Op dit deelprogramma wordt een voordeel zichtbaar.	211	V

<i>Sport - algemeen</i> De budgetten voor sport (algemeen) zijn niet volledig besteed. Voor 2024 betekent dit een (incidenteel) voordeel.	159	V
<i>Sport - (buiten)sportaccommodaties</i> In 2024 zijn in het kader van de tariefharmonisatie buitensportaccommodaties afspraken gemaakt met veel sportclubs over o.a. het overnemen van de accommodaties, de te betalen huur en verrekening van zelfwerkzaamheidsvergoedingen. Het uitgangspunt hierbij is dat dit zoveel mogelijk budgetneutraal verloopt. In een aantal gevallen zijn de contracten hiervoor laat (of nog niet definitief) ondertekend, waardoor de begroting niet tijdig kon worden bijgesteld. Per saldo is sprake van € 330.000 lagere baten en € 355.000 lagere lasten. Daarnaast is sprake van een incidenteel voordeel in verband met de afrekening van huur over 2022, 2023 en 2024 (€ 116.000)	141	V
<i>Welzijn - WMO</i> De lasten voor WMO zijn € 76.000 lager dan geraamd. Daarnaast is sprake van een incidentele extra opbrengst door verkoop van hulpmiddelen ter hoogte van € 384.000. Daar tegenover staat dat de eigen bijdrage voor de WMO € 101.000 lager is dan geraamd. Tot slot is eind 2024 nog een afrekening van de Regio ontvangen met betrekking tot Beschermd wonen (buitenregionaal) over 2023 (€ 84.000).	443	V
<i>Welzijn - Collectieve voorzieningen</i> Mede door een vacature binnen team Beleid Sociaal Domein konden geen pilots in gang worden gezet. Hierdoor is sprake van een voordeel van € 293.000. Specifiek voor het budget voor Keerpunt Noord wordt voorgesteld een bedrag van € 50.000 over te hevelen naar 2025.	293	V
<i>Maatschappelijke en culturele voorzieningen</i> Binnen dit deelprogramma is sprake van een positief saldo van € 172.000. Dit wordt grotendeels veroorzaakt doordat het jaarlijkse budget van € 400.000 uitvoeringsprogramma cultuurvisie niet volledig besteed is.	172	V
<i>Overige verschillen <€ 70.000</i>	140	V
Totaal	1. 429	V

Programma 2 Kansrijk opgroeien

Maatschappelijke effecten

Alle kinderen in Gooise Meren groeien kansrijk op.

De gemeente Gooise Meren faciliteert de onderwijsinstanties in het uitvoeren van hun taak en draagt zorg voor voldoende en kwalitatief goede onderwijshuisvesting.

Daarnaast zet de gemeente zich in voor het laagdrempelig toegankelijk maken van mogelijkheden voor talentontwikkeling, zoals sport, muziek- en cultuuronderwijs.

2.1. Jeugdbeleid

Doelstellingen

Wat willen we bereiken?

Gooise Meren is met haar ligging en voorzieningen een prachtige gemeente om in op te groeien. Als gemeente willen wij dat alle kinderen de mogelijkheid krijgen dit kansrijk te doen, waarbij wij voorwaardenscheppend, stimulerend en toegankelijk zijn. We dragen bij aan de brede ontwikkeling van jeugdigen door een breed en inclusief aanbod aan onderwijs, opvang, sport, speelgelegenheid en kunst/cultuur. Zo is het staand beleid dat we speelplekken op verzoek inclusief toegankelijk maken, dat we jongeren ondersteunen bij initiatieven en de toegang tot sport en cultuur stimuleren.

Daarom geven we extra aandacht aan:

- We stellen de nota integraal jeugdbeleid vast en voeren deze uit.
- We betrekken jeugd steeds bij ons beleid en de keuze voor voorzieningen.

Wat hebben we daarvoor gedaan in 2024?

Integraal beleidsplan jeugd

Kwaliteit (toelichting)

Het integraal beleidsplan jeugd is in april 2024 vastgesteld door de raad. In 2025 wordt het uitvoeringsprogramma ter vaststelling aangeboden aan de raad. In het uitvoeringsprogramma prioriteren we de opgaven en bijbehorende activiteiten die voortvloeien uit het integraal beleidsplan jeugd. Tegelijkertijd en in lijn hiermee doorlopen we het UNICEF programma om Childfriendly City te worden.

In september 2024 is de kinderraad beëdigd. De gemeenteraad heeft voor een roulerende kinderburgemeester gekozen, waardoor alle kinderen uit de kinderraad een kans krijgen om deze functie uit te oefenen.

Behoeft ontmoetingsplekken jeugd

Kwaliteit (toelichting)

Voor de ontmoetingsplekken voor jongeren wordt een eigen participatietraject opgesteld omdat de jongeren andere wensen en behoeften hebben dan volwassen inwoners. We nemen dit mee in het uitvoeringsprogramma 2025-2026 van het integraal beleidsplan jeugd.

Preventie pilots

Kwaliteit (toelichting)

Vooruitlopend op de Jeugdnota hebben we een aantal pilots uitgevoerd voor kinderen/ jeugd, die er vanuit preventief opzicht mede op gericht zijn om de behoefte aan zwaardere jeugdzorg op termijn te beperken. In 2024 hebben we met de pilots een mooie bijdrage kunnen leveren aan onze inwoners, door hen de mogelijkheden te bieden voor het versterken van vaardigheden, het opdoen van leerervaringen en/of het ontvangen van ondersteuning wanneer dit nodig was.

In het hoofdlijnenakkoord van het kabinet is opgenomen dat de subsidie voor Maatschappelijke Diensttijd (MDT) gaat stoppen. Er werd in september 2024 door de Nationale Jeugdraad een petitie aangenomen voor het behoud van de MDT, waarop nog geen reactie ontvangen is. De huidige subsidies lopen uiterlijk door t/m 2027. In het afgelopen jaar hebben we vanuit de gemeente Gooise Meren een activiteit van defensie gepromoot via onze eigen socials en in samenwerking met de bibliotheek en de outreachend jeugdconsulent.

De pilot Buurtgezinnen monitoren we doorlopend en evalueren we in 2025. De pilot verloopt positief. De naamsbekendheid van Buurtgezinnen is toegenomen en er zijn steeds meer aanmeldingen van zowel steungezinnen als vraaggezinnen. Buurtgezinnen als organisatie groeit ook; alle regiogemeentes nemen inmiddels deel.

Met het faciliteren van de ketenaanpak Kansrijke Start signaleren we kwetsbare situaties en risicofactoren bij aanstaande ouders. We leveren door het inzetten van de bewezen effectieve interventie Stevig Ouderschap een bijdrage aan het voorkomen van ernstige opvoedingsproblemen, waaronder ook kindermishandeling. Voor Kansrijke Start werd besloten om de lokale uitvoering van de ketenaanpak nog twee jaar voort te zetten (t/m 2026) en deze uit te breiden met Stevig Ouderschap Prenataal.

2.2. Jeugdzorg

Doelstellingen

Wat willen we bereiken?

In ons aandeel voor de zorg voor onze jeugd stimuleren we een snelle en adequate hulpverlening. Door instroom te verlagen en doorstroom en uitstroom te bevorderen willen we dat er minder kinderen in de jeugdzorg zitten. We investeren gericht in preventie en zetten in op normaliseren en de-medicaliseren. Zo waarborgen wij dat zorg beschikbaar blijft voor die kinderen die het echt nodig hebben.

Daarom geven we extra aandacht aan:

- We investeren in collectieve voorzieningen die preventief werken, zoals zorg voor passende hulp voor jeugdigen bij ingrijpende keuzes.
- We kijken o.a. bij verlengingen telkens kritisch of specifieke jeugdzorg nog steeds de beste oplossing is voor jeugdigen en gezinnen.
- We zorgen voor versterking van het gemeentelijk jeugdteam, zodat er meer tijd is om tot een op maat gesneden toeleiding te komen en de hulptrajecten te kunnen volgen.

Wat hebben we daarvoor gedaan in 2024?

Aanpak doorverwijzing huisartsen

Kwaliteit (toelichting)

In 2024 is besloten om te starten met de inzet van een praktijkondersteuner jeugd, met als doel jeugdigen en gezinnen passende ondersteuning dichtbij huis te bieden. De praktijkondersteuner jeugd zal werkzaam zijn bij twee huisartsenpraktijken. Vanwege de krappe arbeidsmarkt heeft het tijd gekost om een geschikte praktijkondersteuner te vinden. Er zijn vergevorderde gesprekken met een kandidaat die in februari 2025 kan starten als praktijkondersteuner jeugd.

Voortzetting uitbreiding jeugdteam

Kwaliteit (toelichting)

De structurele uitbreiding van de formatie van het jeugdteam draagt blijvend bij aan de verbeterde regievoering op casusniveau door het jeugdteam, waardoor we jeugdigen en gezinnen meer passend kunnen helpen bij hun hulpvragen.

Plan van aanpak doorontwikkeling jeugdhulp

Kwaliteit (toelichting)

In 2024 is een extra fte aan het jeugdteam toegevoegd en deze urenuitbreiding wordt ingezet op het uitvoeren van intensieve regie bij complexe problematiek.

Daarnaast is in 2024 het plan van aanpak 'basishulp zelf verlenen', afgerond. De praktische uitwerking van werkwijze waarmee het team in 2025 aan de slag gaat wordt binnenkort vastgesteld.

2.3. Onderwijs & onderwijshuisvesting

Doelstellingen

Wat willen we bereiken?

We willen dat kinderen vrije keuzes en gelijke kansen en behandeling krijgen in het onderwijs. We werken hierbij actief samen met de onderwijsinstanties. **Het Integraal Huisvestingsplan (IHP)** is het richtsnoer voor onderwijshuisvesting. De arbeidskrapte en de stijging van de bouwkosten vragen om scherpere prioritering in de tijd. We kijken naar multifunctioneel gebruik van de huisvesting voor zowel onderwijs als voor activiteiten buiten schooltijd.

Daarom geven we extra aandacht aan:

- We stimuleren gelijke kansen voor alle kinderen bij de aanmeldprocedures voor scholen (PO & VO).
- Het Integraal Huisvestingsplan (IHP) is het richtsnoer voor onderwijshuisvesting.

Wat hebben we daarvoor gedaan in 2024?

Verbeteren aanmeldingsbeleid scholen

Kwaliteit (toelichting)

Met betrekking tot het aanmeldbeleid hebben we dit onderwerp besproken tijdens het Op Overeenstemming Gericht Overleg (OOGO), het verplichte overleg tussen schoolbesturen en gemeenten. Op basis van dit overleg is overeengekomen dat er een werkgroep wordt opgericht met een aantal schooldirecteuren, onder leiding van de gemeente. Deze werkgroep zal onderzoeken hoe de samenwerking tussen scholen onderling en met de gemeente versterkt kan worden, met als doel een betere en meer afgestemde aanmeldprocedure en daardoor meer gelijke kansen voor leerlingen.

Evaluatie Onderwijskansenbeleid

Kwaliteit (toelichting)

In 2024 hebben we gewerkt aan de doorontwikkeling van de Voorschoolse Educatie (VE). De gemeenteraad is hierover geïnformeerd middels een raadsmededeling. Daarnaast zijn we bezig met het onderzoeken van mogelijkheden om de aanpak van laaggeletterdheid beter te integreren binnen het onderwijskansenbeleid.

Verbinden scholen aan lokale economie

Kwaliteit (toelichting)

Vanwege beperkte capaciteiten en andere prioriteiten heeft er nog geen specifieke inzet plaatsgevonden om scholen meer te verbinden aan de lokale economie. Wel zijn er bijeenkomsten georganiseerd om de verbinding te zoeken met aanpalende werkvelden, zoals jeugdzorg en cultuur.

Uitvoeringsplan integraal huisvestingsplan onderwijs 2025-2026

Kwaliteit (toelichting)

De visie op onderwijshuisvesting is vastgesteld en het nieuwe Integraal Huisvestingsplan (IHP) voor onderwijshuisvesting is eind 2024 aangenomen. De gezamenlijke visie met schoolbesturen resulteert in een up-to-date langetermijnvisie. Het uitvoeringsplan IHP 2025-2026 wordt begin 2025 opgesteld.

De nieuwbouw van de Tweemaster is afgerond en het nieuwe schoolgebouw is na een feestelijke opening in gebruik genomen. De renovatie van de Vondelschool start na de kerstvakantie in januari 2025. De leerlingen worden gedurende 1,5 jaar ondergebracht in de tijdelijke school aan de Amersfoortsestraatweg 12, tot juli 2026. Omdat de Vondelschool meer leerlingen had dan de vorige gebruiker, de Tweemaster, zijn er in 2024 zes noodlokalen op de locatie bijgeplaatst. In Muiderberg vordert de ontwikkeling van KC de Meerstroom onder bouwheerschap van de gemeente gestaag. In november heeft het kindcentrum de start van de bouw gevierd met de onthulling van het bouwboard.

Voor het opheffen van het aankomend tekort aan onderwijsplekken voor de leerlingen in Muiden is in 2024 een locatieonderzoek gestart en afgerond. Om de leerlingengroei op de korte termijn op te vangen is het gebouw van de voormalige PC Hoofdschool opnieuw in gebruik genomen als tijdelijke onderwijslocatie. De permanente oplossing, resulterend uit het locatieonderzoek, bestaat uit het plan om de nieuwbouw van een dependance binnen ASKO -Scholen voor 330 leerlingen te realiseren op een aan te kopen kavel in de Krijgsman. De Jozefschool, die ook vernieuwing/renovatie behoeft, kan door deze beslissing gebruik blijven maken van het eigen terrein.

In gebouw Breeduit heeft een interne verhuizing plaatsgevonden, waardoor de ruimtes van het Elan College en de Zonnewijzer op een logischere manier ingedeeld zijn. Dit was een eerste stap in een reeks van aanpassingen die nodig zijn om Breeduit te herwaarderen. Het is de bedoeling om in 2025 de functionele en fysieke structuur van Breeduit onder de loep te nemen en op efficiënte wijze zodanig aan te passen dat het gebouw weer een meerwaarde krijgt zowel voor de gebruikers als voor de buurt.

Gesprekken over de oplossingen voor de leerlingengroei in Bussum-Zuid/Oost en Naarden-West zijn opgestart. Voor Naarden-West is een locatieonderzoek gestart waarin een oplossing wordt gezocht voor de huisvesting van de Minister Calsschool, de Comeniusschool en de Globeschool, en het ISK.

Het bestemmingsplan van het Hocrasterrein, cruciaal onderdeel van de schuifpuzzel die in het IHP beschreven wordt voor de aanpak van de VO-scholen in de gemeente, wordt begin 2025 door de raad besproken. In 2024 heeft de gemeente uitvoerig gesprekken gevoerd met Volant, het bestuur van het Montessori Lyceum, dat het Hocrasterrein zal gaan betrekken. Er zijn uitgebreide onderzoeken gedaan naar verschillende aandachtspunten om zorgen uit de omgeving te adresseren. Ook met de andere middelbare scholenkoepel GSF zijn regelmatig gesprekken geweest om de schuifpuzzel te optimaliseren en de zorg voor de bestaande gebouwen te waarborgen.

Continueren aanpak Nationaal Programma Onderwijs 2023-2025

Kwaliteit (toelichting)

De aanpak NPO is zoals gepland uitgevoerd. Eind van het jaar is extern een opdracht uitgezet en uitgevoerd om een evaluatie te maken van alle projecten in de NPO. Het rapport volgt begin 2025. Deze evaluatie wordt gebruikt om te besluiten welke projecten belangrijk zijn om te continueren nadat de financiering stopt (na het schooljaar 2024-2025).

Wie zijn erbij betrokken?

Deze verbonden partijen dragen bij aan het bereiken van de maatschappelijke effecten van programma 2:

- Regio Gooi en Vechtstreek
- Stichting Basisonderwijs Gooi en Vechtstreek (werknaam Talent Primair)

Voor meer informatie verwijzen wij naar de paragraaf Verbonden partijen.

Wat heeft het gekost?

Excel-tabel

Exploitatie	Realisatie 2023	Primaire begroting 2024	Begroting na wijziging 2024	Realisatie 2024
Lasten				
Kansrijk opgroeien				
Jeugdbeleid	2.656	1.881	1.897	1.722
Jeugdzorg	16.490	16.376	19.830	19.562
Onderwijs en onderwijshuisvesting	4.055	6.792	5.693	4.541
Totaal Kansrijk opgroeien	23.201	25.048	27.420	25.826
Baten				
Kansrijk opgroeien				
Jeugdbeleid	-573	-65	-110	-118
Jeugdzorg	-71	0	-655	-745
Onderwijs en onderwijshuisvesting	-219	-361	-705	-281
Totaal Kansrijk opgroeien	-864	-425	-1.470	-1.144
Resultaat voor bestemming	22.338	24.623	25.950	24.682
Onttrekkingen				
Kansrijk opgroeien				
Jeugdbeleid		-26	-26	-26
Onderwijs en onderwijshuisvesting	-163	-309	-844	-603
Totaal Kansrijk opgroeien	-163	-335	-870	-628
Saldo reserves	-163	-335	-870	-628
Resultaat na bestemming	22.175	24.288	25.080	24.053

Toelichting financiële verschillen

Toelichting verschillen tussen Realisatie 2024 t.o.v. Begroting inclusief wijzigingen 2024		
Onderdeel programma 2	Verschil (x € 1.000)	V/N (V= voordeel, N= nadeel)
<i>Doorbelasting</i> Betreft doorbelastingskosten ambtelijk apparaat, nadere toelichting zie programma 6.	-76	N
<i>Jeugdbeleid</i> De budgetten voor kinderopvang in combinatie met onderwijsachterstandenbeleid zijn niet volledig besteed. Dit betekent voor 2024 een incidenteel voordeel.	182	V
<i>Jeugd</i> De gedeclareerde kosten voor de inzet van individuele maatwerkvoorzieningen jeugd zijn over 2024 hoger dan in 2023. (€ 17,0 mln. in 2024 tegenover € 15,0 mln. in 2023). Verklaring is de stijging van de vraag	413	V

naar jeugdhulp én de toegenomen complexiteit van casussen. Zwaardere en daarmee ook duurdere vormen van individuele ondersteuning bleken nodig. De stijging van de kosten is wel kleiner dan eerder was geraamd. Ten opzichte van de bijgestelde begroting is sprake van een voordeel.		
<i>Onderwijs - Gemeenschappelijke taken onderwijs</i> De lasten voor reguliere subsidies konden in 2024 worden gedekt uit de (incidentele) NPO-middelen en er is sprake van een incidenteel voordeel als gevolg van een lager vastgestelde subsidie over voorgaande jaren. Daarnaast zijn de incidentele CUP-middelen voor het verrijken / ontlasten van het onderwijs niet uitgegeven.	151	V
<i>Onderwijs - Tijdelijke huisvesting onderwijs</i> De exploitatielasten en de lasten voor het uitbreiden van de wissellocatie tijdelijke onderwijshuisvesting zijn in 2024 in totaal € 241.000 lager dan geraamd. Deze lasten worden gedekt uit de reserve Tijdelijke huisvesting onderwijs.	241	V
<i>Onderwijs - Onderwijshuisvesting basisscholen</i> Op beheer en onderhoud van basisscholen is per saldo sprake van € 197.000 lagere lasten. Dit wordt voor € 250.000 veroorzaakt doordat de asbestsanering van de Vondelschool (gedekt uit de algemene reserve (Programma 6)) pas begin 2025 wordt gerealiseerd. Op de overige beheer- en onderhoudsbudgetten is sprake van een nadeel van € 53.000.	197	V
<i>Reservemutaties - reserve tijdelijke huisvesting onderwijs</i> De feitelijke onttrekkingen, ter dekking van specifieke activiteiten, zijn gebaseerd op de gerealiseerde (lagere) uitgaven. De uitgaven voor de tijdelijke huisvesting onderwijs waren € 241.000 lager dan geraamd en leiden daardoor in 2024 tot een lagere onttrekking van € 241.000.	-241	N
<i>Overige verschillen <€ 70.000</i>	160	V
Totaal	1.027	V

Programma 3 Passend wonen in een groene omgeving

Maatschappelijke effecten

Gooise Meren biedt passende woonruimte.

De gemeente Gooise Meren is duurzaam, leefbaar en toekomstgericht.

De gemeente Gooise Meren groeit met behoud van de kwaliteit van de groene en veilige leefomgeving.

3.1. Wonen

Doelstellingen

Wat willen we bereiken?

De gemeente wil scherp blijven sturen op de vervulling van de woningbouwopgaven. Daarom is zij in 2023 gestart met het actualiseren van de woonvisie, zodat zij kaders kan stellen en voorwaarden heeft voor ontwikkelaars en woningcorporaties. Op hun beurt kunnen zij dan zorgen dat woningzoekenden binnen onze gemeente een passende woning kunnen vinden. De tekorten aan geschikte woningen gelden met name voor de lagere- en middeninkomensgroepen en voor spoedzoekers, jongeren, ouderen en mensen met een zorgbehoefte.

Wat hebben we daarvoor gedaan in 2024?

Sturen op passend wonen voor iedereen met onze woonvisie

Kwaliteit (toelichting)

Op 6 november 2024 is de woonvisie 2025-2030 door de gemeenteraad vastgesteld. De woonvisie geeft de gemeente de mogelijkheid om strakker te sturen op een evenwichtige, betaalbare, kwalitatief goede en duurzame woningvoorraad. De woonvisie 2025-2030 vormt de basis voor de prestatieafspraken 2025-2028 en bevat de woningbouwopgave van de gemeente waarvoor Gooise Meren zich regionaal heeft gecommitteerd.

Prestatieafspraken met woningcorporaties en huurdersorganisaties

Kwaliteit (toelichting)

Op 17 december 2024 hebben woningcorporaties De Alliantie, Dudok Wonen, G&O, Woningstichting Naarden en hun huurdersbelangenverenigingen samen met de gemeente Gooise Meren de prestatieafspraken 2025-2028 ondertekend. De prestatieafspraken zijn in lijn met de woonvisie 2025-2030 die eerder in 2024 door de gemeenteraad is vastgesteld.

In de prestatieafspraken leggen de gemeente, woningcorporaties en hun huurdersbelangenverenigingen hun gezamenlijk inzet op het gemeentelijke woonbeleid vast. Ze zorgen ervoor dat we ambities uit de woonvisie over bijvoorbeeld woningbouwproductie, het verduurzamen van onze woningvoorraad en sterke, veerkrachtige wijken ook daadwerkelijk kunnen realiseren.

Implementeren doelgroepenverordening in Omgevingsplannen

Kwaliteit (toelichting)

De doelgroepenverordening is van kracht. We hanteren deze verordening om te sturen op betaalbare woningbouw in de gemeente.

Tot eind 2031 heeft de gemeente de tijd om alle beleidsstukken en verordeningen te verwerken in een definitief omgevingsplan. De doelgroepenverordening wordt hier te zijner tijd in meegenomen.

Taskforce sociale woningbouw intensiveren

Kwaliteit (toelichting)

De taskforce 'versnellen sociale woningbouw' legt de verbinding tussen de woningbouwopgave zoals afgesproken in de Woonvisie en de individuele woningbouwprojecten die daaraan invulling geven. De taskforce is in 2024 elke 6 weken bijeengekomen. De samenwerking met de woningcorporaties heeft geleid tot een beter inzicht in de lopende projecten en een intensieve samenwerking met de woningcorporaties. Een volgende stap is het realiseren van een aantoonbare versnelling van woningbouwprojecten.

Experiment voorrang voor mensen met een 'cruciaal beroep' op sociale huurwoning

Kwaliteit (toelichting)

Per 1 januari 2024 zijn de gemeenten Gooise Meren en de gemeente Hilversum gestart met het experiment voorrang voor cruciale beroepen, waartoe de Huisvestingsverordening 2024 onder art. 6.2 ruimte geeft. Het experiment zou een looptijd van één jaar hebben en zou eindigen op 31 december 2024. Bij de meest recente evaluatie (d.d. 1 oktober 2024) van het experiment is geconcludeerd dat het afgesproken aantal van 40 aan te bieden woningen niet gehaald kan worden binnen de oorspronkelijke looptijd. Om voldoende informatie te verzamelen om het volledige experiment goed te kunnen evalueren en tot een voorstel te komen voor het vervolg is daarom besloten om de looptijd van het experiment te verlengen tot juni 2025. Het experiment wordt in juni 2025 geëvalueerd. Daarna wordt bepaald of, en zo ja, hoe de voorrangsregel wordt voortgezet en ingebed in de (volgende) Huisvestingsverordening.

Uitvoeren van visie Wonen en Zorg

Kwaliteit (toelichting)

In 2024 zijn we gestart met de uitvoering van de woonzorgvisie, die in het tweede halfjaar van 2023 is vastgesteld. Het opstellen van de nieuwe woonvisie heeft in 2024 meer tijd gevraagd. Mede daardoor is het stimulerings- en bewustwordingsprogramma voor senioren nog niet gestart.

Meldpunt Wet goed verhuurderschap

Kwaliteit (toelichting)

In 2024 zijn er 4 meldingen ontvangen door het meldpunt goed verhuurderschap voor Gooise Meren. Het meldpunt sinds januari 2024 operationeel. De meldingen zijn behandeld, maar er bleken geen verdere acties nodig te zijn.

Versterken positie woningzoekenden

Kwaliteit (toelichting)

In 2024 is in verschillende gremia aandacht besteed aan het versterken van de stem van woningzoekenden. Dit heeft er onder andere toe geleid dat woningcorporatie De Alliantie de woningzoekenden heeft vertegenwoordigd in de raadsbehandeling van de woonvisie 2025-2030.

3.2. Buitenruimte & leefomgeving

Doelstellingen

Wat willen we bereiken?

De inrichting en het onderhoud van onze openbare ruimte zijn erop gericht dat deze groen, schoon en veilig is, bestand is tegen de effecten van de klimaatverandering en bijdraagt aan de biodiversiteit. We betrekken inwoners hierbij en stimuleren actieve bijdragen vanuit de samenleving. Zorg voor dierenwelzijn is voor ons een kwestie van beschaving. Organisaties die wettelijke taken uitvoeren bij het inzetten voor dierenwelzijn, moeten structureel ondersteund worden.

Daarom geven we extra aandacht aan:

- We realiseren en versterken natuurverbindingen, beschermen bomen en parken (door middel van een algemene kapvergunning) en voegen meetbaar groen en bomen toe.
- Natuurhistorische parken krijgen onderscheidend aandacht bij het beheer en onderhoud van groen.
- We voeren het Biodiversiteitsplan uit en hebben speciale aandacht voor het verminderen van verharde, stenen ondergrond.
- We evalueren na twee jaar het effect van de keuze voor het huidige onderhoudsniveau en besluiten dan of het niveau omhoog moet.
- We zetten ons in om de faciliteiten voor opvang en het bevorderen van dierenwelzijn in samenwerking met gemeenten in de regio structureel te regelen en tevens dat de dierenopvang naar Crailo terugkeert.

Wat hebben we daarvoor gedaan in 2024?

Biodiversiteitsactieplan uitvoeren en monitoren

Kwaliteit (toelichting)

We hebben de kennis van onze medewerkers en onze inwoners over het belang van biodiversiteit op diverse manieren vergroot.

- Verschillende medewerkers van de buitendienst en werkvoorbereiders hebben een opleiding gevolgd over soortenbescherming.
- Op het gebied van communicatie, bewustwording en publieksgerichte acties werken wij samen met de Groene Ruiter en Schoon Gooise Meren.
- Er zijn in 2024 zestien communicatiemomenten over biodiversiteit geweest waarbij er een mix van verschillende on- en offline media is ingezet. Onderwerpen hierbij waren: minder maaien, bonte bermen, "maai mei niet" maand, tegelwippen, plant je tuin in de herfst, meer aandacht voor de egels.
- Vanuit de gemeente zijn meerdere presentaties gegeven o.a. aan buurtplatforms en het energiecafé over natuur-inclusief isoleren en wat de gemeente doet op het gebied van het versterken van de biodiversiteit.

Met circa 146.000 m² gazon in de openbare ruimte hebben we dit jaar deelgenomen aan de "maai mei niet" maand. En circa 34.000 m² gazon hebben we omgevormd en het beheer aangepast naar meer ecologisch beheer.

De projectenlijst in het Programma Biodiversiteit hebben we samen met de betrokken stakeholders ge-update. Dit geeft inzicht in de stand van zaken en de ambities voor de volgende jaren. Van de 81 projecten in het programma zijn op 36 projecten al voldoende resultaten geboekt.

In de gemeente zijn dit jaar 5 vlinder/insectenroutes uitgezet en 5 nachtvlindermeetpunten gekozen. Deze monitoren we de komende jaren in samenwerking met vrijwilligers en de Vlinderstichting. Ook verzamelen we monitoringsgegevens van een groot aantal poelen in Gooise Meren.

Herzien kapbeleid

Kwaliteit (toelichting)

We zijn gestart met een onderzoek van ons bomenbestand. Dit geeft ons inzicht in de huidige baten van onze bomen voor het vasthouden van CO₂, verminderen van hittestress en wateropname en vastlegging. Ook geeft het onderzoek inzicht in de huidige kroonbedekking in vergelijking met de landelijke bomennorm en de 3-30-300 regeling. De resultaten van dit onderzoek gebruiken wij in 2025 bij de evaluatie van het huidige kapbeleid. Met de inventarisatie van de mogelijke aanpassingen aan het kapbeleid gaan we verder in 2025 als onderdeel van het onderzoek van ons bomenbestand.

Beleid begraafplaatsen herzien

Kwaliteit (toelichting)

In 2024 is gestart met het vernieuwen van het beleid voor de begraafplaatsen. Ontwikkelingen op het gebied van biodiversiteit, monumentenzorg, klimaatadaptatie, uitvaartzorg maar ook maatschappelijke ontwikkelingen worden meegenomen. Om de participatie over dit gevoelige onderwerp goed uit te voeren is meer tijd nodig. In 2025 verwachten wij dit beleid af te ronden.

Beheer areaal

Kwaliteit (toelichting)

In 2024 zijn meerdere deelplannen (8 t/m 11) van de Krijgsman overgedragen naar de gemeente, zodat deze gebieden zijn toegevoegd aan ons beheerareaal.

Aanleg verzamelgraven

Kwaliteit (toelichting)

In 2024 zijn op de begraafplaatsen van Bussum, Muiden en Muiderberg verzamelgraven aangelegd. Met deze verzamelgraven kan het ruimen van graven piëteitsvol en efficiënter uitgevoerd worden.

Verledden lichtmasten

Kwaliteit (toelichting)

De Mariahoeveweg is voorzien van LED lampen. Verder zijn er vervangingen en projecten, waaronder de Solar carport naast het Spant, voorbereid voor 2025.

Bodemtaken

Kwaliteit (toelichting)

In 2024 is gestart met de uitvoering van de Bodemtaken die met ingang van de Omgevingswet van de provincie naar de gemeente zijn overgeheveld. De uitvoering hiervan is bij de Omgevingsdienst Flevoland, Gooi en Vechtstreek (OFGV) belegd. De OFGV zal hier in het tweede kwartaal van 2025 over rapporteren.

Vergroten inzicht functioneren rioolstelsels

Kwaliteit (toelichting)

Wij zijn gestart met het opnemen, controleren en verbeteren van data die van belang zijn bij het verkrijgen van inzicht in het functioneren van rioolstelsels. Dit onderzoek is in volle gang, waarmee wij op koers zijn om op termijn een volledig 'Systeemoverzicht Stedelijk Water' op te stellen. Dit overzicht geeft ons inzicht in de prestaties van onze stelsels als het gaat om het voorkomen van wateroverlast en het voorkomen van verontreiniging van het oppervlaktewater.

Openbare ruimte klimaatbestendig maken

Kwaliteit (toelichting)

Om risico op wateroverlast op kwetsbare plekken te voorkomen, hebben wij onderzoek uitgevoerd naar kansrijke quick-win-maatregelen. Een aantal van de hieruit volgende quick-win-maatregelen, zoals het verlagen van openbaar groen, hebben wij ondergebracht in de projecten Muiden-Vesting en Buitendijken (Muiderberg). Ook in de wijken Westereng en Oostereng zien wij kansen en zijn wij voorbereidende maatregelen gestart.

Verbeteren van vervoer en opvang dieren

Kwaliteit (toelichting)

In 2024 hebben de dierenwelzijnsorganisaties conform de gemaakte afspraken extra middelen ontvangen. Daarnaast is er regionaal verder gewerkt aan het mogelijk maken van de terugkeer naar van het dierenasiel in de vorm van het Gooise Nest. Dit wordt in 2025 verder opgepakt.

Mogelijkheden vergroening inventariseren

Kwaliteit (toelichting)

We zijn gestart met een onderzoek naar de omvorming van onbenutte verharding naar groen in de gemeente. Dit geeft ons inzicht op welke locaties trottoirs breder zijn dan nodig, of zelfs in hun geheel overbodig. Naar verwachting wordt dit onderzoek in het voorjaar van 2025 opgeleverd. Hiermee kunnen we gericht werken aan het omvormen van verharding naar groen, en daarmee het verminderen van wateroverlast.

3.3. Duurzaamheid

Doelstellingen

Wat willen we bereiken?

De gemeente Gooise Meren onderschrijft de landelijke klimaatdoelstellingen om in 2050 volledig duurzaam, energieneutraal en circulair zijn.

Daarom geven we extra aandacht aan:

- We geven prioriteit aan waarbij wij als gemeente het hoogste klimaat- en/of milieurendement kunnen realiseren gegeven de beperkte middelen.
- Duurzaamheid is niet alleen een zaak van de overheid. Daarom stimuleren we dat iedereen mee kan doen en dat ook doet. We werken samen met lokale partijen en stimuleren particuliere initiatieven.
- We zetten in op energieneutraliteit en de klimaatdoelen door de nadruk te leggen op isolatie voor alle huizen, opwek door zonnepanelen op daken, kiezen voor vergroening (van openbare gebouwen, bedrijfsterreinen en van onze centra) en bevorderen meervoudig ruimtegebruik.
- We betrekken ook onze monumenten bij de verduurzamingopgave, mede met het oog op het behoud ervan.
- We zijn tegen een biomassacentrale in Diemen.
- Bij de herinrichting van de openbare ruimte houden we rekening met klimaatverandering (opwarming, hittestress, langdurige droogte en meer regen in korte tijd).
- We geven uitvoering aan de vastgestelde Transitievisie Warmte en aan onze ambities in het kader van Regionale Energiestrategie (RES).

Wat hebben we daarvoor gedaan in 2024?

Opstellen strategisch document duurzaamheid

Kwaliteit (toelichting)

Op 18 december is door uw raad het beleidskader Duurzaamheid, "Integraal duurzaamheidsbeleid gemeente Gooise Meren, met doorkijk naar 2050" vastgesteld. Dit beleidskader beschrijft zes beleidsterreinen (biodiversiteit, energietransitie, klimaatadaptatie, circulaire samenleving, voedseltransitie en mobiliteit) met bijbehorende doelen voor een duurzaam, leefbaar en toekomstgericht Gooise Meren.

Opstellen Programma Energietransitie

Kwaliteit (toelichting)

In 2024 is in samenspraak met zowel interne als externe stakeholders een beleidsnota Energietransitie voor Gooise Meren opgesteld. Deze is in december 2024 aangeboden aan de gemeenteraad met de titel 'Samen met energie aan de slag; Beleidsnota Energietransitie gemeente Gooise Meren Onze koers voor 2024-2030 met een doorkijk naar 2050'.

Hiermee worden de kaders voor de energietransitie in Gooise Meren vastgesteld. De bestaande kaders, zoals de RES 1.0 en de TVW vormen de basis voor deze beleidsnota. Het tempo waarin de transitie uitgevoerd wordt is mede afhankelijk van de beschikbaarheid van middelen. Bij de behandeling van de Perspectiefnota wordt aan de raad een voorstel gedaan voor de financiering waarbij een integrale afweging plaatsvindt met de andere grote opgaven waar de gemeente voor gesteld staat.

Lokale Aanpak Isolatie Woningen

Kwaliteit (toelichting)

In 2024 is met Wattnu overeengekomen dat deze energiecoöperatie de uitvoering van de Lokale Aanpak Isolatie (LAI) in Gooise Meren op zich neemt onder de noemer 'Operatie Isolatie'. Hiervoor is een gemeentelijke subsidie toegekend voor de projectorganisatie en voor de inzet van energiecoaches. Aanvullend daarop is in 2024 een nieuwe subsidieregeling vastgesteld door de raad. Met deze regeling kunnen eigenaar-bewoners met een slecht geïsoleerde woning onder de gemiddelde WOZ-waarde van € 634.000, subsidie ontvangen wanneer zij isolatiemaatregelen nemen. Eigenaar-bewoners van wie het inkomen lager is dan 130% van de bijstandsnorm hebben recht op een hoger subsidiebedrag.

Wattnu en de gemeente hebben in 2024 met elkaar een projectplan, uitvoeringsplan en communicatieplan opgesteld. Vanaf januari 2025 kunnen inwoners gebruikmaken van deze regeling.

RES 2.0

Kwaliteit (toelichting)

In 2024 is de Herijking Regionale Energiestrategie (RES) 2024 vastgesteld. Door de energieregio is gekozen voor een lichtere variant dan voorzien bij een RES 2.0. Doordat er geen aangepaste of nieuwe kaders nodig waren en er ook voor Gooise Meren geen nieuwe zoekgebieden aan de orde waren, zijn er geen lokale informatieavonden georganiseerd. De gemeenteraad is over dit proces geïnformeerd met raadsmededeling 813228.

Uitvoering TransitieVisie Warmte

Kwaliteit (toelichting)

In 2024 hebben we verder gewerkt aan de ontwikkeling van het warmtenet in Muiderberg. Dankzij de inzet van vrijwilligers van Wattnu is er een eerste inzicht in de te verwachten volloop. Daarnaast zijn stappen gezet om de samenwerking tussen de gemeente en het warmtebedrijf te organiseren en het ontwerp verder te brengen.

We hebben tevens een nadere planning gemaakt voor de warmtetransitie in alle wijken en buurten tussen nu en 2050. Voor twee grote clusters van buurten, namelijk Keverdijk-Thijssepark-Vierhoven en Bussum-Zuid, zijn nadere verkenningen en bewonersgesprekken voorbereid. Deze gaan in 2025 van start. Ook hebben we gesproken met een aantal VVE's over de technische en financiële mogelijkheden en belemmeringen bij verduurzaming van de woningvoorraad.

In de loop van 2024 kwam meer informatie beschikbaar vanuit het rijk over het warmteprogramma dat alle gemeenten in 2026 moeten opleveren. Gooise Meren zal het warmteprogramma in de loop van 2025 al opstellen. Daarom is de ambtelijke voorbereiding hiervoor in 2024 gestart. De visie op de gemeentelijke rol/neming in de warmtetransitie, zowel voor wijken met een beoogde collectieve warmtevoorziening als voor wijken waar geen collectieve infrastructuur wordt voorzien, zal een plaats krijgen in dit warmteprogramma.

We werken bovendien aan een nadere verkenning van aanvullende warmtebronnen in onze gemeente en hebben deelgenomen aan diverse kennissessies over innovatieve warmte-oplossingen.

Verduurzaming erfgoed

Kwaliteit (toelichting)

In 2024 zijn verdere stappen gezet om de regels voor isolerende maatregelen bij monumenten te vereenvoudigen. In 2025 zal hierover besluitvorming plaatsvinden.

Daarnaast is de subsidie voor de instandhouding van gemeentelijke monumenten (erfgoed) nu ook stapelbaar met verduurzamingsmaatregelen.

We blijven samenwerken rond duurzame thema's met Samen Sneller Duurzaam

Kwaliteit (toelichting)

In 2024 is gefocust op circulariteit en voedseltransitie. De kwartiermakers voor beide thema's hebben kennisgemaakt met diverse initiatiefnemers en ondernemers rond deze thema's. De inzichten die hieruit voortkwamen zijn enerzijds meegenomen bij het opstellen van gemeentelijk beleid aangaande circulariteit en voedsel en hebben anderzijds gezorgd voor een betere samenwerking tussen gemeente en samenleving. In deelprogramma 4.1. staat meer informatie hierover.

Er zijn vier themapagina's vanuit Samen Sneller Duurzaam in Gooise Meren Nieuws verschenen. Op deze pagina's werd onder andere aandacht gevraagd voor regionale samenwerking op het gebied van circulariteit, lokale voedselboxen, vergroening in de buurt, gemeenschapstuin CSA Oogst vol liefde en een webpagina met een overzicht van duurzame activiteiten. Daarnaast is op de social media regelmatig aandacht besteed aan uiteenlopende duurzame activiteiten in Gooise Meren. Meer informatie: <https://www.samensnellerduurzaamgooisemeren.nl>

Het Initiatievenfonds Duurzaamheid heeft aan twee initiatieven een cofinanciering gegeven: aan de minimaster circulair bouwen voor ambtenaren en ondernemers en aan de realisatie van een duurzame schuur bij een speeltuin.

Sinds 2023 is de Stichting Gerben Struik in onze gemeente actief. Deze stichting heeft als doel om de beweging Samen Sneller Duurzaam Gooise Meren te ondersteunen. Eind 2024 zijn gesprekken met de Stichting opgestart om te verkennen welke samenwerking mogelijk is.

Inwoners en organisaties bewustmaken van het belang van Fairtrade

Kwaliteit (toelichting)

In 2024 richtte de werkgroep Fairtrade Gooise zich op Fair Fashion, met als doel inwoners bewust te maken van de impact van de kledingindustrie op het duurzaamheid. De les wordt inmiddels via Omgevingseducatie Gooi, Vecht- en Eemstreek aan alle VO-scholen in Gooise Meren aangeboden. Daarnaast biedt Omgevingseducatie, in samenwerking met de Wereldwinkel Bussum en de werkgroep, een gastles aan over Eerlijke Handel voor alle bovenbouwgroepen van de basisscholen in Gooise Meren.

Verder is door de werkgroep de Fair Fashion fietsroute doorontwikkeld. Deze fietsroute langs duurzame, tweedehands en eerlijke modewinkels is bij de deelnemende winkeliers in Gooise Meren als flyer verkrijgbaar. De werkgroep is tweemaal aanwezig geweest bij publieksactiviteiten in Gooise Meren om aandacht te vragen voor het belang van Fairtrade en Fair Fashion. Tijdens de Klimaatweek in het gemeentehuis heeft de werkgroep een lezing voor ambtenaren gegeven over Fair Fashion. In 2024 zijn verschillende artikelen in de fysieke en social media verschenen over Fair Fashion.

3.4. Ruimtelijke ontwikkeling

Doelstellingen

Wat willen we bereiken?

In Gooise Meren benutten we de beperkte ruimte voor groei optimaal. Binnen onze schaarse ruimte kiezen we voor duurzame ontwikkeling, met oog voor de natuur, de historische waarde en de leefbaarheid in de bestaande woongebieden. We groeien, waar mogelijk, om in woningbehoefte te voorzien en zorgen dat het aanbod van bedrijfsruimte niet afneemt. We onderzoeken, samen met de betreffende bedrijven, of overlast gevende bedrijvigheid uit de kernen verplaatst kan worden en plaats kan maken voor andere bedrijvigheid of woningbouw. Bij nieuwbouw kijken we ook naar de voorzieningen en bij (her)inrichting van de openbare ruimte kijken we of er kansen zijn voor buitensport of spel.

Daarom geven we extra aandacht aan:

- We nemen de huidige parkeernormen en -richtlijnen opnieuw onder de loep en werken aan een transparant kader waarin maatwerk mogelijk is. Deze normen en richtlijnen hangen nauw samen met de binnenstedelijke ontwikkeling en zijn nauw gerelateerd aan de kwaliteit van de leefomgeving.
- We blijven zoeken naar locaties voor woningen en bedrijven. We bouwen niet in de natuur en breiden, als dat past, wel in. Op inbreidlocaties worden uiterlijk en massa goed afgestemd op de omgeving.
- We passen de rol van de commissie ruimtelijke kwaliteit aan in het licht van de Omgevingswet.
- Voortvarende ontwikkeling en (verdere) uitvoering van lopende ruimtelijke projecten, zoals BOR gronden, Naarderheem, Crailo, Krijgsman en Hocras.

Wat hebben we daarvoor gedaan in 2024?

Werken volgens de Omgevingswet

Kwaliteit (toelichting)

Sinds 2024 werken we met de Omgevingswet (Ow) en daaraan gekoppeld, de Wet kwaliteitsborging bouwen (Wkb). Participatie en gezondheid zijn twee belangrijke thema's in de Omgevingswet.

Bij frequent voorkomende aanvragen is ondertussen duidelijk hoe deze moeten worden behandeld, maar bij incidenteel voorkomende onderwerpen is het soms nog een zoektocht. Voor aanvragers, ook de professionals, is de onduidelijkheid (vaak) nog groter. Het functioneren van het Digitaal Stelsel Omgevingsloket (DSO), dat de uitvoering van de Omgevingswet moet ondersteunen, is nog voor verbetering vatbaar. Dit geldt ook voor de (landelijke) helpdesk.

In 2024 zijn ongeveer evenveel aanvragen voor een omgevingsvergunning binnengekomen als in voorgaande jaren. De toetsing van aanvragen aan de nieuwe wet vergt nog wel meer tijd. Aanvragers hebben vaak langer op hun vergunning moeten wachten, omdat de organisatie een periode twee 'straten' moest bemannen: een straat voor aanvragen onder het oude (overgangs) recht, en een straat voor aanvragen onder de nieuwe wet.

Het overgrote deel van de vergunningaanvragen die onder het overgangsrecht van de Wabo vielen is afgehandeld.

In 2024 kwam ook de eerste jurisprudentie over de Omgevingswet. Deze kennis en ervaring uit deze jurisprudentie wordt actief gedeeld in de afdeling Vergunningen, Toezicht en Handhaving (VTH).

Eind 2024 is door uw raad de startnotitie voor het proces voor de regelmatige actualisatie van de Omgevingsvisie vastgesteld.

Omgevingsplannen

Kwaliteit (toelichting)

Met de overgang naar de Omgevingswet per 1 januari 2024 hebben we als gemeente nu het tijdelijk omgevingsplan als planologisch kader voor ontwikkelingen in onze gemeente. Dit tijdelijk omgevingsplan wordt de komende jaren, tot 2032, stap voor stap omgebouwd tot een definitief omgevingsplan. Daarvoor is in 2024 een startnotitie opgesteld met een stappenplan en doorkijk voor de komende jaren. Deze startnotitie wordt begin 2025 aan uw raad aangeboden. In tegenstelling tot de verwachting van vorig jaar, hebben wij in 2024 voornamelijk gewerkt aan het afronden van lopende ruimtelijke procedures voor gemeentelijke projecten en particuliere initiatieven die nog "onder de oude Wabo" worden afgehandeld. Het betreft onder meer de nieuwe bestemmingsplannen voor de locaties voor de Gooise Warande in Bussum, Hocras Walden in Bussum, Kindcentrum De Meerstroom in Muiderberg en de BOR Gronden in Naarden. Als gevolg hiervan is de pilot voor Muiderberg opgeschoven naar 2025.

Welstandsvrije gebieden

Kwaliteit (toelichting)

In oktober 2023 is een beleidslijn welstandsvrij bouwen door de gemeenteraad vastgesteld. De inwerkingtreding van de beleidslijn welstandsvrij bouwen is door de raad gekoppeld aan het Paraplubestemmingsplan "kleine bouwwerken". In 2024 heeft dit ontwerpplan ter inzage gelegen. Daarop zijn zienswijzen ontvangen en verwerkt. Het definitieve voorstel Paraplubestemmingsplan "kleine bouwwerken" wordt in mei 2025 aan de raad voorgelegd.

Als gevolg van de Welstandsverordening (2023) zal een welstandstoets in bepaalde wijken niet meer noodzakelijk zijn, zodra het Paraplubestemmingsplan is vastgesteld.

Wet kwaliteitsborging

Kwaliteit (toelichting)

Tegelijk met de invoering van de Omgevingswet werd in 2024 de Wet kwaliteitsborging (Wkb) van kracht. Het stelsel van kwaliteitsborging is bedoeld om het toezicht op de bouwkwiteit te verbeteren. De nadruk ligt minder op de toets vooraf van bouwplannen, maar meer op de oplevering. In 2024 werd een pilot Wkb uitgevoerd in De Krijgsman en in het derde kwartaal van 2024 werd daartoe een aanvraag ingediend. Aan de hand van de ervaringen met de pilot heeft de gemeente Gooise Meren uitgangspunten voor de uitvoering geformuleerd. Deze worden medio 2025 in beleid vastgelegd.

Externe veiligheid

Kwaliteit (toelichting)

Onder de Omgevingswet moet er (1) meer informatie per Milieu Belastende Activiteit (MBA) worden geregistreerd, (2) meer MBA's worden geregistreerd en (3) de gevoelige objecten worden geregistreerd.

Deze registraties moeten worden opgevoerd in het Register Externe Veiligheid (REV). Eenieder, inwoners, bedrijven, kan de informatie raadplegen in de <https://www.atlasleefomgeving.nl/> dat wordt gevoed vanuit het REV.

Onder de Wabo werden er ook, in beperktere mate, risicovolle bedrijven geregistreerd, in het Register Risicosituaties Gevaarlijke Stoffen (RRGS). Het Rijk heeft in 2023 de gegevens in het RRGs digitaal omgezet naar het REV. Medio 2024 is het RRGs opgeheven.

In 2024 is opdracht gegeven aan de OFGV voor begeleiden van het registeren van de MBA's. Dit wordt verder uitgevoerd in 2025 (zie Uitvoeringsprogramma VTH 2025).

Voortvarend doorgaan met gebiedsvisie Bussum-Zuid en Visie Muiden Noordwest

Kwaliteit (toelichting)

De visie op Muiden Noordwest is in 2024 afgerond met de vaststelling van het Masterplan Muiden Noordwest door de raad.

Hierin zijn de maatschappelijke effecten uit de in 2023 vastgestelde Kadernota, zoals het toekomstbestendig maken van de woningvoorraad, het versterken van de ruimtelijke kwaliteit, erfgoedwaarden en recreatieve mogelijkheden en het verbeteren van de verkeersveiligheid, verder verdiept en uitgewerkt. Bij de vaststelling van het Masterplan zijn twee moties aangenomen over participatie en verkeer.

De gebiedsvisie voor Bussum-Zuid is in samenspraak met betrokken woningcorporaties en andere stakeholders verder uitgewerkt. Ook zijn er verschillende bijeenkomsten met de klankbordgroep geweest. Er is een extra slag gemaakt in de integraliteit van de gebiedsvisie, door ook de relevante opgaven vanuit het sociaal domein te vertalen in de vragen die dit voor de ruimtelijke ontwikkeling van het gebied met zich meebrengt. In de gebiedsvisie is een gebiedsgerichte uitwerking opgenomen voor de projecten die voor de uitvoering van de visie van belang zijn. De gebiedsvisie wordt in het eerste kwartaal van 2025 aan uw raad aangeboden voor besluitvorming.

Wie zijn erbij betrokken?

Deze verbonden partijen dragen bij aan het bereiken van de maatschappelijke effecten van programma 3:

- Regio Gooi en Vechtstreek
- Omgevingsdienst Flevoland Gooi en Vechtstreek
- Coöperatie Gastvrije Randmeren U.A.
- Samenwerkingsovereenkomst maaien waterplanten IJmeer-Markermeer
- Stichting Goois Natuurreservaat
- GEM Crailo BV

Voor meer informatie verwijzen wij naar de paragraaf Verbonden partijen.

Wat heeft het gekost?

Excel-tabel

Exploitatie	Realisatie 2023	Primaire begroting 2024	Begroting na wijziging 2024	Realisatie 2024
Lasten				
Passend wonen in een groene omgeving				
Wonen	649	0	0	15
Buitenruimte en leefomgeving	31.875	33.816	34.372	34.833
Duurzaamheid	1.495	1.866	3.071	2.651
Ruimtelijke ontwikkeling	8.471	5.965	14.712	14.545
Totaal Passend wonen in een groene omgeving	42.490	41.647	52.154	52.044
Baten				
Passend wonen in een groene omgeving				
Wonen	-63	0	0	0
Buitenruimte en leefomgeving	-21.926	-17.584	-19.039	-19.409
Duurzaamheid	-407	-1.095	-2.275	-1.781
Ruimtelijke ontwikkeling	-7.883	-4.063	-9.787	-9.475
Totaal Passend wonen in een groene omgeving	-30.280	-22.743	-31.101	-30.665
Resultaat voor bestemming	12.211	18.904	21.053	21.379
Toevoegingen				
Passend wonen in een groene omgeving				
Buitenruimte en leefomgeving	4.777	0	0	0
Totaal Passend wonen in een groene omgeving	4.777	0	0	0
Onttrekkingen				
Passend wonen in een groene omgeving				
Buitenruimte en leefomgeving	-81	-342	-342	-342
Ruimtelijke ontwikkeling	-428	-109	-109	-109
Totaal Passend wonen in een groene omgeving	-510	-451	-451	-451
Saldo reserves	4.267	-451	-451	-451
Resultaat na bestemming	16.478	18.452	20.602	20.927

Toelichting financiële verschillenverschillen

Toelichting verschillen tussen Realisatie 2024 t.o.v. Begroting inclusief wijzigingen 2024		
Onderdeel programma 3	Verschil (x € 1.000)	V/N (V= voordeel, N= nadeel)
<i>Doorbelasting</i> Betreft doorbelastingskosten ambtelijk apparaat, nadere toelichting zie programma 6.	-392	N

<i>Buitenruimte en leefomgeving - Openbare verlichting</i> Op basis van de lagere tarieven voor 2024 in het leveringscontract vallen energielasten voor openbare verlichting lager uit dan geraamd.	207	V
<i>Buitenruimte en leefomgeving - wegenonderhoud</i> Op wegenonderhoud is sprake van een overschrijding. Dit wordt hoofdzakelijk veroorzaakt doordat eind 2024 nog de indexatie van het raamcontract voor wegenonderhoud over 2024 is ontvangen.	-179	N
<i>Buitenruimte en leefomgeving - Afval</i> Bij de afvalstoffenheffing is 100% kostendekking het uitgangspunt. Bij de bepaling van de kostendekking voor 2024 zijn de toe te rekenen kosten hoger dan begroot. Hierdoor wordt in plaats van de geraamde storting van € 531.000 in de egalisatievoorziening (lasten voor de begroting) uiteindelijk € 94.000 aan de voorziening toegevoegd (lagere lasten voor de begroting). Voor een nader onderbouwing van de kostendekking zie de paragraaf Lokale heffingen.	437	V
<i>Buitenruimte en leefomgeving - Riolering</i> Bij de rioolheffing is 100% kostendekking het uitgangspunt. Bij de bepaling van de kostendekking voor 2024 zijn de toe te rekenen kosten lager dan begroot. Hierdoor wordt in plaats van de geraamde toevoeging van € 205.000 in de egalisatievoorziening (lasten voor de begroting) uiteindelijk € 348.000 meer aan de voorziening toegevoegd. Per saldo is op het onderdeel Riol sprake van nadeel van € 109.000. Voor een nader onderbouwing van de kostendekking zie de paragraaf Lokale heffingen.	-109	N
<i>Buitenruimte en leefomgeving - Waterwegen</i> Bij waterwegen is sprake van een incidenteel voordeel van € 150.000. Dit wordt hoofdzakelijk veroorzaakt doordat het baggerplan in 2024 niet tot uitvoering is gekomen.	150	V
<i>Buitenruimte en leefomgeving - Groen</i> De lasten voor het groenonderhoud zijn € 293.000 hoger dan geraamd. Dit komt hoofdzakelijk doordat er extra aandacht is besteed aan het bomenareaal. Op de activiteit Snippergroen is sprake van extra opbrengst van € 82.000 door de verkoop van snippergroen.	-211	N
<i>Buitenruimte en leefomgeving - Bodem</i> Voor de sanering van de volkstuin Keverdijk bleek extra onderzoek en voorbereidingstijd noodzakelijk. Het voor de sanering beschikbaar gestelde budget van € 100.000 is hierdoor niet besteed en wordt overgeheveld naar 2025.	100	V
<i>Buitenruimte en leefomgeving - voorziening Onderhoud Wegen</i> De voorziening Onderhoud Wegen kent naar verwachting ultimo 2027 een negatieve stand van € 940.000. Omdat een voorziening niet negatief mag worden wordt, vooruitlopend op de actualisatie van de beheerplannen, de	-235	N

<i>toevoeging aan deze voorziening vanaf 2024 jaarlijks met € 235.000 (N) verhoogd.</i>		
<i>Ruimtelijke ontwikkeling - Algemeen</i> De lasten voor algemene ruimtelijke ontwikkelingen zijn € 151.000 lager dan geraamd. Dit wordt voor € 63.000 veroorzaakt door lagere lasten in de pre-projectfase (gedekt uit de algemene reserve grondexploitatie (Programma 6)).	151	V
<i>Ruimtelijke ontwikkeling - Volkshuisvesting</i> De lasten voor taskforce woningbouw, prestatieafspraken en uitvoeringsprogramma Woonvisie vallen € 123.000 lager uit dan geraamd.	123	V
<i>Ruimtelijke ontwikkeling - Projecten</i> Op het budget voor de BORgronden is per saldo sprake van een voordeel van € 257.000 als gevolg van de ontvangst van een plankostenvergoeding. De lasten voor het project Muiden Noordwest zijn € 83.000 lager dan geraamd. De lasten worden gedekt door een onttrekking aan de Algemene reserve (Programma 6)	340	V
<i>Ruimtelijke ontwikkeling - Project De Krijgsman</i> De lasten voor de uitvoering van project De Krijgsman (inclusief uitvoering vergunningverlening) zijn per saldo € 372.000 lager dan geraamd. Daartegenover staat dat de legesopbrengsten voor dit project € 878.000 lager zijn dan geraamd.	-506	N
<i>Ruimtelijke ontwikkeling - Omgevingsvergunningen</i> De lasten voor omgevingsvergunningen zijn per saldo € 646.000 lager dan geraamd. Daar tegenover staat ook dat de legesopbrengsten € 863.000 lager zijn dan geraamd.	-217	N
<i>Ruimtelijke ontwikkeling – vrijval egalisatievoorziening De Krijgsman</i> In de begroting 2024 is een voorziening gevormd voor het egaliseren van lasten van project De Krijgsman. Gebleken is dat een dergelijke voorziening alleen gevormd mag worden voor het egaliseren van lasten van groot onderhoud. Daarvan is in dit geval geen sprake, waardoor het saldo van € 720.000 (V) weer vrijvalt in de jaarrekening.	720	V
<i>Toegerekende rente</i> We rekenen administratief (budget neutraal) rente toe aan onze investeringen en verstrekte leningen. Met het verwerken van de kapitaallasten in de Decemberwijziging 2024 zijn de ramingen hiervan bijgesteld met uitzondering van de verstrekte leningen. Het alsnog verwerken hiervan leidt enerzijds tot hogere lasten in Programma 3 (€ 791.000) en 6 (€ 170.000) en anderzijds tot hogere baten in Programma 6 (€ 961.000).	-791	N

Overige verschillen <€ 70.000	87	V
Totaal	-325	N

Indicatoren

Indicatoren Wonen

nr.	Omschrijving indicator	2021	2022	2023	2024	Streefwaarde 2024 en 2040	Bron
1.	Aantal geclusterde woonvormen GM totaal	-	-	1.018	1.058	2026: 1.246 2028: 1.336 2040: 2.750	Gegevens van woningcorporaties gemeente Gooise Meren

Toelichting:

1. Aantal geclusterde woningen GM van woningcorporaties in 2023 + nieuwbouw in 2024.
Keverdijk 40 geclusterde appartementen van Dudok Wonen: opgeleverd januari 2024
Totaal tot en met 2024 is 1.018 + 40 = 1.058

Indicatoren Duurzaamheid & Klimaat

nr.	Omschrijving indicator	2021	2022	2023	2024	Streefwaarde	Bron
2.	% woningen met geregistreerde zonnepanelen op het dak	12,0%	13,2%	14,0%	nog niet bekend	n.v.t.	Klimaatmonitor Rijkswaterstaat
3.	% circulaire inkoop (euro's) ten opzichte van totale inkoop door eigen organisatie	zilver	goud	zilver	n.v.t.	2025: goud	SpendAnalyse, contractregistratie, afd. Inkoop
4.	CO ₂ -Footprint eigen organisatie	-	412,6 ton CO ₂	-	nog niet bekend	2050: energieneutraal	Milieubarometer
5.	Groenindex	0,516	0,499	0,557	0,539	minimaal 0,500	zie toelichting

Toelichting:

2. Hiermee wordt aangegeven welk percentage van de woningen voorzien is van geregistreerde zonnepanelen. De cijfers worden jaarlijks geüpdatet via luchtskans op zonnedakje.nl.

3. In de meetmethodiek van de MRA wordt gewerkt met bandbreedtes:

Zilver: tussen 20 en 49% wordt circulariteit meegenomen in inkoopopdrachten.

Goud: tussen 50 en 79% wordt circulariteit meegenomen in inkoopopdrachten.

De stuurgroep Circulair Inkopen en Opdrachtgeverschap heeft besloten om de monitoring over 2024 over te slaan vanwege capaciteitstekort en de complexiteit van het nieuwe financieel systeem.

4. De CO₂ footprint geeft aan de hand van een aantal thema's inzicht in de CO₂ uitstoot van de gemeentelijke organisatie. De cijfers over 2024 zijn bij het opstellen van de jaarstukken 2024 nog niet beschikbaar. In 2050 moet de eigen organisatie energieneutraal zijn.

5. Gebaseerd op satellietbeelden en afhankelijk van klimatologische omstandigheden.

Bosperceel = 1,0; een versteende wijk zonder groen en tuinen = 0,0.

De gemiddelde groenheid in Gooise Meren in 2024 is iets lager dan in 2023 (0,539 in 2024 versus 0,557 in 2023). Dit verschil is grotendeels te verklaren door het (te natte) weer in het eerste half jaar van 2024; daar waar het in 2023 erg groeizaam weer was, met genoeg regen en normale (niet extreem hoge) temperaturen.

De groenindex waarde van 2024 ligt in lijn met het langjarig gemiddelde van 0,56 tussen 2016 en 2023.

Ook op wijkniveau zijn alle wijken in 2024 iets minder groen dan in 2023. Op de Krijgsman na. De nieuwe wijk Krijgsman laat al drie jaar op rij een duidelijke stijging zien; hier krijgt het groenbeleid in de wijk duidelijk resultaat. Interessant is om te kijken waar de uiteindelijke groenindex van Krijgsman stabiliseert de komende jaren; in de middenmoot of bovengemiddeld?

Nemen we de ambitie > 0,5 (dit is iets onder het gemiddelde van geheel Gooise Meren), dan vallen in 2024 van de 20 gedefinieerde wijken nog 6 wijken onder deze streefwaarde. Dit betreffen de wijken Bussum Centrum, Keverdijk + Jac P. Thijssepark, Muiden Vesting, Naarden Vesting. Deze wijken hebben qua inrichting en opzet weinig ruimte voor groen. Daarnaast de wijken bedrijvenpark Gooimeer met veel verharding en het Buitengebied Muiden Oost dat onderdeel uitmaakt van de schootsvelden Muiden;

De groenste wijk is Bos van Bredius met een waarde van 0,737 (2024) en de minst groene wijk is Bedrijventerrein Goois Meer met een waarde van 0,222 (2024). De vergroening van onder andere de Vlietlaan heeft gezorgd voor een stijgende groenwaarde in het centrum van Bussum van 0,358 in 2020 naar 0,382 in 2024.

Kengetallen

Kengetallen Duurzaamheid

nr.	Omschrijving	2021	2022	2023	2024	Streefwaarde	Bron
1.	Totaal elektriciteitsgebruik woningen (kWh)	78,8 mln. kWh	74,3 mln. kWh	71,6 mln. kWh	nog niet bekend	n.v.t.	Klimaatmonitor Rijkswaterstaat

2.	Totaal aardgasverbruik woningen (m3) (temperatuur gecorrigeerd)	41,6 mln, m3	37,3 mln. m3	31 mln. m3	nog niet bekend	2050 aardgasvrij	Klimaatmonitor Rijkswaterstaat
3.	Opbrengst zonneprojecten Wattnu	146.197 kWh	218.015 kWh	384.498 kWh	552.746 kWh	n.v.t.	Wattnu
4.	Aantal duurzaamheidsleningen	24	61	48	0	n.v.t.	Afdeling M&O

Toelichtingen:

1. Dit cijfer geeft het totaal elektriciteitsgebruik weer van alle woningen in de gemeente Gooise Meren. In werkelijkheid is het elektriciteitsverbruik hoger, omdat stroom geleverd door zonnepanelen op het dak niet is meegerekend.
2. Dit cijfer geeft het totaal aardgasgebruik weer van alle woningen in de gemeente Gooise Meren. In de cijfers is rekening gehouden met de invloed van temperatuurschommelingen. Het daadwerkelijke gasverbruik ligt dus hoger of lager, omdat een jaar veel meer koude dagen heeft geteld. Of juist heel weinig aantal koude dagen telt.
3. Dit betreft de werkelijke opwekopbrengst in 2024 van de coöperatieve daken van energiecoöperatie Wattnu.
4. Duurzaamheidsleningen: geen leningen verstrekt in 2024. Vanaf de start van de lening in 2020 zijn in totaal 188 leningen verstrekt.

Programma 4 Economisch vitaal en bereikbaar

Maatschappelijke effecten

De werkgelegenheid en het voorzieningenniveau voor onze bedrijven en inwoners blijven in stand.

Wij zetten onze natuur en ons culturele erfgoed in om onze economie te versterken.

De gemeente Gooise Meren stimuleert de arbeidsparticipatie in deze krappe arbeidsmarkt.

Inwoners en ondernemers kunnen veilig op weg in een goed bereikbaar én leefbaar Gooise Meren.

4.1. Economie

Doelstellingen

Wat willen we bereiken?

We stimuleren de bedrijvigheid en levensvatbaarheid van onze winkelgebieden en bedrijfsterreinen en houden daarmee ook ons voorzieningenniveau op peil.

Daarom geven we extra aandacht aan:

- We zorgen dat de winkelgebieden en bedrijventerreinen goed bereikbaar, veilig, groen en toegankelijk zijn en blijven. Er blijft voldoende bedrijfsruimte beschikbaar om de werkgelegenheid op peil te houden.
- We vergroten onze economische mogelijkheden door samen te werken in de Regio Gooi en Vechtstreek en in de Metropoolregio Amsterdam (MRA). Dat is in gang gezet met onze regionale samenwerkingsagenda (RSA) en MRA-agenda. Binnen onze netwerken maken we ons met name sterk voor mobiliteit, duurzaamheid en economie.
- We streven naar een circulaire economie. We besteden lokaal aan binnen wat wettelijk mogelijk is.
- We zorgen voor een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor bedrijven en ondernemers.
- We stimuleren innovatief ondernemerschap en zien kansen in de zorgsector om werkgelegenheid te creëren. Eventuele nieuwe vormen van ondernemen kunnen in onze gemeente een plek krijgen mits ze op een geschikte en veilige manier kunnen worden ingepast.

Wat hebben we daarvoor gedaan in 2024?

Gemeentebreed ondernemersfonds verkennen

Kwaliteit (toelichting)

De eerste oriënterende gesprekken met de ondernemersverenigingen hebben plaatsgevonden. Ook is er een onderzoek gedaan naar de opbrengst van reclamebelasting in de kern Naarden. Er is 2024 nog geen formeel besluit genomen.

Samenwerking ondernemers en gemeente verbeteren

Kwaliteit (toelichting)

Op basis van een onderzoek is besloten om vooralsnog niet in te zetten op de ontwikkeling van een ondernemershuis, maar eerst en vooral in te zetten op het verbeteren van de basisdienstverlening aan ondernemers.

Meer ruimte voor bedrijvigheid

Kwaliteit (toelichting)

In 2024 is het bestemmingsplan Gooimeer Zuid herzien met het oog op het verbeteren en het wegnemen van onduidelijkheden. Het bedrijventerrein is bedoeld voor bedrijven met praktijkgerichte activiteiten (Gooimeer Noord is gericht op kantoren), maar huisvest ook steeds meer activiteiten die daar niet thuishoren. Daardoor blijft er minder ruimte over voor de echte bedrijvigheid zoals die daar is bedoeld, terwijl de schaarste juist voor dit type bedrijven het grootst is. In de Regio Gooi en Vechtstreek is er te weinig ruimte voor dit type bedrijven hetgeen de woon-werk-balans verstoort. De herziening van het bestemmingsplan geeft meer duidelijkheid waarna in 2025 een handhavingstrategie wordt geformuleerd om zodoende bedrijven die niet passen op Gooimeer Zuid te verplaatsen naar andere locaties. Regionaal heeft de gemeente zich gecommitteerd aan afspraken over de instandhouding van het aantal vierkante meters voor bedrijfsruimte en om verlies aan meters te compenseren.

Vaststellen plan van aanpak verbeteren bedrijventerreinen

Kwaliteit (toelichting)

In 2024 zijn we begonnen met het opzetten van parkmanagement 2.0 en de voorbereidingen voor een Bedrijven Investeringszone. Dit loopt door in 2025.

Het project Gooimeer Energie is gericht op een toekomstvast energiesysteem op de bedrijventerreinen en draagt daarmee, in het licht van de netcongestie, bij aan het behouden en versterken van een aantrekkelijk vestigingsklimaat in Gooise Meren.

Stimuleren en faciliteren samenwerkingsverband rond circulaire initiatieven

Kwaliteit (toelichting)

Circulaire economie

In 2024 is door de gemeente een samenwerkingsverband opgezet met woningbouwcorporaties en een lokaal renovatiebedrijf. Deze samenwerking was nodig om subsidie voor circulair bouwen uit het Europese fonds Kansen voor West III te ontvangen. Met deze subsidie is de realisatie gestart van 150 circulaire badkamers in sociale huurwoningen in onze regio.

Daarnaast is een regionaal samenwerkingsverband gestart onder de naam "Aanjaagteam Circulaire Bouw". In dit team zitten vertegenwoordigers uit het bedrijfsleven, woningbouwcorporaties, instellingen en overheden. De inzet is dat de aanwezige kennis in dit team bijdraagt aan het ontwikkelen en realiseren van circulaire activiteiten en projecten.

Tevens is een Minimaster Duurzaam en Circulair Bouwen in samenwerking met de Rabobank georganiseerd. Het doel van deze Minimaster was om kennis over circulariteit en de mogelijkheden in de praktijk over te dragen. Aan de Minimaster namen ondernemers, woningbouwcorporaties, bouwbedrijven, architecten, projectontwikkelaars en gemeenteambtenaren deel.

In 2024 zijn twee initiatieven gestart die door de gemeente worden ondersteund. Dat betreft een netwerk van vrijwillige circulaire coaches die met ondernemers in gesprek gaan over circulair ondernemen. In 2024 zijn er circa 60 gesprekken gevoerd. Daarnaast ondersteunen we een initiatief dat onderzoek doet naar de kansen voor opschaling van de lokale Repair Cafés.

Circulair inkopen en opdrachtgeverschap blijft een belangrijk onderdeel van ons inkoopbeleid. Vanwege capaciteitstekort heeft de stuurgroep Circulair Inkopen en Opdrachtgeverschap besloten om over 2024 de monitoring over te slaan. De inzet op 100% circulair inkopen en opdrachtgeven in 2030 blijft overeind als einddoel.

Begin 2025 is ons beleid rond circulariteit Visie Circulaire Economie 2025 - 2030 "Een circulaire samenleving" vastgesteld door de raad.

Voedseltransitie

In 2024 is gestart met het opstellen van een Voedselvisie. Er zijn drie bijeenkomsten georganiseerd waarin betrokken inwoners, organisaties en bedrijven meedachten over de op te stellen visie. Daarnaast zijn de GGD en LTO gevraagd om op onderdelen van de Voedselvisie een reactie te geven. De werkzaamheden aan het opstellen van de Voedselvisie vroegen meer tijd dan gedacht. De Voedselvisie zal in het tweede kwartaal voor besluitvorming aan de raad worden aangeboden.

4.2. Toerisme & cultureel erfgoed

Doelstellingen

Wat willen we bereiken?

We koesteren het erfgoed en bevorderen toerisme en recreatie die zorgen voor economische activiteiten en voorzieningen in onze gemeente. Zo blijven we aantrekkelijk voor onze eigen inwoners en bezoekers van buiten. En zo blijft onze gemeente fijn om in te wonen en te recreëren en zorgen recreanten en toerisme voor extra werkgelegenheid in onze gemeente.

Daarom geven we extra aandacht aan:

- We benutten de belevingswaarde van cultureel erfgoed beter door bestemmingen aantrekkelijker te maken door ze te verbinden en te promoten bij doelgroepen die daar meest ontvankelijk voor zijn, zoals bijvoorbeeld natuur- en cultuurliefhebbers, wandelaars en fietsers.
- We werken hiervoor als gemeente proactief samen binnen de MRA. We positioneren ons als groene, culturele en open ruimte binnen de regio en spelen in op de toenemende behoefte aan recreatie als gevolg van de toenemende verstedelijking om ons heen. Vanwege leefbaarheid, natuurwaarde, recreatie en cultuurhistorie streven wij ernaar dat nieuwe verbindingswegen ondergronds worden aangelegd, vooral bij een eventuele extra verbinding naar Flevoland.
- We zorgen samen met onze partners dat de toename van het toerisme en recreatie niet leidt tot schade aan onze natuur en ons erfgoed.

Wat hebben we daarvoor gedaan in 2024?

Haven in Muiden

Kwaliteit (toelichting)

De ligplaats- en liggeldverordening zijn zomer 2024 vastgesteld. De vervolgstap was het verwijderen van wrakken en illegale bouwwerken in de tweede helft van 2024. Het plaatsen van nieuwe aanlegvoorzieningen en de uitgifte van plekken in de Naardertrekvaart is voorbereid en wordt in 2025 uitgevoerd.

In overleg met de Bruine Vloot (in de vorm van de Schippersvereniging Muiden) is het sanitair in de Kazerne gerenoveerd. Er wordt gewerkt aan het opstellen van een nieuwe huurovereenkomst tussen de gemeente en de Schippersvereniging voor de kazerne in Muiden met daarin afspraken over het beheer van de sanitaire voorzieningen.

Gooise Meren neemt deel aan een gezamenlijk onderzoek van de Vereeniging van Zuiderzee gemeenten voor het ontwikkelen van passend beleid voor het behoud van het maritiem erfgoed.

(Toeristische) overnachtingsmogelijkheden

Kwaliteit (toelichting)

Het onderzoek naar de behoefte aan overnachtingsmogelijkheden in Gooise Meren is uitgevoerd. De uitkomst hiervan is dat er op dit moment voldoende ruimte is binnen het bestaande hotel en B&B aanbod, om aan de verwachte vraag voor de komende 10 jaar te voldoen. Met daarbij wel de kanttekening dat het succes van verblijfsaccommodaties valt of staat met de kwaliteit van de accommodatie en de bedrijfsvoering. Dat betekent dat er wel kwalitatieve mogelijkheden zijn voor het toevoegen van overnachtingsmogelijkheden, wanneer dit aanbod goed aansluit bij de behoeftes van de bezoekers van Gooise Meren.

Op basis van deze inventarisatie is er geen aanleiding voor het stellen van aanvullende beleidsmatige kaders.

Wel is er behoefte aan Air B&B beleid (kortdurende verhuur van een woning waarbij de eigenaar zelf niet aanwezig is) omdat deze regelmatig leiden tot overlastmeldingen.

4.3. Werk & inkomen

Doelstellingen

Wat willen we bereiken?

Met de huidige druk op de arbeidsmarkt ondersteunen wij inwoners en ondernemers om een match te maken tussen werkgelegenheid en arbeidsparticipatie. We hebben aandacht voor minima en doelgroepen en zijn goed toegankelijk voor hen die hulp nodig hebben. We zetten in (boven)regionaal verband actief in op het aantrekken van werkgelegenheid.

Daarom geven we extra aandacht aan:

- In samenwerking met het bedrijfsleven willen we ervoor zorgen dat vacatures vervuld worden en arbeidsparticipatie toeneemt als harde noodzaak bij de huidige arbeidsmarkt.
- We vergroten de inzet op van-werk-naar-werk, van-onderwijs-naar-werk en van-uitkering-naar-werk.
- We zorgen dat het ondernemersloket goed vindbaar is, ook voor startende ondernemers.

Wat hebben we daarvoor gedaan in 2024?

Project Ken je klant evalueren en vervolg bepalen

Kwaliteit (toelichting)

In 2024 is de pilot 'Ken uw klant' (het verrichten van heronderzoeken) geëvalueerd. De ervaringen waren positief. De klanten vonden het prettig om in gesprek te kunnen zijn en voelden zich gehoord. Voor de gemeente was de betekenis dat tijdiger nader onderzoek gedaan kan worden naar mogelijke onregelmatigheden. Om die reden is besloten om op structurele basis heronderzoeken uit te voeren. De gemeenteraad heeft daartoe in september 2024 de Verordening onjuist gebruik Participatiewet, IOAW en IOAZ Gooise Meren 2024 vastgesteld. Bij de onderzoeken wordt niet alleen naar de rechtmatigheid gekeken maar ook naar de persoonlijke situatie van de klant en of in dat (kwetsbare) huishouden de juiste voorzieningen worden geboden. Bij de uitvoering in 2024 zijn knelpunten in de formatie aan de orde gekomen; deze ontwikkelingen worden gemonitord en leiden in 2025 tot nadere aanpassingen in de werkwijze.

Inzetten van SROI voor werkgelegenheid aan mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt

Kwaliteit (toelichting)

Social Return On Investment (SROI) is een instrument dat gekoppeld is aan grote gemeentelijke inkooptrajecten. De omvang van de SROI-verplichting aan gecontracteerde bedrijven is gerelateerd aan de omvang van de opdracht. Het instrument wordt ingezet om sociaal/maatschappelijke doelstellingen te bereiken, zoals het verbeteren van werkgelegenheid van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt of het bewerkstelligen van MVO-activiteiten door bedrijven. MVO betekent maatschappelijk verantwoord ondernemen. Bedrijven kunnen zelf een keuze maken op welke wijze zij de SROI-verplichting invullen, afhankelijk van de mogelijkheden van het bedrijf.

In 2024 heeft Gooise Meren 20 contracten met SROI in beheer gehad. Op die contracten zijn 9 kandidaten duurzaam uit de uitkering naar werk gestroomd. In de hele regio zijn 30 kandidaten middels SROI naar werk uitgestroomd. Daarnaast is er door het inkoopbeleid van Gooise Meren voor een waarde van ruim € 31.500 aan MVO-activiteiten ondernomen door de opdrachtnemers, in de vorm van onder meer een bijdrage leveren aan banenmarkten, gastcolleges geven op het ROC of producten en diensten afnemen van sociaal/maatschappelijke instellingen.

Intensivering van activiteiten wegens instroom

Kwaliteit (toelichting)

Sinds de inwerkingtreding van de nieuwe Wet Inburgering op 1 januari 2022 is de gemeente verantwoordelijk voor het begeleiden van de inburgeringsplichtige nieuwkomers. Team inburgering begeleidde in 2024 ruim 100 mensen: zowel asielmigranten als gezinsmigranten. De inburgeringstermijn is drie jaar, de eerste nieuwkomers die onder de nieuwe wet inburgeren, hebben in 2024 hun inburgering positief afgerond.

In 2024 zijn 91 statushouders gehuisvest op 50 verschillende adressen. De taakstelling betrof het huisvesten van 136 statushouders. Het saldo van 45 wordt meegenomen naar 2025. Het niet behalen van de taakstelling ligt enerzijds aan de krapte op de woningmarkt en anderzijds aan de gezinssamenstelling van de te huisvesten statushouders (de beschikbaar gekomen woningen passen niet in alle gevallen bij de samenstelling/omvang van het huishouden). Dit wordt regionaal en landelijk herkend en krijgt volop aandacht in 2025, waarin mogelijke oplossingsrichtingen voor huisvesting in regionaal verband worden verkend.

Gooise Meren heeft in 2024 vanuit de 'Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen' (de Spreidingswet) de taak om voor 389 asielopvangplekken te zorgen. Het college heeft in juni 2024 besloten medewerking te verlenen aan het verzoek van het COA om een noodopvanglocatie te realiseren voor maximaal 150 asielzoekers aan de Rijksweg 81 in Naarden. Deze locatie wordt begin 2025 geopend. Het zoeken naar geschikte locatie(s) voor de overige opvangplekken gaat in 2025 door.

De opgave voor opvang van Oekraïense vluchtelingen is 642 plekken. In 2024 zijn 629 opvangplekken gerealiseerd. In november 2024 heeft het college ingestemd met de ontwikkeling van nieuwe locaties, die naar verwachting eind 2026 zullen resulteren in 758 opvangplekken.

Het Regionaal WerkCentrum (RWC) opzetten

Kwaliteit (toelichting)

Het Rijk heeft bepaald dat de (landelijke) startdatum van de Regionale Werkcentra is verschoven naar 01-01-2026. Voor het Regionaal Werkcentrum Gooi en Vechtstreek zijn in 2024 voorbereidende stappen gezet, binnen de samenwerking van de gemeenten, het UWV, de Regio G&V-streek en de Arbeidsmarktregio. Er is een werkstructuur neergezet voor ambtelijke voorbereiding en bestuurlijke besluitvorming. Tevens zijn verkenningen gedaan naar dienstverlening, budgetten en governance. In 2025 wordt het RWC nader geconcretiseerd om vanaf 2026 operationeel te zijn voor werkgevers en werkzoekenden.

Realiseren van uitstroom naar werk

Kwaliteit (toelichting)

Werken aan Werk

Het regionale arbeidsmarktprogramma Werken aan Werk bestaat uit projecten die bijdragen aan de uitstroom naar werk of opleiding. In 2024 zijn succesvolle opleidingstrajecten gecontinueerd in projecten zoals (1) Zorgstart en Wijkleerbedrijf (beide bieden basisopleidingen in de zorg); (2) Statushouders voor de Klas; (3) Bouw&Techniekstart en (4) opleidingstrajecten naar werk in de kinderopvang. De resultaten van Werken aan Werk liggen op koers om de doelstellingen t/m 2024 te halen (1.200 gestarte trajecten, 800 afgeronde trajecten, 500 personen bemiddeld naar werk). Voor Gemeente Gooise Meren betekent dit bijvoorbeeld dat er vanaf de start van het traject in 2020 ongeveer 150 inwoners een traject hebben gevolgd bij Zorgstart en Wijkleerbedrijf. In 2024 zijn voorbereidingen getroffen om succesvolle regionale werkgelegenheidsprojecten in 2025 te verlengen.

Lokale voorzieningen

Naast regionale re-integratietrajecten kunnen wij ook lokale voorzieningen aanbieden om inwoners te begeleiden naar werk en -als werk nog niet mogelijk is- met een stap in hun ontwikkeling. We hebben ons ingezet om inwoners naar de arbeidsmarkt toe te leiden met inzet van deze re-integratievoorzieningen. In 2024 zijn 45 inwoners uitgestroomd uit ons uitkeringsbestand naar werk in loondienst en 4 naar zelfstandig ondernemerschap.

Tomingroep

De gemeenten in de regio Gooi en Vechtstreek en de gemeente Almere vormen samen de Gemeenschappelijke regeling 'Werkvoorzieningsschap Tomingroep'. Tomingroep lijdt sinds een aantal jaren verliezen wegens de afname van rijkssubsidies met het beëindigen van WSW en de start van de Participatiewet in 2015. Tomingroep maakt een transitie door tot een bedrijf waarin werknemers worden begeleid om te kunnen gaan werken bij reguliere werkgevers. Tomingroep blijft alleen de werkgever voor mensen die wegens hun beperkingen buiten Tomingroep niet kunnen functioneren.

In 2024 heeft een midterm review plaatsgevonden en deze is aan de gemeenteraden aangeboden. De financiële situatie is nog niet stabiel. Een belangrijke conclusie is dat Tomingroep hard heeft gewerkt aan de omvorming tot leer-/werkbedrijf, maar dat de resultaten nog onvoldoende zichtbaar zijn. Dit heeft meerdere oorzaken: (1) veel leer/werktrajecten (participatiebanen) duren meerdere jaren, dus pas vanaf 2025 worden resultaten beter zichtbaar; (2) er worden minder mensen vanuit de gemeenten aangemeld dan waar in het Bedrijfsplan 2022-2025 van is uitgegaan; (3) de kandidaten die instromen hebben een grotere problematiek en meer (dure) begeleiding nodig dan enkele jaren geleden werd verwacht. De nog steeds krappe arbeidsmarkt neemt immers 'de beste' kandidaten op. (4) Een andere conclusie is dat vanuit autonome ontwikkelingen het aantal WSW-medewerkers (de oorspronkelijke doelgroep) sneller daalt dan de CBS-prognoses uit 2021, en daarmee dalen de rijkssubsidies voor WSW. Op basis van de midterm review zijn adviezen opgesteld die in 2025 tot verbeteringen moeten leiden. Eind 2024 werkten 42 inwoners in een WSW-dienstverband, 4 inwoners in een 'nieuw-beschut'-baan en 7 inwoners in een participatiebaan.

4.4. Mobiliteit

Doelstellingen

Wat willen we bereiken?

Samen met de inwoners en ondernemers houden we onze gemeente verkeersveilig en goed bereikbaar per fiets, openbaar vervoer en auto. De kernen van onze gemeente willen we leefbaar houden, door negatieve effecten van parkeren, uitstoot en geluid van (vracht)auto's en sluisverkeer te verminderen.

Het samen verbeteren van de verkeersveiligheid rond scholen en specifieke punten, zoals sportverenigingen en gevaarlijke oversteken, heeft prioriteit. We zorgen voor ruimte voor OV en (snel)fietsverkeer en ook fietsparkeren. Het openbaar vervoer en voorzieningen zijn toegankelijk, ook voor ouderen en mindervaliden.

Daarom geven we extra aandacht aan:

- Een actuele uitvoeringsagenda waarin veilige schoolzones en schoolroutes, het autoluw maken van de (vesting)kernen, het realiseren van een fietsroutenetwerk en de verkeersveiligheid prioriteit heeft. Verbetering van verkeerssituaties wegen we integraal af en prioriteren we waar mogelijk.
- Een slim en modern parkeerbeleid waar (technologische) voorzieningen bij aansluiten. Binnen het beleid moet maatwerk mogelijk zijn in samenspraak met inwoners, ondernemers en andere belanghebbenden. Waarbij de auto niet vanzelfsprekend het eerste recht op een plek in de openbare ruimte heeft.
- In de (boven) regionale samenwerking onderzoeken we mogelijkheden om de bereikbaarheid van de gemeente te vergroten door te kijken naar de Gooicorridor, de flessenhals A1 en het openbaar vervoer in het algemeen. Bij de uitbreiding van Almere zetten wij in op een ondergrondse verbinding naar Noord-Holland. Bovenregionaal is een besluit tot het verdiepen van het spoor niet actueel. We willen daarom deze periode een besluit nemen of we de reservering voor het verdiept spoor met een (tijdelijke) functie willen blijven invullen.
- Verbeteren van de bereikbaarheid met het openbaar vervoer van onze kernen. Samen met de inzet van de inwoners onderzoeken we of er mogelijkheden zijn om de gaten op te vullen.

Wat hebben we daarvoor gedaan in 2024?

Kernen autoluw maken

Kwaliteit (toelichting)

Voor Naarden-Vesting autoluw hebben we geparticipeerd met inwoners en ondernemers. Het adviesbureau heeft een variantenstudie uitgevoerd. We zijn in gesprek met de professionele stakeholders over de variantenstudie en de volgende stap in het participatieproces. De professionele stakeholders hebben een advies uitgebracht. We hebben meer tijd nodig dan verwacht om dit advies zorgvuldig af te wegen.

Voor Muiden-Vesting autoluw is een start gemaakt met de participatie en de variantenstudie.

Opstellen visie hoofdwegenstructuur

Kwaliteit (toelichting)

Een extern rapport voor een mogelijke hoofdwegenstructuur met noodzakelijke maatregelen is opgeleverd. Deze maatregelen, waaronder het afsluiten van bepaalde wegen, bepalen in hoge mate de bereikbaarheid van elke kern in onze gemeente.

Het rapport gaf daarom aanleiding om met behulp van ons verkeersmodel de gevolgen van de te nemen verkeersmaatregelen door te rekenen. Deze modelstudie is nog niet volledig afgerond. De eindoplevering van de visie heeft daardoor enige maanden vertraging opgelopen.

Het opstellen van de daadwerkelijke visie op de hoofdwegenstructuur wordt in het voorjaar 2025 verwacht.

Bevorderen gebruik van fiets en openbaar vervoer

Kwaliteit (toelichting)

Regionaal Fietsroutenetwerk

Provinciaal:

De provincie heeft -in samenwerking met regio en gemeenten- voor de jaren 2025, 2026 en 2027 een subsidieprogramma opgesteld voor de realisatie van de fietsroutes in Gooi en Vechtstreek. Door gebrek aan financiële middelen heeft de provincie enkele fietsroutes benoemd als verkeersveiligheidsproject. Dit heeft gevolgen voor de mate van subsidieverlening, ook voor Gooise Meren. Niet alle onderdelen van fietsroutes zullen voor 90% gesubsidieerd kunnen worden.

Regionaal:

In samenwerking met de provincie heeft onze regio opdracht gegeven een masterplan op te stellen. Doel is om tot een meerjarige financieringsafpraak te komen tussen de provincie en gemeenten. Het adviesbureau heeft inmiddels een concept masterplan opgeleverd. Daarin is de subsidiëring van de fietsroutes aangegeven en wordt de actuele status van fietsroutes vermeld. Het masterplan moet in 2025 leiden tot uitvoeringsovereenkomsten per fietsroute. Het provinciale subsidieprogramma is parallel aan het masterplan opgesteld.

Gemeentelijk:

Van de Doorfietsroutes worden tracés vanaf de Slochterenlaan, via Naarden en Hakkelaarsbrug, tot Muiden uitgewerkt en zijn de eerste schetsontwerpen inmiddels gereed. Het betreft veelal een verandering van de vormgeving van de straat in een fietsstraat, waar auto's te gast zijn. Speciale aandacht is er voor snelheid remmen van auto's. Verdere eisen aan de fietsroutes zijn een roodachtige kleur van de verharding. Zodra de schetsontwerpen zijn uitgewerkt tot 'voorlopige ontwerpen', worden deze besproken met de Fietsersbond. Besluitvorming hierover vindt naar verwachting plaats medio 2025.

Fietsparkeervoorzieningen

NS is met ProRail en de gemeente een onderzoeksproject gestart over hoe fietsparkeervoorzieningen op station Bussum-Zuid kunnen worden uitgebreid. Op basis van een oude landelijke regel beperkt de landelijke bijdrage zich tot 40% van de kosten.

Busroutes

Er zijn nieuwe bushaltes aangelegd vanwege twee nieuwe busroutes. Buslijn 321 zorgt voor een verbeterde toegang tot het openbaar vervoer vanuit het Brediuskwartier, Oostereng, Componistenkwartier, Rembrandtpark, Vierhoven en Keverdijk in Naarden. De bus rijdt doordeweeks tweemaal per uur naar Amsterdam-Zuid en Laren/P+R Eemnes. Lijn 107 rijdt een ringlijn van station Naarden-Bussum, via de Godelindeweg, Bosch van Bredius over de Huizerweg naar station Naarden-Bussum. Er zijn veel positieve reacties.

Gooicorridor en hubs

Vanuit de regio Gooi en Vechtstreek wordt op regionaal niveau de gehele Gooicorridor beoordeeld en met name wordt een visie gevormd over de openbaar vervoer knooppunten. Dit wordt ook wel de 'Hub-strategie' genoemd.

Hubs zijn er van klein tot groot in vele vormen. Uit een inventarisatie van alle 165 hubs zijn veertien prioritaire hubs geselecteerd. Daaronder vallen ook de P+R Muiden en P+R Bussum Zuid in onze gemeente. Er zijn drie soorten hubs onderscheiden: 'Tops en Buitenpoorten', 'Verstedelijkings-hubs' en 'Corridorhubs'. De functies en ambitieniveaus van deze prioritaire hubs worden volgens deze lijnen nader uitgewerkt. Dit proces loopt door in 2025.

Verkeersveiligheid verbeteren

Kwaliteit (toelichting)

Schoolzones

Er zijn een viertal praatplaten ontwikkeld voor de schoolomgeving welke dienen als kader voor de gesprekken

hierover met scholen. Mede op basis hiervan zijn er twee schoolzones gerealiseerd (St. Vitusschool en Tweemaster).

Kleine verkeersveiligheidsmaatregelen

De definitieve ontwerpen voor een tweetal gefaseerde oversteekplaatsen over de Brediusweg zijn vastgesteld. Realisatie van deze twee oversteekplaatsen kan plaatsvinden in 2025.

Op de kruising Cort van der Lindenlaan - Verlengde Fortlaan is een gefaseerde oversteekplaats gerealiseerd. Voor de Brinklaan-Noord is een schetsontwerp gemaakt en op een informatieavond besproken. De ontvangen input wordt gebruikt om in 2025 een voorlopig ontwerp (VO) te ontwikkelen, waarbij tevens de kruising met de Hooftlaan en de Comeniuslaan betrokken worden (scopewijziging).

Tevens is uitwerking gegeven aan een concept maatregelenpakket voor de hoog-risico locaties waarvoor het college bij de Perspectiefnota 2026 een financieringsvoorstel wil doen.

Gedragbeïnvloeding

Er is een campagneplan verkeersveiligheid opgesteld. Op basis van dit campagneplan wordt de raad bij de Perspectiefnota 2026 een voorstel tot financiering voorgelegd.

Zestien basisscholen namen deel aan het verkeersexamen.

Op diverse plaatsen zijn weer snelheidsdisplays opgehangen.

Ongevallen

Het aantal ongevallen in Gooise Meren is met 18% toegenomen.

Planning

Met de provincie Noord-Holland is overleg gepleegd over de meerjarenplanning van subsidies. De verbeteringen van de verkeersveiligheid van de Laarderweg en de Van Eedenweg zijn uitgesteld in verband met capaciteitsgebrek.

Moderniseren parkeerketen

Kwaliteit (toelichting)

Van de onderdelen 'techniek en implementatie' en 'organisatie en operatie' is medio 2024 de 'Afwegingsnotitie techniek & organisatie' opgeleverd. Hierin is uitgelegd welke technische onderdelen van het systeem het beste als eerste kunnen worden gemoderniseerd (vergunningensysteem) en welke later (moderniseren parkeerautomaten en -garages).

Over de mogelijke organisatievormen zijn drie varianten beschouwd: zelf blijven doen, aansluiten bij de Coöperatieve ParkeerService of uitbesteden aan de markt. Elk met hun eigen kostenplaatje. De notitie mondt uit in een voor Gooise Meren passend advies.

Inmiddels heeft de raad in september kaders en een voorkeursvariant vastgesteld. Als gevolg daarvan is een aanbestedingsprocedure opgestart met doorloop naar 2025.

In het kader van nieuw parkeerbeleid is participatie gehouden. Per kern zijn inwoners geraadpleegd over "slimmer" parkeren. De input vormt de basis voor het opstellen van dit nieuwe parkeerbeleid, wat doorloopt in 2025.

Wie zijn erbij betrokken?

Deze verbonden partijen dragen bij aan het bereiken van de maatschappelijke effecten van programma 4:

- Regio Gooi en Vechtstreek
- Werkvoorzieningschap Tomingroep

- Metropoolregio Amsterdam

Voor meer informatie verwijzen wij naar de paragraaf Verbonden partijen.

Wat heeft het gekost?

Excel-tabel

Exploitatie	Realisatie 2023	Primaire begroting 2024	Begroting na wijziging 2024	Realisatie 2024
Lasten				
Economisch vitaal en bereikbaar				
Economie	2.074	2.414	2.769	1.973
Toerisme en cultureel erfgoed	862	926	943	847
Werk en inkomen	36.169	21.493	41.783	41.322
Mobiliteit	2.932	3.422	3.806	3.342
Totaal Economisch vitaal en bereikbaar	42.037	28.255	49.302	47.484
Baten				
Economisch vitaal en bereikbaar				
Economie	-1.029	-956	-992	-861
Toerisme en cultureel erfgoed	-128	-99	-174	-255
Werk en inkomen	-28.484	-13.132	-33.557	-33.896
Mobiliteit	-3.204	-3.568	-3.573	-3.504
Totaal Economisch vitaal en bereikbaar	-32.845	-17.755	-38.297	-38.517
Resultaat voor bestemming	9.192	10.500	11.005	8.967
Onttrekkingen				
Economisch vitaal en bereikbaar				
Werk en inkomen	-23	0	0	0
Totaal Economisch vitaal en bereikbaar	-23	0	0	0
Saldo reserves	-23	0	0	0
Resultaat na bestemming	9.170	10.500	11.005	8.967

Toelichting financiële verschillen

Toelichting verschillen tussen Realisatie 2024 t.o.v. Begroting inclusief wijzigingen 2024		
Onderdeel programma 4	Verschil (x € 1.000)	V/N (V= voordeel, N= nadeel)
<i>Doorbelasting</i> Betreft doorbelastingskosten ambtelijk apparaat, nadere toelichting zie programma 6.	-387	N

<i>Economie</i> Op het budget voor Economische promotie is sprake van lagere lasten. Dit wordt grotendeels veroorzaakt doordat er in 2024 geen subsidie is uitgekeerd aan de marketingorganisatie.	231	V
<i>Economie - Bestemmingsplannen / omgevingswet</i> Op het onderdeel Bestemmingsplannen is per saldo sprake van een voordeel van € 503.000. Dit wordt hoofdzakelijk veroorzaakt doordat het budget voor de invoering van de Omgevingswet dat voor 2024 nog beschikbaar was, ruim voldoende is gebleken.	503	V
<i>Toerisme en cultureel erfgoed - Openlucht recreatie</i> Het incidentele budget voor het verwijderen van illegale steigers en wrakken en aanbrengen van eenduidige aanlegvoorzieningen is in 2024 niet volledig besteed.	75	V
<i>Werk en inkomen - Bijstandsuitkeringen (BUIG)</i> De lasten voor bijstandsuitkeringen zijn uiteindelijk € 377.000 hoger dan de bijgestelde raming. Dit wordt voor € 194.000 veroorzaakt door de dotatie aan de voorziening dubieuze debiteuren.	-377	N
<i>Werk en inkomen - Re-integratie</i> Het budget voor re-integratie is met de decemberwijziging met € 350.000 afgeraamd. De uiteindelijke lasten van re-integratietrajecten en loonkostensubsidies om mensen aan het werk en uit de uitkering te krijgen zijn € 142.000 hoger dan de bijgestelde raming.	-142	N
<i>Werk en inkomen - Minimabeleid</i> Op het budget voor minimabeleid is per saldo sprake van een voordeel van € 178.000. Dit voordeel is het gevolg van de extra rijksinkomsten in het kader van de Kinderopvangtoeslagen (over 2023 en 2024 in totaal € 334.000). De uitgaven aan bijzondere bijstand en specifieke minimeerregelingen zijn in totaal € 137.000 hoger dan geraamd.	178	V
<i>Werk en inkomen - Inburgering</i> De lasten voor inburgering konden in 2024 gedekt worden uit specifieke rijksmiddelen. Het reguliere budget, inclusief het budget dat via de algemene uitkering beschikbaar is gesteld voor hogere instroom, bleef daardoor onbenut.	225	V
<i>Werk en inkomen - Noodopvang Oekraïners</i> Ten opzichte van de budgetneutrale raming is er met betrekking tot de noodopvang van Oekraïners uiteindelijk sprake van € 1.098.000 lagere lasten en € 162.000 lagere baten.	936	V
<i>Mobiliteit - Verkeersbeleid</i> De lasten op het gebied van verkeersbeleid zijn € 76.000 lager dan geraamd met name als gevolg van lagere uitgaven op het gebied van de hoofdwegenstructuur en autoluw Muiden.	76	V

<i>Mobiliteit - Straatparkeren</i> De lasten voor straatparkeren zijn € 369.000 lager dan geraamd. Dit komt grotendeels doordat het budget voor het moderniseren van de parkeerketen in 2024 niet volledig is besteed. Hiervan zal een bedrag van € 200.00 worden overgeheveld naar 2025. Daarnaast waren ook de uitgaven aan fietsparkeren lager dan geraamd (€ 57.000).	426	V
<i>Overige verschillen <€ 70.000</i>	294	V
Totaal	2.038	V

Indicatoren

Indicatoren Werk en Inkomen

nr.	Omschrijving indicator	2021	2022	2023	2024	Streefwaarde	Bron
1.	Het percentage klanten dat gedurende het poortproces 'afgevangen' worden (van melding tot start inkomen).	-	33,5%	34,0%	26,0%	nog niet bekend	administratie USD
2.	Uitstroom naar betaald werk of opleiding als percentage van het aantal te bemiddelen personen	25%	25%	10%	21%	nog niet bekend	administratie USD

Toelichting:

1. Deze indicator (preventiequota) heeft als doel om zoveel mogelijk cliënten gedurende het poortproces aan het werk te krijgen.
2. Deze indicator toont de uitstroom uit de uitkering naar betaald werk en opleiding (dat is het doel van re-integratie activiteiten). Andere uitstroomredenen, zoals verhuizing of overlijden, worden niet meegenomen in dit percentage.

Kengetallen

Kengetallen Werk en Inkomen

nr.	Omschrijving indicator	2021	2022	2023	2024	Bron
1.	Beroepsbevolking	31.000	32.000	nog niet bekend	nog niet bekend	CBS (databank Statline)
2.	Klanten Participatiewet	795	884	873	912	Administratie USD

3.	Klanten WSW	62	55	45	42	Administratie USD
4.	Inwoners met een WW-uitkering	630	553	627	683	UWV
5.	Aantal huishoudens dat gebruikmaakt van een minimaregeling	819	825	880	901	Administratie USD
6.	Aantal meldingen inzake vroegsignalering	171	1.344	2.088	2.529	Administratie USD
7.	Aantal verwezen klanten naar de Kredietbank	50	107	140	263	Administratie USD
8.	Aantal personen dat een schuldhulptraject heeft bij de Kredietbank Nederland	-	56	48	55	Administratie USD
9.	Aantal voorzieningen/trajecten dat is afgerond	496	441	474	511	Administratie USD

Toelichting:

- 2. Dit kengetal toont het aantal personen met een Participatiewet-uitkering.
- 3. Dit kengetal toont het aantal personen dat binnen een WSW-dienstverband werkt.
- 4. Dit kengetal toont het aantal personen met een WW-uitkering (verstrekt door het UWV).
- 6. Aantal meldingen dat de gemeente ontvangt over achterstallige betalingen (van o.a. nutsbedrijven). Hieraan nemen woningcorporaties (nog) geen deel.
- 9. Dit kengetal toont het aantal afgeronde voorzieningen gericht op re-integratie. Het betreft re-integratietrajecten en ook (randvoorwaardelijke) voorzieningen zoals sociaal-medische adviezen, loonwaardemetingen, reiskosten en kinderopvang. Het kan zijn dat aan 1 cliënt meerdere voorzieningen worden toegekend.

Programma 5 Duidelijke en transparante dienstverlening

Maatschappelijke effecten

De dienstverlening aan onze inwoners is adequaat.

Onze inwoners kunnen rekenen op een toegankelijk, duidelijk en transparant bestuur en de bijbehorende organisatie.

Onze inwoners kunnen veilig in onze gemeente leven.

De gemeente Gooise Meren werkt effectief samen en is daarmee slagvaardig.

5.1. Dienstverlening & communicatie

Doelstellingen

Wat willen we bereiken?

De inwoner staat centraal bij de gemeentelijke dienstverlening. De gemeente doet wat ze zegt, zegt wat ze doet en legt dit ook uit. De gemeente is persoonlijk, toegankelijk en (actief) communicatief en zoekt naar oplossingen. Uitgangspunt is digitaal waar kan, persoonlijk/fysiek waar moet. De gemeente informeert inwoners in een vroegtijdig stadium en is transparant.

Daarom geven we extra aandacht aan:

- We zijn dienstbaar, oplossingsgericht en duidelijk en passen waar nodig onze communicatie daarop aan. We zorgen voor een duidelijke terugkoppeling bij meldingen en actieve uitleg bij vertraagde processen.
- De vraag van inwoners, ondernemers en instellingen staat centraal in ons handelen. We willen de kwaliteit van onze dienstverlening verbeteren door nog persoonlijker en directer te communiceren. We willen onze medewerkers hiervoor meer ruimte geven en waar nodig onze processen aanpassen.
- De digitalisering wordt uitgebouwd. Persoonlijk contact en het maken van (spoed) afspraken blijven mogelijk en onze gemeenteloketten blijven open.

Wat hebben we daarvoor gedaan in 2024?

Advies Rekenkameronderzoek dienstverlening uitvoeren

Kwaliteit (toelichting)

Wij hebben uitvoering gegeven aan de adviezen uit het rapport van het onderzoek van de Rekenkamer naar onze dienstverlening.

Aanvragers beter informeren over de afhandeling van hun verzoek

Kwaliteit (toelichting)

We hebben servicenormen laten vaststellen voor onze dienstverleningsproducten. Daarnaast zijn we gestart met de pilot van de "Mijnzaken" service van VNG realisatie. Hiermee creëren wij een omgeving waar inwoners in 2025 inzicht zullen gaan krijgen in de afhandelstatus van de aanvraag van hun product. Daarnaast kan de inwoner zelf inzage hebben in zijn lopende en afgesloten zaken.

Optimale digitalisering interne dossiers Burgerzaken

Kwaliteit (toelichting)

Wij hebben ervoor gezorgd dat alle dossiers bij de afdeling Burgerzaken volledig digitaal zijn. Deze digitale dossiers zijn direct toegankelijk voor de medewerkers en voldoen aan de eisen uit de Archiefwet. De digitale dossiers worden automatisch vernietigd als de wettelijke archieftermijn is verlopen.

Inzet chatbot website wordt geoptimaliseerd. Mogelijkheden voor livechat worden onderzocht.

Kwaliteit (toelichting)

Wij hebben onze chatbot continu uitgebreid met onderwerpen en antwoorden. Daarnaast is vanaf 1 december de live chat functionaliteit achter de chatbot geactiveerd. Inwoners krijgen nu de mogelijkheid, als de chatbot het antwoord op de vraag niet weet, om te chatten met een medewerker.

Landelijke aanpak adreskwaliteit

Kwaliteit (toelichting)

Wij hebben met alle woningcorporaties in Gooise Meren het convenant Gegevensuitwisseling ter voorkoming en bestrijding van woon- en adresfraude gesloten. De taken uit de Landelijke Aanpak Adreskwaliteit zijn geïntegreerd in het proces rondom adresonderzoeken.

5.2. Veiligheid & handhaving

Doelstellingen

Wat willen we bereiken?

De gemeente draagt bij aan de veiligheid in Gooise Meren en werkt hierbij integraal samen met relevante partners. De gemeente draagt zorg voor het voldoen aan de geldende regelgeving door middel van handhaving.

Daarom geven we extra aandacht aan:

- De gemeente versterkt de aanpak tegen ondermijning.
- We verstevigen de samenwerking met bewoners en ondernemers om buurten veiliger te maken (buurtpreventie) en focussen op het verminderen van de drugdealoverlast op verschillende plekken in onze gemeente. We maken het melden van overlast en criminaliteit makkelijk en toegankelijk.
- We leggen de nadruk op het weerbaarder maken van onze inwoners tegen digitale criminaliteit door middel van actieve communicatiecampagnes.
- We zetten onze boa's effectiever in met minder nadruk op het handhaven van parkeren en meer op handhaving van de openbare orde en veiligheid (waaronder ook verkeersveiligheid).

5.2.1 Wat gaan we er voor doen in 2024

Nieuw Bibob-beleid

Kwaliteit (toelichting)

We zijn in 2024 gestart met de vorming van het Bibob Expertise Team Gooi en Vechtstreek (BET). We hebben gekozen om binnen de regio samen te werken aan eenduidigheid van het Bibob-beleid. Door het hebben van een gezamenlijke beleidslijn met ruimte voor 'couleur locale' wordt de samenwerking binnen het BET eenvoudiger. Vaststelling van het nieuwe beleid wordt in 2025 verwacht.

Inzet Bibob-coördinator voortzetten

Kwaliteit (toelichting)

We hebben besloten om de inzet van de bibob- coördinator voort te zetten om de Wet Bibob onderzoeken uit te blijven voeren. De Bibob- coördinator is één van de leden van het Bibob Expertise Team Gooi en Vechtstreek (BET). In de eerste periode is de samenwerking binnen het BET vooral gericht op de exploitatievergunningen en alcoholwetvergunningen. Wanneer de randzaken voor het BET en de samenwerking verder op orde zijn, wordt ook de uitbreiding van de toepassing van de Wet Bibob binnen het BET onderzocht.

Voortzetten integrale toezicht en handhavingsacties (BIT)

Kwaliteit (toelichting)

Na een positieve evaluatie van het bestuurlijk interventieteam in Gooi en Vecht is besloten om de samenwerking voort te zetten. Er zijn diverse integrale controles uitgevoerd in 2024 en er zijn meerdere trainingen voor de deelnemers georganiseerd.

Door uitval van de BIT-coördinator in het derde kwartaal van 2024 en opvolgend het definitieve vertrek van de coördinator, zijn deze activiteiten tijdelijk minder frequent ingezet vanuit de regionale samenwerking. Het opstellen van een nieuw profiel voor en het starten met de werving van een BIT- coördinator is in 2024 opgestart.

Vanuit de lokale ondermijningsaanpak zijn, in samenwerking met het RIEC en BIT-leden, de integrale toezicht en handhavingsacties voortgezet.

Aanpak cybercrime verbeteren

Kwaliteit (toelichting)

In 2024 hebben de gemeenten in de regio, de politie Gooi en Vechtstreek, bureau Regionale Veiligheidsstrategie en Platform Veilig Ondernemen Midden-Nederland de krachten gebundeld en een jaaragenda cybercrime opgesteld. De jaaragenda is een overzicht met interventies van alle organisaties op het gebied van cyber. De focus lag in 2024 op senioren, jongeren en ondernemers. Deze groepen zijn zowel online als offline geïnformeerd op basis van actuele trends en ontwikkelingen. Dit gebeurt onder andere door het geven van voorlichtingen en presentaties of door het verspreiden van waarschuwing- en communicatieberichten. Cybercrime is daarnaast tegenwoordig een vast onderdeel van reguliere informatiebijeenkomsten, zoals tijdens de veiligheidsdag of de seniorenmarkt. De gemeentelijke aanpak kenmerkt zich door het inzetten op preventie. We volgen landelijke ontwikkelingen op het gebied van (bestuursrechtelijke) maatregelen met een meer repressief karakter.

Herprioritering toezicht Boa's

Kwaliteit (toelichting)

In 2024 is een start gemaakt met de tussenevaluatie van het Surveillanceplan 2023-2027. Begin 2025 wordt het Surveillanceplan zo nodig op onderdelen geactualiseerd.

5.3. Bestuur & organisatie

Doelstellingen

Wat willen we bereiken?

Inwoners worden uitgenodigd om initiatieven in te brengen en worden actief betrokken bij gemeentelijk beleid en gemeentelijke projecten. De gemeentelijke organisatie is kwalitatief en kwantitatief wendbaar, is toekomstgericht en in staat om flexibel op de maatschappelijke ontwikkelingen in te spelen.

Daarom geven we extra aandacht aan:

- We passen onze participatievisie aan op basis van opgedane ervaring en de inwerkingtreding van de omgevingswet/visie en de daarbij behorende participatieverordening. We willen de discussies over beleidsontwikkeling of projecten tussen de raad, het college en de inwoners verbeteren, waarbij iedereen tijdig en goed wordt betrokken en er adequate verslaglegging is.
- We blijven investeren in wijkagenda's en zorgen dat wijkagenda's, gebiedsvisies en centrumplannen op elkaar aansluiten.
- Wijkplatforms en -raden zijn waardevolle instrumenten. We willen de kring van belanghebbenden uitbreiden. Zo komen de algemene afwegingen die de gemeente moet maken beter in beeld door de bredere betrokkenheid. We gaan hiervoor ook nieuwe vormen van participatie onderzoeken en het burgerpanel actiever inzetten, waarbij de gemeente de regie voert.
- We investeren in onze organisatie. We moeten zorgen dat de hoeveelheid werk in overeenstemming met de capaciteit is. Daarnaast zorgen we dat er ruimte is om het potentieel te benutten en toekomstbestendig te worden met elkaar.
- We investeren in strategische personeelsplanning.

Wat hebben we daarvoor gedaan in 2024?

Democratische kwaliteit - uitwerken middelen voor participatie

Kwaliteit (toelichting)

De raad vroeg tijdens de bespreking van de startnotitie herijken participatievisie in 2023 om een koersdocument na fase 1 en 2 in het proces. Fase 2 startte eind 2023 en liep met de uitslag van de Quick Scan Lokale Democratie door tot en met het eerste kwartaal 2024. Vervolgens is in het tweede en derde kwartaal het koersdocument opgesteld.

Op 6 november 2024 is het koersdocument vastgesteld. Dit document beschrijft de volgende onderwerpen: de definitie, het belang, twee vormen van participatie, leidende principes en waarden, rollen, aanpak en participatiedoelen en dat we werkenderwijs blijven leren. Het koersdocument biedt ons een mooie basis om in 2025 aan bovenstaande onderwerpen betekenis te geven en hiermee de participatievisie te herijken.

We investeerden het afgelopen jaar ook in kennis en middelen om participatietrajecten binnen de gemeente zelf goed uit te voeren. Daarnaast volgden we trainingen en versterkten onze kennis en werkwijzen. We streven continu naar een lerende en zelfcorrigerende cyclus. Waarbij we evalueren en ons richten op bewustwording.

We startten een aantal pilots, waaronder kinderparticipatie (kinderraad) en verordening burgerinitiatief.

Inzet wijkadviseurs voortzetten

Kwaliteit (toelichting)

Om dichterbij de bewoners te staan zijn de relaties uitgebreid en versterkt. Bewonersinitiatieven zijn ondersteund en er is geadviseerd over in- en externe wijkgerichte thema's. Tevens is de wijkagenda KTV Naarden opgestart. Aan het eind van het jaar is de inzet van tijdelijke extra wijkadviseurs geëvalueerd.

5.4. Bestuurlijke samenwerking

Doelstellingen

Wat willen we bereiken?

Als regiogemeenten versterken we elkaar door effectief samen te werken op de onderwerpen waar dat nodig is.

Daarom geven we extra aandacht aan:

- De gemeente wil op voor ons belangrijke onderwerpen een voortrekkersrol nemen in de regionale samenwerking.
- Het uitgangspunt is 'lokaal wat kan, regionaal wat moet'. Hierbij blijft de gemeente de inhoudelijke lijn bepalen. Nieuwe samenwerkingen komen enkel op initiatief van de gemeente(n) tot stand. Samenwerking wordt altijd getoetst aan kwaliteit, kosten en een aantoonbare meerwaarde voor inwoners. Hiervoor biedt de nota verbonden partijen een kader.

Wat hebben we daarvoor gedaan in 2024?

Discussienota regionale samenwerking

Kwaliteit (toelichting)

De discussienota over de regionale samenwerking is in 2024 opgesteld en wordt in 2025 vastgesteld door het college. Deze nota helpt ons onze rol (nader) te bepalen in de regionale samenwerking en onze strategie en inzet waar nodig hierop afstemmen. Daarnaast dient dit als instrument voor de overdracht van dit onderwerp naar het volgende college voor de coalitieperiode vanaf 2026.

Uitvoering geven aan de Regionale samenwerkingsagenda (RSA)

Kwaliteit (toelichting)

De Regionale samenwerkingsagenda is een instrument van de gemeenteraden in de regio Gooi en Vechtstreek. In de RSA zijn de opgaven benoemd waar de raden de komende vier jaar op willen samenwerken. De RSA 2023-2026 is in juli 2023 door alle gemeenteraden vastgesteld.

De RSA-agendatool is onderdeel van de Regionale Samenwerkingsagenda 2023-2026 (RSA). Hierin wordt voor alle raadstrajecten aangegeven wat er wanneer in de raad kan worden geagendeerd. De vierde actualisatie van de agenda is eind 2024 vastgesteld door het Algemeen bestuur.

Deze manier van rapporteren geeft inzicht en overzicht voor de raden omdat de trajecten worden opgenomen waarin van de raden in regionaal verband een besluit of een zienswijze wordt gevraagd. Dit zijn bijvoorbeeld het actualiseren van de Gemeenschappelijke Regeling; de Regionale Energiestrategie en de afweging PMD bronscheiding of nascheiding.

MRA-Agenda vaststellen

Kwaliteit (toelichting)

Op 5 juni 2024 heeft uw raad een gezamenlijke regionale zienswijzereactie ingediend bij het MRA-Bestuur op de 80% versie van de nieuwe MRA-Agenda 2025 - 2028 'Anders Kijken, anders doen'. De basis voor deze versie waren de regionale proposities.

Op basis van de zienswijzen van de verschillende deelregio's en samenwerkingspartners, is de agenda verder uitgewerkt naar een definitief concept. De definitieve MRA-Agenda voor deze periode heeft uw raad

vastgesteld op 27 november 2024 en is vervolgens in MRA -verband op 18 december 2024 vastgesteld tijdens de Algemene Vergadering.

Milieutaken met de Omgevingsdienst Flevoland, Gooi en Vechtstreek (OFGV)

Kwaliteit (toelichting)

Naar aanleiding van de vuurwerkramp in Enschede zijn omgevingsdiensten in het leven geroepen. Deze omgevingsdiensten bundelen expertise op het gebied van milieutoezicht en -handhaving van gemeenten en provincies. De omgevingsdienst voert zogenaamde basistaken en plustaken uit; de basistaken zijn wettelijk verplicht bij omgevingsdiensten belegd. In 2024 is de OFGV aan de slag gegaan met de aanbevelingen uit het rapport van de Commissie Van Aartsen. Deze commissie onderzocht de robuustheid van de omgevingsdiensten in Nederland. Daaruit kwam naar voren dat de OFGV bijna aan alle eisen voldoet, maar dat een verbeterplan moest worden opgesteld om op alle aspecten te voldoen. Een aantal andere omgevingsdiensten in Noord-Holland zal als gevolg van het onderzoek en de aanwijzingen vanuit het ministerie gedwongen worden te fuseren. De nieuwe eisen brengen ook kosten met zich mee. De gemeente heeft via een motie bij de VNG een oproep gedaan aan het Rijk om de kosten voor nieuwe taken en eisen op ordentelijke wijze te dekken.

Wie zijn erbij betrokken?

Deze verbonden partijen dragen bij aan het bereiken van de maatschappelijke effecten van programma 5:

- Regio Gooi en Vechtstreek
- Veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek
- Metropool Regio Amsterdam

Voor meer informatie verwijzen wij naar de paragraaf Verbonden partijen.

Wat heeft het gekost?

Excel-tabel

Exploitatie	Realisatie 2023	Primaire begroting 2024	Begroting na wijziging 2024	Realisatie 2024
Lasten				
Duidelijke en transparante dienstverlening				
Dienstverlening en communicatie	1.791	2.981	3.070	3.375
Veiligheid en handhaving	8.717	7.514	7.404	7.275
Bestuur en organisatie	6.047	3.016	3.707	4.436
Bestuurlijke samenwerking	397	439	789	769
Totaal Duidelijke en transparante dienstverlening	16.951	13.950	14.970	15.855
Baten				
Duidelijke en transparante dienstverlening				
Dienstverlening en communicatie	-878	-1.202	-1.205	-1.568
Veiligheid en handhaving	-2.372	-78	-78	-160
Bestuur en organisatie	-402	0	0	-9
Bestuurlijke samenwerking	-94	-88	0	0
Totaal Duidelijke en transparante dienstverlening	-3.746	-1.368	-1.283	-1.737
Resultaat voor bestemming	13.206	12.581	13.687	14.118
Resultaat na bestemming	13.206	12.581	13.687	14.118

Toelichting financiële verschillen

Toelichting verschillen tussen Realisatie 2024 t.o.v. Begroting inclusief wijzigingen 2024		
Onderdeel programma 5	Vershil (x € 1.000)	V/N (V= voordeel, N= nadeel)
<i>Doorbelasting</i> Betreft doorbelastingskosten ambtelijk apparaat, nadere toelichting zie programma 6.	-85	N
<i>Dienstverlening & communicatie - Burgerzaken</i> In 2024 zijn onder andere meer reisdocumenten en rijbewijzen uitgegeven. Dit leidt per saldo tot een voordeel (€ 280.000 hogere baten en € 171.000 hogere lasten).	109	V
<i>Veiligheid en handhaving - Veiligheidsregio</i> De jaarrekening van de Veiligheidsregio sluit met een positiever resultaat dan op basis van de Bestuursrapportage 2024 werd verwacht. Op basis hiervan ontvangt Gooise Meren over 2024 € 222.000 meer terug dan eerder werd verwacht.	222	V
<i>Bestuur en organisatie - voorziening pensioenen en wachtgelden wethouders</i>	-553	N

Voor het bepalen van de hoogte van de voorziening Pensioenen en Wachtgelden wethouders wordt o.a. gerekend met een bepaalde rekenrente. Als gevolg van een lagere rekenrente was een extra toevoeging aan de voorziening noodzakelijk.		
<i>Bestuur en organisatie - voorziening personeel</i> De gemeente heeft (met goed onderling overleg) afscheid genomen van enkele medewerkers. De hiermee gepaard gaande kosten zijn aan de voorziening "voormalig personeel" (voorziening Personele kosten) toegevoegd.	-81	N
<i>Overige verschillen <€ 70.000</i>	-43	N
Totaal	-652	N

Indicatoren

Indicatoren Dienstverlening

nr.	Omschrijving indicator	2022	2023	2024	Streefwaarde	Bron
1.	Percentage inkomende telefoontjes dat binnen 30 seconden wordt opgenomen	66%	72%	59%	70%	Telefooncentrale
2.	90% van de baliebezoekers worden binnen 5 minuten na afspraaktijd geholpen	90%	89%	92%	90%	Klantbegeleidingssysteem JCC
3.	80% van de Burgerzaken producten worden digitaal aangevraagd	80%	87%	85%	85%	I-Burgerzaken
4.	Waardering van inwoners over de dienstverlening aan de balie	8,6	8,4	8,7	7,5	KCM survey
5.	Waardering van inwoners over de telefonische dienstverlening	-	7,1	7,2	7	KCM survey
6.	Percentage telefoontjes dat opgenomen wordt	90%	93%	93%	93%	Telefooncentrale
7.	Percentage terugbelverzoeken waarbij	-	-	80%	85%	Zaaksysteem

	binnen 2 werkdagen wordt teruggebeld					
8.	Percentage vragen via de website dat binnen 5 werkdagen wordt beantwoord	-	-	76%	85%	Zaaksysteem

Indicatoren Veiligheid

nr.	Omschrijving indicator	2021	2022	2023	2024	Streefwaarde	Bron
7.	Percentage inwoners dat zich 's avonds onveilig voelt	1,0%	-	-	-	Daling ten opzichte van voorgaand jaar	Veiligheidsmonitor 2019 - VM 2021
8.	Percentage inwoners dat sociale overlast ervaart	10,0%	-	-	-	Daling ten opzichte van voorgaand jaar	Veiligheidsmonitor
9.	Totaalaantal geregistreerde misdrijven GM ≤ voorgaand jaar	2.499	2.362	2.618	2.499	Daling ten opzichte van voorgaand jaar	RVS - politie

In 2023 en 2024 heeft Gooise Meren niet aan de twee jaarlijkse Veiligheidsmonitor deelgenomen. Om deze reden zijn voor indicatoren veiligheid alleen waarden ingevuld in 2021. In 2025 zal Gooise Meren weer deelnemen aan de Veiligheidsmonitor.

Programma 6 Financieel gezond

Maatschappelijke effecten

De gemeente is financieel gezond.

6.1. Financiën

Doelstellingen

Wat willen we bereiken?

Als gemeente gaan we bewust met ons geld om en zorgen we dat we op korte en lange termijn financieel gezond blijven. We gaan daarbij moeilijke keuzes niet uit de weg.

Daarom geven we extra aandacht aan:

- De gemeente streeft naar een solide financieel beleid. Wanneer er bezuinigd moet worden wordt nadrukkelijk gekeken naar de effecten op langere termijn. Andersom moet bij investeringen ook verder gekeken worden naar de opbrengst op langere termijn.
- De uitgaven en inkomsten van de gemeente zijn transparant. De begroting en het jaarverslag zijn helder en leesbaar. Bewoners en ondernemers krijgen jaarlijks eenvoudige inzage waar geld aan is besteed en welk effect is bereikt. De algemene reserve houden we op een verantwoord niveau.
- We onderzoeken of we moeten investeren in een domein overstijgende subsidiespecialist die kan helpen om interessante subsidies voor de gemeente binnen te halen.

Wat hebben we daarvoor gedaan in 2024?

Vergroten informatiewaarde P&C-producten

Kwaliteit (toelichting)

In 2023 is voor het eerst een infographic gemaakt bij de begroting. In 2024 is dit verder ontwikkeld voor de begroting 2025. De infographic bij deze begroting laat in één oogopslag zien waar ons geld vandaan komt en hoe we dat gaan uitgeven. Na de besluitvorming over de begroting is de infographic in GooiseMerenNieuws geplaatst, met een tekstuele toelichting op de hoofdlijnen van de begroting 2025. De infographic is ook gepubliceerd op begroting.gooisemeren.nl. Voor de jaarstukken bestond ook het voornemen om dit visueel uit te leggen. Dit is niet gerealiseerd omdat een infographic hier veel minder toegevoegde waarde leek te hebben.

Toegankelijkheid rapportagetool Pepperflow verbeteren voor raadsleden

Kwaliteit (toelichting)

Via onze rapportagetool Pepperflow zijn onze P&C-documenten nu al digitaal raadpleegbaar. Dit softwarepakket biedt daarnaast meerdere mogelijkheden om het besluitvormingsproces voor raadsleden beter te faciliteren, zoals:

- Toegang tot P&C-documenten in een persoonlijke digitale omgeving, met de mogelijkheid om aantekeningen te maken en vragen te stellen.
- Delen van memo's en vragen binnen de fractie, zodat raadsleden beter voorbereid deel kunnen nemen aan debatten en besluitvormingsprocessen.
- Bekijken van alle gestelde vragen en volgen van de antwoorden vanuit de ambtelijke organisatie op één overzichtspagina.

In november 2024 is een demonstratie gegeven van de mogelijkheden die de Pepperflow Raadsomgeving biedt. Begin 2025 is door het presidium besloten dat deze Raadsomgeving door middel van een pilot een vervolg krijgt.

6.2. Vastgoed

Doelstellingen

Wat willen we bereiken?

Vastgoed is een belangrijk instrument voor de gemeente voor het uitvoeren van gemeentelijke taken en het bereiken van doelstellingen bijvoorbeeld op het gebied van sport, onderwijs, cultuur en toerisme en in het sociaal domein. We investeren op natuurlijke momenten in duurzaamheidsmaatregelen.

Daarom geven we extra aandacht aan:

- Het uitvoeren van de vastgestelde vastgoedstrategie.
- We gaan verder met het verduurzamen van ons eigen vastgoed.

Wat gaan we ervoor doen in 2024?

Portefeuilleplan vastgoed

Kwaliteit (toelichting)

De panden die als af te stoten panden zijn benoemd in het vastgestelde portefeuilleplan vastgoed, zijn in lijn met het portefeuilleplan aangeboden aan de huidige huurders. Dat heeft nog niet geleid tot verkoop. Eén woning die is vrijgekomen is op basis van het portefeuilleplan inmiddels verkocht.

Afwegingskader verwerving vastgoed opstellen

Kwaliteit (toelichting)

Vanwege beperkingen in de beschikbare capaciteit als gevolg van ziekte en vacature hebben wij het afwegingskader voor het aanschaffen van vastgoed niet kunnen opstellen. We nemen dit mee bij het herzien van het portefeuilleplan vastgoed in 2025.

Verduurzamen gemeentelijke gebouwen

Kwaliteit (toelichting)

De strategische doelstellingen van het ESCo-project zijn vertaald naar operationele mijlpalen met deadlines. Tevens is de 'baseline energieverbruik' (referentiejaar 2019) vastgesteld. Door deze baseline vast te stellen is vastgelegd en meetbaar gemaakt wat de CO₂ besparing voor de vijf panden en voor de totale ESCo gedurende de looptijd van het contract moet zijn. De technische ontwerpen zijn verder uitgewerkt zodat het grootste deel van de maatregelen in 2025 en 2026 daadwerkelijk gerealiseerd kan worden. De eerste maatregelen - zonnepanelen op het dak van het gemeentehuis - zijn in 2024 gerealiseerd.

We hebben voor de andere panden in gemeentelijk eigendom, die geen onderdeel zijn van de ESCo, een aanpak opgesteld om in de eerste helft van 2025 in beeld te brengen welke verduurzamingsmaatregelen mogelijk kunnen zijn.

Vastgoedmanagement systeem

Kwaliteit (toelichting)

We hebben het vastgoedmanagement systeem aanbesteed en de informatie voor al ons gemeentelijk vastgoed vertaald naar dit nieuwe systeem. Dat heeft ons ook extra inzicht gegeven in de aandachtspunten

die er zijn in het kader van afspraken over gebruik van ons gemeentelijk vastgoed. We zijn gestart met het aanpakken van die aandachtspunten: maken van afspraken, hernieuwen van afspraken en vastleggen daarvan in overeenkomsten en opnieuw bepalen van kaders voor gebruik danwel verhuur, zoals de uitgangspunten voor het gebruik en huur voor onze multifunctionele accommodaties.

Vanwege de tijd en inzet die gemoeid is met het verwerken van alle informatie in het nieuwe systeem, is de genoemde o-meting voor het energieverbruik nog niet gedaan.

6.3. Grondbeleid

Doelstellingen

Wat willen we bereiken?

We hanteren een grondbeleid dat concrete richting geeft aan hoe de gemeente omgaat met haar rol en positie in de ruimtelijke ontwikkeling. Het is een middel voor het faciliteren en sturen van bestuurlijk en maatschappelijk gewenste ruimtelijke ontwikkelingen en het rechtvaardig verdelen van kosten en opbrengsten tussen gemeente en grondeigenaren.

Daarom geven we extra aandacht aan:

- De gemeente gaat onderzoeken wat de mogelijkheden en voordelen zijn van het voeren van een actiever grondbeleid in de toekomst.

Wat hebben we daarvoor gedaan in 2024?

Portefeuilleplan grond

Kwaliteit (toelichting)

We hebben een start gemaakt met het in samenhang opstellen van een overzicht van onze grondposities, zoals we dat ook voor ons vastgoed hebben gedaan. Vanwege beperkingen in de beschikbare capaciteit vanwege ziekte en vacature, is dit overzicht nog niet afgerond en hebben wij dit nog niet kunnen vertalen in een concreet portefeuilleplan met onderscheid in een kernportefeuille, strategische gronden en af te stoten gronden.

Beleid oneigenlijk grondgebruik (snippergroen)

Kwaliteit (toelichting)

Wij hebben de beleidsnota grondgebruik groen- en reststroken opgesteld, die eind 2024 door uw raad is vastgesteld, samen met opgestelde algemene verkoopvoorwaarden voor groen- en reststroken. Op basis van dit beleid hebben wij een aanpak vastgesteld voor de uitvoering van een project gericht op het aanpakken en waar mogelijk legaliseren van oneigenlijk grondgebruik in onze gemeente.

Afwegingskader aankoop grond

Kwaliteit (toelichting)

We hebben in 2024 meer inzet gepleegd op het verder op orde krijgen van de vastgoedportefeuille, de implementatie van het vastgoed management systeem en de aanpak van de aandachtspunten die daaruit naar voren kwamen. Daardoor hebben wij de discussienota en het strategisch afwegingskader voor de aankoop van grond niet opgesteld. We nemen dit mee bij de actualisatie van de nota grondbeleid in 2025.

Beleidskader recht van opstal

Kwaliteit (toelichting)

We hebben voor een aantal specifieke situaties medewerking verleend aan de vestiging van een recht van opstal, om daarmee ontwikkelingen mogelijk te maken. Voorbeelden zijn de plaatsing van zonnepanelen op een aantal daken van gemeentelijk vastgoed en de realisatie van de solar carport bij 't Spant! Daarmee hebben we aantal mooie ontwikkelingen mede mogelijk kunnen maken. Dat heeft ons meer inzicht gegeven in

belangrijke onderwerpen en randvoorwaarden voor het vestigen van opstalrechten bij verschillende situaties. Het kader voor het opstalrecht moeten we op basis van deze inzichten nog verder vormgeven.

6.4. Belastingen

Doelstellingen

Wat willen we bereiken?

De dienstverlening waar leges tegenover staan, is zo veel mogelijk kostendekkend en daarbij sturen wij op efficiëntie. Belastinggeld wordt opgebracht door onze ondernemers en inwoners. Daar gaan we zuinig en verstandig mee om. We benaderen de woonlasten integraal en streven ernaar om deze zo min mogelijk te verhogen en de gemeentelijke voorzieningen daarbij in stand te houden.

Daarom geven we extra aandacht aan:

- De OZB stijgt niet meer dan de inflatie. Als in een uitzonderlijk geval, vanwege zwaarwegende redenen van lokale aard, een verdere stijging noodzakelijk lijkt, kan dit uitgangspunt worden heroverwogen.
- Bij het heffen van leges streeft de gemeente naar kostendekkendheid. Ontwikkelingen op het gebied van afvalstoffenheffing en rioolbelasting volgen wij nauwgezet.

Wie zijn erbij betrokken?

Deze verbonden partijen dragen bij aan het bereiken van de maatschappelijke effecten van programma 6:

- Regio Gooi en Vechtstreek
- Archief Gooi en Vechtstreek
- Bank Nederlandse Gemeenten N.V.

Voor meer informatie verwijzen wij naar de paragraaf Verbonden partijen.

Wat heeft het gekost?

Excel-tabel

Exploitatie	Realisatie 2023	Primaire begroting 2024	Begroting na wijziging 2024	Realisatie 2024
Lasten				
Financieel gezond				
Financien	26.482	27.703	31.053	31.593
Vastgoed	8.096	7.465	7.539	8.185
Grondbeleid	192	290	467	624
Belastingen	930	763	1.245	1.295
Totaal Financieel gezond	35.700	36.220	40.305	41.697
Baten				
Financieel gezond				
Financien	-100.398	-110.209	-115.612	-112.411
Vastgoed	-6.408	-2.954	-2.821	-3.108
Grondbeleid	0	-46	-433	-430
Belastingen	-12.940	-13.353	-13.288	-12.989
Totaal Financieel gezond	-119.746	-126.562	-132.154	-128.938
Resultaat voor bestemming	-84.046	-90.341	-91.849	-87.241
Toevoegingen				
Financieel gezond				
Financien	3.924	0	7.943	7.943
Grondbeleid	96	0	0	0
Totaal Financieel gezond	4.019	0	7.943	7.943
Onttrekkingen				
Financieel gezond				
Financien	-12.156	-1.500	-13.033	-12.700
Vastgoed	-150			
Grondbeleid	-323	-200	-471	-399
Totaal Financieel gezond	-12.630	-1.700	-13.505	-13.099
Saldo reserves	-8.610	-1.700	-5.561	-5.156
Resultaat na bestemming	-92.657	-92.041	-97.410	-92.397

Toelichting financiële verschillen

Toelichting verschillen tussen Realisatie 2024 t.o.v. Begroting inclusief wijzigingen 2024		
Onderdeel programma 6	Vershil (€ x 1.000)	V/N (V= voordeel, N= nadeel)

<i>Doorbelasting</i> Betreft doorbelastingskosten ambtelijk apparaat, nadere toelichting zie programma 6.	-88	N
<i>Financien - Uitkeringen Gemeentefonds</i> De laatste bijstelling van de algemene uitkering in 2024 (decembercirculaire) had per saldo een (relatief klein) positief effect en kon niet meer in de begroting worden verwerkt. Bij de analyse en controle van de uitkering uit het Gemeentefonds hebben we echter ook twee afwijkingen geconstateerd. In de jaarschijven 2024 t/m 2025 hebben we in lijn met de uitspraak van de Commissie van Wijzen over de Hervormingsagenda Jeugd) een meerjarige stelpost voor lasten Jeugd opgenomen (en voor de uitkering zelf aan batenkant). Bij de meicirculaire 2023 zijn, op basis van het principeakkoord tussen gemeenten en Rijk over het financiële kader voor de Hervormingsagenda, definitieve middelen toegekend voor de uitgaven Jeugd voor 2024 en 2025. We hebben de uitgavenbegroting voor de Jeugdzorg daarop aangepast, door de eerdere stelpost te laten vervallen, maar helaas is daarbij niet tegelijkertijd de stelpost voor de uitkering uit het Gemeentefonds vervallen. Daarnaast is bij de Septembercirculaire 2024 de ruimte onder het BCF-plafond (BTW Compensatiefonds) vrijgefallen. Dit heeft geleid tot een hogere uitkering uit het Gemeentefonds die vervolgens verwerkt is in de Decemberwijziging 2024. Daarbij is echter over het hoofd gezien dat in de raming van de Algemene uitkering voor 2024 door middel van een stelpost al rekening was gehouden met (een deel van) deze ruimte. Per saldo leiden bovenstaande ontwikkelingen tot een nadeel van € 3,5 mln. Inmiddels zijn passende maatregelen geïmplementeerd om herhaling te voorkomen.	-3.463	N
<i>Financiën - saldo begrotingswijzigingen</i> Op basis van begrotingswijzigingen uit o.a. voortgangsverslagen was een nadeel van € 1,4 mln. begroot, maar dat wordt niet apart geboekt maar meegenomen in het rekeningresultaat.	-1.403	N
<i>Financiën - stelposten</i> In de begroting 2024 waren stelposten opgenomen voor investeringen en loonontwikkelingen. Deze zijn in 2024 niet volledig ingezet en vallen nu vrij in het rekeningresultaat.	369	V
<i>Financiën - incidentele baten en lasten</i> Het boekenonderzoek door de Belastingdienst is eind 2024 afgerond. De belastingrente en boete met betrekking tot de naheffingsaanslagen 2019 t/m 2022 bedraagt in totaal € 182.000. Een navordering van de Regio inzake te weinig gedeclareerde Btw over de periode 2018 t/m 2020 heeft een incidenteel nadelig effect van € 234.000.	-416	N
<i>Vastgoed</i> Voor MFA De Zandzee en MFA Sporthal Bredius is sprake van € 315.000 hogere lasten in verband met afrekeningen over voorgaande jaren.	-315	N

<i>Belastingen - OZB</i> Er is per saldo sprake van € 273.000 lagere opbrengsten OZB (woningen en niet-woningen). Dit wordt grotendeels verklaard door een ander tempo van areaalontwikkeling dan geraamd.	-273	N
<i>Toegerekende rente</i> We rekenen administratief (budget neutraal) rente toe aan onze investeringen en verstrekte leningen. Met het verwerken van de kapitaallasten in de Decemberwijziging 2024 zijn de ramingen hiervan bijgesteld met uitzondering van de verstrekte leningen. Het alsnog verwerken hiervan leidt enerzijds tot hogere lasten in Programma 3 (€ 791.000) en 6 (€ 170.000) en anderzijds tot hogere baten in Programma 6 (€ 961.000).	791	V
<i>Reservemutaties - algemene reserve</i> De feitelijke onttrekkingen, ter dekking van specifieke activiteiten, zijn gebaseerd op de gerealiseerde (lagere) uitgaven. Met name de uitgaven voor de asbestsanering van de Vondelschool en de integrale aanpak Muiden Noordwest zullen pas in 2025 plaatsvinden en leiden daardoor in 2024 tot een lagere onttrekking van € 325.000. Ook de uitgaven t.b.v. masterplan Muiden Noordwest zijn in 2024 lager uitgevallen dan geraamd en leiden daarmee tot een lagere onttrekking.	-333	N
<i>Reservemutaties - algemene reserve grondexploitatie</i> De feitelijke onttrekkingen, ter dekking van specifieke activiteiten, zijn gebaseerd op de gerealiseerde (lagere) uitgaven. De lagere uitgaven voor de pre-projectfase in 2024 leiden daardoor tot een lagere onttrekking van € 72.000.	-72	N
<i>Overige verschillen <€ 70.000</i>	188	V
Totaal	-5.013	N

Doorbelastingen

Excel-tabel

Realisatie 2024 t.o.v. begroting inclusief wijzigingen 2024			
Programma	Omschrijving programma	(x € 1.000)	(V= Voordeel, N=Nadeel)
1	Voor en van iedereen	-131	N
2	Kansrijk opgroeien	-76	N
3	Passend wonen in een groene omgeving	-392	N
4	Economisch vitaal en bereikbaar	-387	N
5	Duidelijke en transparante dienstverlening	-85	N
6	Financieel gezond	-88	N
Totaal doorbelasting aan exploitatie		-1.159	N

De overschrijding op de afdelingsbudgetten (inclusief overheadkosten) wordt voornamelijk veroorzaakt inhuur op specifieke afdelingen niet meer gedekt kon worden uit bestaande vacaturruimte. Daarnaast is er per saldo voor € 80.000 (7,5%) minder aan uren geschreven op investeringen dan waarin de begroting rekening mee was gehouden. Deze lasten zijn alsnog toegerekend aan de exploitatie.

Indicatoren

Indicatoren vastgoed

nr.	Omschrijving indicator	2021	2022	2023	2024	Streefwaarde	Bron
1.	Energie-verbruik gemeentelijke panden en installaties	-	-			Nog te bepalen	Het vastgoedmanagementsysteem
2.	CO ₂ -reductie bij de vijf ESCo-panden	-	-			In 2026 80% lagere CO ₂ uitstoot dan in 2021	Rapportage leverancier

Voor onze gemeentelijke panden zijn we inzicht aan het verkrijgen in alle meters en verbruiken van deze panden. Omdat dat nog niet compleet is, is daar over 2024 geen kwalitatief goede waarde aan te geven. Voor de ESCo panden worden de eerste Energie Besparende Maatregelen pas in 2025 operationeel. Daarom zijn er van de CO₂ besparing ten opzichte van de referentie nog geen resultaten te melden voor 2024.

Financiële recapitulatie

Financiële recapitulatie

Excel-tabel

Financiële Recapitulatie Programma's (bedragen x € 1.000)	Lasten/ Baten	Realisatie 2023	Primitieve Begroting 2024	Begroting inclusief wijzigingen 2024	Realisatie 2024	Verschil (Bedrag) 2024	V/N (V=Voordeel N=Nadeel)
1. Voor en van iedereen	L	25.599	30.205	30.717	30.105	612	V
	B	-3.254	-4.014	-3.540	-4.357	817	V
Saldo Programma 1		22.346	26.191	27.177	25.748	1.429	V
2. Kansrijk opgroeien	L	23.201	25.048	27.420	25.826	1.594	V
	B	-864	-425	-1.470	-1.144	-326	N
Saldo Programma 2		22.338	24.623	25.950	24.682	1.268	V
3. Passend wonen in een groene omgeving	L	42.490	41.647	52.154	52.044	111	V
	B	-30.280	-22.743	-31.101	-30.665	-436	N
Saldo Programma 3		12.211	18.904	21.053	21.379	-325	N
4. Economisch vitaal en bereikbaar	L	42.037	28.255	49.302	47.484	1.819	V
	B	-32.845	-17.755	-38.297	-38.517	219	V
Saldo Programma 4		9.192	10.500	11.005	8.967	2.038	V
5. Duidelijke en transparante dienstverlening	L	16.951	13.950	14.970	15.855	-885	N
	B	-3.746	-1.368	-1.283	-1.737	454	V
Saldo Programma 5		13.206	12.581	13.687	14.118	-431	N
6. Financieel gezond	L	8.289	7.755	8.006	8.809	-803	N
	B	-6.408	-3.000	-3.254	-3.538	284	V
Saldo Programma 6		1.881	4.755	4.752	5.271	-519	N
Algemene dekkingsmiddelen	L	1.171	912	4.602	4.846	-245	N
	B	-112.757	-123.522	-127.425	-124.861	-2.564	N
Saldo Algemene dekkingsmiddelen		-111.586	-122.610	-122.823	-120.014	-2.809	N
Overhead	L	26.222	27.542	27.626	27.983	-357	N
	B	-581	-40	-72	-539	467	V
Saldo Overhead		25.641	27.593	27.554	27.443	111	V
Onvoorzien	L	0	11	11	0	11	V
	B	0	0	0	0	0	N
Saldo Onvoorzien		0	11	11	0	11	V
Vpb	L	18	0	60	59	1	V
	B	0	0	0	0	0	N
Saldo Vpb		18	0	60	59	1	V
Totaal Lasten	L	185.979	175.325	214.868	213.010	1.858	V
Totaal Baten	B	-190.734	-172.867	-206.442	-205.358	-1.084	N
Gerealiseerd saldo van baten en lasten		-4.754	2.458	8.426	7.652	774	V
Toevoegingen in reserves							
Programma 3	L	4.777	0	0	0	0	N
Programma 6	L	4.019	0	7.943	7.943	0	N
Onttrekkingen reserves							
Programma 1	B	-239	-141	-141	-141	0	N

Financiële Recapitulatie Programma's (bedragen x € 1.000)	Lasten/ Baten	Realisatie 2023	Primitieve Begroting 2024	Begroting inclusief wijzigingen 2024	Realisatie 2024	Verschil (Bedrag) 2024	V/N (V=Voordeel N=Nadeel)
Programma 2	B	-163	-335	-870	-628	-242	N
Programma 3	B	-510	-451	-451	-451	0	N
Programma 4	B	-23	0	0	0	0	N
Programma 6	B	-12.630	-1.700	-13.505	-13.099	-405	N
Gerealiseerd saldo reservemutaties		-4.768	-2.627	-7.023	-6.376	-647	N
Gerealiseerd resultaat		-9.522	-169	1.403	1.276	127	V

Paragrafen

Paragraaf Lokale heffingen

Inleiding

In deze paragraaf wordt inzicht gegeven in de door de gemeente Gooise Meren geheven belastingen, bestemmingsheffingen en retributies (rechten en leges). De heffingsbevoegdheid ontleent de gemeente aan een wettelijke grondslag, zoals de Gemeentewet en de Wet milieubeheer. Het invoeren, wijzigen en afschaffen van lokale heffingen is een bevoegdheid van de gemeenteraad.

Onder de belastingen vallen de onroerende-zaakbelastingen, de belastingen op roerende woon- en bedrijfsruimten, de precariobelasting, de toeristenbelasting, de watertoeristenbelasting, de reclamebelasting en de parkeerbelasting.

Onder de bestemmingsheffingen vallen de afvalstoffenheffing en de rioolheffing.

De rechten en leges omvatten een grote groep belastbare feiten, dit betreft de marktgelden, de lijkbezorgingsrechten, de leges inzake omgevingsvergunningen, reisdocumenten, burgerlijke stand en gemeentelijke basisadministratie etc.

Voor zowel de bestemmingsheffingen als de rechten en leges geldt dat de tarieven maximaal kostendekkend mogen zijn en dat opbrengst gebruikt wordt voor de dekking van gemaakte kosten.

Beleid lokale heffingen

Beleid lokale heffingen

'Burgers, bedrijven en andere belanghebbenden leveren een rechtvaardige bijdrage in de gemeentelijke voorzieningen.' Zo is het beleid van de gemeente Gooise Meren op het gebied van lokale heffingen samen te vatten. De lokale lastendruk blijft in reële termen gelijk, waarbij er van wordt uitgegaan dat leges en rechten kostendekkend blijven of worden. Uitzondering daarop zijn de begraafrechten en marktgelden. Bij deze rechten wordt gestreefd naar een kostendekkendheid die is gebaseerd op de realisatiecijfers van de afgelopen jaren. De OZB wordt, anders dan de gebruikelijke indexering en de gemaakte afspraken, niet verder verhoogd.

Aanpassing belastingen en heffingen 2024

De geraamde opbrengsten van belastingen zijn voor 2024 verhoogd met het door het CPB geraamde inflatiepercentage van 7,0% (inclusief nacalculatie 2023). Onderstaand wordt een aantal aanpassingen nader toegelicht.

- **Rioolheffing:** Gelet op het uitgangspunt van 100% kostendekking van het product Riolering is er bij de bepaling van de tarieven naast de indexering ook rekening gehouden met een autonome stijging (2,5% voor 2024).
- **Overige leges:** de opbrengsten van reisdocumenten is verhoogd, omdat er in 2024 naar verwachting meer reisdocumenten worden aangevraagd i.v.m. de verlengde geldigheid (10 jaar) van reisdocumenten in 2014.

Tarieven en opbrengsten

Tarieven 2024

In onderstaand tarievenoverzicht zijn de belangrijkste belastingtarieven voor 2024 opgenomen.

Heffing	Grondslag	Tarief 2024
OZB woning eigenaar	% WOZ-waarde	0,0634%
OZB niet-woning eigenaar	% WOZ-waarde	0,1568%
OZB niet-woning gebruiker	% WOZ-waarde	0,1181%

Toeristenbelasting / watertoeristenbelasting	Per overnachting / per etmaal	€ 2,00
Afvalstoffenheffing	Eénpersoonshuishouden	€ 256,30
	Meerpersoonshuishouden	€ 402,85
Rioolheffing woning eigenaar	Per aansluiting op riolering	€ 241,70
Rioolheffing niet-woning gebruiker	Niet meer afgevoerd dan 500 m3	€ 235,45
Parkeerbelasting (per uur)	Bussum (straat)	€ 1,70
	Bussum (garage)	€ 1,00
	Muiden	€ 3,40
Parkeerbelasting (vergunningen)	bewonersvergunning	€ 40,75
	bedrijvenvergunning	€ 175,95

Opbrengsten voor het belastingjaar 2024

Op basis van het beleid, de tarieven en volumeontwikkelingen is in de begroting 2024 een totale belastingopbrengst gerealiseerd van circa € 39.209 mln. In het onderstaande overzicht staan de geraamde en werkelijke baten voor 2024 vermeld (bedragen x € 1.000).

Heffing	Raming 2024	Realisatie 2024	% aandeel 2024
Onroerendezaakbelasting (OZB) Woningen	10.196	10.059	26,14%
Onroerendezaakbelasting (OZB) Niet-woningen	2.681	2.545	6,61%
Roerende zaakbelasting (RZB)	13	13	0,03%
Parkeerbelasting	3.531	3.460	8,99%
Toeristenbelasting	238	195	0,51%
Reclamebelasting	219	251	0,65%
Precariobelasting	45	20	0,05%
Afvalstoffenheffing	8.960	8.986	23,35%
Rioolheffing	6.962	6.992	18,17%
Bouwleges	4.916	3.175	8,25%

Overige leges	1.354	1.630	4,24%
Lijkbezorgingsrechten	1.047	1.060	2,76%
Marktgelden	113	90	0,23%
Totaal	40.274	38.478	100%

Toelichting belangrijkste verschillen

In totaal zijn de opbrengsten voor het belastingjaar 2024 € 1,8 mln. lager dan begroot:

- OZB woningen en OZB niet-woningen in totaal € 273.000 lager dan geraamd. De lagere opbrengsten worden deels verklaard door een ander tempo van areaalontwikkeling dan geraamd.
- Parkeerbelastingen € 71.000 lager dan geraamd. De opbrengsten parkeerbelasting fluctueren jaarlijks en zijn voor 2024 2,0% lager dan geraamd.
- Bouwleges € 1.741.000 lager dan geraamd. De opbrengsten bouwleges fluctueren jaarlijks en is onder andere afhankelijk van het aantal grote projecten waarvoor een omgevingsvergunning wordt aangevraagd.
- Overige leges € 276.000 hoger dan geraamd. Dit komt hoofdzakelijk door hogere opbrengsten van rijbewijzen, paspoorten en naturalisaties.

Kostendekkende heffingen

Kostendekkende heffingen

In de paragraaf lokale heffingen moet een overzicht van baten en lasten worden opgenomen voor de heffingen waarbij sprake is van het verhalen van kosten. In dit hoofdstuk worden de diverse heffingen kort behandeld en wordt per heffing via een vast format inzicht gegeven in de kosten die (vanuit de diverse taakvelden en extracomptabel) aan de heffing worden toegerekend. De gehanteerde tariefstelling, geraamde baten en eventuele achterliggende beleidskeuzes worden ook per heffing aangegeven.

Onafhankelijk van de aard en samenstelling van de overhead kan deze worden toegerekend aan de directe kosten van de taakvelden. Deze toerekening vindt voor heffingen extracomptabel plaats. Voor wat betreft het toerekenen van overhead aan de tarieven is gekozen voor een systematiek waarbij de totale overhead op taakveld 0.4 op basis van de volgende formule wordt verdeeld:

$$\text{Opslag taakveld} = \frac{\text{aan heffing toegerekende directe loonkosten} \times (\text{totale overheadkosten} / \text{totale loonkosten directe producten})}{\text{Opslag taakveld}}$$

Hieronder is, per heffing, aangegeven wat het percentage kostendekkendheid is voor de afvalstoffenheffing, rioolheffing, begraafrechten, marktgelden en leges. Hierbij is inzichtelijk gemaakt welke kosten en inkomsten dit betreft, rekening houdend met de uitgangspunten conform het BBV.

Voor de afvalstoffenheffing en rioolheffing wordt het saldo onttrokken uit de egalisatievoorziening om te komen tot een 100% kostendekkendheid. De btw is een toegestaan onderdeel van de berekening/tarief.

Afvalstoffenheffing

Afvalstoffenheffing wordt geheven van percelen waarvoor een inzamelplicht voor huishoudelijke afvalstoffen bestaat. De verschillen tussen de werkelijke lasten en baten voor de afvalstoffenheffing worden verrekend met de egalisatievoorziening. Hierdoor is de kostendekkendheid altijd 100%.

Met de dotatie van het batig saldo (circa € 95.000) in de voorziening wordt de kostendekking 100%.

Berekening van kostendekkendheid van de afvalstoffenheffing	2024 (Bedragen x € 1.000)
Kosten taakveld afval	7.079
Inkomsten taakveld afval, excl. heffingen	47
Netto kosten taakveld	7.032
Toe te rekenen kosten kwijschelding	290
Overhead	108
BTW op exploitatie en investeringen	1.461
Totale kosten	8.891
Opbrengst heffingen	8.986
Dekkingspercentage	101,1%

Tarieven afvalstoffenheffing en beleidskeuzes

De afvalstoffenheffing in de gemeente Gooise Meren is gedifferentieerd naar de grootte van het huishouden in de vorm van een éénpersoonshuishouden en een meerpersoonshuishouden. Hiermee wordt zoveel mogelijk recht gedaan aan het principe 'de vervuiler betaalt' en blijft de uitvoering van de heffing praktisch uitvoerbaar.

Rioolheffing

Rioolheffing wordt geheven van de eigenaar (woning) of gebruiker (bedrijf) van een perceel van waaruit water direct of indirect op de gemeentelijke riolering wordt afgevoerd. De gemeente is wettelijk verplicht om haar zorgplichten voor afval- hemel- en grondwater na te komen. De verschillen tussen de werkelijke lasten en baten voor de rioolheffing worden verrekend met de egalisatievoorziening. Hierdoor is de kostendekkendheid altijd 100%. Op grond van het vastgestelde Gemeentelijk Rioleringsplan 2023-2026 is de rioolheffing bovenop de inflatiecorrectie met 2,5% verhoogd.

Het batig saldo van € 554.000 wordt gestort in de Voorziening Egalisatie Rioolheffing. Hierdoor wordt een kostendekking van 100% bereikt.

Berekening van kostendekkendheid van de rioolheffing	2024 (Bedragen x € 1.000)
Kosten taakveld riolering	5.274
Inkomsten taakveld riolering, excl. heffingen	74
Netto kosten taakveld	5.200

Overhead	431
BTW op exploitatie en investeringen	807
Totale kosten	6.438
Opbrengst heffingen	6.992
Dekkingspercentage	108,5%

Tarieven rioolheffing en beleidskeuzes

Bij de harmonisatie van de tarieven voor de rioolheffing is er voor gekozen om voor woningen een vast bedrag per aansluiting te heffen van de eigenaar. De kosten van het leggen van riolering en overige voorzieningen zijn voornamelijk vaste kosten. De mate van gebruik van de voorzieningen per individueel perceel heeft over het algemeen slechts een klein effect op de totale kosten. Dit rechtvaardigt het gebruik van een vast bedrag.

Voor niet-woningen is gekozen om de rioolheffing te baseren op het waterverbruik en te heffen van de gebruiker. De tariefklassen zijn zodanig ingedeeld dat dit het effect heeft van een vast bedrag per aansluiting, maar waarbij de echte grootverbruikers extra bijdragen.

Begraafplaatsrechten

Begraafplaatsrechten worden geheven voor het gebruik van de begraafplaats en het gebruik van de diensten die daarbij worden verleend. De gerealiseerde opbrengst is al een aantal jaar relatief stabiel en is hoofdzakelijk afhankelijk van het aantal begrafenissen en de opbrengst van het jaarlijks onderhoudsrecht. De uiteindelijke kostendekkendheid komt over 2024 uit op 63 %.

Berekening van kostendekkendheid van de begraafrechten	2024 (Bedragen x € 1.000)
Kosten taakveld begraven	1.368
Inkomsten taakveld begraven, excl. heffingen	170
Netto kosten taakveld	1.198
Overhead	492
Totale kosten	1.690
Opbrengst heffingen	1.060
Dekkingspercentage	63%

Tarieven begraafplaatsrechten

De verordening kent een tarieventabel met een uiteenlopend aantal tarieven voor verschillende diensten.

Voor begraafplaatsrecht wordt gestreefd naar een kostendekkendheid van minimaal 50%. Dit streefpercentage is gebaseerd op de werkelijke kostendekkendheid in de afgelopen jaren.

Marktgelden

Marktgelden worden geheven voor het gebruiken van openbare grond c.q. het innemen van een standplaats op het marktterrein, gedurende de tijd dat het markt is. De opbrengst is afhankelijk van de daadwerkelijke bezetting van de weekmarkt. Met name door lager lasten dan begroot (€37.000) komt de uiteindelijke kostendekkendheid komt over 2024 uit op 101%.

Berekening van kostendekkendheid van de marktgelden	2024 (Bedragen x € 1.000)
Kosten taakveld marktgelden	50
-Inkomsten taakveld marktgelden, excl. heffingen	4
Netto kosten taakveld	54
Overhead	32
BTW	3
Totale kosten	89
Opbrengst heffingen	90
Dekkingspercentage	101%

Tarieven marktgelden

Het marktgeld bedraagt een tarief per vierkante meter ingenomen ruimte. Voor marktgelden wordt gestreefd naar een kostendekkendheid van minimaal 50%. Dit streefpercentage is gebaseerd op de werkelijke kostendekkendheid in het afgelopen jaar.

Leges

Leges worden geheven voor het door de gemeente verlenen van diensten zoals opgenomen in de tarieventabel behorende bij de Legesverordening. Deze tarieventabel bestaat uit drie titels: Algemene dienstverlening, dienstverlening vallend onder de fysieke leefomgeving (omgevingsvergunningen) en dienstverlening vallend onder de Europese dienstenrichtlijn (specifiek voor ondernemers). Binnen de drie titels zijn de leges onderverdeeld in hoofdstukken waarbinnen de samenhangende tarieven zijn geclusterd. De opbrengsten zijn in de jaarstukken niet op hoofdstukniveau opgenomen, maar zijn functioneel gegroepeerd. Van een aantal diensten wordt namelijk dusdanig weinig gebruik gemaakt dat het apart opnemen van een raming geen meerwaarde heeft.

De uiteindelijke kostendekkendheid komt over 2024 voor de drie titels uit op respectievelijk 77,2%, 82,4% en 5,4%. Het totaal percentage kostendekkendheid aan leges (titel 1, 2 en 3) bedraagt 74,6%.

Berekening van kostendekkendheid van de leges	2024 (Bedragen x € 1.000)

Kosten taakvelden	4.366
Overhead	1.697
Totale kosten	6.063
Totale opbrengsten	4.525
Dekkingspercentage	74,6%

Onder algemene dienstverlening valt bijvoorbeeld Burgerlijke stand, reisdocumenten en rijbewijzen.

Berekening van kostendekkendheid van de leges Titel 1; Algemene dienstverlening	2024 (Bedragen x € 1.000)
Kosten taakvelden	1.219
Overhead	512
Totale kosten	1.731
Totale opbrengsten	1.337
Dekkingspercentage	77,2%

Onder algemene dienstverlening valt bijvoorbeeld Burgerlijke stand, reisdocumenten en rijbewijzen.

Berekening van kostendekkendheid van de leges Titel 2; Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning	2024 (Bedragen x € 1.000)
Kosten taakvelden	2.806
Overhead	1.031
Totale kosten	3.837
Totale opbrengsten	3.162
Dekkingspercentage	82,4%

Onder Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning valt de omgevingsvergunning.

Berekening van kostendeckendheid van de leges Titel 3; Dienstverlening vallend onder Europese dienstenrichtlijn	2024 (Bedragen x € 1.000)
Kosten taakvelden	340
Overhead	154
Totale kosten	494
Totale opbrengsten	26
Dekkingspercentage	5,4%

Onder Dienstverlening vallend onder Europese richtlijnen valt bijvoorbeeld Horeca, organiseren van evenementen en markten.

Lokale belastingdruk

Door de totale woonlasten voor meerpersoonshuishoudens in jaar t te vergelijken met het landelijk gemiddelde in jaar t-1 (zoals geproduceerd door het Coelo) en uit te drukken in een percentage van de ontwikkeling van de woonlasten ten opzichte van het landelijk gemiddelde worden geschetst. De woonlasten bestaan uit de onroerende-zaakbelasting, afvalstoffenheffing (meerpersoons) en de rioolheffing.

	Rekening 2023	Begroting 2024	Rekening 2024
Totale woonlasten gezin Gooise Meren in jaar t	€ 1.034	€ 1.106	€ 1.101
Woonlasten gemiddelde voor gezin in t-1	€ 904	€ 944	€ 944
Woonlasten t.o.v. landelijk gemiddelde jaar er voor (x 100%)	115%	117%	117%

Kwijtscheldingsbeleid

Belastingplichtigen die de belastingschuld niet kunnen voldoen door het ontbreken van (voldoende) vermogen of inkomen kunnen kwijtschelding aanvragen. Het beleid dat hierbij gehanteerd wordt, ligt vast in de Verordening kwijtschelding gemeentelijke belastingen 2024. Alleen voor de afvalstoffenheffing wordt in 2024 kwijtschelding verleend. Voor andere gemeentelijke belastingen wordt geen kwijtschelding verleend. In 2024 zijn er in totaal 1.203 aanvragen tot kwijtschelding binnengekomen en is in 336 gevallen kwijtschelding verleend. Van alle aanvragen zijn er 552 geautomatiseerd afgehandeld.

Algemene ontwikkelingen

De gemeente is voor de inkomsten voor het overgrote deel afhankelijk van inkomsten vanuit de rijksoverheid. Daarbij zorgt de huidige financieringssysteem voor schommelingen in inkomsten bij de gemeenten en biedt beperkte ruimte voor autonomie. Vanuit het VNG is er overleg met het Rijk voor meer mogelijkheden voor de gemeente om belasting te heffen. De lastenverzwaring voor inwoners dient vervolgens teruggesluisd te worden via lagere inkomstenbelastingen. Momenteel liggen er voorstellen over de verruiming op lokaal belastinggebied die bedoeld zijn voor de periode na 2025.

Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Risicobeheersing

Deze paragraaf heeft als doel: het inzicht geven in het beleid van de gemeente met betrekking tot risico's, het totaal aan financiële risico's afzetten tegen de beschikbare middelen en inzicht en beoordeling van de financiële positie aan de hand van kengetallen. In lijn met de nieuwe Nota Risicomanagement wordt onderscheid gemaakt tussen de incidentele en structurele risico's. De weerstandscapaciteit staat aangegeven en bij de top 10 van financiële risico's zijn beheersmaatregelen genoemd.

Risicomanagement

De ambitie voor het omgaan met risico's is beschreven in de Nota Risicomanagement: 'Er is open en transparante communicatie over risico's via dialoog. De onderkende risico's worden gewogen en beheerst en de organisatie kent een goede balans tussen risico's nemen en beheersen (risicobereidheid). Door iedereen bewust te maken van de meerwaarde en het werken met risico's te integreren in de processen, zal het meer en meer vanzelfsprekend worden.'

Door inzicht in de (financiële) risico's is de organisatie in staat om bewust besluiten te nemen. Om inzicht in de risico's te verkrijgen, worden er risico-inventarisaties uitgevoerd. De inventarisaties worden gedurende het jaar bijgewerkt. Hieronder wordt verslag gedaan van de resultaten van de meest recente risico-inventarisatie om een zo actueel mogelijk beeld te geven. Op basis van de geïnventariseerde risico's is de benodigde weerstandscapaciteit berekend. Dit wordt afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit om het weerstandsvermogen van Gooise Meren te berekenen.

Risicoprofiel

Om de risico's van Gooise Meren in kaart te brengen, is een risicoprofiel opgesteld. Dit risicoprofiel is tot stand gekomen met behulp van de applicatie NARIS, waarmee risico's systematisch in kaart zijn gebracht en beoordeeld. In totaal zijn 113 grote financiële risico's in beeld gebracht. De geïnventariseerde risico's zijn in klassen ingedeeld en geplaatst in een risicokaart. De risicokaart geeft inzicht in de spreiding van de risico's naar kans en gevolg/impact. Een risico dat in het groene gebied zit, vormt geen direct gevaar voor de continuïteit van de organisatie. Een risico dat een score heeft in het oranje gebied, vraagt om aandacht. Een risico met een risicoscore in het rode gebied vereist directe aandacht om te voorkomen dat de continuïteit van de organisatie wordt bedreigd. Preventieve of reducerende maatregelen kunnen de kans of het gevolg terugbrengen naar een niveau dat een meer acceptabele waarde heeft.

Financieel	Bruto				
$x > \text{€ } 1.000.000$	6	4	7	2	
$\text{€ } 500.000 < x < \text{€ } 1.000.000$	2	6	4	4	
$\text{€ } 100.000 < x < \text{€ } 500.000$		12	15	16	9
$\text{€ } 10.000 < x < \text{€ } 100.000$	2	10	7	3	2
$x < \text{€ } 10.000$		1			
Geen financiële gevolgen					
Kans	1%	10%	25%	50%	75%

Top 10 financiële risico's

In onderstaande tabel zijn tien risico's gepresenteerd, die de hoogste bijdrage hebben aan de benodigde weerstandscapaciteit. In deze tabel leest u een korte omschrijving van het risico, een beschrijving van het verwachte financiële gevolg, de beheersmaatregelen en het percentage dat aangeeft hoeveel procent dit risico bijdraagt aan het verwachte totale financiële gevolg (€ 14.183.418; zie 'Benodigde

weerstandscapaciteit'). In de laatste kolom is aangegeven of het risico ten opzichte van de laatste gepresenteerde stand (Begroting 2025) nieuw (N) of ongewijzigd (O) is in de top 10. De stand van de laatste risico-inventarisatie wordt gebruikt om een zo actueel mogelijk beeld te geven.

Toelichting grootste wijzigingen top 10

Ten opzichte van de Begroting 2025 zijn de wijzigingen beperkt. In de top 10 staat 1 nieuw risico. Dit betreft producten/diensten die worden gekocht of contracten die worden afgesloten, waarbij onvoldoende aandacht is voor de borging van informatiebeveiliging en privacy. Door ontwikkelingen in wetgeving (NIS2/Cyberbeveiligingswet) is er een groeiende focus op (informatie)beveiliging van de toeleveringsketen. Ook in het kader van geopolitieke ontwikkelingen gaat hier steeds meer aandacht naar uit. De risico's die hiermee samenhangen zijn daardoor beter gekwantificeerd. Beheersing van deze risico's vraagt om goede afspraken en kaders binnen de contracten en overeenkomsten, waar tijdig advisering over moet plaatsvinden.

Doordat dit risico op plek 5 is opgenomen valt het risico 'sturing contractmanagement' nu buiten de top 10.

Nr.	Risico	Financieel gevolg	Beheersmaatregel	Invloed	Ongewijzigd (O) of Nieuw (N)
1	Olmengarage: Er zijn diverse varianten mogelijk om de garage te bouwen. De keuze voor de varianten is afhankelijk van keuzes voor toekomst verwachtingen voor het centrum van Bussum. Daaraan gekoppeld is de toekenning van de aangevraagde impulssubsidie. De Olmen is dus niet per se een risicovol project, maar in deze fase vooral nog omgeven door veel onzekerheden.	Incidenteel: De kosten per variant zijn sterk afhankelijk van het aantal parkeerplaatsen en een bovengrondse of ondergrondse uitvoering.	Vooraf keuze bepalen voor het aantal gewenste parkeerplaatsen op basis van een nog uit te voeren parkplan en op basis daarvan de bouwkosten en exploitatiekosten bepalen. Per variant dit uitwerken en ter beslissing aan de raad voorleggen. Het daadwerkelijke ontwerp voorleggen aan de raad met de bijbehorende bouw- en exploitatie kosten. Indien de subsidie niet wordt toegekend zullen de varianten moeten aansluiten op het beschikbare budget.	17,66%	O
2	Krijgsman: Er lopen nog steeds verschillende juridische procedures met de KNSF. Deze procedures gaan gepaard met forse financiële claims. Gezien de voorgeschiedenis is het ook niet uitgesloten dat hier nieuwe procedures bij zullen komen.	Incidenteel: mogelijk toewijzen van financiële claims van de ontwikkelaar.	Zorgvuldige juridische begeleiding en dossieropbouw	15,78%	O
3	Ransomware: De ICT-systemen en/of -data worden versleuteld. Systemen zullen niet beschikbaar zijn en de veiligheid van (persoons)gegevens raakt in het geding. De dienstverlening naar interne medewerkers en burgers zal hier hinder van ondervinden.	Incidenteel: hoge kosten en inspanning om kritische bedrijfsprocessen, gegevens en de dienstverlening te herstellen. Bijvoorbeeld door de noodzaak tot inhuur externe expertise.	Inzetten op bewustwording medewerkers over informatiebeveiliging. Risico gebaseerde beveiligingsmaatregelen (zoals 24/7 monitoring) periodiek evalueren en toetsen op effectiviteit. Continuïteitsplannen continu verbeteren en testen.	4,40%	O
4	Uitkering Gemeentefonds: De Raad voor het Openbaar Bestuur heeft advies gegeven aan het ministerie van BZK over de herijking van het Gemeentefonds. Met name de eigen draagkracht van de gemeente (zie de onbenutte belastingcapaciteit bij de ratio hieronder) kan een nadelige invloed gaan hebben op de uitkering uit het Gemeentefonds.	Structureel: lagere inkomsten	Behoedzaam begroten en bijhouden publicaties van het Rijk en de VNG	3,63%	O
5	Er worden producten/diensten gekocht of contracten afgesloten waarbij onvoldoende wordt stilgestaan bij de borging van informatiebeveiliging en privacy. Bijvoorbeeld risicovolle	Incidenteel: Variërend van het risico op datalekken door gebrekkige beveiliging, niet voldoen aan wet- en regelgeving (boetes), tot een kans op ransomware.	Inzetten op vroegtijdige aandacht voor informatiebeveiliging en privacy bij aanbestedingen en projecten. Met hierbij een focus op de borging van de eisen en afspraken gedurende de looptijd van het dienst of gebruik van het product.	3,62%	N

Nr.	Risico	Financieel gevolg	Beheersmaatregel	Invloed	Ongewijzigd (O) of Nieuw (N)
	technologie of onveilige herkomstlanden. Dit risico speelt met name bij producten/diensten die niet worden beoordeeld door de Inkoopadviseurs en relevante kennishouders.				
6	Warmtenet Muiderberg: Door onvoldoende volloop loopt het project vertraging op en is de businesscase van het Warmtebedrijf nog niet sluitend. Hierdoor kunnen ook sommige koppelkansen met onderhoudsprojecten niet worden benut.	Incidenteel: hogere lasten	Warmtebedrijf steunen om de volloop te maximaliseren, door bijvoorbeeld bewonersavonden mede te organiseren.	3,49%	O
7	Jeugd: De verwachting is een toename van de uitgaven voor individuele jeugdhulp, vanwege een stijging van de vraag naar hulp in vrijwillig en gedwongen kader. Deze stijging kent verschillende oorzaken: - een toename van het aantal jeugdigen dat jeugdhulp ontvangt in lijn met de trend van de afgelopen jaren; - een toename van de kosten per jeugdige door inzet van zwaardere en dus duurdere vormen van jeugdhulp (o.a. Verblijf en GGZ); - uitstroom uit jeugdhulp die achterblijft bij de instroom, doordat jeugdigen steeds langer jeugdhulp ontvangen. De verwachting is ook dat de coronapandemie meer problematiek bij jeugdigen en in gezinnen heeft veroorzaakt. Dat is, los van bovenstaande oorzaken, een extra impuls voor de vraag naar jeugdhulp.	Structureel: hogere lasten en mogelijke budgetoverschrijding	Kostenbeheersingsmaatregelen zoals meer beïnvloedingsmogelijkheid op de huisartsenroute door inzet POH-Jeugd, meer inzet op eigen kracht en normaliseren en demedicaliseren, en versterken voorveld volgen uit de Hervormingsagenda Jeugd. Op den duur meer kostenbeheersing, maar implementatie en uitvoering leiden ook tot incidentele én structurele kosten verbonden aan deze verdere transformatie. Daarom monitoren effecten kostenbeheersmaatregelen en aanpassen prognoses.	2,83%	O
8	Wmo: Sinds de invoering van het abonnementstarief (vaste lage eigen bijdrage ongeacht duur en omvang hulp- en ondersteuning) ontvangen gemeenten minder eigen bijdragen. Daarnaast heeft het abonnementstarief een aanzuigende werking bij vooral	Structureel: hogere lasten door een stijgende vraag en mogelijke budgetoverschrijding. Het kabinet stelt geen middelen beschikbaar om dit financieel te compenseren, wel is over een periode van 3 jaar een monitor ingesteld. Per 1 januari 2027 zal de eigen bijdrage van cliënten voor Wmo geïndiceerd	Meer inzet op eigen kracht, normaliseren en demedicaliseren, en op preventie en vroegsignalering. En op het versterken van het voorveld met alternatieve laagdrempelige voorzieningen voor hulp en ondersteuning. Dit vergt financiële investeringen. Breed maatschappelijk debat over de eerlijke verdeling van de inzet van o.a. schaarse huishoudelijke hulp (personeelstekort).	2,73%	O

Nr.	Risico	Financieel gevolg	Beheersmaatregel	Invloed	Ongewijzigd (O) of Nieuw (N)
	de huishoudelijke hulp. Verder is er toename van Wmo-kosten door: -een autonome groei door vergrijzing; -een hogere instroom door ambulantisering (langer thuis wonen) en kortdurende opnames in ziekenhuizen waardoor inwoners eerder naar huis gaan en een beroep doen op de Wmo; - hogere instroom jongvolwassen (20 tot 40 jaar) door geen perspectief op werk; -gewijzigde Cao's in de zorg en welzijnswereld zorgen mogelijk voor tussentijdse aanpassing van tarieven voor ingekochte zorg (Zorg in natura en Persoonsgebonden budget).	maatwerk wederom inkomensafhankelijk worden. Nog onbekend hoe dit eruit gaat zien. Dit vergt een wetswijziging van de Wmo. Deze moet nog door de Eerste en Tweede Kamer goedgekeurd worden.	Monitoren effecten en aanpassen prognoses. Aankaarten problematiek en noodzaak hogere vergoedingen via VNG bij het Rijk. Aanpassen budgetten.		
9	Arbeidsmarkt: door krapte op de arbeidsmarkt zijn vacatures moeilijk te vervullen en nemen de kosten van werving toe. Inhuur is nodig voor vacatures die niet ingevuld kunnen worden.	Incidenteel: extra inhuur, niet alle taken uitvoeren	Sturen op arbeidscommunicatie (Corporate Recruiter in dienst) om toch de juiste mensen te vinden.	2,59%	O
10	Dagbesteding vervoer: Contracten worden opengebroken vanwege hoge kosten	Structureel: Hogere uitgaven bij nieuwe contracten	Onderzoek vervoer geïndiceerde dagbesteding zorgaanbieders Wmo (en Jeugd) Doel: 1. zorgen dat dagbesteding beschikbaar blijft voor inwoners in Gooi en Vechtstreek; 2. beter inzicht krijgen in de (on)mogelijkheden van bundeling van het dagbestedingsvervoer met het Wmo/Jeugd-vervoer en het leerlingenvervoer. Pilot die er liep (dagbesteding King Arthur en Onvergetelijk Leven) goed evalueren en punten meenemen. Relatie met onderzoek in 2023 door Regio voor structurele oplossingen knelpunten dagbesteding Wmo/jeugd incl. vervoerskwestie. Vervoer wordt meegenomen in de brede regionale Heroverweging Dagbesteding (en Begeleiding en Hulp bij Huishouden).	2,20%	O

Weerstandsvermogen

Benodigde weerstandscapaciteit

Op basis van de ingevoerde risico's is een Monte-Carlo risicosimulatie uitgevoerd. Deze simulatie berekent duizenden keren per risico het gevolg maal de kans. De risicosimulatie wordt toegepast, omdat het reserveren van het maximale risicobedrag ongewenst is. De risico's zullen immers niet allemaal tegelijk en in hun maximale omvang optreden. Uit de simulatie volgt dat bij een betrouwbaarheidspercentage van 90% alle risico's kunnen worden afgedekt met een bedrag van € 14.183.418 Op basis van de incidentele risico's is dit € 10.304.219 en voor het structurele deel € 3.879.199.

Beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit van gemeente Gooise Meren bestaat uit het geheel aan middelen dat de organisatie daadwerkelijk beschikbaar heeft om de risico's in financiële zin af te dekken. De samenstelling en omvang van de beschikbare weerstandscapaciteit is in de onderstaande tabel opgenomen.

Onderscheid kan worden gemaakt in incidentele en structurele weerstandscapaciteit. Dit is wenselijk, omdat je een risico met structurele gevolgen niet structureel mag dekken met een reserve en anderzijds voor een incidenteel risico het onwenselijk is om direct structurele middelen in te zetten (OZB, beleid aanpassen). De onbenutte belastingcapaciteit bij de OZB is het verschil tussen het gehanteerde tarief en het maximale tarief alvorens tot een artikel 12 gemeente gerekend te worden.

Beschikbare weerstandscapaciteit (bedragen x € 1.000)

Beschikbare weerstandscapaciteit 2024	Incidenteel	Structureel	Totaal 2024	2025	2026	2027
Algemene reserve per 1 januari	36.516	0	36.516	36.516	36.516	36.516
Onbenutte belastingcapaciteit 2024	0	16.181	16.181	16.181	16.181	16.181
Begrotingsruimte	0	0	0	1.174	-7.846	-8.618
Stelpost onvoorzien	0	10	10	11	11	11
Totale weerstandscapaciteit	36.516	16.191	52.707	53.882	44.862	44.090

Ratio weerstandsvermogen

Om te bepalen of het weerstandsvermogen toereikend is, moet de relatie worden gelegd tussen de benodigde weerstandscapaciteit (financieel gekwantificeerde risico's) en de beschikbare weerstandscapaciteit. De relatie tussen beide componenten, ook wel 'weerstandratio', wordt in onderstaande figuur en tabel weergegeven, waarbij het van belang is dat de beschikbare capaciteit groter is dan de benodigde capaciteit.

Ratio weerstandsvermogen (bedragen x € 1.000)

Ratio weerstandsvermogen	Incidenteel	Structureel	Totaal 2024	2025	2026	2027
Benodigde weerstandscapaciteit	10.304	3.879	14.183	14.183	14.183	14.183
Beschikbare weerstandscapaciteit	36.516	16.191	52.707	53.882	44.862	44.090
Ratio	3,5	4,2	3,7	3,8	3,2	3,1

Om te weten of de berekende ratio een 'uitstekend' of 'onvoldoende' vermogen aangeeft, wordt onderstaande tabel gebruikt van de Universiteit Twente. De norm is in de Nota Risicomanagement vastgesteld op minimaal een C (1.0-1.4). De ratio van Goose Meren valt voor zowel incidenteel als structureel in klasse A. Dit duidt op een uitstekend weerstandsvermogen.

Waarderingscijfer	Ratio	Betekenis
A	>2.0	Uitstekend
B	1.4-2.0	Ruim voldoende
C (norm)	1.0-1.4	Voldoende
D	0.8-1.0	Matig
E	0.6-0.8	Onvoldoende
F	<0.6	Ruim onvoldoende

Kengetallen

Verloop van de kengetallen	Rekening 2022	Begroting 2023	Rekening 2023	Begroting 2024	Rekening 2024
Netto schuldquote *	70,2%	93,0%	60,4%	92,3%	54,3%

Netto (gecorrigeerde) schuldquote	71,2%	93,0%	60,2%	92,3%	54,4%
Solvabiliteitsratio	21,3%	17,6%	21,6%	17,2%	19,0%
Structurele exploitatieruimte	5,1%	3,1%	4,6%	0,7%	1,2%
Grondexploitatie	4,7%	3,3%	2,4%	2,8%	1,9%
Belastingcapaciteit	106,2%	110,9%	110,9%	117,2%	117,2%

*In 2024 is de netto schuldquote ongeveer 40% lager dan geraamd. Dit komt met name door een lager investeringsvolume.

De hieronder gebruikte categorieënindeling voor de financiële kengetallen wordt gehanteerd door de provincie. Dit is gebaseerd op de signaleringswaarden die de provincie als toezichthouder hanteert. De netto schuldquote en de solvabiliteitsratio worden in de begrotingsperiode vooral beïnvloed door het forse volume aan voorgenomen investeringen. Dit vraagt om zorgvuldige beoordeling van de wensen, prioritering en het maken van keuzes.

Netto gecorrigeerde schuldquote

Netto gecorrigeerde schuldquote (= schuldlast ten opzichte van eigen middelen). De nettoschuld betreft de totale schuldlast (aangegane leningen). De schuldlast verminderd met alle doorgeleende/verstekte leningen leidt tot een gecorrigeerde nettoschuld.

Categorie A = kleiner dan 90% het minst risicovol

Categorie B = 90-130% matig risico

Categorie C = groter dan 130% zeer risicovol

Toelichting:

De netto schuldquote valt in 2024 onder categorie a, minst risicovol.

Solvabiliteit

Solvabiliteitsratio (= in hoeverre is de gemeente in staat om aan haar financiële verplichtingen te voldoen).

Categorie A = groter dan 50% het minst risicovol

Categorie B = 20-50% matig risico en

Categorie C = kleiner dan 20% zeer risicovol

Toelichting:

De solvabiliteit is als risicovol aan te merken door een afnemende Algemene Reserve.

Structurele exploitatieruimte

Structurele exploitatieruimte (= welke structurele ruimte heeft de gemeente om haar eigen lasten te dragen).

Categorie A = groter dan 0% het minst risicovol

Categorie B = 0% matig risico

Categorie C = kleiner dan 0% zeer risicovol

Toelichting:

De structurele exploitatieruimte is in 2024 positief, ofwel de structurele lasten worden volledig gedekt door structurele baten en valt daarmee in de categorie minst risicovol.

Grondexploitatie

Grondexploitatie (= hoe verhoudt de waarde van de grond zich tot de totale (geraamde) baten)

Categorie A = kleiner dan 20% het minst risicovol

Categorie B = 20-35% matig risico

Categorie C = groter dan 35% zeer risicovol

Toelichting:

Met 1,9% valt Gooise Meren onder categorie A, minst risicovol. Dit risico is voor Gooise Meren erg laag, omdat de gemeente weinig grondexploitaties heeft en ook de financiële omvang klein is. De enige Grondexploitatie

betreft de gebiedsontwikkeling Bredius.

Belastingcapaciteit

Belastingcapaciteit (= hoe verhoudt de belastingdruk zich ten opzichte van het landelijke gemiddelde).

Categorie A = kleiner dan 95% het minst risicovol

Categorie B = 95-105% matig risico

Categorie C = groter dan 105% zeer risicovol

Toelichting:

Met 117,2% valt Gooise Meren onder categorie C, zeer risicovol. De ruimte die een gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen, wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. De gemiddelde woonlasten liggen hoger dan gemiddeld in Nederland. Dit komt voornamelijk door de hogere WOZ-waarden van de woningen in Gooise Meren, ten opzichte van het landelijk gemiddelde. Dat zorgt voor een gemiddeld hogere OZB-last (onroerendezaakbelasting). Het percentage (tarief per eenheid) van de OZB in Gooise Meren ligt onder het gemiddelde van Nederland. Dat tarief van Gooise Meren (0,0715) ligt ruim onder het door het Ministerie in de meicirculaire 2023 bepaalde 'redelijk peil' voor toelating tot artikel 12, zijnde 0,1614 (i.c. berekening onbenutte belastingcapaciteit), waardoor wij het kengetal 'belastingcapaciteit' niet als risico zien.

Beoordeling van de onderlinge verhouding van de kengetallen

Op basis van bovenstaande uitkomsten kunnen we stellen dat de financiële positie van de gemeente goed is.

Door het hoge voorgenomen investeringsvolume blijft monitoring noodzakelijk.

Rapportcijfer kengetallen

In de in 2021 vastgestelde nota Beoordeling Kengetallen hebben we een andere wijze van presenteren voorgesteld, met name om de kengetallen samen te beoordelen. We volgen hierbij de eerder door de raad vastgestelde berekening, waarbij alle kengetallen worden gewaardeerd en leiden tot een rapportcijfer. De streefwaarde voor Gooise Meren voor dat rapportcijfer is vastgesteld op 7 (6,9), de minimumwaarde op 6 (5,9). Voor een duurzame balans in de begroting zijn een goede weerstandsvermogen en een goed rapportcijfer kengetallen essentieel. We zien het rapportcijfer afnemen. Op termijn zijn maatregelen nodig op het gebied van temporiseren investeringen of versterken eigen vermogen.

Rapportcijfer	Minst risicovol (A)		Neutraal (B)		Meest risicovol (C)	
	%	Punten	%	Punten	%	Punten
Netto (gecorrigeerde) schuldquote	< 90	3	90 - 130	2	> 130	1
Solvabiliteitsratio	> 50	4	20 - 50	2,7	< 20	1,3
Structurele exploitatie ruimte	> 0	1	0	0,6	< 0	0,3
Grondexploitatie	< 20	1,5	20 - 35	1	> 35	0,5
Belastingcapaciteit	< 95	0,5	95 - 105	0,3	> 105	0,1
Totaalcijfer		10		6,6		3,2

Rapportcijfer	Rekening	Begroting	Rekening	Begroting	Rekening
---------------	----------	-----------	----------	-----------	----------

	2022	2023	2023	2024	2024
Netto (gecorrigeerde) schuldquote	3,0	2,0	3,0	2,0	3,0
Solvabiliteitsratio	2,7	1,3	2,7	1,3	1,3
Structurele exploitatieruimte	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Grondexploitatie	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
Belastingcapaciteit	0,3	0,1	0,1	0,1	0,1
Totaal rapportcijfer	8,5	5,9	8,3	5,9	6,9
Streefwaarde					
Voldoende					
Onvoldoende					

Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

Inleiding

De paragraaf onderhoud kapitaalgoederen geeft via een dwarsdoorsnede van de begroting inzicht in de mate van onderhoud en de financiële lasten die daarmee gepaard gaan. Met het onderhoud van kapitaalgoederen is een substantieel deel van de begroting gemoeid. Een helder en volledig overzicht is daarom van belang voor een goed inzicht in de financiële positie.

In de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen worden de volgende kapitaalgoederen opgenomen:

1. Riolering
2. Gebouwen
3. Kunstwerken
4. Wegen
5. Water
6. Groen
7. Spelen
8. Sport
9. Begraafplaatsen
10. (straat)Meubilair
11. Verlichting & verkeersregelininstallaties (VRI)

Van deze kapitaalgoederen wordt aangegeven:

1. Het beleidskader
2. De uit het beleidskader voortvloeiende financiële consequenties
3. De vertaling van de financiële consequenties in de begroting
4. De ontwikkelingen in 2024

Beleidskader

Beheerplannen

De Visie Buitenruimte (2018) is vertaald naar beheerplannen voor de verschillende kapitaalgoederen. Hierin zijn de financiële middelen ten behoeve van het regulier onderhoud, storingsonderhoud, het planmatig (groot)onderhoud alsmede de benodigde vervangingsinvesteringen opgenomen. In de beheerplannen 2022-2025 is een keuze gemaakt voor de te hanteren beeldkwaliteit en is een jaarlijks programma opgenomen voor het ontwikkelen en het lange termijn plannen van de kapitaalgoederen (assets).

Beeldkwaliteit

We werken en sturen in het onderhoud op het afgesproken beeldkwaliteitsniveau. De lopende contracten voor onkruid- en zwerfafvalbeheersing in het groen, onkruid op verharding en de begraafplaatsen zijn gecontinueerd. We monitoren de resultaten voor beeldkwaliteit en hebben maandelijks rapportages. Verder wordt de openbare ruimte onderhouden zoals is vastgesteld in de beheerplannen 2022-2025.

Ontwikkelingen 2024

Areaaluitbreiding

Vanuit diverse (bouw)plannen wordt areaal aan de gemeente overgedragen. Het gaat hierbij om De Krijgsman deelplan 6 t/m 9, het buitenterrein van de Sporthal Bredius, het bouwplan Bredius en de Voormeerpassage. Voor het jaarlijkse periodiek onderhoud is een structurele verhoging van diverse exploitatiebudgetten verwerkt.

Prijsdruk GWW-sector

In 2024 is bij een aantal nieuwe aanbestedingen gebleken dat de marktprijzen (inschrijfprijzen) stijgen. Deze ontwikkeling zien we ook door schaarste in de markt van personeelscapaciteit (inhuur) en voor (ingenieurs)diensten.

1. Riolering

Onderhoud

Beheer en onderhoud wordt zowel planmatig als incidenteel uitgevoerd. Jaarlijks worden alle straat- en trottoirkolken, een deel van het hoofdriool en alle gemalen en pompputten gereinigd. Een deel van het hoofdriool, de gemalen en pompputten worden tevens geïnspecteerd (volgens het Gemeentelijk Rioleringsplan 2023-2026 (GRP)). Indien nodig wordt schade aan het hoofdriool hersteld.

Grootschalige vervanging

Het project "De Spiegelstraat e.o." is in 2024 aanbesteed en wordt in 2025 uitgevoerd. De voorbereidingen voor de vervanging van de riolering in de Graaf Wichmanlaan e.o., de Veerstraat, Van der Helstpark e.o., Buitendijkse en het Kocherplantsoen lopen. Deze projecten worden integraal met andere opgaven opgepakt. De uitvoering van deze projecten starten in 2025. Verder is er een start gemaakt met de voorbereiding van nieuwe grote onderhoudsprojecten en herinrichtingsplannen.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x € 1.000

Riolering	Begroting 2024	Realisatie 2024
Regulier onderhoud en groot onderhoud	1.488	1.461
Investerings *		1.142
Kapitaallasten	2.146	2.132

* Omdat de kredieten jaaroverstijgend zijn wordt alleen de realisatie 2024 gepresenteerd.

2. Gebouwen

Op diverse locaties, waaronder KDV de Meerpaal, KDV 't Mouwtje, enkele gymzalen en de gemeentewerf in Naarden zijn de CV ketels en/of boilers vervangen. In het Streekarchief in Naarden is de koelunit vervangen. Bij BFC in Bussum is de gasleiding vervangen. Er is een nieuw onderhoudscontract afgesloten voor deze installatiewerkzaamheden.

Planmatig groot onderhoud aan gevels is uitgevoerd bij o.a. De Talamander, KDV Villa Zeezicht, de gemeentewerf en de begraafplaats in Bussum. De tijdelijke onderwijshuisvesting aan de Amersfoortsestraatweg in Naarden is omgebouwd om de Vondelschool te huisvesten. Verder is de brandmeldinstallatie van de gemeentewerf in Naarden vervangen om weer te voldoen aan de huidige wet- en regelgeving en is er op de gemeentewerf in Bussum een nieuw hekwerk geplaatst.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x € 1.000

Gebouwen	Begroting 2024	Realisatie 2024
Regulier onderhoud*	1.412	1.666
Groot onderhoud (voorziening)	1.069	511
Investerings**		6.990
Kapitaallasten	2.965	2.965

* Voor onderbouwing zie toelichting financiële verschillen bij de programma's

** Omdat de kredieten jaaroverstijgend zijn wordt alleen de realisatie 2024 gepresenteerd.

3. Kunstwerken

Het veilig, schoon en heel houden van de civiele kunstwerken wordt volgens het beheerplan gedaan. De onderhouds- en vervangingswerkzaamheden zijn hierbij uitbesteed aan een contractaannemer voor meerdere jaren. Het planmatige onderhoud bestaat uit het reinigen, smeren en het mechanisch op orde houden van de bruggen. Schades en storingen zijn niet te voorzien, maar worden door de contractaannemer verholpen. De sluis bij de Krijgsman is hier een voorbeeld van. Vanwege het grote aantal storingen en piketoproepen zijn er ook aanpassingen gedaan aan de bediening en de informatievoorziening van de sluis.

Enkele voorbeelden van de werkzaamheden in 2024 zijn:

- Vervangen van onderdelen bij Prinses Irenebrug, Jan ter Gouwweg en een hele brug de Kwakel.
- Renovatie Hakkelaarsbrug.
- Aanbestedingen voor vervanging brug Hooftlaan en brug over de Tol.

De brugbediening is grotendeels uitbesteed aan Waternet. Door de toename van de waterrecreatie, mede als gevolg van de ontwikkeling De Krijgsman, wordt er meer gebruik gemaakt van onze waterwegen. Deze ontwikkeling brengt wel met zich mee dat het aantal brugbedieningen toe genomen is.

Door de ontwikkeling van De Krijgsman en de toevoeging van het Naarderbos, is het areaal uitgebreid. Gesprekken met het Rijksvastgoedbedrijf en Vattenfall over de overname door de gemeente van respectievelijk de Groenebrug en de PENbrug zijn nog gaande. In 2025 komt de Spieringbrug in ons beheer, in 2024 zijn daarvoor wel extra onderzoeken uitgevoerd om te beoordelen of alles in orde is en overdraagbaar. Discussie met aannemer loopt nog.

Vooruitlopend op het opstellen van het nieuwe beheerplan zijn er in 2024 inspecties uitgevoerd van beweegbare- en vaste civiele kunstwerken en de oeverconstructies.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x € 1.000

Civiele Kunstwerken	Begroting 2024	Realisatie 2024
Regulier onderhoud*	970	1.137
Groot onderhoud (voorziening)	1.012	506
Investerings		201
Kapitaallasten	245	236

* Voor onderbouwing zie toelichting financiële verschillen bij programma 3.

** Omdat de kredieten jaaroverstijgend zijn wordt alleen de realisatie 2024 gepresenteerd.

4. Wegen

Het dagelijks onderhoud wordt uitgevoerd door de eigen buitendienst met ondersteuning van contractaannemers. Het onderhoud wordt gedaan op basis van (visuele) inspecties, meldingen van bewoners en weggebruikers. Deze werkzaamheden omvatten o.a. :

- herstel van wegvakken inclusief geluidsreducerend asfalt
- herstel van achteruitgang van wegvakken als gevolg van opbrekingen door derden
- dichten van gaten en scheuren
- herstel van wegbelijningen
- onderhoud aan de bermen

Ook is er divers groot onderhoud uitgevoerd, veelal integraal opgepakt, zoals:

- Cort van de Lindelaan inclusief verkeerskundige aanpassingen
- Herstraten Kooltjesbuurt (in samenwerking met het Rijksvastgoed en het Arsenaal), het Componistenkwartier, de Sint Annastraat en het Adriaan Dortmansplein.

Verdere activiteiten waren:

- Op verzoek van nutsbedrijven zijn er meer opbrekingen geweest, met meer werk, tegelijkertijd zijn de degeneratie inkomsten ook hoger uitgevallen dan begroot. Een deel van die inkomsten is in latere jaren (na inklinking ondergrond) weer nodig voor herstel.
- Eind 2024 zijn er 10 bushaltes aangelegd en worden in 2025 9 abri's geplaatst voor de nieuwe buslijnen.
- Een inventarisatie door de Brandweer over de goede bereikbaarheid van bluswatervoorzieningen heeft geleid tot enkele aanpassingen in 2024 (loopt door in 2025).
- Op diverse locaties zijn de wegmarkeringen en belijningen onderhouden of vervangen. Het gehele areaal is nog niet op orde, in 2025 verder.
- Vanwege een zachte winter is er weinig inzet geweest op gladheidbestrijding. Wel is in 2024 nieuw materieel aangeschaft en zijn de strooiervoertuigen voorzien van automatische route- en strooisystemen. Het handboek is herzien en de strooiroutes herijkt en gepubliceerd.
- Er zijn meer afvaldumpingen in de openbare ruimte die tot extra opruimkosten hebben geleid.
- De aanbesteding van het contract 'Onkruid verwijderen op verhardingen' is afgerond en de prijzen zijn flink gestegen. In 2025 zal gekeken worden hoe de prestaties te halen blijven binnen budget.
- In het kader van goede toegankelijkheid van de openbare ruimte zijn diverse oversteekplaatsen en trottoirs aangepakt en voorzieningen als gidsgeleidelijnen aangebracht, ook bij nieuwe bushaltes.

Er zijn ook geplande werkzaamheden voor 2024 doorgeschoven naar 2025, zoals:

- Onderhoudswerkzaamheden Groot Hertoginnenlaan, wegens nader overleg met omwonenden.
- Een deel van het wegonderhoud Zuid/West Muiden.
- Onderhoud voetpaden Rembrandtkwartier in verband met glasvezelaanleg. Met ook de problematiek van boomwortelopdruk wordt nu gekeken naar een duurzame oplossing inclusief een proefvak.
- De parkeerplaats ABRI is nog in voorbereiding.
- Alle wegwerkzaamheden in Muiderberg, wachtend op de koppelkansen met het aan te leggen warmtenet.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x € 1.000

Wegen	Begroting 2024	Realisatie 2024
Regulier onderhoud*	1.739	2.013
Groot onderhoud (voorziening)	4.814	1.535
Investerings**		1.068
Kapitaallasten	1.421	1.445

* Voor onderbouwing zie toelichting financiële verschillen bij programma 3.

** Omdat de kredieten jaaroverstijgend zijn wordt alleen de realisatie 2024 gepresenteerd.

5. Water

Naast de reguliere onderhoudswerkzaamheden aan de waterwegen, zoals het verwijderen van riet, overtollige waterplanten en drijfvuil, is in 2024 een baggerplan verder uitgewerkt en opgesteld. Dit jaar zijn er enkele urgente werkzaamheden uit dit baggerplan uitgevoerd.

Vooruitlopend op het opstellen van het nieuwe beheerplan is er opdracht gegeven voor inspecties van de waterwegen en beschoeiingen.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x € 1.000

Water	Begroting 2024	Realisatie 2024
Regulier onderhoud en groot onderhoud*	358	195
Investerings	0	0
Kapitaallasten	97	97

* Voor onderbouwing zie toelichting financiële verschillen bij programma 3.

6. Groen

Alle beplantingen, bomen en grasachtige vegetaties worden periodiek onderhouden.

Hierbij is een deel van de beplantingen vervangen. Hierbij staat het vergroten van de biodiversiteit voorop. We monitoren de ontwikkeling van invasieve soorten zoals Japanse duizendknoop en reuzenberenklauw.

De sierbeplanting rond de speelplaats aan de K.P.C. de Bazelstraat in Bussum en alle beplantingsvakken in de Generaal Kraijenhofstraat in Naarden is gerenoveerd. Verder hebben meerdere inwoners boomspiegels of geveltuintjes geadopteerd. Hierbij zorgen de bewoners zelf voor de beplanting, en krijgen zij een markeringsstegel. In het kader van het NK tegelwippen is er op verschillende plekken verharding weggehaald en vervangen door groen. Waar mogelijk is dit gecombineerd met de adoptie van boomspiegels.

Enkele (andere) bewonersinitiatieven:

- Oosterpad in Bussum is een buurttuin aangelegd en feestelijk geopend.
- Bijenschans in Bussum is een buurttuin aangelegd.
- Kamperfoliestraat zijn beplantingsvakken met bollen aangelegd.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x € 1.000

Groen	Begroting 2024	Realisatie 2024
Regulier onderhoud en groot onderhoud*	2.386	2.599
Investerings**	0	120
Kapitaallasten	102	154

* Voor onderbouwing zie toelichting financiële verschillen bij programma 3.

** Omdat de kredieten jaaroverstijgend zijn wordt alleen de realisatie 2024 gepresenteerd.

7. Spelen

Onderhoud

Alle 500 toestellen zijn geïnspecteerd op veiligheid. Bij 85 toestellen kwamen gebreken aan het licht die zijn hersteld. Daarnaast zijn er ook aan de hand van meldingen speeltoestellen gerepareerd. Afhankelijk van de omvang zijn gebreken door eigen dienst of de aannemer hersteld. De zandondergronden en de zandbakken zijn gezeefd en aangevuld en de decowood-ondergronden (een soort houtsnippers) zijn geëgaliseerd en aangevuld.

Projecten/vervangingen

Op basis van een bewonersbijeenkomst is een voorlopig ontwerp gemaakt voor de Thorbeckestraat. Dit wordt in 2025 uitgevoerd. Verder zijn er voorbereidingen getroffen om het bestek 'Inkoop speeltoestellen' in 2025 aan te besteden. In samenwerking met skaters zijn er ontwerpen gemaakt voor de renovatie van alle skatebanen. Deze zijn vervolgens gerenoveerd. De twee grootste skatebanen (Bussum en Naarden) zijn feestelijk geopend, waarbij de plaatselijke skaters een grote rol hadden. Naar aanleiding van een bewonersinitiatief, is er aan de Beethovenlaan in Naarden een nieuwe jeu de boulesbaan aangelegd. Ook is de jeu de boulesbaan aan de Wijkplaats in Naarden gerenoveerd.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x € 1.000

Speelvoorzieningen	Begroting 2024	Realisatie 2024
Regulier onderhoud en groot onderhoud	221	181
Investerings*		442
Kapitaallasten	105	105

* Omdat de kredieten jaaroverstijgend zijn wordt alleen de realisatie 2024 gepresenteerd.

8. Sport

Onderhoud

De buitensportaccommodaties zijn beheerd volgens het huidige meerjarig onderhoudsplan. Er is gezorgd dat de sportaccommodaties functioneel, schoon (basis) en veilig zijn. Voor het beheren en onderhouden van de verschillende sportvelden worden de desbetreffende bondsnormen gevolgd. In Gooise Meren zijn dit: voetbal, hockey, tennis, rugby, handbal, korfbal, atletiek en honk- en softbal.

Projecten/vervangingen

Bij voetbalverenigingen SDO en NVC zijn de toplagen van enkele velden vervangen voor een minerale *infill*-laag. Dit is de eerste stap naar het uitfasen van rubbergranulaatvelden. Bij Hockeyclub Naarden is het hoofdveld voorzien van een nieuwe toplaag. Bij deze club zijn er ook voorbereidingen getroffen voor de aanleg van twee *dry-fields* in 2025.

In 2024 is gestart met het opstellen van een nieuw meerjarig onderhoudsplan voor 2026-2030.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x € 1.000

Buitensportaccommodaties	Begroting 2024	Realisatie 2024
Regulier onderhoud en groot onderhoud*	829	556
Investerings**		1.171
Kapitaallasten	720	693

* Voor onderbouwing zie toelichting financiële verschillen bij programma 3.

** Omdat de kredieten jaaroverstijgend zijn wordt alleen de realisatie 2024 gepresenteerd.

9. Begraafplaatsen

Onderhoud

Het onderhoud op de 8 begraafplaatsen wordt uitgevoerd volgens het beheerplan. Hierdoor zijn de begraafplaatsen een aangename omgeving voor bezoekers en belanghebbenden. De begraafplaatsen dragen ook bij aan het imago van de gemeente en de kwaliteit van de leefomgeving. Het beheer is eveneens gericht op het behoud van de artistieke, cultuurhistorische en lokale natuurwaarden van de begraafplaatsen.

Projecten/vervangingen

Op begraafplaats Nieuw Valkeveen is nieuwe beplanting aangeplant en bodemverbetering toegepast om de beplanting weerbaarder maken. Daarnaast is gazon doorgezaaid met een bloemenmengsel ter vergroting van de biodiversiteit.

Op begraafplaats Bussum zijn paden omgevormd van grindpaden naar graspaden ter vermindering van hittestress. Daarnaast zijn bomen aangeplant die in de toekomst door nabestaanden geadopteerd kunnen worden als herdenkingsboom en tegelijkertijd de biodiversiteit van de begraafplaats vergroten.

Op begraafplaats Bussum, Muiden en Muiderberg zijn verzamelgraven ingericht.

Voor begraafplaats Muiden is het onderzoek naar het grondwater en een mogelijk drainage afgerond. De resultaten zijn verwerkt in een toekomstbeeld voor de begraafplaats welk in 2025 wordt afgerond.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x € 1.000

Begraafplaatsen	Begroting 2024	Realisatie 2024
Regulier onderhoud en groot onderhoud	366	256
Investerings*		54
Kapitaallasten	43	57

* Omdat de kredieten jaaroverstijgend zijn wordt alleen de realisatie 2024 gepresenteerd.

10. (Straat)meubilair

Onderhoud

Het reguliere onderhoud van de verkeersborden en straatmeubilair wordt hoofdzakelijk uitgevoerd door de eigen buitendienst. Voor projecten wordt een externe contractaannemer ingeschakeld. De werkzaamheden bestaan uit het schoonmaken en het vervangen en/of bijplaatsen van objecten, inclusief de bewegwijzering van de Nationale Bewegwijzeringdienst.

De houten zitgedeeltes van de banken in Bussum zijn vervangen. Verder zijn alle zitbanken gereinigd of geschilderd. Tijdens groot onderhoud zijn de verkeersborden vervangen door gerecyclede borden. Eveneens is de toeristische bewegwijzering door de hele gemeente vervangen.

Er zijn diverse verkeerskundige maatregelen doorgevoerd zoals schoolzones, wegversmallingen, passeerstroken en overrijdbare verkeersheuvels. Voor de fietsers zijn er diverse voorzieningen aangelegd zoals rode fietsstroken, parkeer locaties, fietssluisen en verbeterde markering.

Kunstobjecten

Het klein onderhoud van openbare kunstobjecten is uitgevoerd door een gespecialiseerde externe partij. Het onderhoud bestaat uit het schoon- en graffiti-vrij maken, het schilderen, het verwijderen van alg en mos en het beschermen tegen weersinvloeden. Verder worden beschadigingen hersteld. Groot onderhoud is uitgevoerd aan het kunstwerk 'Empty Eyes'. Er is verduurzaamd door over te gaan op ledverlichting.

Het is moeilijk om te sturen op het budget, de werkzaamheden zijn vooral lastig in te schatten. Door werkzaamheden aan Empty Eyes' is budget in 2024 overschreden.

Sanering verkeersborden

De sanering van verkeersborden heeft als doel om het verkeersbeeld overzichtelijker te maken. In 2024 is weer een deel aangepakt, de totale sanering is nog niet afgerond.

Laadpalen

In 2024 zijn circa 17 nieuwe oplaadlocaties voor motorvoertuigen aangelegd.

Verkeersmaatregelen

Om de in uitvoering zijnde werkzaamheden volgens de richtlijnen uit te kunnen voeren is er in 2024 wederom materieel (hekken, bakens) aangeschaft. Verder moesten er geregeld verkeersbegeleiders ingehuurd worden. Ook bij grote evenementen en calamiteiten is hier gebruik van gemaakt.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x € 1.000

(straat)Meubilair	Begroting 2024	Realisatie 2024
Regulier onderhoud en groot onderhoud	254	225
Investeringen		0
Kapitaallasten	3	0

11. Verlichting & verkeersregelininstallaties (VRI)

Regulier onderhoud

Het onderhoud van de openbare verlichting betreft het schoonmaken van de lichtmasten en armaturen, alsook het vervangen van armaturen en lampen door duurzame ledverlichting. Schade- en storingsmeldingen worden wekelijks afgehandeld.

Het onderhoud aan de verkeersregelininstallaties is correctief. Dit betekent dat er vooral storingen worden verholpen. Er wordt aan gewerkt om de verkeersregelininstallaties ook op afstand te kunnen monitoren en sturen. Verder is er een meerjaren onderhoudsplan gemaakt waarbij de onderdelen van de verkeersregelininstallaties cyclisch worden vervangen.

Groot onderhoud en vervangingen

Om de duurzaamheidsopgave te versnellen en een structurele besparing op de energielasten te realiseren zijn er, eerder dan gepland, in 2024 al lantaarns verled. Het verleden zal de komende jaren doorgaan.

Het vervangen van de verkeersregelininstallatie op het kruispunt van de Bussummergrindweg/Struikheiweg was een grote vervanging (inclusief lussen) die in samenwerking met het wegonderhoud is uitgevoerd.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x € 1.000

Verlichting & verkeersregelininstallaties (VRI)	Begroting 2024	Realisatie 2024
Regulier onderhoud en groot onderhoud	466	413
Investerings*		518
Kapitaallasten	222	214

* Omdat de kredieten jaaroverstijgend zijn wordt alleen de realisatie 2024 gepresenteerd.

Paragraaf Financiering

Algemene ontwikkelingen

De paragraaf Financiering geeft aan op welke manier er uitvoering wordt gegeven aan de financieringsfunctie. Het uitgangspunt hierbij is het beheersen van risico's, met name het renterisico. Bij een hoog renterisico zijn de gevolgen van een stijgende rente groot voor de financiële resultaten in een bepaald jaar. Daarnaast zijn er risico's op kredieten, liquiditeiten en koersen.

Financieringsbeleid

De beleidsdoelstelling van het Financieringsbeleid van de gemeente Gooise Meren kan als volgt worden omschreven: De gemeente voert, gelet op haar publiekrechtelijke taak om maatschappelijk kapitaal te beheren, een risicomijdend financieringsbeleid. Binnen dit risicomijdende beleid stelt de gemeente zich ten doel zo laag mogelijke kosten over leningen en/of een zo hoog mogelijk rendement over het belegd vermogen te realiseren, voor zover nog mogelijk binnen de opgelegde regeling voor schatkistbankieren. Dit binnen de daarvoor geldende randvoorwaarden en met inachtnaam van het beperken van risico's. De belangrijkste financiële risico's bij de uitvoering van het treasurybeleid zijn de kasgeldlimiet, de renterisico's en de kredietrisico's.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet geeft het renterisico op de korte termijn weer. Hieronder vallen alle kortlopende financieringen met een rente typische looptijd korter dan 1 jaar. De kasgeldlimiet is gericht op het voorkomen van ongewenste renterisico's die ontstaan door het aangaan van overmatige korte termijn financieringen en stelt een grens aan de omvang van de korte schuld waarover de gemeente renterisico mag lopen. De toegestane kasgeldlimiet is 8,5% van de totale begroting. Voor 2024 betekent dit dat de gemeente Gooise Meren haar financiële huishouding voor maximaal € 14,9 mln. met kort geld mag financieren.

Wanneer de gemeente de kasgeldlimiet in drie aaneengesloten kwartalen overschrijdt, moet een plan ter goedkeuring aan de toezichthouder worden voorgelegd waarin staat hoe en binnen welke termijn de overschrijding ongedaan wordt gemaakt. In 2024 heeft de gemeente de kasgeldlimiet geen enkel kwartaal overschreden.

Kasgeldlimiet (bedragen x € 1.000)

Nr.		1e kwartaal	2e kwartaal
1	Omvang vlottende schuld	604	
2	Omvang vlottende middelen	8.799	
3	Totaal gemiddelde netto vlottende schuld (1-2)	-8.196	
4	Toegestane kasgeldlimiet	14.903	
5	Ruimte onder kasgeldlimiet (4-3)	23.090	

Deze ruimte wordt zoveel mogelijk benut, omdat bij een normale rentestructuur kortlopende geldleningen goedkoper zijn dan langlopende geldleningen dan wel de roodstand faciliteit bij onze huisbankier. De rente voor het rekening-courantkrediet ligt daarbij vaak rond het niveau van de rente van kasgeldleningen. Aangezien in 2024 het verschil tussen de rente voor kort geld en de rente voor het rekening-courantkrediet verwaarloosbaar is geweest, is ervoor gekozen om tussentijdse liquiditeitsbehoefte zo veel mogelijk te financieren met het rekening-courantkrediet van huisbankier BNG.

Renterisico's

Eén van de hoofddoelen bij de financieringsfunctie is het beperken van de gevolgen van een stijgende rente. Aan de andere kant dient er optimaal geprofiteerd te worden van lage rentestanden. Met behulp van het bijhouden van de ontwikkelingen op de geld- en kapitaalmarkt en de grote diversiteit in leningsproducten wordt continu geprobeerd om een zo optimaal mogelijk resultaat te behalen tegen een verantwoord risico.

Schatkistbankieren

Door de Wet verplicht schatkistbankieren zijn de mogelijkheden om het rendement te optimaliseren echter aanzienlijk ingeperkt. De Wet verplicht alle decentrale overheden om hun overtollige (liquide) middelen aan te houden in de schatkist. Het woord 'overtollig' verwijst naar alle middelen die decentrale overheden niet onmiddellijk nodig hebben voor de publieke taak. (Onderdelen van) decentrale overheden mogen ongeacht de vormgeving dus geen bewaarfunctie voor publieke middelen vervullen. De drempel voor het verplicht schatkistbankieren bedraagt voor 2024 € 3,5 mln. (2% van het begrotingstotaal op 1 januari). Het overzicht Drempelbedrag schatkistbankieren (onderdeel 3.2 van de toelichting op de balans) laat zien dat we in 2024 de drempelbedragen niet hebben overschreden.

Renterisiconorm

In de Wet Fido (Wet financiering decentrale overheden) is door het Rijk de renterisiconorm geïntroduceerd. Deze renterisiconorm heeft tot doel om binnen de portefeuille aan langlopende leningen een overmatige afhankelijkheid van de rente in een zeker jaar te voorkomen. Het totaal aan renteherzieningen en aflossingen in een jaar mag niet hoger zijn dan 20% van het begrotingstotaal van dat jaar. Dit betekent dat voor het jaar 2024 de renterisiconorm als volgt kan worden berekend

Renterisiconorm (*bedragen x € 1.000*)

Nr.		Begroting 2024	Jaarrekening 2024
1	Renteherzieningen	0	0
2	Aflossingen	12.066	11.136
3	Renterisico (1+2)	12.066	11.136
4a	Begrotingstotaal (grondslag 1 januari 2024)	175.325	175.325
4b	Percentage regeling	20%	20%
4	Renterisiconorm (4a x 4b / 100)	35.065	35.065

5a	Ruimte onder renterisiconorm (4 > 3)	22.999	23.929
5b	Overschrijding renterisiconorm(3 > 4)	-	-

Uit bovenstaande berekening blijkt dat we in 2024 binnen de renterisiconorm hebben geopereerd.

Kredietrisico's

Ten behoeve van de uitoefening van de publieke taak kunnen gemeenten leningen verstrekken. Op deze verstrekte leningen loopt de gemeente kredietrisico. Gooise Meren heeft ultimo 2024 in totaal voor € 48,5 mln. aan verstrekte leningen uitstaan.

Financiering

Dit onderdeel geeft inzicht in de ontwikkeling van de financieringspositie van onze gemeente en de daarbij behorende financieringsbehoefte, rekening houdend met (geplande) (des-)investeringen en beschikbare interne en externe middelen.

In de oorspronkelijke begroting voor 2024 werd een aanvullende financieringsbehoefte verwacht van € 34,9 mln. Uiteindelijk is in 2024 in totaal € 8,0 mln. aan langlopende financiering aangetrokken. De werkelijke liquiditeitsbehoefte is naast het verschuiven van investeringen in het kader van het IHP-onderwijs, positief beïnvloed door onder andere de ontvangen rijksbijdrage voor de opvang van Oekraïners en door diverse vooruitontvangen subsidies en rijksbijdragen waarvan de besteding niet (volledig) in 2024 heeft plaatsgevonden. De externe kapitaal financiering bedroeg eind 2024 € 156,3 mln. Eind 2023 bedroeg de omvang van de lange financiering € 159,9 mln.

Omdat in 2023 minder externe financiering is aangetrokken dan dat er is afgelost op de huidige leningenportefeuille is het totaal aan externe financiering per saldo licht afgenomen.

In onderstaand schema worden de mutaties van de leningenportefeuille voor begrotingsjaar 2024 weergegeven.

Mutaties leningenportefeuille (bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Begroting 2024	Gemiddelde rente	Jaarreken
Stand per 1 januari 2024	164.582	1,78%	
Nieuwe leningen	34.900	1,50%	
Reguliere aflossingen	12.066		
Vervroegde aflossingen	-		

Renteresultaat

Voor het aantrekken van nieuwe leningen wordt rekening gehouden met een percentage van 3,0%, gebaseerd op een 10-jaars staatslening.

De hoogte van de nieuwe leningen is gebaseerd op het volume van de voorgenomen investeringen zoals in bijlage 1 weergegeven. De rekenrente wordt bepaald aan de hand van het feitelijke rentepercentage van de aangegane leningen. Voor grondexploitaties wordt daarbij ook de verhouding eigen/vreemd vermogen toegepast.

In de tabel hierna is te zien hoe de berekening tot stand komt.

Renteberekening (bedragen x € 1.000)

NR.	Omschrijving	Begroting 2024		Rekening 2024	
1	Externe rentelasten over korte en lange financiering	3.554		3.076	
2	Externe rentebaten		0		0
3	= 1 + 2 Totaal door te rekenen rente		3.554		3.076
4	Rente door te berekenen aan grondexploitaties	74		41	
5	Rente projectfinanciering toe te rekenen aan taakvelden	0		0	
6	= 4 + 5		74		41
7	= 3 - 6 Saldo door te rekenen externe rente		3.480		3.035
8	Rente over eigen vermogen	997		1.096	
9	Rente over contante waarde voorzieningen		0		0
10	= 7 + 8 + 9 De aan taakvelden toe te rekenen rente	1,73%	4.477	1,72%	4.132
11	Aan taakvelden toegerekende rente (afgerond op 0,5%)	2,00%	4.861	1,96%	4.695

12	= 8 + (11 - 10) Renteresultaat		1.381		1.660
----	--------------------------------	--	-------	--	-------

In Gooise Meren is geen sprake van projectfinanciering maar totaalfinanciering; ofwel wij baseren onze financiering op de totale financieringsbehoefte van de gemeente. Ook waarderen wij onze voorzieningen niet op contante waarde maar op nominale waarde. De aan de taakvelden toegerekende rente is berekend op basis van de interne rekenrente van 2,0% over de boekwaarde per 1 januari 2024 van de investeringen. Ditzelfde geldt voor de toerekening aan de grondexploitatie.

EMU saldo

Excel-tabel

EMU-berekening
(bedragen x € 1.000)

No.	Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Begroting	Realisatie
		2024	2024
1	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	-2.458	1.870
2	Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	13.238	8.714
3	Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie	5.714	6.845
4	Investeringen in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	31.021	13.360
5	Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4	-	-
6	Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa:	-	-
	Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), voor zover niet op exploitatie verantwoord		
7	Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan)	-	-
8	Baten bouwgrondexploitatie:	-	-
	Baten voor zover transacties niet op de exploitatie verantwoord		
9	Lasten op balanspost Voorzieningen voor zover deze transacties met derden betreffen	4.478	3.723
10	Lasten i.v.m. transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van bovenstaande posten		
11	Verkoop van effecten:		
a	Gaat u effecten verkopen? (ja/nee)	nee	nee
b	Zo ja wat is bij verkoop de verwachte boekwinst op de exploitatie?		
Berekend EMU-saldo		-19.005	346

Omschrijving (toelichting)

Toelichting EMU-saldo

Voor de Europese afspraken wordt gekeken naar het collectieve aandeel van de decentrale overheden in het EMU-saldo. In de decembercirculaire 2023 zijn daarnaast individuele EMU-referentiewaarden opgenomen, gebaseerd op het begrotingstotaal van de gemeente. Voor Gooise Meren is deze 'tekort waarde' voor 2024: € 8,0 mln. Een individuele EMU-referentiewaarde is evenwel geen norm, maar een indicatie van het aandeel dat

een provincie of gemeente in de gezamenlijke tekortnorm heeft. Dit leidt derhalve niet tot sancties. Maar we zullen dit voortdurend blijven monitoren.

Excel-tabel

Omschrijving (toelichting)

Paragraaf Bedrijfsvoering

Inleiding

De bedrijfsvoering binnen Gooise Meren is gericht op het bewaken van een rechtmatige, doelmatige en doeltreffende totstandkoming en uitvoering van beleid.

Interne bedrijfsvoering

1. Personeel en organisatie

De organisatie wordt gevormd door de mensen die er werken. Zij maken het verschil. Gemeente Gooise Meren wil een organisatie zijn waar medewerkers met veel plezier werken. Zodat we samen maatschappelijk effect in Gooise Meren kunnen realiseren.

In 2024 is de notitie 'zo werken wij in Gooise Meren' vernieuwd en opnieuw geïntroduceerd in de organisatie. Dit document laat zien hoe we als organisatie werken en waar we voor staan. De grootste verandering in het vernieuwde document is dat onze organisatiecultuur duidelijk is omschreven. Deze omschrijving helpt ons beter begrijpen wat ons uniek en succesvol maakt.

Om onze doelen te behalen, moeten aanwezige capaciteit en uit te voeren taken in balans zijn. Zo kan uitval door te hoge werkdruk worden voorkomen. Uit verschillende onderzoeken het afgelopen jaar blijkt dat sommige collega's werkdruk ervaren. Daarom is in het medewerkersbelevingsonderzoek (MBO) in november afgelopen jaar extra aandacht besteed aan werkdruk.

Om de balans tussen capaciteit en uit te voeren taken te bewaren, is het behouden en vinden van voldoende en goed gekwalificeerde medewerkers afgelopen jaar een belangrijke uitdaging geweest. Gemeente Gooise Meren wil een werkgever zijn die zich positief onderscheidt ten opzichte van haar omgeving. Belangrijk daarbij is het arbeidsvoorwaardenpakket.

Arbeidsvoorwaarden

Het arbeidsvoorwaardenpakket bestaat uit de cao, lokale regelgeving en individueel maatwerk. In 2024 zijn er een aantal bestaande lokale regelingen verbeterd. Zo is de vitaliteitsregeling, bedoeld om medewerkers fit, gezond en vitaal te houden, met een jaar verlengd.

Aantrekkelijk werkgeverschap

Gemeente Gooise Meren wil zich onderscheiden door zich actief aan de markt te laten zien, vooral via de collega's. Waarom hebben zij ooit voor Gooise Meren gekozen en wat maakt hun werk zo leuk? Zij nemen je mee in het "Gooise Meren-effect". Eind 2024 is de nieuwe werkenbij-site gelanceerd en een nieuwe wervingscampagne gestart.

Verzuim

Er is afgelopen jaar ingezet op verlaging van het verzuimpercentage. Deze bedroeg over 2023 6,7%. Over 2024 bedraagt deze 7,7%. Dat is hoger dan het landelijk gemiddelde voor gemeenten van onze omvang (2023) 6,2%. Er is in 2024 een start gemaakt met een integrale verzuimaanpak om het ziekteverzuimpercentage naar beneden te brengen.

Om fit, competent en gezond aan het werk zijn en blijven, faciliteert gemeente Gooise Meren verschillende mogelijkheden. Medewerkers kunnen voor advies in gesprek met HR-adviseurs, de bedrijfsarts, bedrijfsmaatschappelijk werker, preventiecoach, verzuimbegeleider, vertrouwenspersonen en ergocoach. Ook zijn er (online) workshops en apps beschikbaar om gezonder leven te stimuleren. Met enige regelmaat wordt op management- en directieniveau gesproken over verzuim en verzuimbeheersing.

Met alle medewerkers worden regelmatig gesprekken gevoerd. Als het nodig is, worden er maatwerkafspraken gemaakt. Dit is een voortzetting van de werkwijze van voorgaande jaren.

RI&E

In 2024 is een plan van aanpak opgesteld om de bevindingen uit de Risico Inventarisatie en Evaluatie (RI&E) op te pakken. Dit plan van aanpak is voorgelegd aan de ondernemingsraad en recent akkoord bevonden. Daarmee kunnen de acties uit het plan van aanpak worden gaan uitgevoerd.

Inhuur

Het beleid en het streven is om taken met eigen personeel te vervullen en het budget (salaris budget of projectbudget) leidend te laten zijn. Wanneer dit niet mogelijk is, vindt inhuur plaats. Daarom vindt inhuur dan ook plaats in geval van specifieke vacatures, incidentele ondersteuning, niet aanwezige expertise, projecten en vervanging in verband met ziekte of andere reden. In 2023 is 13,9% van de totale loonkosten uitgegeven aan externe inhuur. Dit is onder het landelijke gemeentelijke gemiddelde van 21,9% in 2023.

Banenafpraak en inclusie

Net als elke werkgever in Nederland hebben we vanuit de Banenafpraak de opdracht om een minimum aantal fte (1 fte is hier 25,5 uur per week, voor personeelsleden gemeenten is dit 36 uur) dienstverband aan te bieden aan mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. In 2024 is 11 fte ingevuld door mensen die in het doelgroepenregister zijn opgenomen, waarmee Gooise Meren het quotum van 16,8 fte niet haalt. Wel is er in 2024 1,4 fte in de reguliere formatie opgenomen.

2. Informatisering & Automatisering

Informatie- en automatiseringsbeleid

Eind 2024 is het nieuwe Informatie- en automatiseringsbeleid 2025 - 2029 vastgesteld: 'Digitale ruimte voor iedereen'. Dit beleid schept de kaders om toe te kunnen werken naar een vernieuwde IT-omgeving en informatievoorziening, met als kern de principes van ethiek, innovatie en maatschappelijke meerwaarde.

Datagedreven werken

Team Data, Innovatie en Informatie (TDI²) heeft dit jaar voor verschillende afdelingen datagedreven werken mogelijk gemaakt door inzicht te geven in data. Er zijn diverse dashboards ontwikkeld en uiteenlopende dataprojecten uitgevoerd. Ook is de jaarlijkse Dataweek georganiseerd, waardoor de organisatie steeds bewuster en beter gebruikmaakt van data en analyses bij de dagelijkse werkzaamheden. Er zijn diverse nieuwe databronnen aangesloten op ons *datawarehouse*, de centrale plek waar wij informatie verzamelen, combineren en omzetten in bruikbare analyses en nieuwe inzichten. Ook is er geïnvesteerd in meer kennis buiten het TDI²-team, door een groot gedeelte van de ICT-afdeling en enkele kerngebruikers te trainen in het beheren van de dashboard omgeving.

GGI-netwerk

Een onderdeel van de Gemeentelijke Gemeenschappelijke Infrastructuur (GGI) is GGI-Netwerk: een besloten en beveiligd landelijk datanetwerk voor gemeenten. Het GGI-Netwerk zorgt voor veilige dataconnecties met andere overheden en cloud-leveranciers, waardoor samenwerken tussen gemeenten en andere overheden beter, veiliger en gemakkelijker wordt. In navolging van de dit jaar uitgevoerde aanbesteding en vervanging van de IT-netwerkcomponenten zijn we inmiddels gestart met de voorbereidende werkzaamheden om aan te sluiten op het GGI-netwerk.

Vervanging kernapplicaties

Er zijn vier grote software-implementaties geweest in 2024. Vóór de zomer is de nieuwe applicatie voor de gemeentelijke belastingen succesvol in gebruik genomen (GouwBelastingen). Voor GouwBelastingen is ook een nieuwe Functioneel Beheerder aangetrokken en ingewerkt, waarmee externe consultancy is uitgefaseerd. Daarnaast is de implementatie van het nieuwe financiële systeem moeizamer verlopen, maar inmiddels in de afrondende fase. Lopende het jaar 2024 is de telefooncentrale vervangen middels het bellen met Microsoft Teams. Tenslotte is de implementatie van het contractmanagementsysteem eind 2024 succesvol in gebruik genomen. Minder zichtbaar, maar essentieel voor de stabiliteit en kwaliteit van het leveren van ICT-diensten, zijn er middels een multidisciplinair project in 2024 ook kerncomponenten van het kantoor ICT-netwerk vervangen.

3. Informatieveiligheid en privacy

De Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) blijft ook in 2024 leidend voor alle beveiligingsmaatregelen op het gebied van informatieveiligheid bij gemeente Gooise Meren. Dit jaar is verdere vooruitgang geboekt in de implementatie van de BIO-maatregelen op het gebied van techniek, proces en beleid. Het blijvend en volledig waarborgen van geschikte maatregelen vraagt om een continue inspanning. Het Information Security Management System (ISMS) blijft hierin een belangrijke ondersteunende rol spelen.

Zoals voorgaande jaren heeft de gemeente in 2024 zowel horizontale (interne verantwoording aan de

gemeenteraad) als verticale (tweedelijnstoezicht door onder andere het ministerie van BZK en SZW) verantwoording afgelegd via de ENSIA-audit (Eenduidige Normatiek Single Information Audit). Gemeente Gooise Meren heeft deze audit ook in 2024 weer behaald.

Ook in 2024 is geïnvesteerd in bewustwordingsactiviteiten rondom informatieveiligheid en privacy. Bijvoorbeeld door de Week van de Privacy en de actie Voorjaarskriebels, waarbij is stilgestaan bij juiste omgang met de werkplek. Daarnaast blijft Team Informatiebeveiliging en Privacy (IB&P) actief in het delen van kennis over de risico's en kansen van (generatieve) Artificial Intelligence.

Bescherming van data (waaronder persoonsgegevens)

Gemeente Gooise Meren blijft zorgvuldig omgaan met de grote hoeveelheden data die zij verwerkt, waaronder persoonsgegevens van inwoners, relaties en werknemers. Hierbij is het vertrouwen van betrokkenen essentieel: zij moeten erop kunnen rekenen dat de gemeente niet meer gegevens verwerkt dan strikt noodzakelijk is en dat deze goed beschermd worden tegen onbevoegden.

De fysieke, technische en organisatorische maatregelen die zijn genomen, bewijzen hun waarde. Hoewel het voorkomen van alle incidenten nooit volledig haalbaar is, hebben zich in 2024 geen grote incidenten voorgedaan. De inzet van een systeem en een dienstverleningspartij die de digitale infrastructuur van de gemeentelijke organisatie dag en nacht monitort (SIEM/SoC), blijft een cruciale factor in de bescherming van de organisatie tegen dreigingen. Ook de aanscherping van de configuratie ('hardening') van software en de aanschaf van nieuwe netwerkkapparatuur dragen bij aan een hoger niveau van beveiliging.

Met deze maatregelen blijft de gemeente werken aan een veilige en betrouwbare dienstverlening, waarbij beschikbaarheid, integriteit en vertrouwelijkheid van (persoons)gegevens centraal staan.

Privacy

De AVG verplicht tot het aantoonbaar treffen van beheersmaatregelen binnen de gemeente Gooise Meren om privacy en gegevensbescherming te borgen. Onvoldoende naleving kan leiden tot sancties, reputatie- en imagoschade van de gemeente en schadeclaims van gedupeerden. De gemeente heeft processen daarom ook grotendeels zo ingericht dat de privacy wet- en regelgeving geborgd is binnen de organisatie. Ook is het uitvoeren van privacyrisico-inventarisaties, de zogenaamde DPIA's, op bepaalde processen verplicht.

De AVG beperkt zich niet tot de inrichting van formele processen en het uitvoeren van DPIA's, maar strekt zich uit tot alle handelingen waarbij persoonsgegevens worden verwerkt.

Doordat persoonsgegevens binnen de gehele organisatie worden verwerkt blijft de naleving van de AVG veel aandacht vragen.

De onafhankelijk toezichthouder van de Gemeente Gooise Meren (de Functionaris Gegevensbescherming (FG)) heeft opgemerkt dat de gemeente in 2024 vorderingen heeft gemaakt als het gaat om het voldoen aan de wetgeving betreffende de bescherming van de persoonsgegevens. Zo zijn verouderde processen, registers en beleidsdocumenten geüpdatet of is daar een start mee gemaakt. DPIA's zijn uitgevoerd. De gemeente voldoet aan de wettelijke auditplicht voor de Wet Politiegegevens (Wpg) en er is o.a. met "De week van de privacy" gewerkt om het bewustzijn van medewerkers te verhogen. In 2024 hebben zich geen majeure incidenten voorgedaan.

Voor wat betreft het updaten van het verwerkingsregister (een overzichtelijke en gestructureerde methode waarin een organisatie alle verwerkingen van persoonsgegevens vastlegt): Dit proces heeft enige vertraging opgelopen door externe factoren.

Er wordt hard aan gewerkt om deze in het eerste kwartaal van 2025 afgerond te hebben. De verdere inhaalslag op de DPIA's zal kort daarna volgen.

4. Wet Open Overheid (Woo)

Voor de uitvoering en implementatie van het actief openbaar maken van documenten heeft de gemeente geld ontvangen via de algemene uitkering. De gemeente heeft zich geregistreerd bij het Roo (Register voor overheidsinstanties) en voor het zaakstelsel is een module aangeschaft voor het publiceren van documenten op open.gooisemeren.nl. Om de te publiceren documenten te kunnen anonimiseren is een applicatie geïmplementeerd. Om de medewerkers te betrekken bij het actief publiceren is er op verschillende manieren voorlichting gegeven. In 2024 zijn de eerste categorieën bekend gemaakt. Dit zijn Wetten en algemeen verbindende voorschriften, overige besluiten van algemene strekking, organisatie en werkwijze en

bereikbaarheidsgegevens. Hiermee zijn alle voorbereidingen getroffen om de implementatie van de Woo verder vorm te geven.

Sturing en beheersing

1. Doelmatigheid en doeltreffendheid

Om vast te stellen of gevoerd beleid doelmatig en doeltreffend is uitgevoerd zijn er indicatoren ontwikkeld waaraan het beleid kan worden getoetst en worden er diverse onderzoeken uitgevoerd.

Beleidsindicatoren

Om de effectiviteit van ons beleid te meten hebben we indicatoren ontwikkeld waaraan we het beleid toetsen. In 2024 zijn voor het eerst indicatoren opgenomen die betrekking hebben op wonen met zorg, dienstverlening en de verduurzaming van ons vastgoed, met nadruk op de EScO (energy service company). Verder hebben we in 2024 een aantal indicatoren benoemd voor gezondheid, welzijn, jeugd en onderwijs. Over deze nieuwe indicatoren wordt vanaf begrotingsjaar 2025 gerapporteerd.

Onderzoeken

In navolging van artikel 213a in de Gemeentewet heeft het college in 2024 de uitkomsten van het doelmatigheids- en doeltreffendheidsonderzoek naar Verstrekte Subsidies inclusief de opvolging van aanbevelingen met de raad meegedeeld. Monitoring van de opvolging van aanbevelingen vindt plaats vanuit team Control.

2. Rechtmatigheid

De kaderstelling voor de rechtmatigheid is gegeven in wetten en verordeningen en deze zijn opgenomen in het normenkader (door de raad vastgesteld), die jaarlijks wordt bijgesteld. Team Control monitort en toetst of de uitvoering van alle financiële beheershandelingen voldoet aan dit normenkader. Alle rechtmatigheidsbevindingen boven de rapportagetolerantie van € 70.000 worden in de paragraaf bedrijfsvoering verantwoord.

Toetsingsonderdeel	Toetsingscriterium
Rechtmatigheid (Beoordeling en verklaring door college vanaf boekjaar 2023)	Voorwaardencriterium: Wordt wetgeving (normenkader) nageleefd? Begrotingscriterium: Wordt er afgeweken van vastgestelde budgetten? Alle overschrijdingen van lasten per programma zijn per definitie onrechtmatig. Voor de onderschrijdingen op de lasten en de over- en onderschrijdingen op de baten, ligt het eraan of deze tijdig zijn gemeld aan de raad (bijv. voortgangsverslagen). Indien dit niet het geval is en er duidelijk sprake is van een afwijking ten opzichte van de geraamde activiteiten, dan wordt dit ook als onrechtmatig beschouwd. Dit onderdeel telt dus in vergelijking met eerdere jaren zwaarder mee. Dit geldt ook voor de afwijkingen bij de investeringskredieten. Overschrijdingen op investeringen die nog lopen en waarbij de verwachting is dat ze binnen krediet blijven, zijn niet onrechtmatig. Misbruik en oneigenlijk gebruik: Wordt er opzettelijk ten onrechte gelden van de gemeente verkregen of opzettelijk niet aan heffingen voldaan (misbruik). Worden gelden verkregen of heffingen voldaan volgens de regelgeving, maar in strijd met doel ervan (oneigenlijk gebruik). Vanwege een aanpassing in de regelgeving van 2024 wordt geconstateerd misbruik waarbij het M&O beleid is toegepast en heeft geleid tot bijvoorbeeld terugvorderingen en het opleggen van sancties niet meer in de rechtmatigheidsverantwoording opgenomen. Wel dient via de paragraaf

	bedrijfsvoering inzicht te worden gegeven in de aard en (financiële) impact van het bij de gemeente geconstateerde misbruik
Getrouwheid (Beoordeling en verklaring door accountant, zie accountantsverslag)	Aanvaardbaarheids criterium Adresseringscriterium Calculatiecriterium Leveringscriterium Valueringscriterium Volledigheids criterium

Verantwoording

Wanneer iets niet volgens de regels is gegaan of wanneer het college niet zeker weet of iets wel volgens de regels is gegaan, spreekt men van een afwijking. Afwijkingen zijn onder te verdelen in onrechtmatigheden (fouten) of onduidelijkheden. Bij een fout is de onrechtmatigheid vast te stellen, maar bij onduidelijkheden is niet met zekerheid te vast te stellen dat het goed of fout is. Voor een nadere toelichting op berekeningen en herkomst van een fout of onzekerheid, wordt verwezen naar het accountantsverslag.

Fouten

Proces	Bedrag	Toelichting
Voorwaardencriterium		
Inkopen/aanbesteden	€ 4.975.481	Niet conform Aanbestedingswet.
Sociaal Domein (Regio G&V)	€ 17.619	Administratieve fout
Sociaal Domein (SVB)	€ 13.874	Onrechtmatigheden bij de SVB die voor een deel meetellen bij Gooise Meren. Hier heeft de gemeente geen invloed op
Subsidies	€ 282.500	Verstreking niet conform de Algemene Subsidieverordening
Begrotingscriterium		
Programma's (Lasten overschrijding)	€ 4.754.734	Voor de toelichting op deze verschillen wordt verwezen naar de programma's in het jaarverslag.

Programma's (Lasten overschrijding en baten over- of overschrijding)	€ 11.682.203	Voor de toelichting op deze verschillen wordt verwezen naar de programma's in het jaarverslag.
Kredieten/Investerings	€ 852.836	
Totaal	€ 22.547.757	Dit betekent dat de verantwoordingsgrens van 6.600.000, gesteld door de raad (3% van de lasten incl dotatie reserves), is overschreden

Onduidelijkheden

Proces	Bedrag	Toelichting
Voorwaardencriterium		
Sociaal Domein (Regio G&V)	€ 200.000	Onduidelijkheden n.a.v. administratieve omissies

Begrotingscriterium		
n.v.t.	€ 0	
Totaal	€ 200.000	

Acties om afwijkingen in de toekomst te voorkomen

Proces	Acties
Inkopen/aanbesteden	We hebben maatregelen genomen voor twee van de drie grootste onrechtmatigheden in 2024 en hiermee verwachten we deze niet (of minimaal) terug te zien in 2025. Voor de derde grote onrechtmatigheid oriënteren we ons de komende periode op de mogelijke maatregelen en de voor- en nadelen ervan. We willen zo een goed overwogen en realistisch besluit nemen. Daarnaast gaan we maatregelen nemen om onrechtmatigheden in de toekomst beter te

	voorkomen of deze zo klein mogelijk te houden. We gaan inzoomen op processen en we gaan kansen voor verbetering van de inkooprechtmatigheid benutten.
Sociaal Domein	Regioverantwoordelijkheid
Subsidies	Wanneer we het ingerichte subsidieproces volgen, voorkomen we onrechtmatigheden. Naar aanleiding van de onrechtmatigheid is extra aandacht gevraagd voor het zorgvuldig doorlopen van dit proces. Dit zal gedurende het jaar vaker worden herhaald. Hiernaast is de interne kennisbank geactualiseerd met informatie over het subsidieproces. Ook wordt met nieuwe medewerkers met meer aandacht meegekeken in de correcte afhandeling van een subsidieaanvraag. Tot slot, worden de handleidingen geactualiseerd waarbij meer aandacht uitgaat naar de onderbouwing en vastlegging daarvan van de toekenning van de subsidie.
Begrotingsrechtmatigheid	Het totaal aan onrechtmatigheden is significant hoger dan bij de jaarrekening 2023; het eerste jaar waarin de nieuwe regels met betrekking tot begrotingsrechtmatigheid zijn toegepast. Dit komt voornamelijk doordat in 2023 nog een ruimere interpretatie gegeven is aan het begrip 'tijdig'. Met name over- en overschrijdingen die ten tijde van het opstellen van de Decemberwijziging niet (goed) konden worden voorzien zijn daarbij niet als onrechtmatig beoordeeld. Voor de beeldvorming is het wel van belang dat het bij de geconstateerde begrotingsonrechtmatigheden gaat om overschrijdingen en overschrijdingen van baten en lasten en dus niet alleen om overschrijding van de lasten. Daarnaast heeft in 2024 de focus met name gelegen op de implementatie van een nieuw financieel systeem waarbij er op onderdelen te weinig aandacht is geweest voor het bijstellen van ramingen. Om het totaal aan begrotingsonrechtmatigheden in 2025 terug te dringen is het nodig om het financieel bewustzijn organisatiebreed te vergroten. De afdeling financiën zal hierbij nog meer gaan functioneren als aanjager en 'slot op de deur'. Daarnaast zal in 2025 een wijziging van de financiële verordening worden voorgelegd

	waarbij in ieder geval het begrip 'tijdig' concreet vorm zal worden gegeven, zodat duidelijk is hoe afwijkingen die ontstaan na het opstellen van het laatst bijstellingsdocument moeten worden beoordeeld.
--	---

Niet-financiële onrechtmatigheden

Dit betreffen onrechtmatigheidsbevindingen zonder financieel effect en tellen dus ook niet mee in de rechtmatigheidsverantwoording, maar zijn formeel wel onrechtmatig.

Verstrekte subsidies: Binnen het proces verstrekte subsidies worden niet altijd de deadlines gehaald voor het besluiten op de aanvraag en het vaststellen van de subsidie. De vaststellingen zijn niet altijd door de juiste gemandateerde uitgevoerd.

Wmo: Diverse behandel/beslistermijnen niet nageleefd.

Inkopen/aanbesteden: Opdrachten op grond van een raamovereenkomst zijn niet altijd met de verplichte kenmerken maximale hoeveelheid en maximale contractwaarde gepubliceerd. Dit geldt formeel als een gebrekkige aanbesteding.

Proces	Bedrag	Toelichting
Misbruik en oneigenlijk gebruik		
geen	€ 0	
Totaal	€ 0	

Wet Fido

Er zijn geen onrechtmatigheden geconstateerd bij het naleven van de Wet Fido en bijbehorende regelingen (bijvoorbeeld de kasgeldlimiet of renterisiconorm). Zie hiervoor ook de paragraaf Financiering.

Interne frauderisico's

De accountant is ook verplicht om in de controleverklaring te rapporteren over de risico-inschatting en verrichte werkzaamheden ten aanzien van interne fraude. De controle is niet specifiek gericht op het ontdekken van fraude, maar de accountant wil van het college, die hiervoor verantwoordelijk is, weten of zij maatregelen heeft genomen om fraude tegen te gaan en of er signalen van fraude zijn. Grote financiële afwijkingen als gevolg van fraude kunnen immers invloed hebben op de jaarrekening.

Om fraude te kunnen voorkomen en signalen hiervoor op te kunnen vangen is er een frauderisicoanalyse opgesteld en zijn er verschillende beheersmaatregelen in de processen ingericht.

Voor 2024 zijn er geen signalen ontvangen uit de gedane analyses en gesprekken, die mogelijk wijzen op interne fraude.

Paragraaf Verbonden partijen

Omschrijving (toelichting)

Inleiding

Deze paragraaf bevat een overzicht van alle verbonden partijen, de wijze waarop de gemeente een belang heeft in de verbonden partij, het openbaar belang dat ermee gediend wordt en de financiële gegevens van de verbonden partij, zoals het eigen vermogen, vreemd vermogen en het verwachte rekeningresultaat.

We hebben de keuze onze taken in eigen beheer uit te voeren, derden deze taken gesubsidieerd te laten doen of onze belangen via een verbonden partij te verwezenlijken. Een belangrijk criterium voor de wijze waarop onze taken worden uitgevoerd is doelmatigheid. Verder zijn de mate waarin we invloed hebben op het volbrengen van de taken en het risico dat ermee is gemoeid bepalend.

Een verbonden partij is een rechtspersoon, waarin de gemeente zowel bestuurlijk als financieel een belang heeft.

- Van een bestuurlijk belang is sprake als wij op één of andere manier zeggenschap hebben. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om een zetel in het bestuur of stemrecht bij bestuurlijke beslissingen

- Het financieel belang betekent dat wij middelen die wij aan een derde partij ter beschikking stellen niet terugontvangen in geval van faillissement, dan wel dat financiële problemen op ons verhaald kunnen worden. Voor de raad is inzicht in de verbonden partijen belangrijk, aangezien het gaat om afwegingen over de taken en activiteiten waartoe de raad de kaders uitzet. Voor het aangaan en onderhouden van contacten met verbonden partijen is het van belang om af te wegen wat de meest doelmatige wijze is om een taak uit te voeren, welke manier de meeste garantie geeft dat de taak wordt uitgevoerd zoals de gemeente voor ogen staat en hoe er voldoende inhoudelijk en financieel inzicht in het uitvoeren van een taak wordt gekregen. Eventuele financiële risico's van de verbonden partijen zijn meegenomen in de paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing.

De visie op en de beleidsvoornemens omtrent verbonden partijen zijn vastgelegd in de in 2022 vastgestelde nota Verbonden Partijen: Sturen op samenwerking (2352378). Deze nota bevat:

- een afwegingskader dat gericht is op het beoordelen of Gooise Meren een verbintenis moet aangaan om een taak (of taken) effectief en efficiënt te realiseren;
- strategische uitgangspunten die moeten helpen bij het sturen op verbonden partijen;
- sturingsprofielen die een richtlijn bieden voor de wenselijke mate van sturing, gegeven het financieel en maatschappelijk belang dat we in een verbonden partij hebben.

Overzicht verbonden partijen Gooise Meren

Naam verbonden partij	Vestigingsplaats	Bijdrage in 2024
Gemeenschappelijke regelingen		
Regio Gooi en Vechtstreek	Bussum	*€ 14.655.000
Veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek	Hilversum	€ 5.226.748
Omgevingsdienst Flevoland Gooi- en Vechtstreek	Lelystad	€ 1.090.448

Werkvoorzieningschap Tomingroep	Hilversum	€ 1.604.959
Archief Gooi en Vechtstreek	Hilversum	€ 394.199
Vennootschappen en coöperaties		
Coöperatie Gastvrije Randmeren U.A.	Harderwijk	€ 50.275
BNG Bank N.V.	Den Haag	n.v.t.
GEM Crailo BV	Laren	n.v.t.
Stichtingen en verenigingen		
Stichting Goois Natuurreservaat	Hilversum	€ 883.000
Stichting Basisonderwijs Gooi en Vechtstreek (werknaam Talent Primair)	Bussum	N.v.t. (renteloze lening)
Overige verbonden partijen		
Metropoolregio Amsterdam (bestuurlijk convenant)	Amsterdam	*
Samenwerkingsovereenkomst maaien waterplanten IJmeer-Markermeer	Hoorn	€ 13.157
Totaal		€ 23.917.786

* In deze bijdrage is de gemeentelijke bijdrage van Metropoolregio Amsterdam verdisconteerd.

Regio Gooi en Vechtstreek

Ontwikkelingen

Start uitvoering RSA 2023 – 2026

Op basis van de door de regionale portefeuillehoudersoverleggen opgestelde uitvoeringsorganisatie is in 2024 een start gemaakt met de uitvoering van de door de raden vastgestelde RSA 2023 - 2026. Hiermee wordt uitvoering gegeven aan de vastgestelde ambities. De raden worden periodiek op de hoogte gehouden van de uitvoering via de RSA-agendatool.

Kwaliteit van de organisatie

Het takenpakket dat door de gemeenten bij de Regio is belegd is de afgelopen tien jaar toegenomen. Daarom heeft het dagelijks bestuur in 2024 een onderzoek ingesteld naar de toekomstbestendigheid van de aansturing van de Regio. In oktober 2024 is besloten de directie te versterken door over te gaan op een tweekoppige directie. De kosten van deze versterking kunnen door de wijze waarop taken zijn herverdeeld worden opgevangen binnen de Regiobegroting. De nieuwe directie zal in het voorjaar van 2025 gestalte krijgen.

In 2024 is naast de standaard beleidsvoorbereidende en dienstverlenende taken, vooral extra ingezet op de versterking en borging van de samenwerking in het sociaal domein, de inzet op Regionale coördinatie vluchtelingenstromen en uitvoering van de RSA.

GGD

Sinds 1 januari 2024 is Jeugd en Gezin een onderdeel van de GGD geworden. Verder heeft de GGD zich ingezet in het kader van IZA/Gala, versterking publieke gezondheidszorg en het op peil houden van de pandemische paraatheid.

GAD

In 2024 hebben de gemeenten (op basis van een gezamenlijk onderzoek) de keuze gemaakt voor nascheiding van PMD. Dit zal medio 2026 zijn beslag krijgen binnen een nieuwe verwerkingsovereenkomst. De daadwerkelijke structurele kosten die dit meebrengt wordt op basis van het aanbestedingsresultaat bijgesteld in de bestuursrapportage 2026.

Anno 2024 kijken we naar een nieuwe locatie voor de vervanging van het scheidingsstation Bussum. De huidige huisvesting van de GAD laat te wensen over. De situering is niet langer passend en de ontwikkelmogelijkheden zijn beperkt. In 2024 is onderzoek gestart naar de mogelijkheden van de herhuisvesting op een nieuwe locatie en is gekeken naar koppelkansen voor gemeenten waar het gaat om meervoudig ruimtegebruik. Ook de situering van RAV is niet ideaal. De ontwikkelingen van deze locatie vraagstukken continueren in 2025

Begrotingswijziging 2024

De Regio heeft in 2024 een begrotingswijziging gepresenteerd die vooral betrekking had op de Cao-afspraken en op extra middelen voor het Wmo-vervoer. Uw raad heeft hierop een zienswijze ingediend en heeft de Regio verzocht, met het oog op het Ravijnjaar 2026, een gerichte inspanning in 2025 te doen om de algehele kostenstijging om te buigen.

Risico's

Het totale risicoprofiel van de Regio is bepaald op € 1.889.975 voor 2024. Dit profiel is de optelsom van alle geschatte risico's afgezet tegen de kans op voordoen. Hoog in deze lijst staan: tarieven recyclingscomponenten (vergoedingen voor te recyclen materialen), ICT problemen, overige kosten van de Regio (inflatie), hogere loonkosten en de ontwikkeling van pensioenkosten.

Regio Gooi en Vechtstreek				
Onderwerp	Kerngegevens			
Programma	Programma 1: Voor en van iedereen Programma 2: Kansrijk opgroeien Programma 3: Passend wonen in een groene omgeving Programma 4: Economisch vitaal en bereikbaar Programma 5: Duidelijke en transparante dienstverlening Programma 6: Financieel gezond			
Deelnemers	Blaricum, Eemnes, Gooise Meren, Hilversum, Huizen, Laren en Wijdemeeren.			
Doel/Openbaar belang	Intergemeentelijke beleidsvorming- en afstemming dan wel uitvoering van taken op terreinen waarvan vaststaat dat dit toegevoegde waarde heeft in vergelijking met taakbeartiging door de individuele gemeente.			
Bestuurlijk belang	De gemeente heeft rechtstreekse invloed op de besluitvorming. Elke gemeente wordt in het algemeen bestuur vertegenwoordigd door één lid. De gemeente met het grootste aantal inwoners heeft een extra lid in het algemeen bestuur, maar dit extra lid heeft geen stem in het algemeen bestuur.			
Financieel belang	De gemeentelijke bijdrage voor het jaar 2024 bedraagt op basis van de (bijgestelde) begroting € 14.655.000. Dit is 17,9% van de totale gemeentelijke bijdragen van € 81.958.000. In deze bijdrage is ook de bijdrage van € 1,62 per inwoner voor de MRA verdisconteerd.			
Geraamde bijdrage	2025	2026	2027	2028
	€ 15.964.827	€ 16.162.060	€ 16.337.285	€ 16.361.080
Financiële gegevens	Balansdatum		1-1-2024	31-12-2024
	Eigen vermogen		€ 21.754.000	€ 17.749.000
	Vreemd vermogen		€ 51.572.000	€ 48.947.000
	Solvabiliteitsratio		0,30	0,27
	Resultaat 2024 Op basis van de concept-jaarrekening 2024 is sprake van een positief resultaat van € 1,5 mln. Het na resultaatbestemming resulterende bedrag ter hoogte van € 1,0 mln. wordt verrekend met de deelnemende gemeenten.			

Veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek

Ontwikkelingen

De opgave van de Veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek (VRGV) is de zelfredzaamheid in onze samenleving te vergroten. De intensivering van de samenwerking met Veiligheidsregio Flevoland (VRF), hulpverleningspartners en inwoners, krijgen prioriteit. De samenwerking met VRGV samen met VRF richt zich de komende jaren op de Meldkamer Midden-Nederland en een slagvaardige en veerkrachtige crisisbeheersing. Voor verdere ontwikkelingen, risico's en uitgevoerde taken, verwijzen wij naar de jaarrekening 2023 en begroting 2025 van de Veiligheidsregio.

Risico's

In de paragraaf weerstandsvermogen van de Programmabegroting 2025 en de meerjarenraming 2025-2028 van de Veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek staan de risico's opgesomd. Voor

de opsomming van de risico's wordt verwezen naar voornoemde paragraaf van de Programmabegroting 2025.

Veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek				
Onderwerp	Kerngegevens			
Programma	Programma 5: Duidelijke en transparante dienstverlening			
Deelnemers	Blaricum, Gooise Meren, Hilversum, Huizen, Laren en Wijdmeren.			
Doel/Openbaar belang	De veiligheidsregio heeft tot doel door samenwerking doelmatig georganiseerde en gecoördineerde preventieve en repressieve brandbestrijding en hulpverlening bij ongevallen en rampen in het verzorgingsgebied te verzorgen.			
Bestuurlijk belang	Het algemeen bestuur heeft zes leden. De gemeente Gooise Meren is met één lid vertegenwoordigd in het algemeen bestuur.			
Financieel belang	De gemeentelijke bijdrage voor het jaar 2024 bedraagt op basis van de (bijgestelde) begroting € 5.226.748, bestaande uit de reguliere bijdrage van € 5.119.015 en de bijdrage bevolkingszorg van € 107.733. Dit is 23% van de totale gemeentelijke bijdragen van € 22.622.980.			
Geraamde bijdrage	2025	2026	2027	2028
	€ 5.812.057	€ 5.812.057	€ 5.812.057	€ 5.812.057
Financiële gegevens	Balansdatum	1-1-2024		31-12-2024
	Eigen vermogen	€ 3.905.000		€ 7.313.000
	Vreemd vermogen	€ 30.167.000		€ 28.841.000
	Solvabiliteitsratio	0,11		0,20
	Resultaat 2024	De jaarrekening sluit met een positief resultaat van € 1.446.000. Dit resultaat is tot stand gekomen door voornamelijk incidentele voor- en nadelen. Op basis van de Bestuursrapportage 2024 werd een voordelig resultaat verwacht van € 860.000 (aandeel Gooise Meren circa € 200.000). Daarnaast valt er ook nog € 400.000 vrij uit de voorziening verlofsparen, omdat de nieuwe accountant een andere berekeningswijze hanteert. Per saldo ontvangt Gooise Meren daarmee in totaal € 427.000 terug over 2024.		

Omgevingsdienst Flevoland Gooi- en Vechtstreek

Ontwikkelingen

Ter versterking van het stelsel van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) en de kwaliteit daarvan, heeft een landelijke commissie onder leiding van Van Aartsen onderzoek en aanbevelingen gedaan. Daaruit volgend zijn door het landelijke Interbestuurlijk programma (IBP) voor Vergunningen, Toezicht en Handhaving (VTH) verbeteringen geformuleerd. De Omgevingsdiensten moeten deze verbeteringen doorvoeren er moet ook op gerapporteerd worden. In 2024 is een plan van aanpak voor de Omgevingsdienst Flevoland, Gooi & Vechtstreek (OFGV) opgesteld (vastgesteld door het AB). De verbeteringen worden gefaseerd ingevoerd en leiden tot een hogere bijdrage van de partners, maar ook tot een hogere kwaliteit.

Risico's

Gooise Meren heeft haar milieutaken (zowel de wettelijk verplichte basistaken als plustaken) ondergebracht bij de Omgevingsdienst Flevoland Gooi en Vechtstreek (OFGV). Daarmee is geborgd dat er goede expertise beschikbaar is voor die taken. Bij eventuele financiële tekorten van de OFGV zullen de partners financieel extra moeten bijdragen (net als bij andere verbonden partijen) om de uitvoering te garanderen van de wettelijke milieutaken door de OFGV.

De kostenverdeelssystematiek (KVS) berekening wordt op basis van de gemaakte kosten en prognose voor de uitvoering van de wettelijke taken, telkens voor een periode van 3 jaar vastgesteld (2024-2026). De jaarlijkse bijdrage fluctueert hierdoor elke 3 jaar en de gemeente Gooise Meren heeft hier maar beperkt grip op.

Omgevingsdienst Flevoland Gooi en Vechtstreek				
Onderwerp	Kerngegevens			
Programma	Programma 3: Passend wonen in een groene omgeving			
Deelnemers	De provincies Flevoland en Noord-Holland en de gemeenten Almere, Zeewolde, Dronten, Noordoostpolder, Urk, Lelystad, Blaricum, Hilversum, Huizen, Laren, Gooise Meren en Wijdemeren.			
Doel/Openbaar belang	Een robuuste uitvoeringsdienst ten behoeve van een adequate uitvoering van milieutaken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving voor de provincie Flevoland, de provincie Noord-Holland en de regio Gooi en Vechtstreek, waarmee een verbetering van de kwaliteit en de integraliteit van de uitvoering van de taken wordt beoogd. De uitvoering is bij de uitvoeringsdienst belegd met het behoud van de eigen bevoegdheden van alle deelnemers. Tevens kan de OFGV taken verrichten op basis van de WABO voor zover de deelnemers hiertoe opdracht verlenen.			
Bestuurlijk belang	Gemeenten en provincies zijn opdrachtgever van de Omgevingsdienst en vormen samen het Algemeen Bestuur (AB). De stemverdeling in het AB is naar rato van de ingebrachte financiële bijdrage per deelnemende partij aan de gemeenschappelijke regeling.			
Financieel belang	De gemeentelijke bijdrage voor het jaar 2024 bedraagt op basis van de (bijgestelde) begroting € 1.090.448, bestaande uit de reguliere bijdrage van € 1.077.121 en de bijdrage voor de directe productiekosten van € 13.327. De reguliere bijdrage is 7% van de totale deelnemersbijdragen van € 15.731.410.			
Geraamde bijdrage	2025	2026	2027	2028
	€ 1.158.370	€ 1.206.562	€ 1.251.120	€ 1.297.451
Financiële gegevens	Balansdatum	1-1-2024		31-12-2024
	Eigen vermogen	€ 3.173.000		€ 2.782.000
	Vreemd vermogen	€ 4.693.000		€ 3.695.000
	Solvabiliteitsratio	0,40		0,43
	Resultaat 2024	Op basis van de concept-jaarrekening is sprake van een voorlopig positief resultaat van € 144.000.		

Werkvoorzieningschap Tomingroep

Ontwikkelingen

De Wet sociale werkvoorziening (Wsw) is in 2015 is beëindigd met het invoeren van de Participatiewet (P-wet). Mensen met een beperking en een afstand tot de arbeidsmarkt die vanaf dat moment een beroep doen op gemeentelijke ondersteuning, kunnen worden geholpen vanuit de P-wet. Het rijk verstrekt binnen de P-wet veel minder subsidie per medewerker dan in de oude Wsw geregeld was. Het verschil bedraagt afgerond € 10.000 subsidie per medewerker. De verwachting was dat de daling van de Wsw-populatie - en de daarmee

gepaard gaande afname van de Wsw-rijkssubsidies - kon worden gecompenseerd met inzet van P-wet uitkeringsgerechtigden. Dit is echter niet haalbaar gebleken; dit is een landelijk beeld. Tominggroep leidt sinds 2019 verliezen. Het Algemeen Bestuur heeft daarom besloten om de koers bij te stellen.

Met de bestuursopdracht in het bedrijfsplan voor de periode 2022-2025 maakt Tominggroep een transitie door tot een bedrijf waarin werknemers zoveel mogelijk worden ontwikkeld en opgeleid, om daarna te gaan werken bij reguliere werkgevers. Tominggroep blijft alleen de werkgever voor mensen die buiten Tominggroep niet kunnen functioneren. Daartoe zijn tussen de gemeenten en Tominggroep afspraken gemaakt over de aantallen mensen die bij Tominggroep werk en begeleiding kunnen vinden en over de bijbehorende middelen.

Risico's

De deelnemende gemeenten zijn gezamenlijk financieel verantwoordelijk voor de gemeenschappelijke regeling. Indien de winst en/of de Algemene Reserve van de BV niet volstaan, dan moeten de deelnemende gemeenten zelf extra bijdragen. De verliezen kunnen nog enkele jaren vanuit de opgebouwde Algemene Reserve van Tominggroep worden opgevangen.

Werkvoorzieningschap Tominggroep				
Onderwerp	Kerngegevens			
Programma	Programma 4: Economisch vitaal en bereikbaar			
Deelnemers	Blaricum, Gooise Meren, Hilversum, Huizen, Laren, Wijdmeren, Eemnes en Almere.			
Doel/Openbaar belang	Het bieden van werk aan mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt met een Wsw-indicatie en vanuit de Participatiewet. Tevens is de doelstelling zoveel mogelijk werknemers uit die doelgroepen richting de reguliere arbeidsmarkt te begeleiden/ontwikkelen. Om dit te bereiken maakt de gemeenschappelijke regeling gebruik van Tomin BV, waar zij een honderd procent deelneming in heeft. De BV heeft een aantal bedrijfsactiviteiten ingericht om de doelstellingen te behalen.			
Bestuurlijk belang	Het algemeen bestuur heeft acht leden en wordt geadviseerd door een ambtelijk secretaris en twee ambtelijke adviesgroepen (beleid en financiën). De gemeente Gooise Meren is met één lid vertegenwoordigd in het algemeen bestuur en in het dagelijks bestuur.			
Financieel belang	De gemeentelijke bijdrage voor het jaar 2024 bedraagt € 1.604.959 o.b.v. de septembercirculaire 2023. De deelnemende gemeenten zijn gezamenlijk financieel verantwoordelijk voor de gemeenschappelijke regeling. Vooralsnog staat de BV garant voor afdekking van dit risico. Mochten de winst en de Algemene Reserves van de BV echter niet volstaan, zullen de gemeenten zelf extra moeten bijdragen.			
Geraamde bijdrage	2025	2026	2027	2028
	€ 1.418.600	€ 1.394.576	€ 1.226.430	€ 1.205.646
Financiële gegevens	Balansdatum	1-1-2024		31-12-2024
	Eigen vermogen	€ 10.429.000		€ 10.110.000
	Vreemd vermogen	€ 2.711.000		€ 5.091.000
	Solvabiliteitsratio	0,79		0,67
	Resultaat 2024	Het nettoresultaat voor 2024 bedraagt € 2,7 miljoen positief. Dit resultaat is met name positief beïnvloed door de ophoging van de subsidie per SE (Standaard Eenheid). Voorgesteld wordt het positieve resultaat toe te voegen aan de bestemmingsreserve die ter dekking van tekorten van het Werkvoorzieningsschap Tominggroep en/of Tominggroep BV is gevormd.		

Archief Gooi en Vechtstreek

Doel:

De gemeenschappelijke regeling is getroffen met het doel de belangen van de gemeenten in het samenwerkingsgebied bij alle aangelegenheden betreffende de archiefbescheiden, collecties, individuele documenten en dergelijke die berusten in de gemeentelijke archiefbewaarplaats van de gemeenten in gezamenlijkheid te behartigen alsmede het vervullen van de functie van regionaal kennis- en informatiecentrum op het gebied van de lokale en regionale geschiedenis door het opbouwen en beheren van een zo breed mogelijke collectie (regionaal) historische bronnen welke door haar op een zo actief mogelijke wijze beschikbaar wordt gesteld voor een breed publiek.

Ontwikkelingen

Per 1 januari 2024 zijn het Streekarchief Gooi en Vechtstreek en het Gemeentearchief Gooise Meren en Huizen gefuseerd tot één archiefdienst. De gezamenlijke archiefdienst gaat verder onder de naam Archief Gooi en Vechtstreek.

De archiefdienst zal in de komende beleidsperiode zich richten op de doorontwikkeling en implementatie van de digitale infrastructuur voor het duurzaam en verantwoord bewaren, beheren en raadplegen van informatiebronnen. Hiervoor wordt een e-depot aangeschaft.

Risico's

Geen bijzonderheden in 2024.

Archief Gooi en Vechtstreek				
Onderwerp	Kerngegevens			
Programma	Programma 6: Financieel gezond			
Deelnemers	Blaricum, Gooise Meren, Hilversum, Huizen, Laren en Wijdemeren			
Doel/Openbaar belang	De gemeenschappelijke regeling is getroffen met het doel de belangen van de gemeenten in het samenwerkingsgebied bij alle aangelegenheden betreffende de archiefbescheiden, collecties, individuele documenten en dergelijke die berusten in de gemeentelijke archiefbewaarplaats van de gemeenten in gezamenlijkheid te behartigen alsmede het vervullen van de functie van regionaal kennis- en informatiecentrum op het gebied van de lokale en regionale geschiedenis door het opbouwen en beheren van een zo breed mogelijke collectie (regionaal) historische bronnen welke door haar op een zo actief mogelijke wijze beschikbaar wordt gesteld voor een breed publiek.			
Bestuurlijk belang	Centrumregeling waarbij gemeente Gooise Meren met één portefeuillehouder is vertegenwoordiger in de begeleidingscommissie.			
Financieel belang	De gemeentelijke bijdrage voor het jaar 2024 bedraagt € 394.199. Dit is 24% van de totale deelnemersbijdragen van € 1.613.596.			
Geraamde bijdrage	2025	2026	2027	2028
	€ 399.972	€ 399.972	€ 399.972	€ 399.972
Financiële gegevens	Balansdatum	1-1-2024		31-12-2024
	Eigen vermogen	n.n.b.		n.n.b.
	Vreemd vermogen	n.n.b.		n.n.b.
	Solvabiliteitsratio	n.n.b.		n.n.b.
	Resultaat 2024	nog niet bekend		

Coöperatie Gastvrije Randmeren U.A.

Gastvrije Randmeren is een samenwerkingsverband voor de Randmeren in de vorm van een coöperatieve vereniging. Vanuit deze coöperatie zorgen de gemeenten gelegen aan deze Randmeren voor het recreatief beheer en onderhoud van recreatieve voorzieningen in de Randmeren. Naast deze taak streeft de Coöperatie naar het versterken van de natuurwaarden in het gebied en zet zij het gebied op de recreatieve kaart via gebiedspromotie.

Ontwikkelingen

Eind 2022 hebben wij ingestemd met het voorstel van Gastvrije Randmeren om de maaibijdragen van gemeente komende jaren te verhogen. Het verhogen is nodig om ook in de toekomst de kosten te kunnen dekken.

Risico's

Geen bijzonderheden in 2024.

Coöperatie Gastvrije Randmeren U.A.				
Onderwerp	Kerngegevens			
Programma	Programma 3: Passend wonen in een groene omgeving			
Deelnemers	Alle gemeenten gelegen aan Gooi- en Eemmeer en Veluwerandmeren			
Doel/Openbaar belang	1. Het behartigen van de bovengemeentelijke belangen van de recreatie binnen het gebied van de Randmeren; 2. Het behartigen van de belangen van de natuur binnen het gebied van de Randmeren; 3. Het bewaren en bevorderen van het natuur- en landschapsschoon binnen het gebied van de Randmeren; 4. Het bevorderen van de watersportsector in het gebied van de Randmeren; 5. Recreatief beheer en onderhoud van recreatieve voorzieningen in de Randmeren, streven naar het versterken van de natuurwaarden in het gebied en het gebied op de recreatieve kaart zetten via gebiedspromotie.			
Bestuurlijk belang	Het algemeen bestuur bestaat uit 5 leden. De gemeente Gooise Meren heeft op basis van haar jaarlijkse bijdrage 4 stemmen in de algemene ledenvergadering.			
Financieel belang	De gemeentelijke bijdrage voor het jaar 2024 bedraagt op basis van de (bijgestelde) begroting € 50.275. Leden zijn niet aansprakelijk voor de schulden van de coöperatie en zijn op geen enkele wijze verplicht om bij te dragen in een eventueel tekort bij de ontbinding van de coöperatie.			
Geraamde bijdrage	2025	2026	2027	2028
	€ 30.489	€ 30.977	€ 30.977	€ 30.977
Financiële gegevens	Balansdatum	1-1-2024		31-12-2024
	Eigen vermogen	€ 2.115.000		€ 1.573.000
	Vreemd vermogen	€ 8.544.000		€ 8.444.000
	Solvabiliteitsratio	0,20		0,16
	Resultaat 2024	nog niet bekend		
De gepresenteerde cijfers zijn gebaseerd op de meerjarenbegroting 2023-2026 van Coöperatieve Gastvrije Randmeren U.A.				

BNG Bank N.V.

Ontwikkelingen

Geen bijzonderheden in 2024.

Risico's

Geen bijzonderheden in 2024.

Bank Nederlandse Gemeenten N.V.			
Onderwerp	Kerngegevens		
Programma	Programma 6: Financieel gezond		
Deelnemers	Het Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen		
Doel/Openbaar belang	BNG Bank N.V. is de bank van en voor overheden en instellingen met maatschappelijk belang. Het is de huisbankier van de gemeente.		
Bestuurlijk belang	De gemeente Gooise Meren heeft 100.698 van de 55.690.720 aandelen in zijn bezit. De aandeelhouders hebben zeggenschap in BNG Bank via het stemrecht op de aandelen die zij bezitten (een stem per aandeel van € 2,50).		
Financieel belang	De aandelen staan voor € 251.745 op de balans (= € 2,50 per aandeel).		
Geraamde bijdrage	n.v.t.		
Financiële gegevens	Balansdatum	1-1-2024	31-12-2024
	Eigen vermogen	4.721 mln.	4.777 mln.
	Vreemd vermogen	110.819 mln	123.614 mln.
	Solvabiliteitsratio	n.v.t.	n.v.t
	Resultaat 2024	Over 2024 realiseerde BNG Bank een nettowinst na belastingen van € 294 mln. (2023: € 254 mln.)	

GEM Crailo BV

Ontwikkelingen

Eind 2017 zijn de gronden van Crailo aangekocht door de gemeenten Hilversum, Laren en Gooise Meren. De gemeenten hebben op 19 december 2017 besloten tot het aangaan van de Samenwerkingsovereenkomst Gebiedsontwikkeling Crailo (hierna: SOK) en tot oprichting van GEM Crailo BV. De GEM Crailo B.V. is op 1 mei 2018 opgericht om de Gebiedsontwikkeling uit te voeren. Voor een toelichting op de ontwikkelingen met betrekking tot Crailo verwijzen wij u naar het onderdeel *Niet in exploitatie genomen gronden* in de paragraaf Grondbeleid.

Risico's

Voor de herontwikkeling van Crailo is door de raad een Grondexploitatie vastgesteld. Op dit moment is het netto eindresultaat positief. Wanneer het netto eindresultaat negatief is, dan draaien de aandeelhoudende gemeenten op voor het verlies. De gemeenten nemen deel in het kapitaal van GEM Crailo BV in de verhouding: 45% gemeente Hilversum, 45% gemeente Gooise Meren, 10% gemeente Laren. Beheersmaatregel is monitoring en rapportage en risicomanagement binnen de GEM Crailo BV. Daarnaast worden de gemeenteraden gevraagd garant te staan voor de externe financiering. De deelnemende gemeenten draaien op voor hun deel, voor Gooise Meren is dat een bedrag van € 9 miljoen.

GEM Crailo BV		
Onderwerp	Kerngegevens	
Programma	Programma 3: Passend wonen in een groene omgeving	
Deelnemers	Gooise Meren, Hilversum en Laren	
Doel/Openbaar belang	Het doel van de Gebiedsontwikkeling is om een innovatieve en ambitieuze woonwijk te realiseren, waarbij duurzaamheid en de groene omgeving centraal staan, in combinatie met ruimte voor vormen van bedrijvigheid en natuur, zoals beschreven in het Ambitiedocument Buurtschap Crailo, waarvoor het Ruimtelijk kader het vertrekpunt is geweest.	
Bestuurlijk belang	Aan iedere aandeelhouder van GEM Crailo BV komt in de aandeelhoudersvergadering van GEM Crailo BV stemrecht toe in de verhouding van deelname van kapitaal in GEM Crailo BV.	
Financieel belang	Deelneming in kapitaal GEM Crailo BV: - gemeente Hilversum en Gooise Meren: ieder 45% - gemeente Laren: 10%	
Geraamde bijdrage	n.v.t.	
Financiële gegevens	Balansdatum	1-1-202431-12-2024
	Eigen vermogen	€ 1.000 aandelenkapitaal€ 1.000 aandelenkapitaal
	Vreemd vermogen	zie toelichtingzie toelichting
	Solvabiliteitsratio	n.v.t.n.v.t
	Toelichting	Het volgestorte aandeelekapitaal van Gem Crailo BV bedraagt (oprichting 1 mei 2018) € 1.000. Het aandeel van Gooise Meren daarin is 45% (€ 450). GEM Crailo BV heeft een kredietfaciliteit bij de BNG Bank van € 20 mln. De gemeente Gooise Meren staat voor 45% borg (gemeente Hilversum voor 45% en gemeente Laren voor 10%).
	Resultaat 2024	Het saldo contante waarde van de volledige Grex GEM Crailo per 1-1-2025, verdisconteerd met 2%, bedraagt € 5.738.000, gebaseerd op een winstgevende eindwaarde per 31-12-2031 van € 6.591.000. Het financieel resultaat van de verbonden partij vloeit voort uit de intergemeentelijke grondexploitatie, die jaarlijks geactualiseerd wordt.

Stichting Goois Natuurreservaat

Ontwikkelingen

Bestuurlijk ontwikkelingen

In 2024 heeft het GNR zich aangesloten bij het samenwerkingsverband LandschappenNL. De samenwerking tussen het GNR en LandschappenNL maakt dat de natuurbelangen in het Gooi voortaan ook op landelijk niveau worden behartigd.

Inhoudelijke ontwikkelingen

In 2024 is het beleidsplan GNR 2024-2027 vastgesteld dat ook ter zienswijze voor heeft gelegen aan de raad.

Financiële ontwikkelingen

De participantenbijdrage 2024 van Gooise Meren komt uit op een bedrag van € 883.000 en is daarmee € 300.000 hoger dan de bijdrage voor 2023. Dit komt omdat met ingang van 2024 de uitkoopsom van de gemeente Amsterdam en provincie Noord-Holland over de gemeenten verdeeld is en dit niet langer vanuit het GNR wordt ingezet om de participantenbijdrage te drukken. Voor het dienstjaar 2024 is, in verband met de door ons te ontvangen slottermijn van € 312.570 van de voormalige participant Amsterdam, een eenmalige korting verleend van € 86.070. Vanaf 2024 is de bijdrage

voor de rijwielpaden volledig geïntegreerd in de participantenbijdrage. Rekening houdend met de te verwachten terug te vorderen BTW via het btw- compensatiefonds is binnen de meerjarenbegroting van Gooise Meren dekking voor deze bijdrage.

Risico's

Niet volledig ontvangen van de geraamde terug te vorderen btw.

Het GNR is door de Belastingdienst aangemerkt als samenwerkingsverband dat met betrekking tot de omzetbelasting de transparantieregeling mag toepassen. Als gevolg hiervan kan de door de stichting betaalde btw worden doorgeschoven naar de participanten. De participanten kunnen de doorgeschoven btw verrekenen via het btw-compensatiefonds. In het geval van een lagere realisatie van btw belaste activiteiten ontstaat er mogelijk een lager saldo aan terug te vorderen btw.

Stichting Goois Natuurreservaat				
Onderwerp	Kerngegevens			
Programma	Programma 3: Passend wonen in een groene omgeving			
Deelnemers	Blaricum, Gooise Meren, Hilversum, Huizen en Laren			
Doel/Openbaar belang	De instandhouding van het natuurschoon in het Gooi door de verkrijging van aldaar gelegen terreinen, ten einde ten eeuwigden dage ongeschonden als natuurreservaat te behouden. Aan het publiek door vrije toegang tot die terreinen onder eventueel te stellen bepalingen, het genot van dat natuurschoon verzekeren.			
Bestuurlijk belang	Het bestuur van de stichting heeft 8 leden. Iedere gemeente is met één collegelid vertegenwoordigd, de overige 3 leden (waaronder de voorzitter) zijn ongebonden bestuursleden. De gemeente Gooise Meren heeft in het bestuur 3 van de in totaal 14 stemmen.			
Financieel belang	De gemeentelijke bijdrage voor 2024 bedraagt op basis van de (bijgestelde) begroting € 883.000. De bijdrage is exclusief de doorschuif btw (€ 157.921). Onze bijdrage is in 2024 voor € 342.000 gedekt uit de reserve Uittreedsom GNR.			
Geraamde bijdrage	2025	2026	2027	2028
	€ 1.006.550	€ 1.006.550	€ 1.006.550	€ 1.006.550
Financiële gegevens	Balansdatum	1-1-2024		31-12-2024
	Eigen vermogen	€ 3.012.000		€ 5.042.000
	Vreemd vermogen	€ 863.000		€ 877.000
	Solvabiliteitsratio	0,78		0,85
	Resultaat 2024	Het resultaat voor resultaatbestemming over het boekjaar 2024 bedraagt inclusief een bijzondere bate vanwege de opbrengst van de verkoop van een tweetal voormalige dienstwoningen € 2.030.806 positief. Na verwerking van de dotaties/onttrekkingen aan de bestemmingsreserves, resteert een positief saldo van € 33.487 dat wordt toegevoegd aan de algemene egaliseringsreserve.		

Stichting Basisonderwijs Gooi en Vechtstreek (werknaam Talent Primair)

Ontwikkelingen

Het grote landelijke lerarentekort is een thema dat veel impact heeft onder andere op het ziekteverzuim bij Talent Primair. Ook in 2024 was dit een belangrijk aandachtspunt. Het onderwijs aan Oekraïense leerlingen loopt naar verwachting ook in 2025 door. Dit onderwijs zal een meer duurzaam karakter krijgen en de eerste leerlingen zullen doorstromen naar het regulier onderwijs. Tot slot is een belangrijke ontwikkeling de vereenvoudiging van het Rijksbekostiging.

Risico's

Een maatschappelijk risico is het toenemende lerarentekort. Talent Primair werkt hard om de vacatures zo veel als mogelijk in te vullen en zoekt daarbij ook naar creatieve oplossingen. Het lukt helaas niet alle gaten te vullen wat als gevolg heeft dat kinderen minder onderwijs krijgen dan wenselijk is. We overleggen met schoolbesturen en gemeenten in de regio Gooi en Vechtstreek om te onderzoeken hoe kwalitatief goede leraren willen (blijven) werken in onze regio.

De nadelige effecten die door de vereenvoudiging van de Rijksbekostiging optreden zullen wij als gemeente vanuit onze toezichthoudende rol blijven monitoren.

Stichting Basisonderwijs Gooi en Vechtstreek (werknaam Talent Primair)			
Onderwerp	Kerngegevens		
Programma	Programma 2: Kansrijk opgroeien		
Deelnemers	Amsterdam, Blaricum, Eemnes, Gooise Meren, Huizen, Laren, Stichtse Vecht en Wijdemeren.		
Doel/Openbaar belang	De gemeenten zijn wettelijk verplicht openbaar onderwijs aan te bieden. De gemeenten hebben er dus groot belang bij dat de scholen met openbaar onderwijs goed worden bestuurd. Talent Primair oefent alle taken en bevoegdheden van het bevoegd gezag uit inzake de openbare basisscholen in de deelnemende gemeenten. Om de regie op de werkzaamheden van de stichting te behouden is door de gemeenteraden binnen het werkgebied van Talent Primair een samenwerkingsovereenkomst aangegaan.		
Bestuurlijk belang	De gemeenten zien toe op de financiën en werkzaamheden van de stichting en op het functioneren van het bestuur. Daartoe bestaat een bestuurlijke Regiegroep op grond van een samenwerkingsovereenkomst tussen de voornoemde gemeenten. De bestuurlijke Regiegroep bestaat uit 8 leden. Het betreft de collegeleden met Onderwijs/Talent Primair in portefeuille vanuit de deelnemende gemeenten. De stichting heeft een College van Bestuur (CvB) van maximaal 3 leden en een Raad van Toezicht (RvT) van maximaal 7 natuurlijke personen. In de huidige praktijk bestaat het CvB uit één directeur-bestuurder. De directeur-bestuurder is belast met het besturen van de stichting. De RvT heeft tot taak toezicht te houden op het beleid van de directeur-bestuurder en op de algemene gang van zaken in de onder de stichting ressorterende scholen. In de huidige statuten is opgenomen dat 3 leden van de RvT worden benoemd op voordracht vanuit de gemeenten waar de stichting scholen exploiteert.		
Financieel belang	De gemeente Gooise Meren heeft een renteloze lening van € 274.413 (€ 132.913 Naarden /€ 96.500 Bussum/€ 45.000 Muiden) verstrekt aan de rechtsvoorganger van de huidige stichting. De lening is uiterlijk ultimo 2028 volledig afgelost.		
Geraamde bijdrage	n.v.t.		
Financiële gegevens	Balansdatum	1-1-2024*	31-12-2024*
	Eigen vermogen	€ 7.651	n.n.b.
	Vreemd vermogen	€ 5.774	n.n.b.
	Solvabiliteitsratio	0,57	n.n.b.
	* meest recente gegevens uit jaarrekening 2023		
	Resultaat 2024	nog niet bekend	

Metropoolregio Amsterdam

De MRA is een samenwerkingsverband van 32 overheden (30 gemeenten en 2 provincies) en de Vervoerregio Amsterdam. Daarmee is dit een belangrijke en krachtige regio in Nederland en Europa voor publieke en private partijen. In de Metropoolregio Amsterdam werken we samen aan het versterken van de MRA als een internationale economische topregio met hoge leefkwaliteit. De basis voor deze samenwerking wordt gevormd door de MRA-Agenda. Deze wordt elke 4 jaar vernieuwd.

Ontwikkelingen

De MRA werkt aan de hand van een vierjaarlijks programma. In 2023 is door een delegatie van het MRA-bestuur gestart met de voorbereidingen voor de MRA-agenda 2025 - 2028. De MRA Agenda 2025-2028 "Anders Kijken, Anders Doen" is in 2024 vastgesteld door de raden en Staten in de regio en vervolgens door de Algemene Vergadering van de MRA (zie paragraaf 5.4.1).

Met deze agenda zet de MRA in op verbetering van de brede welvaart. De agenda is qua inhoud en opzet anders dan voorgaande edities van de MRA-Agenda. Waar de MRA-Agenda 2021-2024 was opgebouwd met uitvoeringslijnen, en de MRA-Agenda daarvoor was opgebouwd vanuit verschillende acties, is de huidige versie opgebouwd vanuit acht ambities voor de langere termijn. Zo wordt scherper in beeld gebracht wat de ambities zijn en waarom. Bij deze MRA-Agenda is voor het eerst een Meerjaren Uitvoeringsprogramma opgesteld. Het MUVF dient als sturingsmiddel voor de platforms. In deze platforms worden de komende jaren afspraken gemaakt over de verdere uitwerking, bijstelling of uitbreiding van de opgenomen acties.

Als financiële onderbouwing bij de MRA-Agenda is een Meerjarenbegroting 2025-2028 opgesteld (en vastgesteld door uw raad). Alle voorgenomen acties die voortvloeien uit de acht ambities blijven binnen de bestaande financiële afspraken. Daarnaast is door de Algemene Vergadering voorgesteld om de inwonersbijdragen van de MRA-deelnemers, die Gooise Meren betaalt via de Regio Gooi en Vechtstreek, de komende vier jaar niet te indexeren, gezien de precaire financiële situatie die voor veel gemeenten dreigt ('het ravijnjaar').

Financiële ontwikkelingen

Sinds 2023 wordt de bijdrage aan de MRA geïndexeerd. Voor 2024 was deze door de Algemene Vergadering vastgesteld op € 1,62 per inwoner. Voor de komende 4 jaar hanteert de MRA een nullijn wat betreft de indexatie.

Door de nullijn te hanteren ontstaat een jaarlijks tekort op de MRA-begroting. Om dit tekort op te vangen, stelt de MRA voor om een deel van de opgebouwde reserve te bestemmen om dit tekort voor vier jaar te dekken. Het hanteren van deze nullijn heeft een positief effect op onze eigen begroting van circa € 3.000 op jaarbasis.

Risico's

Deelname aan de MRA vormt voor Gooise Meren geen risico. De bijdrage is gering en uittreding uit de MRA kan zonder extra kosten. Niet meedoen daarentegen aan de MRA-samenwerking is wel als risico te beschouwen, omdat de middelen die vanuit het rijk naar de MRA kunnen vloeien mogelijk onvoldoende of niet tegemoetkomen aan de belangen van onze Regio Gooi & Vechtstreek. Deelname aan projecten of het nemen van een trekkersrol in de MRA vraagt om een investering in extra capaciteit en middelen. Gooise Meren is mede trekker van het programma landschap en levert hiervoor 0.5 fte. De gemeenten in de Gooi en Vechtstreek nemen als Regio aan de MRA deel net als de andere gemeenten (totaal 30) die vanuit deelregio's vertegenwoordigd zijn in de platforms Economie, Mobiliteit en Ruimte, en in het MRA-bestuur.

Metropoolregio Amsterdam				
Onderwerp	Kerngegevens			
Programma	Programma 4: Economisch vitaal en bereikbaar			
Deelnemers	33 gemeenten in de Metropoolregio Amsterdam; provincie Noord-Holland, provincie Flevoland; Vervoersregio Amsterdam			
Doel/Openbaar belang	Doel van de MRA is het versterken van de regio, opdat zij een aantrekkelijk vestigingsgebied blijft om te wonen, werken en ontspannen, zowel voor huidige als toekomstige inwoners en bedrijven.			
Bestuurlijk belang	De MRA kent een bestuur (dagelijks bestuur) en een Algemene Vergadering (algemeen bestuur). Gooise Meren is in beide gremia vertegenwoordigd.			
Financieel belang	De gemeentelijke bijdrage maakt onderdeel uit van de bijdrage aan de Regio Gooi en Vechtstreek.			
Geraamde bijdrage	2025	2026	2027	2028
	€ 134.878	€ 134.878	€ 134.878	€ 134.878
Financiële gegevens	Balansdatum	1-1-2024		31-12-2024
	Eigen vermogen	n.v.t.		n.v.t.
	Vreemd vermogen	n.v.t.		n.v.t.
	Solvabiliteitsratio	n.v.t.		n.v.t.
	Resultaat 2024	n.v.t.		

Samenwerkingsovereenkomst maaien waterplanten IJmeer-Markermeer

Door middel van de Samenwerkingsovereenkomst maaien waterplanten IJmeer-Markermeer heeft de gemeente Gooise Meren samen met andere gemeenten gelegen aan IJmeer en/of Markermeer de krachten gebundeld in de organisatie en in de uitvoering van het maaien van waterplanten.

Ontwikkelingen

De samenwerkingsorganisatie ziet dat kosten voor maaien toenemen.

Risico's

Geen bijzonderheden in 2024.

Samenwerkingsovereenkomst maaien waterplanten IJmeer-Markermeer				
Onderwerp	Kerngegevens			
Programma	Programma 3: Passend wonen in een groene omgeving			
Deelnemers	Almere, Amsterdam, Drechterland, Edam-Volendam, Enkhuizen, Gooise Meren, Hoorn (regievoerder), Koggenland, Stede Broec en Waterland			
Doel/Openbaar belang	Het verankeren van de samenwerking tussen gemeenten voor het maaien van waterplanten in het IJmeer en Markermeer en het bindend vastleggen van de voorwaarden waaronder deze samenwerking plaatsvindt.			
Bestuurlijk belang	Het algemeen bestuur heeft tien leden. De gemeente Gooise Meren is met één lid vertegenwoordigd in het algemeen bestuur.			
Financieel belang	De gemeentelijke bijdrage voor jaar 2024 bedraagt € 13.157 en bestaat uit een bijdrage in de proceskosten en maaikosten en een landelijke bijdrage .			
Geraamde bijdrage	2025	2026	2027	2028
	€ 13.150	€ 13.150	€ 13.150	€ 13.150
Financiële gegevens	Balansdatum	1-1-2024		31-12-2024
	Eigen vermogen	n.v.t.		n.v.t
	Vreemd vermogen	n.v.t.		n.v.t
	Solvabiliteitsratio	n.v.t.		n.v.t
	Resultaat 2024	niet van toepassing		

Paragraaf Grondbeleid

Hoofdpijnen

Het grondbeleid omvat de activiteiten en calculaties voor de grondverwerving, toekomstige ontwikkelingen, beheer en uitgifte van de gronden. Het Grondbeleid Gooise Meren is in juni 2020 door de raad vastgesteld. Het Grondbeleid biedt instrumenten om binnen ruimtelijke ontwikkelingen gemeentelijke ambities uit diverse beleidsterreinen (economisch, ruimtelijk, volkshuisvestelijk, maatschappelijk en financieel) te realiseren en geeft inzicht in welke situaties welke instrumenten inzetbaar zijn. De raad treedt daarbij kaderstellend en controlerend op. Het college voert uit.

Bouwgronden in exploitatie

Bredius

Doel grondexploitatie	Het realiseren van woningbouw
Raadsbesluit vaststelling exploitatieplan	Zaaknr. 1221664
Jaar van start ontwikkeling	2018
Verwacht jaar van afsluiting	2026

Begrote financiële ontwikkeling 2024

Gerealiseerde boekwaarde per 1-1-2024 (bedragen in € x 1.000)	€ 8.289
Gerealiseerde lasten 2024	€ 316
Gerealiseerde baten 2024	€ 4.450
Gerealiseerde boekwaarde per 31-12-2024	€ 4.156
Begroot eindresultaat (NCW)	-/- € 5.133

Eindwaarde (ultimo 2026): € 5.340.300 negatief.

In oktober 2024 is de grond voor de woningbouw Bredius door de gemeente bouwrijp gemaakt en geleverd aan de ontwikkelaar die in 2025 /2026 de drie appartementenblokken en twee blokken grondgebonden woningen gaat realiseren.

Hiermee is de verkoopopbrengst van de gronden, inclusief de grondrente voor de uitgestelde maanden, geëffectueerd.

Het effect op de verliesvoorziening van deze grondexploitatie over 2024 is € 141.814 (toegevoegd aan verliesvoorziening).

Niet in exploitatie genomen gronden

Naast genoemde grondexploitatie Bredius is de gemeente vanuit haar publieke taak betrokken bij de ontwikkeling van vierlocaties welke niet zijn aan te merken als grondexploitaties voor de gemeente: De Krijgsman (KNSF-terrein), De BOR-gronden, Crailo en de Emma-locaties.

De Krijgsman (KNSF-terrein)

Dit project, dat al 10 jaar loopt, wordt gerealiseerd door ontwikkelaar KNSF. Het betreft woningbouw (1.300 woningen) en aanleg openbare ruimte.

In 2024 zijn circa 150 woningen opgeleverd in het project de Krijgsman. Inmiddels zijn voor 1000 woningen vergunningen verleend en zijn er in totaal ca 900 gerealiseerd. In 2024 is er vooral op het gebied van de voorzieningen vooruitgang geboekt; er is een supermarkt geopend en een horecapaviljoen. Beiden faciliteiten worden goed bezocht.

De BORgronden

Op 17 april 2024 heeft de raad het bestemmingsplan BORgronden vastgesteld. Tegen dit besluit zijn 6 beroepen ingediend bij de ABRvS. Er is geen voorlopige voorziening ingediend. Het wachten is nu op de agendering door de ABRvS. De verwachting is dat voor de zomer van 2025 de zaak wordt behandeld omdat de ABRvS heeft aangegeven alle plannen van meer dan 12 woningen voor de zomer 2025 te agenderen.

Crailo

De gemeenten van Hilversum, Laren en Gooise Meren hebben op 19 december 2017 besloten tot het aangaan van de Samenwerkingsovereenkomst Gebiedsontwikkeling Crailo (hierna: SOK). Eind 2017 zijn de gronden van Crailo aangekocht door de gemeenten Hilversum, Laren en Gooise Meren. De GEM Crailo B.V. is op 1 mei 2018 opgericht om de Gebiedsontwikkeling uit te voeren. Bij het oprichten van de SOK is ook de intergemeentelijke grondexploitatie Crailo als financieel kader voor de ontwikkeling en realisatie van Crailo door de drie raden vastgesteld.

In het 1e kwartaal 2024 zijn ten aanzien van gebouw de Spiegelhorst de koopovereenkomsten met De Groene Stenen B.V. en De Alliantie Ontwikkeling B.V. gesloten. De levering aan De Groene Stenen B.V. en De Alliantie Ontwikkeling B.V. heeft op 25 juli 2024 plaatsgevonden. Begin 2024 zijn er voorbereidingen getroffen voor de ontwikkeling van het deelgebied Op Zuid. In het derde kwartaal is gestart met het verwijderen van het asfalt en het functievrij maken van deelplan Op Zuid. Vooralsnog is de verwachting dat de kosten binnen het totaalbudget blijven. In het 3e kwartaal is de offerte voor de ontwerpwerkzaamheden voor het woonrijp maken van het Kazernekwartier afgerond. Vooruitlopend op de opdrachtverlening is de Nota van Uitgangspunten opgeleverd en is in dit kwartaal een start gemaakt met het voorlopig ontwerp. De stedenbouwkundige visie voor Campus Crailo is in de basis afgerond. Via meerdere kanalen en intermediairs is de markt verkend. Momenteel heeft dit geresulteerd in een gesprek met potentieel belangstellende bedrijven die goed zouden passen in het door GEM Crailo gewenste concept. Van het Entreegebied is de ontwikkelstrategie in concept gereed. Ook de ontwikkelstrategie en het ontwikkelplan voor Op Zuid is in het afgelopen kwartaal verder uitgewerkt.

EMMA locaties

De uitvoeringskosten van het project De Emmalocaties als ook de reeds gemaakte en nog te maken kosten leveren samen met de verwachte grondopbrengsten tenminste een financieel neutraal resultaat op. De kosten worden, in afwachting van die opbrengsten, tijdelijk gedekt uit de Algemene Reserve Grondexploitatie.

De gronden worden 'as-is' verkocht aan een ontwikkelaar. Er is dus geen sprake meer van een grondexploitatie.

Reserves en risico's grondexploitaties

De Algemene Reserve Grondexploitatie (verwacht saldo 1 januari 2025: € 580.000) vormt een buffer voor de financiële fluctuaties en risico's die samenhangen met de grondexploitaties. Als op een gemeentelijke grondexploitatie een tekort wordt verwacht, wordt hiervoor een voorziening gecreëerd ten laste van de Algemene Reserve Grondexploitatie. De risico's vanuit de grondexploitaties worden per project in beeld gebracht. Voor een verdere uitleg van de risico's verwijzen wij naar de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Jaarrekening 2024

Leeswijzer

Leeswijzer

De jaarrekening bestaat uit de programmarekening (inclusief toelichting) en de balans. De onderdelen zijn opgebouwd op basis van de geldende voorschriften. Hierna wordt een korte toelichting gegeven op de verschillende onderdelen.

1. Balans

In de jaarrekening presenteren we de balans per 31 december 2024. De balans bestaat uit de bezittingen, vorderingen, liquide middelen (activa) en eigen vermogen en de schulden (passiva).

2. Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

In de waarderingsgrondslagen staat per onderdeel van de balans aangegeven via welke methode deze is opgenomen en gewaardeerd in de balans. Bij de vaste activa staat een overzicht waarin per soort investering de afschrijvingstermijn wordt vermeld.

3. Toelichting op de balans

Bij de toelichting op de balans worden per onderdeel een of meer gedetailleerdere overzichten gepresenteerd, zoals de voorschriften dat vereisen. De toelichting is verdeeld in de vaste en vlottende activa en de vaste en vlottende passiva. Verder is er een verloopoverzicht toegevoegd.

4. Overzicht van baten en lasten

Het overzicht van baten en lasten toont de betreffende lasten en baten per programma. In het programmaverslag worden ze dan ook per programma gepresenteerd. In het overzicht van baten en lasten staan de totalen per programma in één overzicht. Dit overzicht geeft de gerealiseerde cijfers 2023 weer, de cijfers uit de programmabegroting 2024 en de werkelijke cijfers 2024. De gegevens per programma zijn exclusief eventuele mutaties in de reserves. Die mutaties staan apart vermeld waardoor het resultaat voor en na inzet van reserves gepresenteerd kan worden.

5. Toelichting op overzicht van baten en lasten

In de toelichting gaan we in op de incidentele baten en lasten, onvoorziene uitgaven en begrotingsrechtmatigheid. Tot slot hebben we een verplicht onderdeel opgenomen over topinkomens.

6. SiSa-verantwoording

Tot de bijlagen behoort ook de SiSa-verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking SiSa.

7. Gebeurtenissen na balansdatum

Eventuele gebeurtenissen die zich na afsluiting van het boekjaar op 31 december 2024 hebben voorgedaan worden hier toegelicht.

8. Rechtmatigheidsverantwoording

In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het college van burgemeester en wethouders toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd.

9. Controleverklaring

Het oordeel van de accountant over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2024 is hier opgenomen.

1. Balans

1 Balans per 31 december 2024

Balans per 31 december 2024

Activa (x € 1.000)	31-12-2023	31-12-2024
Vaste Activa		
Materiele Vaste Activa	€ 190.805	€ 195.450
§ Investerings met een economisch nut	€ 97.991	€ 102.970
§ Investering met een economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	€ 47.212	€ 46.410
§ Investerings in de openbare ruimte met uitsluitend een Maatschappelijk Nut	€ 45.602	€ 46.071
Financiële vaste activa	€ 49.244	€ 48.297
§ Kapitaalverstrekkingen aan:		
§ Deelnemingen	€ 252	€ 252
§ Overige langlopende leningen	€ 0	€ 0
§ Overige uitzettingen met een rente-typische looptijd van 1 jaar of langer	€ 48.992	€ 48.045
Totaal Vaste Activa	€ 240.049	€ 243.747
Vlottende Activa		
Voorraden	€ 3.301	€ 7
§ Onderhanden werk, waaronder gronden in exploitatie	€ 3.299	€ 0
§ Gereed product en handelsgoederen	€ 2	€ 7
Uitzettingen met een rente-typische looptijd korter dan 1 jaar	€ 21.185	€ 22.159
§ Vorderingen op openbare lichamen	€ 13.540	€ 14.826
§ Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rente-typische looptijd korter dan 1 jaar	€ 2.022	€ 2.142
§ Overige vorderingen	€ 5.623	€ 5.191
Liquide Middelen	€ 11	€ 8
§ Kassaldi	€ 8	€ 5
§ Banksaldi	€ 2	€ 3
Overlopende Activa	€ 9.127	€ 7.121
§ Nog te ontvangen bedragen van het Rijk	€ 2.047	€ 1.291
§ Nog te ontvangen bedragen van Overige Nederlandse overheidslichamen	€ 15	€ 529
§ Overige nog te ontvangen voorschotbedragen	€ 4.817	€ 3.950
§ Overige vooruitbetaalde bedragen	€ 2.247	€ 1.351
Totaal Vlottende Activa	€ 33.623	€ 29.296
Totaal Activa	€ 273.672	€ 273.043
Bedrag waarvan het recht op verliescompensatie krachtens de Wet op de vennootschapsbelasting 1969 bestaat	€ 0	€ 0

Passiva (x € 1.000)	31-12-2023	31-12-2024
Vaste Passiva		
Eigen Vermogen	€ 59.247	€ 51.595
§ Algemene reserve	€ 31.751	€ 36.516
§ Bestemmingsreserves	€ 17.975	€ 16.356
§ Resultaat	€ 9.522	€ -1.276
Voorzieningen	€ 21.618	€ 22.584
§ Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	€ 10.065	€ 9.197
§ Onderhoudsegalisatievoorzieningen	€ 5.081	€ 6.258
§ Door derden beklemden middelen met een specifieke aanwendingsrichting	€ 6.472	€ 7.129
Vaste Schulden met een rente-typische looptijd van 1 jaar of langer	€ 160.499	€ 157.326
§ Onderhandse leningen van:		
§ Binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen	€ 11.500	€ 10.533
§ Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	€ 85.847	€ 77.078
§ Binnenlandse bedrijven	€ 8.502	€ 8.502
§ Openbare lichamen als bedoeld in artikel 1, onderdeel a, van de Wet financiering decentrale overheden	€ 54.100	€ 60.700
§ Waarborgfondsen	€ 550	€ 513
Totaal Vaste Passiva	€ 241.365	€ 231.506
Vlottende Passiva		
Voorraden	€ 0	€ 977
§ Onderhanden werk, waaronder gronden in exploitatie	€ 0	€ 977
Netto - Vlottende schulden met een rente-typische looptijd korter dan 1 jaar	€ 10.150	€ 17.299
§ Overige kasgeldleningen	€ 0	€ 0
§ Banksaldi	€ 1.038	€ 2.263
§ Overige schulden	€ 9.112	€ 15.036
Overlopende Passiva	€ 22.158	€ 23.261
§ Nog te betalen bedragen	€ 7.750	€ 5.311
§ Vooruit ontvangen bedragen van het Rijk	€ 9.776	€ 12.352
§ Vooruit ontvangen bedragen overige Nederlandse overheidslichamen	€ 2.792	€ 3.157
§ Overige vooruit ontvangen bedragen	€ 1.840	€ 2.441
Totaal Vlottende Passiva	€ 32.308	€ 41.537

Balans per 31 december 2024

Totaal Passiva	€ 273.672	€ 273.043
Totaalbedrag waartoe aan natuurlijke en rechtspersonen borgstellingen of garantstellingen zijn verstrekt	€ 107.854	€ 114.680

2. Algemene grondslagen opstellen jaarrekening

Omschrijving (toelichting)

De jaarrekening 2024 is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de Financiële verordening gemeente Gooise Meren.

Grondslagen voor consolidatie

Verbonden partijen worden niet geconsolideerd.

Grondslagen voor de balans

De waardering van de activa en passiva vinden plaats op basis van historische kosten. De activa en passiva worden opgenomen tegen nominale waarden. Is dat anders dan staat dat bij het desbetreffende balansonderdeel

Stelsel- en schattingswijzigingen

Er is geen sprake van stelsel- en schattingswijzigingen in 2024.

Normenkader rechtmatigheid

Het normenkader voor de rechtmatigheid van de baten en lasten inclusief balansmutaties wordt jaarlijks door de raad vastgesteld. Het normenkader 2024 en 2025 (863641) is vastgesteld in de raad van 9 oktober 2024.

Vaste Activa

Algemeen

Op grond van de nota Activabeleid Gooise Meren worden investeringen met een verkrijgingsprijs van minder dan € 25.000 niet geactiveerd, met uitzondering van gronden en terreinen. Deze laatste worden altijd geactiveerd.

Immateriële vaste activa

Conform de nota Activabeleid Gooise Meren activeert de gemeente geen bijdragen aan activa in eigendom van derden.

Materiële vaste activa

In de balans worden, zoals artikel 35 BBV aangeeft, onder de materiële vaste activa afzonderlijk opgenomen:

- investeringen met een economisch nut
- investeringen met een economisch nut, waarvoor om de kosten te drukken een heffing kan plaatsvinden
- investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut

Bij de materiële vaste activa staat vermeld welke in erfpacht zijn uitgegeven.

Materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de boekwaarde. Dat is de verkrijgingsprijs met aftrek van eventuele investeringsbijdragen en de cumulatieve afschrijvingen. De geschatte levensduur vormt de basis voor de afschrijvingen. In geval van verwachte duurzame waardeverminderingen wordt dit in mindering gebracht op de boekwaarde.

Op gronden en terreinen wordt niet afgeschreven.

In erfpacht uitgegeven gronden

De in erfpacht uitgegeven percelen zijn gewaardeerd tegen de eerste uitgifteprijs (in dit geval de waarde die bij eerste uitgifte als basis voor de canonberekening gold).

Afschrijven

De afschrijving van de geactiveerde kosten voor een bepaald actief begint in het jaar dat volgt op het jaar waarin het actief in gebruik werd genomen. De gemeente Gooise Meren past bij afschrijvingen de lineaire methode toe.

Afschrijftermijnen

De afschrijvingsbedragen van gerealiseerde investeringen zijn gebaseerd op de afschrijftermijnen zoals vermeld staan in de in 2018 vastgestelde nota Activabeleid. De verwachte levensduur speelt daarbij uiteraard

een rol. Voor investeringen vanuit voormalige fusie gemeenten Naarden, Bussum en Muiden hanteren wij de afschrijvingstermijnen als destijds bepaald.

Financiële vaste activa

Op grond van artikel 36 BBV vallen onder financiële activa:

- de kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen, gemeenschappelijke regelingen en overige verbonden partijen
- verstrekte langlopende leningen aan deelnemingen, woningbouwcorporaties en overige verbonden partijen
- overige langlopende leningen
- overige uitzettingen (verstrekkingen) met een looptijd langer dan een jaar
- bijdragen aan activa die eigendom van derden zijn

Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen en leningen uitstaande geldleningen zijn opgenomen tegen nominale waarde.

Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Mocht de waarde van de aandelen onverhoopt structureel tot onder de verkrijgingsprijs dalen, dan vindt afwaardering plaats.

Is afwaardering van financiële activa noodzakelijk dan staat het verschil in één keer als een last in de rekening van lasten en baten.

Vlottende Activa

Voorraden

De grond- en hulpstoffen (magazijnvoorraden) worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs.

Bouwgronden in exploitatie die als onderhanden werken zijn opgenomen, worden gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs dan wel tegen de lagere marktwaarde. Er vindt afwaardering plaats wanneer de marktwaarde beneden de boekwaarde ligt. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die daar rechtstreeks aan kunnen worden toegerekend (zoals grondaankopen en kosten van bouw- en woonrijp maken). Ook een redelijk te achten aandeel in de rentekosten en de administratie- en beheerskosten vallen onder de vervaardigingsprijs. Tussentijdse winsten worden genomen volgens het realisatiebeginsel. De techniek die hiervoor toegepast moet worden is de "percentage of completion (POC) methode" (percentage gerealiseerde kosten x percentage gerealiseerde opbrengsten x geraamde winst). Op de geraamde winst worden eerst de risico's in mindering gebracht.

Gereed gekomen producten worden gewaardeerd tegen de kostprijs of als de marktwaarde lager uitvalt dan de kostprijs tegen de marktwaarde. Dat laatste doet zich vooral voor bij incurante voorraden.

Vorderingen en overlopende activa

Vorderingen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde. Mocht de vordering niet inbaar blijken dan is een voorziening in mindering gebracht. Deze voorziening wordt op basis van de geschatte kans de vordering alsnog te innen statistisch vastgesteld.

Liquide middelen

Deze activa staan tegen de nominale waarde vermeld.

Vaste Passiva

Algemeen

Ook de vaste passiva zijn opgenomen voor nominale waarde, tenzij dit bij het desbetreffende balanshoofd anders staat vermeld.

Eigen vermogen

Onder het eigen vermogen vallen ook de algemene reserve, de bestemmingsreserves en het gerealiseerd resultaat.

In het BBV staan reserves omschreven als vermogensbestanddelen die als eigen vermogen mogen worden beschouwd en die vanuit bedrijfseconomisch oogpunt vrij te besteden zijn. De gemeenteraad beslist over de noodzakelijke omvang van de reserves. Daarom worden de reserves ook wel onderverdeeld in algemene en bestemmingsreserves. Zodra de raad aan een reserve een bepaalde bestemming heeft gegeven, is er sprake van een bestemmingsreserve. Om die reden kennen bestemmingsreserves op het eind van het verslagjaar geen negatieve stand. Krijgt een reserve geen bestemming dan wordt het een algemene reserve.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd wegens:

- a) verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten (voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's);
- b) kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren (onderhoudsegalisatievoorzieningen);
- c) van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden (door derden beklemden middelen) met uitzondering van de van Europese en Nederlandse overheidslichamen verkregen middelen welke verantwoord worden onder de 'Overlopende passiva'.

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de verplichting in kwestie of als dat zich voordoet het voorspelbare verlies. Hierop bestaan twee uitzonderingen, namelijk de voorzieningen voor wachtgeld en pensioenen. Deze worden bijgehouden op contante waarde. De egalisatievoorzieningen voor onderhoud zijn gebaseerd op een meerjarenraming van het groot onderhoud aan (een deel van) de gemeentelijke kapitaalgoederen. Daarbij houden we rekening met de kwaliteitseisen die daarvoor zijn geformuleerd. In de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen - opgenomen in het jaarverslag - wordt het beleid daarover uiteengezet.

De voorziening grondexploitatie wordt conform artikel 63, lid 7, BBV gewaardeerd tegen de contante waarde.

Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming, te weten vier jaar. Indien sprake is van (eenmalige) schokeffecten (bijvoorbeeld reorganisaties) dient wel een verplichting opgenomen te worden.

De vakantiegeldverplichting voor uitkeringsgerechtigden is opgenomen op basis van de opgebouwde rechten per balansdatum.

Vaste schulden met een rente-typische looptijd van één jaar of langer

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde. Gedane aflossingen zijn daarvan afgetrokken. De vaste schulden hebben een rente-typische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende Passiva

De vlottende passiva staan tegen de nominale waarde vermeld.

Overlopende Passiva

Ook de nog te betalen bedragen, nog te besteden specifieke uitkeringen en de overige vooruit ontvangen bedragen zijn opgenomen voor de nominale waarden.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Borg- en garantstellingen

Als de gemeente leningen waarborgt, is het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten - buiten de balanstelling - per einde boekjaar opgenomen.

Grondslagen voor resultaatbepaling

Baten en lasten

Voor de jaarrekening hanteren wij overeenkomstig de voorschriften het baten- en lastenstelsel, waarbij uitgaven en ontvangsten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden alleen meegenomen als zij op de balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden vóór het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen als zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn. Investeringslasten komen niet ten laste van het jaar waarin de rekeningen zijn betaald, maar worden gespreid over de jaren waarin de investering wordt gebruikt.

Gebruik van schattingen

Bij het opstellen van de jaarrekening doet het college van burgemeester en wethouders schattingen en veronderstellingen die medebepalend zijn voor de opgenomen bedragen. Dit gebeurt in overeenstemming met algemeen geldende grondslagen.

Dividend

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als baten genomen in het jaar waarin het dividend betaalbaar wordt gesteld.

Opbrengstverantwoording omgevingsvergunningen

Opbrengsten uit hoofde van omgevingsvergunningen worden verantwoord op het moment dat de aanvraag is ontvangen.

Eigen bijdrage op basis van de Wmo

Een inwoner die een Wmo voorziening op indicatie ontvangt, moet op basis van de Wmo daaraan zelf een financiële bijdrage betalen. Dit geldt ook als deze hulp en ondersteuning is geregeld via het persoonsgebonden budget (Pgb). De wetgever heeft bepaald dat het CAK de berekening, oplegging en incasso van deze eigen bijdrage uitvoert. De informatie die de gemeente van het CAK ontvangt - om privacy redenen beperkt - is ontoereikend om per aanvrager de juistheid van de eigen bijdrage te kunnen vaststellen.

3. Toelichting op de balans

Omschrijving (toelichting)

Excel-tabel

3.1 Vaste activa

Materiële vaste activa

Bedragen x € 1.000

Overzicht onderdelen materiële vaste activa	1-1-2024	31-12-2024
Gronden uitgegeven in erfpacht	319	319
Overige investeringen met een economisch nut	97.672	102.651
Investerings met een economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	47.212	46.410
Totaal investeringen economisch nut	145.203	149.380
Investerings in de openbare ruimte met uitsluitend een maatschappelijk nut	45.602	46.071
Totaal	190.805	195.450

Overzicht investeringen met een economisch nut waarvoor om de kosten te verminderen een heffing kan worden geheven

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 1-1-2024	Investerings	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Bijdrage derden	Boekwaarde 31-12-2024
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	45.486	1.257	0	1.223	749	44.772
Vervoermiddelen	22	0	0	6	0	17
Machines, apparaten en installaties	285	0	0	0	0	285
Overige materiele vaste activa	1.418	0	0	81	0	1.337
Totaal	47.212	1.257	0	1.309	749	46.410

Toelichting investering economisch nut met een heffing

In 2024 is er voor ca. € 1,25 mln. geïnvesteerd aan rioleringsprojecten. Voor de Riolering Spiegelstraat en Vervanging deel vuilwater hoofdriool aan de Nieuwe Hilversumseweg zijn de uitgaven voor € 749.000 gedekt door een onttrekking uit de voorziening vervangingsinvestering riolering.

De toerekening van overhead aan investeringen gebeurt door het doorbelasten van de interne uren op basis van een integraal uurtarief.

Overzicht overige Investeringen met een economisch nut

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 1-1-2024	Investerings	Des-invest.	Afschrijvingen	Bijdrage derden	Boekwaarde 31-12-2024
Gronden uitgegeven in erfpacht	319	0	0	0	0	319
Gronden en terreinen	6.145	0	0	0	0	6.145
Woonruimten	87	0	0	10	0	77
Bedrijfsgebouwen	78.449	8.410	0	3.607	414	82.838
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	6.071	1.396	0	730	235	6.502
Vervoermiddelen	763	261	0	172	0	852
Machines, apparaten en installaties	3.984	873	0	654	0	4.203
Overige materiële vaste activa	2.174	514	0	654	0	2.034
Totaal	97.991	11.454	0	5.826	649	102.969

Toelichting investeringen

De investeringen op bedrijfsgebouwen betreft voornamelijk schoolgebouwen, kindercentra en verbouwing kleedkamers NVC.

De investeringen op grond-, weg- en waterbouwkundige werken betreft voornamelijk sportvelden.

De investeringen op machines, apparaten en installaties betreffen voornamelijk automatisering.

De investeringen op overige materiële vaste activa betreft programma digitalisering.

Toelichting grootste/belangrijkste bijdragen van derden

De bijdrage van derden aan bedrijfsgebouwen betreft een specifieke uitkering stimulering sport voor de verbouwing kleedkamers NVC en een bijdrage voor gemeentelijke kosten Hocras terrein.

De bijdrage van derden aan grond-, weg- en waterbouwkundige werken wordt voornamelijk veroorzaakt door het ontvangen van gelden van een specifieke uitkering stimulering sport voor de renovatie velden 1,3 en 4 van HC Naarden, renovatie veld 2 bij NVC Naarden en renovatie veld 3 SDO De Kuil Bussum.

Toelichting

Volgens artikel 63 lid 3 van de BBV moet melding worden gemaakt van investeringen waaraan rente wordt toegevoegd. Deze situatie heeft zich niet voorgedaan.

Toelichting grootste/belangrijkste investeringen

De investeringen in bedrijfsgebouwen betreffen de volgende projecten:

Bedragen x € 1.000

Projectnaam	Uitgaven	Inkomsten
Nieuwbouw Tweemaster	2.877	0
Renovatie Vondel school	2.125	0
Kleedkamers vv NVC	1.353	239
Vorbereidingskrediet KC de Meerstroom	1.039	0
Speellokaal Jozefschool	318	0
Uitvoeringskrediet KC de Meerstroom	201	0
Breeduit aanpassing	113	0
Gooilandsch: Gymzaal aanpassen etc.	111	0

Overzicht van investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 1-1-2024	Investerings	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Bijdrage derden	Boekwaarde 31-12-2024
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	45.602	5.561	0	1.578	3.513	46.071
Totaal	45.602	5.561	0	1.578	3.513	46.071

Toelichting grootste/belangrijkste investeringen:

De investeringen in grond-, weg- en waterbouwkundige projecten betreffen de volgende projecten:

Bedragen x € 1.000

Projectnaam	Uitgaven	Inkomsten
Inrichting Openbare ruimte Centrum Keverdijk	682	0
Uitvoeringskrediet Schootsvelden Zuidoost	668	228
Herinrichting P1 en herstel Muiderbos-Muiden	597	20
Aanleg 10 nieuwe bushaltes	476	454
Oversteekbaarheid Cort v.d. Lindenlaan	280	0
Veerstraat - Wegen VBK	232	0
Brug Hooftlaan – Kunstwerken	201	0
VBK aanleg fietsroutes/straten regionale overeenkomst	199	0
Vervanging speeltoestellen 2020	184	0
Natuurboulevard 2.0	180	180
Vervanging speeltoestellen 2021	165	0
Verledden openbare verlichting 2024	163	0
Schoolzones 2024	147	2
Autoluw Naarden-Vesting	146	0
Uitvoeringskrediet Entree Muiden Zuidwest	144	301
Zonnegeluidswal Naarderwoonbos	113	0
Herinrichting Stationsgebied	6	800
Herstel Vestingwallen (Verder met de Vesting Muiden)	3	1.192

Toelichting grootste/belangrijkste bijdragen derden:

De bijdrage van derden aan investeringen in grond-, weg- en waterbouwkundige projecten betreffen voornamelijk provinciale subsidies.

Financiële vaste activa

Overzicht financiële vaste activa (x € 1.000)	Boekwaarde 1-1-2024	Toename	Aflossing	Afschrijving	Afwaardering duurzame waarde vermindering	Boekwaarde 31-12-2024
Kapitaalverstrekkingen aan:						
· Deelnemingen	252	0	0	0	0	252
Overige langlopende leningen	0	0		0	0	0
Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer*	48.992	208	23	0	0	49.177
Totaal	49.244	208	23	0	0	49.429

* In de balans is de Verliesvoorziening lening Warmtebedrijf Muiderberg (€ 1.132.000) gesaldeerd met de verstrekte lening (€ 1.492.000).

3.2 Vlottende activa

Voorraden

Overzicht opgenomen voorraden (x € 1.000)	31-12-2023	31-12-2024
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	3.398	0
Gereed product en handelsgoederen	2	7
Totaal	3.401	7

Onderhanden werk, Bouwgronden in exploitatie

Bouwgronden in exploitatie	Bredius
Boekwaarde 01-01-2024	8.289
Verliesvoorziening	-4.991
Boekwaarde 01-01-2024, incl. verliesvoorziening	3.301
Investerings en overige vermeerderingen:	
· Grondaankopen	
· Bouwrijp maken	99
· Rentekosten	166
· Overige bestedingen	52
· Storting in Algemene Reserve Grondexploitatie (t.b.v. volkshuisvestingsfonds)	
· Bij resultaatbestemming storten in Algemene Reserve Grondexploitatie	
Opbrengsten (verminderingen)	
· Verkopen	-4.412
· Overige opbrengsten	-39
· Bij resultaatbestemming onttrekken uit Algemene Reserve Grondexploitatie	
· Winst uitname	
Mutaties in verliesvoorziening	-141.813
Boekwaarde 31-12-2024	4.155
Verliesvoorziening	-5.133
Boekwaarde 31-12-2024, incl. verliesvoorziening	-978
Nog te verwachten kosten:	
· Bouwrijp maken	892
· Rentekosten	174
· Overige bestedingen	119
Nog te verwachten opbrengsten:	
· Verkopen	
· Overige opbrengsten	
Verwacht eindresultaat o.b.v. eindwaarde (nadeel)	5.340
Verwacht eindresultaat o.b.v. netto contante waarde (nadeel)	5.133

Toelichting:

Om te bepalen met welke verliesvoorzieningen voor de lopende grondexploitaties we te maken krijgen, zijn we uitgegaan van de contante waarde van de toekomstige baten en lasten. De in 2019 getroffen verliesvoorziening voor de grondexploitatie Bredius moet in 2024 € 141.813 naar boven worden bijgesteld. Voor een verdere toelichting verwijzen we u graag naar de paragraaf grondbeleid.

Uitzettingen

Overzicht Uitzettingen met een rentetypische looptijd van 1 jaar of minder (x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-2023	Boekwaarde 31-12-2024	Voorziening oninbaarheid	Balanswaarde 31-12-2024
Vorderingen op openbare lichamen	13.540	14.826	0	14.826
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	2.022	2.142	0	2.142
Overige vorderingen:				
Debiteuren	5.650	7.009	-1.783	5.227
Overige vorderingen	-27	-36	0	-36
Totaal	21.185	23.941	-1.783	22.159

Debiteuren en liquide middelen

De post debiteuren is als volgt opgebouwd: (x € 1.000)	Vordering	Voorz. Dub debiteuren
Privaat rechtelijk*	2.015	-5
Publiek rechtelijk	3.677	-1.145
Sociale zaken Terugvordering en verhaal	1.317	-633
Totaal	7.009	-1.783

*Onder de privaatrechtelijke vorderingen vallen de belastingdebiteuren.

Overzicht liquide middelen (x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-2023	Boekwaarde 31-12-2024
Kassaldi	8	5
Bank saldi	2	3
Totaal	11	8

Schatkistbankieren

Het schatkistbankieren houdt in dat decentrale overheden hun liquide middelen, als die een gemeentegerelateerde norm overstijgen, onder moeten brengen bij het ministerie van Financiën. Dit gebeurt in de vorm van een rekening-courant, zoals bij een bank. De genoemde norm is ingesteld op 2% van het begrotingstotaal en was voor 2024 € 3,507 mln. De gemeente zou dus gemiddeld per kwartaal niet meer dan € 3,507 mln. positief mogen staan op alle bankrekeningen samen. Onderstaand overzicht laat zien dat wij in 2024 geen drempelbedrag hebben overschreden.

Drempelbedrag schatkistbankieren (x € 1.000)	1e kwartaal 2024	2e kwartaal 2024	3e kwartaal 2024	4e kwartaal 2024
1. Gemiddeld buiten de schatkist	3.352	2.327	1.802	2.305
2. Drempelbedrag	3.507	3.507	3.507	3.507
3. Ruimte onder het drempelbedrag (2-1)	155	1.179	1.704	1.202
4. Overschrijding van het drempelbedrag	0	0	0	0

Overlopende activa

Overlopende activa gerubriceerd (x € 1.000)	Boekwaarde 31-12- 2023	Boekwaarde 31-12- 2024
De voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel, nog te ontvangen van:		
· het Rijk	2.047	1.291
· overige Nederlandse overheidslichamen	15	529
Overige nog te ontvangen voorschotbedragen *	4.817	3.950
Overige vooruitbetaalde bedragen	2.247	1.351
Totaal	9.127	7.121

*De daling van € 0,9 mln. in de post Overige nog te ontvangen voorschotbedragen wordt hoofdzakelijk veroorzaakt doordat de post nog te ontvangen leges omgevingsvergunning over 2024 lager is dan dezelfde post over 2023.

De vooruit ontvangen bedragen van het Rijk en overige Nederlandse overheidsinstanties betreffen subsidies om de kosten voor onder andere investeringsprojecten te dekken. In onderstaand overzicht staat per subsidie het verloop ervan in 2024. Deze bedragen moeten nog ontvangen worden. De kosten voor het project zijn hiervoor al gemaakt.

Verloopoverzicht nog te ontvangen voorschotten van EU, Rijk en Provincies

Subsidienummer (x € 1.000)	Beschrijving	Saldo per 31-12- 2023	Toevoegingen 2024	Ontvangen 2024	Saldo per 31-12- 2024
het Rijk:					
Algemene uitkering Gemeentefonds	Algemene uitkering Gemeentefonds 2021	52		52	0
Algemene uitkering Gemeentefonds	Algemene uitkering Gemeentefonds 2024		-40		-40
OEKG110.01	Opvang ontheemden Oekraïne (A16)	1.349	10.327	10.778	897
BSV/23/00016	Gevelmaatregelen geluidsanering (F1)	7			7
SPUKSPRT22323	Spuk Sport 2022 (H4)	536		536	0
2024-37599-112	Gedupeerde toeslagen problematiek B2		257		257
BSK18/198641	Geluidsanering Huizerw. West uitv. E3		32		32
BSK-2019/146630	Geluidsanering Landstraat E3		12		12
BSK18/195655	Geluidsanering Laarderweg uitv. E3		22		22
BSK-2012/217796	Railscherm Uitvoering (2015/2016) (E3)	104			104
Overige Nederlandse overheidslichamen:					
BSK-2019/146630	Geluidsanering Landstraat E3	12	-12		0
1831374/1852344	Muiden Noord-West	3			3
	Structuurvisie Bussum-Zuid	0	20		20
	Onderwijshuisvesting voortgezet onderwijs	0	142		142
	Noodopvang Asielzoekers (COA)	0	364		364
Totaal		2.062	11.124	11.366	1.820

3.3 Vaste passiva

Reserves en voorzieningen

Een groot deel van het vermogen van de gemeente bestaat uit reserves en voorzieningen. Het verschil zit hier in: reserves maken deel uit van het eigen vermogen dat in principe vrij besteedbaar is; voorzieningen daarentegen behoren tot het vreemd vermogen dat met het oog op reële risico's of egalisatie van onvermijdelijke kosten is gevormd. Bijvoorbeeld groot onderhoud of verplichtingen.

Reserves

Samen met het saldo van rekening van baten en lasten vormen de reserves het eigen vermogen van de gemeente. Het totaal van het eigen vermogen bedroeg eind 2024 afgerond € 51,6 mln. en is als volgt onderverdeeld:

Het eigen vermogen van de gemeente Gooise Meren (x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-2023	Boekwaarde 31-12-2024
Algemene Reserves	31.751	36.516
Bestemmingsreserves	17.975	16.356
Resultaat na bestemming	9.522	-1.276
Totaal	59.248	51.595

Overzicht verloop reserves

Reserves (x € 1.000)	Saldo 31-12-2023	Toevoeging	Onttrekking	Resultaat bestemming		Saldo 31-12-2024
				Toevoeging	Onttrekking	
Algemene Reserve	31.751	54	3.178	7.889	0	36.516
Totaal Algemene reserve	31.751	54	3.178	7.889	0	36.516
Bestemmingsreserves:						
Algemene reserve Grondexploitatie	979	0	399			580
Reserve Parkeren Centrum Bussum/Scapino	2.179	0	0			2.179
Reserve Godelindeschool	2.322	0	65			2.258
Reserve Sociaal Domein	1.158	0	0			1.158
Bovenwijkse voorzieningen Krijgsman	40	0	0			40
Reserve Grote projecten Muiden	641	0	0			641
Egalisatiereserve Talent Primair	33	0	0			33
Reserve uitbreiding sportvoorzieningen	545	0	141			404
Reserve Tijdelijke Huisvesting Onderwijs	1.473	0	519			954
Reserve Stim. fonds betaalbare woningen	500	0	0			500
Reserve Dek kap.last. dak Villa Zeezicht	592	0	26			567
Reserve Dek kap.last. Grote Proj. Muiden	2.621	0	109			2.512
Reserve Dek kap.last. Tijd. huisv onderw	115	0	19			96
Reserve Uittreedsom GNR	4.777	0	342			4.435
Totaal bestemmingsreserves	17.975	0	1.619	0	0	16.356
Totaal reserves	49.725	54	4.798	7.889	0	52.871

Toelichting aard en reden reserves

Naam	Algemene Reserve
Aard	Algemene reserve
Reden	Bufferfunctie voor opvangen van tegenvallers en afdekken risico's.
Onttrekking	Onttrekkingen in 2024 (totaal € 3.178.395): - € 1.500.000 Dekking primitieve begroting 2024 - € 1.579.083 Budgetoverheveling decemberwijziging 2023 - € 57.376 Quick wins busstation Crailo - € 41.936 Opstellen masterplan Muiden Noordwest
Toevoeging	Toevoeging in 2024 (totaal € 7.943.375): - € 7.888.934 Jaarrekening resultaat 2023 - € 54.441 Toevoeging verliesvoorziening Grex Bredius 2023

Naam	Algemene reserve grondexploitatie
Aard	Bestemmingsreserve
Reden	Dekking voor onzekere toekomstige exploitatiesaldi grondexploitaties door verrekening van winsten en verliezen.
Onttrekking	Onttrekkingen in 2024 (totaal € 398.769): - € 137.307 Pre-projectfase - € 136.597 Projectplan Kon. Emmaschool - € 54.441 Toevoeging verliesvoorziening Grex Bredius 2023 - € 70.424 Projectplan woningbouwontwikkeling Oranje Nassauschool en Vinkenbaan
Toevoeging	Geen toevoegingen in 2024.

Naam	Reserve Parkeren Centrum Bussum
Aard	Bestemmingsreserve
Reden	Reserve is ingesteld om het openbaar parkeren in Bussum te verbeteren.
Onttrekking	Geen onttrekkingen in 2024.
Toevoeging	Geen toevoegingen in 2024.

Naam	Reserve Godelindeschool
Aard	Bestemmingsreserve
Reden	Ter dekking van de kapitaallasten voor de realisatie van een unilocatie Godelindeschool is een reserve ingesteld.
Onttrekking	Onttrekking in 2024: - € 64.508 Kapitaallasten Godelindeschool
Toevoeging	Geen toevoegingen in 2024.

Naam	Reserve Sociaal Domein
Aard	Bestemmingsreserve
Reden	De reserve wordt aangehouden in verband met de transformatie van het sociaal domein ter uitvoering van de plannen vanuit het college uitvoeringsprogramma.
Onttrekking	Geen onttrekkingen in 2024.
Toevoeging	Geen toevoegingen in 2024.

Naam	Reserve Bovenwijkse voorzieningen Krijgsman
Aard	Bestemmingsreserve
Reden	Ontwikkeling van bovenwijkse voorzieningen gerelateerd aan de kosten van de aanleg van de toerit A1 en de brug naar de Krijgsman.
Onttrekking	Geen onttrekkingen in 2024.
Toevoeging	Geen toevoegingen in 2024.

Naam	Reserve Grote projecten Muiden
Aard	Bestemmingsreserve
Reden	Voor de grote projecten In Muiden is in 2013 een bestemmingsreserve ingesteld. Het doel is om de financiële voor- en nadelen van de projecten die onder het projectbureau vallen via deze bestemmingsreserve te laten lopen. Hierdoor wordt de reguliere begroting van de gemeente niet beïnvloed door zaken aangaande het projectbureau.
Onttrekking	Geen onttrekkingen in 2024.
Toevoeging	Geen toevoegingen in 2024.

Naam	Egalisatiereserve Talent Primair
Aard	Bestemmingsreserve
Reden	Bedoeld om de interne rentekosten van een verstrekte renteloze lening te dekken. Deze lening maakt de continuering mogelijk van de stichting voor openbaar onderwijs, Talent Primair, Naarden.
Onttrekking	Geen onttrekkingen in 2024.
Toevoeging	Geen toevoegingen in 2024.

Naam	Reserve Uitbreiding Sportvoorzieningen
Aard	Bestemmingsreserve
Reden	Dekking kapitaallasten van investeringen ten behoeve van de optimalisatie en uitbreiding van sportvoorzieningen in Naarden.
Onttrekking	Onttrekking in 2024: - € 140.732 Kapitaallasten sportvoorzieningen Naarden
Toevoeging	Geen toevoegingen in 2024.

Naam	Reserve Tijdelijke Huisvesting Onderwijs PO
Aard	Bestemmingsreserve
Reden	Deze reserve is ingesteld om de kosten van tijdelijke huisvesting voor het primair onderwijs te dekken.
Onttrekking	Onttrekkingen in 2024 (totaal € 518.892): - € 139.314 Exploitatielasten tijdelijke huisvesting onderwijs 2024 - € 54.741 Gebruik PC Hooft school voor tijdelijke huisvesting onderwijs - € 324.837 Uitbreiding tijdelijke huisvesting Amersfoortsestraatweg t.b.v. Vondelschool
Toevoeging	Geen toevoegingen in 2024.

Naam	Reserve Stimuleringsfonds betaalbare woningen
Aard	Bestemmingsreserve
Reden	In deze reserve worden de afkoopsommen bestemd zoals die zijn genoemd in de Compensatieregeling indien de realisatie van sociale woningbouw binnen het bouwplan én op een alternatieve locatie niet mogelijk blijkt en de initiatiefnemer toestemming van het College heeft om tot financiële compensatie over te gaan. De reserve (het Stimuleringsfonds) is bedoeld om de realisatie van

	sociale huurwoningen en onrendabele middeldure huurwoningen te stimuleren. Initiatiefnemers kunnen een bijdrage uit dit fonds krijgen als zij in hun plannen meer dan de vereiste 1/3de sociale woningen en/of extra onrendabele huurwoningen realiseren.
Onttrekking	Geen onttrekkingen in 2024.
Toevoeging	Geen toevoegingen in 2024.

Naam	Reserve Dekking kapitaallasten dakherstel Villa Zeezicht
Aard	Bestemmingsreserve
Reden	Deze reserve is ingesteld om de kapitaallasten van de investering in het herstel van de dakconstructie van Villa Zeezicht te dekken.
Onttrekking	Onttrekking in 2024: - € 25.749 Kapitaallasten dakherstel Villa Zeezicht
Toevoeging	Geen toevoegingen in 2024.

Naam	Reserve Kapitaallasten Grote Projecten Muiden
Aard	Bestemmingsreserve
Reden	Deze reserve is ingesteld om de kapitaallasten van de investering in de Ontsluitingsweg A1 Krijgsman/Bredius - 3 bruggen te dekken.
Onttrekking	Onttrekking in 2024: - € 109.424 Kapitaallasten grote projecten Muiden
Toevoeging	Geen toevoegingen in 2024.

Naam	Reserve Dekking Kapitaallasten tijdelijke huisvesting onderwijs
Aard	Bestemmingsreserve
Reden	Deze reserve is ingesteld om de kapitaallasten van de investering in de tijdelijke huisvesting onderwijs te dekken.
Onttrekking	Onttrekking in 2024: - € 19.127 Kapitaallasten tijdelijke huisvesting onderwijs
Toevoeging	Geen toevoegingen in 2024.

Naam	Reserve Uittreedsom GNR
Aard	Bestemmingsreserve
Reden	Dekking van de hogere bijdrage aan het GNR voor de periode 2024-2043.
Onttrekking	Onttrekkingen in 2024: - € 342.000 Dekking hogere bijdrage aan GNR
Toevoeging	Geen toevoegingen in 2024.

Voorzieningen

Voorzieningen

Voorzieningen (x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-2023	Boekwaarde 31-12-2024
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	10.065	10.329
Onderhoudseguisatievoorzieningen	5.081	6.258
Door derden beklemde middelen met een specifieke aanwendingsrichting	6.472	7.129
Totaal	21.618	23.717

Overzicht verloop voorzieningen

Reserves (x € 1.000)	Saldo 31-12-2023	Toevoeging	Onttrekking	Resultaat bestemming		Saldo 31-12-2024
				Toevoeging	Onttrekking	
Algemene Reserve	31.751	54	3.178	7.889	0	36.516
Totaal Algemene reserve	31.751	54	3.178	7.889	0	36.516
Bestemmingsreserves:						
Algemene reserve Grondexploitatie	979	0	399			580
Reserve Parkeren Centrum Bussum/Scapino	2.179	0	0			2.179
Reserve Godelindeschool	2.322	0	65			2.258
Reserve Sociaal Domein	1.158	0	0			1.158
Bovenwijkse voorzieningen Krijgsman	40	0	0			40
Reserve Grote projecten Muiden	641	0	0			641
Egalisatiereserve Talent Primair	33	0	0			33
Reserve uitbreiding sportvoorzieningen	545	0	141			404
Reserve Tijdelijke Huisvesting Onderwijs	1.473	0	519			954
Reserve Stim. fonds betaalbare woningen	500	0	0			500
Reserve Dek kap.last. dak Villa Zeezicht	592	0	26			567
Reserve Dek kap.last. Grote Proj. Muiden	2.621	0	109			2.512
Reserve Dek kap.last. Tijd. huisv onderw	115	0	19			96
Reserve Uittreedsom GNR	4.777	0	342			4.435
Totaal bestemmingsreserves	17.975	0	1.619	0	0	16.356
Totaal reserves	49.725	54	4.798	7.889	0	52.871

Toelichting aard en reden voorzieningen

Naam	Voorziening Afkoop Onderhoud Graven
Aard	Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's
Reden	Deze voorziening is ingesteld om de lasten en baten te egaliseren voor het onderhoud aan graven waarvoor een afkoopsom is ontvangen.

Naam	Voorziening Wachtgeld en Pensioenen
Aard	Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's
Reden	Bedoeld om wachtgeldverplichtingen van voormalig personeel en wethouders te bekostigen, evenals de pensioenen van wethouders.

Naam	Voorziening Personele Kosten
Aard	Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's
Reden	Ingesteld om wachtgeldverplichtingen van voormalig personeel en de financiële gevolgen van sociaal plan te bekostigen. Met ingang van 2022 wordt ook rekening gehouden met de verplichtingen van spaarverlof.

Naam	Voorziening lening Warmtebedrijf
Aard	Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's
Reden	Ingesteld om risico af te dekken dat de aan het Warmtebedrijf verstrekte lening in het kader van de aanleg van een warmtenet in Muiderberg niet volledig kan worden terugbetaald.

Naam	Diverse onderhoudsvoorzieningen
Aard	Onderhoudsvoorzieningen
Reden	Ingesteld voor het egaliseren van de jaarlijkse onderhoudslasten van het (groot) onderhoud van gemeentelijke gebouwen, wegen, civieltechnische kunstwerken en waterwegen.

Naam	Egalisatievoorzieningen rioolheffing en afvalstoffenheffing
Aard	Door derden beklemd middelen voor een specifieke aanwending
Reden	Bestemd voor de egalisatie van lasten in relatie tot de daarvoor ingestelde heffing of leges.
Toelichting	Het saldo van de op basis van het GRP gerealiseerde lasten voor groot onderhoud en investeringen en de baten uit de rioolheffing wordt in de egalisatievoorziening riolering verrekend. Voor vervangingsinvesteringen in de riolering is een aparte voorziening gevormd.

Naam	Egalisatievoorziening Sociale recherche
Aard	Door derden beklemd middelen met een specifieke aanwending
Reden	Met het doel incidentele investeringsuitgaven te egaliseren.

Naam	Vervangingsvoorziening riolering
Aard	Door derden beklemd middelen met een specifieke aanwending
Reden	Deze voorziening wordt ingesteld ten behoeve van toekomstige vervangingsinvesteringen, conform artikel 44, lid 1d BBV.
Toelichting	Jaarlijks wordt op basis van het GRP een toevoeging gedaan aan Vervangings-voorziening riolering. Op basis van de werkelijke vervangingsinvesteringen in het jaar vindt de onttrekking aan deze voorziening plaats.

Vaste schulden met een rente-typische looptijd van 1 jaar of langer

Vaste Schulden (x € 1.000)	Saldo 31-12- 2023	Vermeerdering	Aflossingen	Saldo 31-12- 2024	Rentelast
Binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen	11.500		967	10.533	81
Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	85.847	0	8.769	77.078	1.408
Binnenlandse bedrijven	8.502	0	0	8.502	0
Openbare lichamen als bedoeld in artikel 1, onderdeel a, van de Wet financiering decentrale overheden	54.100	8.000	1.400	60.700	1.501
Door derden belegde gelden					
Waarborgsommen	550		38	512	
Totaal	160.499	8.000	11.174	157.325	2.990

Toelichting

Dit jaar hebben wij 1 langlopende lening afgesloten van € 8,0 mln. In 2024 is € 11,2 mln. afgelost. De totale schuld is met € 3,2 mln. afgenomen.

3.4 Vlottende passiva

Vorraden

Overzicht opgenomen voorraden (x € 1.000)	31-12-2023	31-12-2024
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	0	977
Totaal	0	977

Vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar

Vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan 1 jaar (x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-2023	Boekwaarde 31-12-2024
Overige kasgeldleningen		
Banksaldi	1.038	2.263
Overige vlottende schulden:		
Crediteuren	9.059	15.036
Overige schulden	53	0
Totaal	10.150	17.299

Overlopende passiva

Overlopende passiva (x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-2023	Boekwaarde 31-12-2024
Nog te betalen bedragen	7.750	5.311
De voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren, ontvangen van:		
· Europese overheidslichamen		
· het Rijk	9.776	12.352
· overige Nederlandse overheidslichamen	2.792	3.157
Overige vooruit ontvangen bedragen	1.840	2.441
Totaal	22.158	23.261

Verloopoverzicht van vooruit ontvangen bedragen van EU, Rijk en Provincies in 2023

Verloopoverzicht van vooruit
ontvangen bedragen van EU,
Rijk en Provincies in 2023

(Bedragen
x € 1.000)

Subsidienummer	Beschrijving	Saldo per 31- 12-2023	Toevoegingen 2024	Ontvangen 2024	Gemaakte kosten 2024	Saldo per 31-12- 2024
Europees overheidslichamen:						
Het Rijk:		9.777				12.352
SUVIS21-01198134	Uitkering ventilatie in scholen (C32)	0				0
2021-99922	Aanpak energie armoede (C55)	876			260	616
LAI23-03619048	Nationaal Isolatieprogramma (J94/C94)	1.111		1.869	180	2.800
2023-0000698679	SPUK - Startbouwimpuls (C105)	725			652	73
POR/202111/000030	Nationaal Programma Onderwijs (NPO)	202			84	118
POR/202211/000016	Onderwijshuisvesting Oekraïne (D19)	293				293
202304/000017	Voorschoolse educatie ontheemde peuters (D22)	72				72
BSV 2011057265	Railschermenproject voorbereiding (E3)	424		531	362	593
IenW/BSK-2018/170767	Geluidsanering Huizerweg Oost uitvoering (E3)	46			22	24
IenW/BSK-2018/170757	Geluidsanering Ceintuurbaan uitvoering (E3)	11				11
IenW/BSK-2018/178339	Geluidsanering Brinklaan, Kerkstraat, Nieuwstraat uitvoering (E3)	60			43	17
IenW/BSK-2018/234657	Geluidsanering Laarderweg uitvoering (E3)	6			6	0
IenW/BSK-2018/195655	Geluidsanering Huizerweg West uitvoering (E3)	5			5	0
IenW/BSK-2019/315	Geluidsanering Generaal de la Reylaan uitvoering (E3)	193			190	3
BSK-2020/230160	SPV deel II (E20)	257				257
IenW/BSK-2020/230160	Stimuleringsverkeersveiligheidsmaatregelen (E20)	2.469			2	2.467
CDOKE-23-03465214	Capaciteit decentrale overheden voor klimaat en energiebeleid (F28)	784		1.585	963	1.406
2021-0000152701	Wet inburgering 2021 (2022) (G10)	240				240
2022-0000197597	Wet inburgering 2021 (2023) (G10)	269		152		421
	Wet inburgering 2021 (2024) (G10)	0		1.244	654	590
2022--0000215301	Onderwijsroute (G13)	50		94	129	15
SPUKSPRT23298	SPUK Sport (H4)	319		1.311	609	1.021
-	Sportakkoord 2021-2022 (H8)	46			46	0
2033144	Preventieakkoord en preventieaanpakken (H12)	20				20
1043543	Preventieakkoord en preventieaanpakken (H12)	10				10
SPUKBR0064/2033144	Verstrekking voor sport en bewegen (H30)	221		760	789	192
SPUK MEOZ	Lunet (H32)	119				119
SPUK MEOZ	Zandzee (H32)	525				525
5372663	Oekraïne transitiekosten 2024 (M16)	0		5.766	5.766	0
	ZOMw preventieakkoord 2022	28			28	0

DMV2301294/43TLY	DUMAVA	252				252
1145797	Comeniusmuseum Naarden	6		2		8
1145861	Stadsarchief Burgerweeshuis Naarden	12		4		16
1145886	Muizenfort gebouw C Muiden	10		3		13
1148461	Kazerne Muiden	17		5		22
1155176	Grote Kerk Naarden	67		23		90
1146022	Stadhuis Naarden	25		8		33
1164678	Toren Muidenberg	6		2		8
1210174	West Hamerfort Naarden	0		3		3
1210141	Oost Hamerfort Naarden	0		3		3
Overige Nederlandse overheidslichamen:		2.791				3.158
	ESF middelen (Europees Sociaal Fonds)	140			98	42
1911010/1936640	Structuurvisie Bussum-Zuid	60			60	0
1913683/1924038	Entree Muiden Zuidwest	420				420
1911010/1936640	Waterpoort Vecht	193				193
2095718/2095818	Verder met de Vesting Muiden (verlening)	0		118	107	11
1924038/1924059	Entree Muiden Zuidwest (verlening)	0		324		324
2028965/202908	Natuurboulevard 2.0	0		496	179	317
1221571	Wind en Waterdicht	0		6		6
1221539	Onderzoek Herbestemming	0		1		1
81918/20026101 27164	ST.AFVAL Nedvang 81918/20026101 27164	9				9
1517212/1533562	Verder met de Vesting Muiden	1.760				1.760
869975 / 879883	Verder met de Vesting	134			134	0
803140/842741	Stimuleringsfonds bedrijventerreinen Gooise Meren	75				75
Totaal		12.569	0	14.310	11.369	15.510

Niet in de balans opgenomen rechten/verplichtingen

Excel-tabel

Directe borgstellingen

Op 1 januari 2024 bedroeg het saldo aan directe borgstellingen met externe partijen € 5,9 mln. Deze partijen hebben bij het afsluiten van de geldlening een verzoek ingediend bij de gemeente voor een garantstelling en hebben deze ook verkregen. De gemeente staat garant voor 100 procent of een lager percentage van die geldleningen. Het bedrag waarvoor de gemeente eind 2024 nog garant staat is € 5,7 mln. In 2024 heeft de gemeente geen betalingen hoeven doen voor de rente en aflossing waarvoor zij garant staat.

Geldnemer	Hoofdsom (x € 1.000)	%	Schuldrestant 31-12-2023	Schuldrestant 31-12-2024
Hockeyclub Naarden	220	100%	200	200
Tennisclub Het Spieghel	175	100%	13	4
St. Kinderopvang Bussum/Naarden	248	50%	62	50
Onderwijs VPCO	580	100%	502	494
St. Vrije School Michael	804	100%	680	668
SIVOG	4.320	100%	2.106	1.998
GEM Crailo B.V.	5.000	45%	2.250	2.250
TV Hakkelaars	60	100%	55	50
Totaal directe borgstellingen	11.407		5.868	5.713

Excel-tabel

Indirecte borgstellingen

In onderstaande tabel worden de indirecte borgstellingen van gemeente Gooise Meren weergegeven. Bij indirecte borgstellingen is het mogelijk dat de gemeente vanwege de achtervangpositie hierop wordt aangesproken. Dit zal alleen gebeuren in het geval dat de geldnemer en het waarborgfonds niet meer aan de verplichtingen kan voldoen. Daarnaast zal het Rijk de helft van het benodigde bedrag voor haar rekening nemen. Het risico wordt daarom als laag ingeschat.

Sinds 1 juli 2021 is de obligoverplichting gewijzigd. De oude, eenmalige obligoverplichting van 3,85% van het geborgde schuldrestant werd anders ingericht en ook meer zeker gesteld. Dat gebeurt via een jaarlijks gemaximeerde obligoheffing en een obligolening. De obligoheffing is nodig om de eerste verliezen op te vangen en wordt alleen geïnd als het noodzakelijk is om het risicovermogen aan te vullen. Hierdoor kan het stelsel zich herstellen. De obligolening is nodig om er zeker van te kunnen zijn dat er direct geld beschikbaar is bij grote aanspraken, indien de obligoheffing niet voldoende is. De obligolening is een geborgde faciliteit die gebruikt kan worden bij grote verliezen. Bij gemeente Gooise Meren bedraagt het totaal obligo van Sociale Woningbouw € 2,8 mln.

Geldnemer	Hoofdsom (x € 1.000)	%	Schuldrestant 31-12-2023	Schuldrestant 31-12-2024
Hockeyclub Naarden	220	100%	200	200
Tennisclub Het Spieghel	175	100%	13	4
St. Kinderopvang Bussum/Naarden	248	50%	62	50
Onderwijs VPCO	580	100%	502	494
St. Vrije School Michael	804	100%	680	668
SIVOG	4.320	100%	2.106	1.998
GEM Crailo B.V.	5.000	45%	2.250	2.250
TV Hakkelaars	60	100%	55	50
Totaal directe borgstellingen	11.407		5.868	5.713

Excel-tabel

Niet in de balans opgenomen belangrijke financiële verplichtingen waaraan de gemeente voor de komende jaren is verbonden

In deze opgaaf zijn de grootste contracten geselecteerd met een looptijd langer dan 31-12-2025 en met een resterende contractwaarde vanaf € 100.000.

Voor het fysiek domein (groen, onderhoud gebouwen, wegen et cetera) zijn contracten afgesloten met een resterende contractwaarde van in totaal € 15,7 mln. Voor bedrijfsvoering (ICT, huisvesting et cetera) is dit € 11,8 mln. en voor opvang Oekraïners € 2,0 mln.

Toelichting investering economisch nut met een heffing

Toelichting investering economisch nut met een heffing

4. Overzicht van baten en lasten

Omschrijving (toelichting)

4. Overzicht van baten en lasten

Excel-tabel

Financiële Recapitulatie Programma's (bedragen x € 1.000)	Lasten/ Baten	Realisatie 2023	Primitieve Begroting 2024	Begroting inclusief wijzigingen 2024	Realisatie 2024	Verschil (Bedrag) 2024	V/N (V=Voordeel N=Nadeel)
1. Voor en van iedereen	L	25.599	30.205	30.717	30.105	612	V
	B	-3.254	-4.014	-3.540	-4.357	817	V
Saldo Programma 1		22.346	26.191	27.177	25.748	1.429	V
2. Kansrijk opgroeien	L	23.201	25.048	27.420	25.826	1.594	V
	B	-864	-425	-1.470	-1.144	-326	N
Saldo Programma 2		22.338	24.623	25.950	24.682	1.268	V
3. Passend wonen in een groene omgeving	L	42.490	41.647	52.154	52.044	111	V
	B	-30.280	-22.743	-31.101	-30.665	-436	N
Saldo Programma 3		12.211	18.904	21.053	21.379	-325	N
4. Economisch vitaal en bereikbaar	L	42.037	28.255	49.302	47.484	1.819	V
	B	-32.845	-17.755	-38.297	-38.517	219	V
Saldo Programma 4		9.192	10.500	11.005	8.967	2.038	V
5. Duidelijke en transparante dienstverlening	L	16.951	13.950	14.970	15.855	-885	N
	B	-3.746	-1.368	-1.283	-1.737	454	V
Saldo Programma 5		13.206	12.581	13.687	14.118	-431	N
6. Financieel gezond	L	8.289	7.755	8.006	8.809	-803	N
	B	-6.408	-3.000	-3.254	-3.538	284	V
Saldo Programma 6		1.881	4.755	4.752	5.271	-519	N
Algemene dekkingsmiddelen	L	1.171	912	4.602	4.846	-245	N
	B	-112.757	-123.522	-127.425	-124.861	-2.564	N
Saldo Algemene dekkingsmiddelen		-111.586	-122.610	-122.823	-120.014	-2.809	N
Overhead	L	26.222	27.542	27.626	27.983	-357	N
	B	-581	-40	-72	-539	467	V
Saldo Overhead		25.641	27.593	27.554	27.443	111	V
Onvoorzien	L	0	11	11	0	11	V
	B	0	0	0	0	0	N
Saldo Onvoorzien		0	11	11	0	11	V
Vpb	L	18	0	60	59	1	V
	B	0	0	0	0	0	N
Saldo Vpb		18	0	60	59	1	V
Totaal Lasten	L	185.979	175.325	214.868	213.010	1.858	V
Totaal Baten	B	-190.734	-172.867	-206.442	-205.358	-1.084	N
Gerealiseerd saldo van baten en lasten		-4.754	2.458	8.426	7.652	774	V
Toevoegingen in reserves							
Programma 3	L	4.777	0	0	0	0	N
Programma 6	L	4.019	0	7.943	7.943	0	N
Onttrekkingen reserves							
Programma 1	B	-239	-141	-141	-141	0	N

Financiële Recapitulatie Programma's (bedragen x € 1.000)	Lasten/ Baten	Realisatie 2023	Primitieve Begroting 2024	Begroting inclusief wijzigingen 2024	Realisatie 2024	Verschil (Bedrag) 2024	V/N (V=Voordeel N=Nadeel)
Programma 2	B	-163	-335	-870	-628	-242	N
Programma 3	B	-510	-451	-451	-451	0	N
Programma 4	B	-23	0	0	0	0	N
Programma 6	B	-12.630	-1.700	-13.505	-13.099	-405	N
Gerealiseerd saldo reservemutaties		-4.768	-2.627	-7.023	-6.376	-647	N
Gerealiseerd resultaat		-9.522	-169	1.403	1.276	127	V

5. Toelichting op overzicht van baten en lasten

5. Toelichting op overzicht van baten en lasten

Onderstaand worden per programma of per onderdeel de verschillen tussen de actuele begroting en de werkelijke realisatie toegelicht. Voor een uitgebreide toelichting op de verschillen wordt verwezen naar het programmaverslag. Programma's of onderdelen waar de verschillen kleiner zijn dan € 70.000 zijn niet in de verschilverklaring opgenomen.

Programma 1 Voor en van iedereen

Bij programma 1 laat het gerealiseerde saldo een voordeel zien ten opzichte van het geraamde saldo. Deze afwijking wordt onder andere veroorzaakt door lagere lasten als gevolg van een onderbesteding op het budget voor collectieve voorzieningen (€ 293.000). De lasten voor maatwerkvoorzieningen WMO zijn € 127.000 lager dan geraamd en daarnaast is sprake van een incidentele extra opbrengst door verkoop van hulpmiddelen ter hoogte van € 384.000.

In het saldo zitten ook lagere lasten (€ 159.000) en hogere baten (€ 116.000) voor Sport en lagere lasten voor Maatschappelijke en culturele voorzieningen (€ 172.000). In het saldo zitten ook hogere lasten voor doorbelastingen ambtelijk apparaat (€ 131.000).

Programma 2 Kansrijk opgroeien

Bij programma 2 laat het gerealiseerde saldo een voordeel zien ten opzichte van het geraamde saldo. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt doordat de lasten voor Jeugd € 878.000 lager zijn dan geraamd (HIER IS EINDAFREKENING SOCIAAL DOMEIN REGIO NOG NIET IN MEEGENOMEN). Daarnaast is sprake van lagere lasten voor Onderwijshuisvesting (€ 197.000). Deze lagere lasten worden voor € 250.000 veroorzaakt doordat de asbestsanering van de Vondelschool (gedekt uit de algemene reserve (Programma 6)) pas in 2025 wordt gerealiseerd. De exploitatielasten en de lasten voor het uitbreiden van de wissellocatie tijdelijke onderwijshuisvesting zijn in 2024 in totaal € 241.000 lager dan geraamd. Deze lasten worden gedekt uit de reserve Tijdelijke huisvesting onderwijs. De lagere lasten leiden daarmee ook tot een lagere onttrekking aan de reserve.

Op het onderdeel gemeenschappelijke taken onderwijs is van een incidenteel voordeel van € 151.000. Dit komt onder andere doordat de lasten voor reguliere subsidies konden in 2024 worden gedekt uit de (incidentele) NPO-middelen en er is sprake van een incidenteel voordeel als gevolg van een lager vastgestelde subsidie over voorgaande jaren. In het saldo zitten ook lagere lasten voor jeugdbeleid (€ 182.000) en hogere lasten voor doorbelastingen ambtelijk apparaat (€ 76.000).

Programma 3 Passend wonen in een groene omgeving

Bij programma 3 laat het gerealiseerde saldo een per saldo een klein nadeel zien ten opzichte van het geraamde saldo. Er is daarbij echter wel sprake van relatief fors lagere lasten en baten. De lasten voor het project Muiden Noordwest vallen € 83.000 lager uit dan geraamd. Deze lasten worden gedekt uit de algemene reserve (Programma 6). De lasten voor de pre-projectfase zijn € 63.000 lager dan geraamd. Deze lasten worden gedekt uit de algemene reserve grondexploitatie (Programma 6). Verder is op het budget voor de BORgronden per saldo sprake van een voordeel van € 257.000 als gevolg van de ontvangst van een plankostenvergoeding.

Voor Afval is op basis van de berekening van de kostendekkendheid uiteindelijk € 437.000 minder toegevoegd aan de egalisatievoorzieningen. Voor Riool was er sprake van lagere lasten waardoor er uiteindelijk € 348.000 meer is toegevoegd aan de egalisatievoorziening. Per saldo is op Riool sprake van een nadeel van € 109.000.

De lasten voor de uitvoering van project De Krijgsman (inclusief uitvoering vergunningverlening) zijn per saldo € 372.000 lager dan geraamd. Daartegenover staat dat de legesopbrengsten voor dit project € 878.000 lager zijn dan geraamd. De lasten voor omgevingsvergunningen zijn per saldo € 646.000 lager dan geraamd. Daar tegenover staat ook dat de legesopbrengsten € 863.000 lager zijn dan geraamd.

In het saldo zitten ook lagere lasten voor Openbare verlichting (€ 207.000), Waterwegen (€ 150.000), bodemsanering volkstuin Keverdijk (€ 100.000) en Wonen (€ 123.000). Voor wegenonderhoud (€ 179.000) en groenonderhoud (€ 211.000) is juist sprake van hogere lasten.

Tot slot zitten in het saldo ook hogere lasten voor doorbelastingen ambtelijk apparaat (€ 392.000).

Programma 4 Economisch vitaal en bereikbaar

Bij programma 4 laat het gerealiseerde saldo een voordeel zien ten opzichte van het geraamde saldo. Dit wordt hoofdzakelijk veroorzaakt doordat het budget voor de invoering van de Omgevingswet dat voor 2024 nog beschikbaar was, ruim voldoende is gebleken. Daarnaast is er met betrekking tot de noodopvang van Oekraïners uiteindelijk sprake van € 1.098.000 lagere lasten en € 486.000 lagere baten.

De lasten voor straatparkeren zijn € 369.000 lager dan geraamd. Dit komt grotendeels doordat het budget voor het moderniseren van de parkeerketen in 2024 niet volledig is besteed. Hiervan zal een bedrag van € 200.00 worden overgeheveld naar 2025. Daarnaast waren ook de uitgaven aan fietsparkeren lager dan geraamd (€ 57.000).

Op het budget voor minimabeleid is per saldo sprake van een voordeel van € 178.000. Dit voordeel is het gevolg van de extra rijksinkomsten in het kader van de Kinderopvangtoeslagen (over 2023 en 2024 in totaal € 334.000). De uitgaven aan bijzondere bijstand en specifieke minimaregelingen zijn in totaal € 137.000 hoger dan geraamd.

In het saldo zitten ook lagere lasten voor Economische promotie (€ 231.000), Inburgering (€ 225.000) en verkeerbeleid (€ 76.000). Voor bijstandsuitkeringen (€ 377.000) en re-integratie € 142.000)

In het saldo zitten ook hogere lasten voor doorbelastingen ambtelijk apparaat (€ 387.000).

Programma 5 Duidelijke en transparante dienstverlening

Bij programma 5 laat het gerealiseerde saldo een nadeel zien ten opzichte van het geraamde saldo. Voor het bepalen van de hoogte van de voorziening Pensioenen en Wachtgelden wethouders wordt o.a. gerekend met een bepaalde rekenrente. Als gevolg van een lagere rekenrente was een extra toevoeging aan de voorziening noodzakelijk (€ 553.000 hogere lasten). Ook zijn er hogere lasten voor voormalig personeel, bestaande uit een toevoeging aan de voorziening Personele kosten (€ 84.000).

Bij documenten Burgerzaken (reisdocumenten, rijbewijzen etc.) is per saldo sprake van een voordeel van € 109.000 (€ 280.000 hogere baten en € 171.000 hogere lasten).

In het saldo zitten ook hogere lasten voor doorbelastingen ambtelijk apparaat (€ 387.000).

Programma 6 Financieel gezond

Bij programma 6 laat het gerealiseerde saldo een nadeel zien ten opzichte van het geraamde saldo. Dit wordt grotendeels veroorzaakt door € 315.000 hogere lasten voor MFA De Zandzee en MFA Sporthal Bredius in verband met afrekeningen over voorgaande jaren.

In het saldo zitten ook hogere lasten voor Vastgoed ontwikkeling (beleid) (€ 81.000).

Algemene dekkingsmiddelen

Algemene uitkering

De laatste bijstelling van de algemene uitkering in 2024 (decembercirculaire) had per saldo een (relatief klein) positief effect en kon niet meer in de begroting worden verwerkt. Bij de analyse en controle van de uitkering uit het Gemeentefonds hebben we echter ook twee afwijkingen geconstateerd. In de jaarschijven 2024 t/m 2025 hebben we (op basis van de *Hervormingsagenda van de Commissie van Wijzen*) een meerjarige stelpost voor lasten Jeugd opgenomen (en voor de uitkering zelf aan batenkant). Bij de meicirculaire 2023 zijn, op basis van het principeakkoord tussen gemeenten en Rijk over het financiële kader voor de Hervormingsagenda, definitieve middelen toegekend voor de uitgaven Jeugd voor 2024 en 2025. We hebben de uitgavenbegroting voor de Jeugdzorg daarop aangepast, door de eerdere stelpost te laten vervallen, maar helaas is daarbij niet tegelijkertijd de stelpost voor de uitkering uit het Gemeentefonds vervallen.

Daarnaast is bij de Septembercirculaire 2024 de ruimte onder het BCF-plafond (BTW Compensatiefonds) vrijgefallen. Dit heeft geleid tot een hogere uitkering uit het Gemeentefonds die vervolgens verwerkt is in de Decemberwijziging 2024. Daarbij is echter over het hoofd gezien dat in de raming van de Algemene uitkering voor 2024 door middel van een stelpost al rekening was gehouden met (een deel van) deze ruimte.

Per saldo leiden bovenstaande ontwikkelingen tot een nadeel van € 3,4 mln. Inmiddels zijn passende maatregelen geïmplementeerd om herhaling te voorkomen.

Belastingen

Er is sprake van € 273.000 lagere opbrengsten OZB (woningen en niet-woningen). Dit wordt grotendeels verklaard door een ander tempo van areaalontwikkeling dan geraamd.

Overige baten en lasten

Het boekenonderzoek door de Belastingdienst is eind 2024 afgerond. De belastingrente en boete met betrekking tot de naheffingsaanslagen 2019 t/m 2022 bedraagt in totaal € 182.000.

Een navordering van de Regio inzake te weinig gedeclareerde Btw over de periode 2018 t/m 2020 heeft een incidenteel nadelig effect van € 234.000.

In de begroting 2024 waren stelposten opgenomen voor investeringen en loonontwikkelingen. Deze zijn in 2024 niet volledig ingezet en vallen nu vrij in het rekeningresultaat (€ 369.000). Op basis van begrotingswijzigingen uit o.a. voortgangsverslagen was een nadeel van € 1,4 mln. begroot, maar dat wordt niet apart geboekt maar meegenomen in het rekeningresultaat.

Overhead

Op het product Overhead is per saldo sprake van € 112.000 hogere doorbelasting personeel (€ 559.000 hogere lasten en € 447.000 hogere baten). Daarnaast is op dit product een lagere bijdrage aan de Regio zichtbaar (€ 166.000).

Onvoorzien

De post onvoorzien (€ 11.000) is in 2024 niet meer gebruikt.

Vpb

De voorlopige aanslagen vennootschapsbelasting (Vpb) over 2022, 2023 en 2024 zijn in 2024 ontvangen.

Mutaties reserves

Per saldo zijn ten opzichte van de begroting lagere reservemutaties zichtbaar. De feitelijke onttrekkingen, ter dekking van specifieke activiteiten, zijn gebaseerd op de gerealiseerde (lagere) uitgaven. Met name de uitgaven voor de asbestsanering van de Vondelschool en de integrale aanpak Muiden Noordwest zullen pas in 2025 plaatsvinden en leiden daardoor in 2024 tot een lagere onttrekking van € 325.000. Ook de uitgaven t.b.v. masterplan Muiden Noordwest en de pre-projectfase zijn in 2024 lager uitgevallen dan geraamd en leiden daarmee tot een € 80.000 lagere onttrekking. Voor een toelichting wordt ook verwezen naar de toelichting van de verschillen bij de programma's.

Toelichting op overzicht van baten en lasten

Onderstaand worden per programma of per onderdeel de verschillen tussen de actuele begroting en de werkelijke realisatie toegelicht. Voor een uitgebreide toelichting op de verschillen wordt verwezen naar het programmaverslag. Programma's of onderdelen waar de verschillen kleiner zijn dan € 70.000 zijn niet in de verschilverklaring opgenomen.

Programma 1 Voor en van iedereen

Bij programma 1 laat het gerealiseerde saldo een voordeel zien ten opzichte van het geraamde saldo. Deze afwijking wordt onder andere veroorzaakt door lagere lasten als gevolg van een onderbesteding op het budget voor collectieve voorzieningen (€ 293.000). De lasten voor maatwerkvoorzieningen WMO zijn € 127.000 lager dan geraamd en daarnaast is sprake van een incidentele extra opbrengst door verkoop van hulpmiddelen ter hoogte van € 384.000.

In het saldo zitten ook lagere lasten (€ 159.000) en hogere baten (€ 116.000) voor Sport en lagere lasten voor

Maatschappelijke en culturele voorzieningen (€ 172.000). In het saldo zitten ook hogere lasten voor doorbelastingen ambtelijk apparaat (€ 131.000).

Programma 2 Kansrijk opgroeien

Bij programma 2 laat het gerealiseerde saldo een voordeel zien ten opzichte van het geraamde saldo. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt doordat de lasten voor Jeugd € 878.000 lager zijn dan geraamd (HIER IS EINDAFREKENING SOCIAAL DOMEIN REGIO NOG NIET IN MEEGENOMEN). Daarnaast is sprake van lagere lasten voor Onderwijshuisvesting (€ 197.000). Deze lagere lasten worden voor € 250.000 veroorzaakt doordat de asbestsanering van de Vondelschool (gedekt uit de algemene reserve (Programma 6)) pas in 2025 wordt gerealiseerd. De exploitatielasten en de lasten voor het uitbreiden van de wissellocatie tijdelijke onderwijshuisvesting zijn in 2024 in totaal € 241.000 lager dan geraamd. Deze lasten worden gedekt uit de reserve Tijdelijke huisvesting onderwijs. De lagere lasten leiden daarmee ook tot een lagere onttrekking aan de reserve.

Op het onderdeel gemeenschappelijke taken onderwijs is van een incidenteel voor van € 151.000. Dit komt onder andere doordat de lasten voor reguliere subsidies konden in 2024 worden gedekt uit de (incidentele) NPO-middelen en er is sprake van een incidenteel voordeel als gevolg van een lager vastgestelde subsidie over voorgaande jaren. In het saldo zitten ook lagere lasten voor jeugdbeleid (€ 182.000) en hogere lasten voor doorbelastingen ambtelijk apparaat (€ 76.000).

Programma 3 Passend wonen in een groene omgeving

Bij programma 3 laat het gerealiseerde saldo een per saldo een klein nadeel zien ten opzichte van het geraamde saldo. Er is daarbij echter wel sprake van relatief fors lagere lasten en baten. De lasten voor het project Muiden Noordwest vallen € 83.000 lager uit dan geraamd. Deze lasten worden gedekt uit de algemene reserve (Programma 6). De lasten voor de pre-projectfase zijn € 63.000 lager dan geraamd. Deze lasten worden gedekt uit de algemene reserve grondexploitatie (Programma 6). Verder is op het budget voor de BORgronden per saldo sprake van een voordeel van € 257.000 als gevolg van de ontvangst van een plankostenvergoeding.

Voor Afval is op basis van de berekening van de kostendekkendheid uiteindelijk € 437.000 minder toegevoegd aan de egalisatievoorzieningen. Voor Riool was er sprake van lagere lasten waardoor er uiteindelijk € 348.000 meer is toegevoegd aan de egalisatievoorziening. Per saldo is op Riool sprake van een nadeel van € 109.000.

De lasten voor de uitvoering van project De Krijgsman (inclusief uitvoering vergunningverlening) zijn per saldo € 372.000 lager dan geraamd. Daartegenover staat dat de legesopbrengsten voor dit project € 878.000 lager zijn dan geraamd. De lasten voor omgevingsvergunningen zijn per saldo € 646.000 lager dan geraamd. Daar tegenover staat ook dat de legesopbrengsten € 863.000 lager zijn dan geraamd.

In het saldo zitten ook lagere lasten voor Openbare verlichting (€ 207.000), Waterwegen (€ 150.000), bodemsanering volkstuin Keverdijk (€ 100.000) en Wonen (€ 123.000). Voor wegenonderhoud (€ 179.000) en groenonderhoud (€ 211.000) is juist sprake van hogere lasten. Tot slot zitten in het saldo ook hogere lasten voor doorbelastingen ambtelijk apparaat (€ 392.000).

Programma 4 Economisch vitaal en bereikbaar

Bij programma 4 laat het gerealiseerde saldo een voordeel zien ten opzichte van het geraamde saldo. Dit wordt hoofdzakelijk veroorzaakt doordat het budget voor de invoering van de Omgevingswet dat voor 2024 nog beschikbaar was, ruim voldoende is gebleken. Daarnaast is er met betrekking tot de noodopvang van Oekraïners uiteindelijk sprake van € 1.098.000 lagere lasten en € 486.000 lagere baten.

De lasten voor straatparkeren zijn € 369.000 lager dan geraamd. Dit komt grotendeels doordat het budget voor het moderniseren van de parkeerketen in 2024 niet volledig is besteed. Hiervan zal een bedrag van € 200.00 worden overgeheveld naar 2025. Daarnaast waren ook de uitgaven aan fietsparkeren lager dan geraamd (€ 57.000).

Op het budget voor minimabeleid is per saldo sprake van een voordeel van € 178.000. Dit voordeel is het gevolg van de extra rijksinkomsten in het kader van de Kinderopvangtoeslagen (over 2023 en 2024 in totaal € 334.000). De uitgaven aan bijzondere bijstand en specifieke minimaregelingen zijn in totaal € 137.000 hoger dan geraamd.

In het saldo zitten ook lagere lasten voor Economische promotie (€ 231.000), Inburgering (€ 225.000) en verkeerbeleid (€ 76.000). Voor bijstandsuitkeringen (€ 377.000) en re-integratie € 142.000)

In het saldo zitten ook hogere lasten voor doorbelastingen ambtelijk apparaat (€ 387.000).

Programma 5 Duidelijke en transparante dienstverlening

Bij programma 5 laat het gerealiseerde saldo een nadeel zien ten opzichte van het geraamde saldo. Voor het bepalen van de hoogte van de voorziening Pensioenen en Wachtgelden wethouders wordt o.a. gerekend met een bepaalde rekenrente. Als gevolg van een lagere rekenrente was een extra toevoeging aan de voorziening noodzakelijk. (€ 553.000 hogere lasten). Ook zijn er hogere lasten voor voormalig personeel, bestaande uit een toevoeging aan de voorziening Personele kosten (€ 84.000).

Bij documenten Burgerzaken (reisdocumenten, rijbewijzen etc.) is per saldo sprake van een voordeel van € 109.000 (€ 280.000 hogere baten en € 171.000 hogere lasten).

In het saldo zitten ook hogere lasten voor doorbelastingen ambtelijk apparaat (€ 387.000).

Programma 6 Financieel gezond

Bij programma 6 laat het gerealiseerde saldo een nadeel zien ten opzichte van het geraamde saldo. Dit wordt grotendeels veroorzaakt door € 315.000 hogere lasten voor MFA De Zandzee en MFA Sporthal Bredius in verband met afrekeningen over voorgaande jaren.

In het saldo zitten ook hogere lasten voor Vastgoed ontwikkeling (beleid) (€ 81.000).

Algemene dekkingsmiddelen

Algemene uitkering

De laatste bijstelling van de algemene uitkering in 2024 (decembercirculaire) had per saldo een (relatief klein) positief effect en kon niet meer in de begroting worden verwerkt. Bij de analyse en controle van de uitkering uit het Gemeentefonds hebben we echter ook twee afwijkingen geconstateerd. In de jaarschijven 2024 t/m 2025 hebben we (op basis van de Hervormingsagenda van de Commissie van Wijzen) een meerjarige stelpost voor lasten Jeugd opgenomen (en voor de uitkering zelf aan batenkant). Bij de meicirculaire 2023 zijn, op basis van het principeakkoord tussen gemeenten en Rijk over het financiële kader voor de Hervormingsagenda, definitieve middelen toegekend voor de uitgaven Jeugd voor 2024 en 2025. We hebben de uitgavenbegroting voor de Jeugdzorg daarop aangepast, door de eerdere stelpost te laten vervallen, maar helaas is daarbij niet tegelijkertijd de stelpost voor de uitkering uit het Gemeentefonds vervallen.

Daarnaast is bij de Septembercirculaire 2024 de ruimte onder het BCF-plafond (BTW Compensatiefonds) vrijgevallen. Dit heeft geleid tot een hogere uitkering uit het Gemeentefonds die vervolgens verwerkt is in de Decemberwijziging 2024. Daarbij is echter over het hoofd gezien dat in de raming van de Algemene uitkering voor 2024 door middel van een stelpost al rekening was gehouden met (een deel van) deze ruimte.

Per saldo leiden bovenstaande ontwikkelingen tot een nadeel van € 3,4 mln. Inmiddels zijn passende maatregelen geïmplementeerd om herhaling te voorkomen.

Belastingen

Er is sprake van € 273.000 lagere opbrengsten OZB (woningen en niet-woningen). Dit wordt grotendeels verklaard door een ander tempo van areaalontwikkeling dan geraamd.

Overige baten en lasten

Het boekenonderzoek door de Belastingdienst is eind 2024 afgerond. De belastingrente en boete met betrekking tot de naheffingsaanslagen 2019 t/m 2022 bedraagt in totaal € 182.000.

Een navordering van de Regio inzake te weinig gedeclareerde Btw over de periode 2018 t/m 2020 heeft een incidenteel nadelig effect van € 234.000.

In de begroting 2024 waren stelposten opgenomen voor investeringen en loonontwikkelingen. Deze zijn in 2024 niet volledig ingezet en vallen nu vrij in het rekeningresultaat (€ 369.000). Op basis van begrotingswijzigingen uit o.a. voortgangsverslagen was een nadeel van € 1,4 mln. begroot, maar dat wordt niet apart geboekt maar meegenomen in het rekeningresultaat.

Overhead

Op het product Overhead is per saldo sprake van € 112.000 hogere doorbelasting personeel (€ 559.000 hogere lasten en € 447.000 hogere baten). Daarnaast is op dit product een lagere bijdrage aan de Regio zichtbaar (€ 166.000).

Onvoorzien

De post onvoorzien (€ 11.000) is in 2024 niet meer gebruikt.

Vpb

De voorlopige aanslagen vennootschapsbelasting (Vpb) over 2022, 2023 en 2024 zijn in 2024 ontvangen.

Mutaties reserves

Per saldo zijn ten opzichte van de begroting lagere reservemutaties zichtbaar. De feitelijke onttrekkingen, ter dekking van specifieke activiteiten, zijn gebaseerd op de gerealiseerde (lagere) uitgaven. Met name de uitgaven voor de asbestsanering van de Vondelschool en de integrale aanpak Muiden Noordwest zullen pas in 2025 plaatsvinden en leiden daardoor in 2024 tot een lagere onttrekking van € 325.000. Ook de uitgaven t.b.v. masterplan Muiden Noordwest en de pre-projectfase zijn in 2024 lager uitgevallen dan geraamd en leiden daarmee tot een € 80.000 lagere onttrekking. Voor een toelichting wordt ook verwezen naar de toelichting van de verschillen bij de programma's.

Overzicht incidentele baten en lasten per programma**Omschrijving (toelichting)****Excel-tabel**

INCIDENTELE LASTEN EN BATEN	Rekening 2024		Rekening 2024
Programma 1			
Lasten		Baten	
Aanpak harmonisatie binnensport	85	Verkoop hulpmiddelen Wmo	384
Onderzoek Naarderheem / Lunet	89		
Uitbreiding basisinfrastructuur WMO	119		
Transformatie basisinfrastructuur voorveld Wmo	125		
Safehouses	275		
Verrekeningen in het kader van buitensportharmonisatie	96		
Totaal overige incidentele lasten Programma 1	341	Totaal overige incidentele baten Programma 1	34
Programma 2			
Lasten		Baten	
Kosten tijdelijke huisvesting onderwijs	139	Onttrekking kosten tijdelijke huisvesting uit reserve tijdelijke huisvesting onderwijs	139
Nationaal Programma Onderwijs (NPO) 2024 2025	84	Nationaal Programma Onderwijs (NPO) 2024 2025	84
Randvoorwaardelijke functies Jeugdhulp (SiSa)	604	Randvoorwaardelijke functies Jeugdhulp (SiSa)	604
Tijdelijke huisvesting Vondelschool (dekking reserve tijdelijke huisvesting)	325	Onttrekking kosten huisvesting Vondelschool uit reserve tijdelijke huisvesting onderwijs	325
Tijdelijke huisvesting PC Hoofschool (dekking reserve tijdelijke huisvesting)	55	Onttrekking kosten huisvesting PC Hoofschool uit reserve tijdelijke huisvesting onderwijs	55
Onderwijshuisvesting Internationale Schakelklas (ISK)	256	Onderwijshuisvesting Internationale Schakelklas (ISK)	142
		Plankostenvergoeding BORgronden	300
Totaal overige incidentele lasten Programma 2	54		
Programma 3			
Lasten		Baten	
Versterking biodiversiteit	75		
Herijken visie begraafplaatsen	167		
Energietransitie	178		
Capaciteit voor klimaat en energiebeleid (CDOKE)	963	Capaciteit voor klimaat en energiebeleid (CDOKE)	963
Kosten Pre project fase (dekking uit Algemene reserve Grondexploitatie P6)	137		
Grondexploitatie Bredius	4.612	Grondexploitatie Bredius	4.470
Project Krijgsman	1.167	Project Krijgsman	1.150
Asfalt rijweg en fietsstroken Meerstraat	90		
Structuurvisie Bussum Zuid	71		
Projectplan De Emmalocaties	137		
Vervangen van de asfaltdeklagen Bussumergrindweg en Struikheiweg	416		
Sanering bodemverontreiniging KC De Meerstroom	88		

Woningbouwontwikkeling ONS en Vinkenbaan (dekking uit Algemene reserve Grondexploitatie P6)	70		
Aankoop erfpachtrechten gronden golfbaan Naarderbos	2.950		
Omgevingsvergunningen waaronder Crailo	1.000	Omgevingsvergunningen Crailo	405
Soorten Managementplan (SMP)	391	Subsidie provincie SMP	233
Geluidsisolatieproject	322	Geluidsisolatieproject	317
Spuk Energiearmoede 2024	318	Spuk Energiearmoede 2024	318
Spuk Lokale Aanpak Isolatie (LAI) 2024	180	Spuk Lokale Aanpak Isolatie (LAI) 2024	180
Energiebesparingsprogramma GM	81	subsidie Energiebesparingsprogramma GM	60
		Snippergroen	140
		Vergoeding openbare prullenbakken 2023 en 2024	101
Vrijval egalisatievoorziening De Krijgsman	-720		
Extra toevoeging voorziening onderhoud wegen	235		
Totaal overige incidentele lasten Programma 3	354	Totaal overige incidentele baten Programma 1	113
Programma 4			
Lasten		Baten	
Flankerend beleid energiearmoede	138		
ESF subsidie	98	OTB ESF subsidie	98
Energietoeslag	157		
Transitiekosten IJsselmeerweg en Gooimeer (opvang Oekraïners)	5.633	Transitiekosten IJsselmeerweg en Gooimeer (opvang Oekraïners)	5.633
Noodopvang vluchtelingen (Oekraïners)	15.190	Noodopvang vluchtelingen (Oekraïners)	16.105
Cultuurstrip Bussum	150		
Spuk Onderwijsroute	129	Spuk Onderwijsroute	54
Noodopvang asielzoekers	466	Noodopvang asielzoekers	364
Quick wins busstation Crailo (dekking Algemene reserve P6)	57		
Totaal overige incidentele lasten Programma 4	163		
Programma 5			
Lasten		Baten	
Onderzoek realistische dienstverlening	98		
Juridische kosten Naarderbos	166		
Toevoeging pensioenvoorziening wethouders	553		
Toevoeging voorziening personeel	81		
Totaal overige incidentele lasten Programma 5	67		
Programma 6			
Lasten		Baten	
Talentontwikkeling	100		
Opleidingsbudget	96		
Eenmalige tegemoetkoming energiekosten Sportfondsen Gooise Meren	97		

Inhuurten behoefte nieuw financieel pakket	537		
Vervanging brandinstallatie De Zandzee	140		
		Spuk Sport 2024	135
		Verkoopopbrengst Sint Annastraat 1	430
		Afboeken taakstelling vastgoed	-43
		Toekenning compensatie Gascontract 2022/2023	215
Boekenonderzoek Belastingdienst	182		
Navordering Regio te weinig gedeclareerde btw	234		
		Onttrekking exploitatiebudget pre-project fase aan Algemene reserve Grondexploitatie (lasten in P3)	137
		Onttrekking Quick wins busstation Crailo aan Algemene reserve (lasten in P4)	57
		Onttrekking projectplan De Emmalocaties aan Algemene reserve (lasten in P3)	137
		Onttrekking Masterplan Muiden Noordwest aan Algemene reserve (lasten in P3)	42
Toevoeging verliesvoorziening Bredius (2023) ten laste van de Algemene reserve Grondexploitatie aan de Algemene reserve	54	Toevoeging verliesvoorziening Bredius (2023) ten laste van de Algemene reserve Grondexploitatie aan de Algemene reserve	54
		Onttrekking Woningbouwontwikkeling ONS en Vinkenbaan aan de Algemene reserve Grondexploitatie (lasten in P3)	70
		Onttrekking budgetoverheveling Decemberwijziging 2023 aan Algemene reserve	1.579
		Onttrekking saldo primitieve begroting 2024 aan Algemene reserve	1.500
Totaal overige incidentele lasten Programma 6	205		
Totaal incidentele lasten	40.715	Totaal incidentele baten	37.084

Presentatie structureel saldo 2024

Omschrijving (toelichting)

In de rekening is sprake van een nadelig saldo van € 3,6 mln. op de incidentele baten en lasten. Dit betekent dat er per saldo meer incidentele lasten (€ 40,7 mln.) dan incidentele baten (€ 37,1 mln.) zijn verantwoord in de jaarrekening

Excel-tabel

Presentatie van het structureel saldo (bedragen x 1.000)	2024
Saldo van baten en lasten	-7.976
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	6.376
Gerealiseerde resultaat	-1.276
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)	-3.631
Materieel resultaat	2.455

Het jaar wordt afgesloten met een negatief resultaat van € 1,3 mln. Uit het overzicht incidentele baten en lasten is te zien dat per saldo € 3,6 mln. meer incidentele lasten dan incidentele baten in de jaarrekening 2024 zijn verwerkt. Omdat in de resultaten per saldo meer lasten zijn opgenomen, dient dit incidentele saldo uit het resultaat gehaald te worden. Hierdoor wordt duidelijk dat het materieel resultaat positief is. Het materieel resultaat voor 2024 is € 2,5 mln.

Toelichting op structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves

Omschrijving (toelichting)

Excel-tabel

Reserves	Toevoeging/onttrekking	Primitieve begroting 2024	Begroting incl. wijzigingen 2024	Realisatie 2024	Verschil 2024
Reserve Godelindeschool	Toevoeging	0	0	0	0
	Onttrekking	-64.508	-64.508	-64.508	0
Saldo		-64.508	-64.508	-64.508	0
Reserve Egalisatie Talent Primair	Toevoeging	0	0	0	0
	Onttrekking	-590	-590	0	-590
Saldo		-590	-590	0	-590
Reserve Uitbreiding sportvoorzieningen	Toevoeging	0	0	0	0
	Onttrekking	-140.732	-140.732	-140.732	0
Saldo		-140.732	-140.732	-140.732	0
Reserve dekking kapitaallasten dak Villa Zeezicht	Toevoeging	0	0	0	0
	Onttrekking	-25.749	-25.749	-25.749	0
Saldo		-25.749	-25.749	-25.749	0
Reserve dekking kapitaallasten Grote projecten Muiden	Toevoeging	0	0	0	0
	Onttrekking	-109.424	-109.424	-109.424	0
Saldo		-109.424	-109.424	-109.424	0
Reserve dekking kapitaallasten Tijdelijke huisvesting onderwijs	Toevoeging	0	0	0	0
	Onttrekking	-19.127	-19.127	-19.127	0
Saldo		-19.127	-19.127	-19.127	0

Begrotingsafwijkingen en begrotingsrechtmatigheid

Analyse begrotingsafwijkingen

In de jaarstukken is toelichting gegeven op de programma's en de algemene dekkingsmiddelen.

Toelichting begrotingsrechtmatigheid

Aan de hand van de analyse begrotingsafwijkingen en begrotingsrechtmatigheid (zie overzicht van baten en lasten) op programma zijn er op programma 5 en 6 overschrijdingen van de lasten geconstateerd. Op programma 2, 3, 4 en 6 is sprake van een onderschrijding van de baten. Voor de volledige rechtmatigheidsverantwoording verwijzen wij u naar onderdeel 8 van de jaarrekening en de paragraaf Bedrijfsvoering. Voor een gedetailleerde analyse van begrotingsafwijkingen wordt verwezen de verschillende programma's in het jaarverslag.

Wet Normering Topinkomens (WNT)

Omschrijving (toelichting)

WNT-verantwoording 2024 Gemeente Gooise Meren

De WNT is van toepassing op gemeente Gooise Meren. Het voor gemeente Gooise Meren toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2024 € 233.000 (algemeen bezoldigingsmaximum)

Excel-tabel

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

Gegevens 2024		
bedragen x € 1	E.M. Voorhorst	M.G. Knibbe
Functiegegevens	Secretaris	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2024	01-01 t/m 31-12	01-01 t/m 31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	137.827	119.021
Beloningen betaalbaar op termijn	22.736	18.403
<i>Subtotaal</i>	<i>160.563</i>	<i>137.424</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	233.000	233.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.	n.v.t.
Bezoldiging	160.563	137.424
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.
Gegevens 2023		
bedragen x € 1	E.M. Voorhorst	M.G. Knibbe
Functiegegevens	Secretaris	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2022	01-01 t/m 31-12	01-01 t/m 31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	131.150	109.232
Beloningen betaalbaar op termijn	21.750	17.531
<i>Subtotaal</i>	<i>152.900</i>	<i>126.763</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	223.000	223.000
Bezoldiging	152.900	126.763

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2024 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

6. SiSa verantwoording

Omschrijving (toelichting)

6. SiSa verantwoording 2024

Excel-tabel

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025									
Verstr ekker	Uitkerin gcode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	
FIN	B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek Gemeenten	Aantal uitgewerkte plannen van aanpak in (jaar T)	Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpak (t/m jaar T)	Normbedrage n voor a, b, d en f (ja/nee) Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2	Normbedragen voor e (ja/nee) Nee: reeks 1/ Ja: reeks 2	Eindverantwoord ing (Ja/Nee)		
			Aard controle D2 Indicator: B2/01	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/02	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/03	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/04	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/05		
			11	47	Nee	Ja	Nee		
			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b, d en f (artikel 3) Keuze werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/06	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b, d en f (artikel 3) Keuze werkelijke kosten Aard controle n.v.t. Indicator: B2/07					
			€33.077	€255.830					
			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3)	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3)	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3)	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3)	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3)		Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3)

			Werkelijke kosten	Werkelijke kosten	Keuze werkelijke kosten	Keuze werkelijke kosten	Werkelijke kosten	Werkelijke kosten
			Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R
			Indicator: B2/08	Indicator: B2/09	Indicator: B2/10	Indicator: B2/11	Indicator: B2/12	Indicator: B2/13
			€100.708	€ 115.441			€0	€0
			Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2
			Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerde cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel d x aantal PvA's (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten en/of PvA's cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)
			Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen
			Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R
			Indicator: B2/14	Indicator: B2/15	Indicator: B2/16	Indicator: B2/17	Indicator: B2/18	Indicator: B2/19
			Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Totaal	
			Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden) cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Totale verantwoording (jaar T) voor de SPUK B2 regeling	
			Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen		
			Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle n.v.t.	
			Indicator: B2/20	Indicator: B2/21	Indicator: B2/22	Indicator: B2/23	Indicator: B2/24	
			€123.480	€171.480			€257.265	
BZK	C62	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van	Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van	Eindverantwoording (Ja/Nee)				

		gedupeerden door de toeslagenaffaire	gemeentelijke belastingen					
			Aard controle R	Aard controle n.v.t.				
			Indicator: C62/01	Indicator: C62/02				
			€ 0	Nee				
BZK	C92	Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid	Besteding (jaar T)	Bedrag doorgeschoven naar t+1	Aantal informatiepunten dat de gemeente financiert	Aantal vragen dat in het afgelopen jaar bij de Informatiepunten in de gemeente behandeld is	Aantal gebruikte leermiddelen	
			Aard controle R	Aard controle R	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	
			Indicator: C92/01	Indicator: C92/02	Indicator: C92/03	Indicator: C92/04	Indicator: C92/05	
			€ 55.072	€ 0	4	608	80	
OCW	D8	Onderwijsachterstandbeleid 2023-2026 (OAB)	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 159, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 158 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 160 WPO)	Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T)
		Gemeenten	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R
			Indicator: D8/01	Indicator: D8/02	Indicator: D8/03	Indicator: D8/04	Indicator: D8/05	Indicator: D8/06
			€ 385.194	€ 204.375	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Hieronder per regel één	Aan andere gemeenten (in	Hieronder per regel één	Van andere gemeenten (in		

			gemeente(cod e) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoor din gsinformatie voor die gemeente invullen	jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachter standenbeleid	gemeente(cod e) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoor din gsinformatie voor die gemeente invullen	jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachter standenbeleid	
				Bedrag		Bedrag	
			<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	
			<i>Indicator: D8/07</i>	<i>Indicator: D8/08</i>	<i>Indicator: D8/09</i>	<i>Indicator: D8/10</i>	
		1					
OCW	D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs		
			<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>		
			<i>Indicator: D14/01</i>	<i>Indicator: D14/02</i>	<i>Indicator: D14/03</i>		
			€ 84.063	€ 0	€ 0		
			Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	Opgebouwde reserve (jaar T)	Eindverantwoor ding (Ja/Nee)	
			<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	
			<i>Indicator: D14/04</i>	<i>Indicator: D14/05</i>	<i>Indicator: D14/06</i>	<i>Indicator: D14/07</i>	
			€ 0	€ 202.043	€ 117.979	Nee	

			Hieronder per regel één gemeente(cod e) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordin gsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs	Hieronder per regel één gemeente(cod e) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordin gsinformatie voor die gemeente invullen	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs		
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: D14/o8</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D14/o9</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: D14/10</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D14/11</i>		
		1						
OCW	D22	Regeling specifieke uitkering voor de voorschoolse educatie aan ontheemde peuters	Correctie besteding ten laste van Rijksmiddelen (jaar T-1)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Eindverantwo ording (Ja/Nee)			
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D22/o1</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: D22/o2</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: D22/o3</i>			
		1	€ 0	€ 0	Ja			
IenW	E3	Subsidieregeling sanering verkeerslawaa i Subsidieregeling sanering verkeerslawaa i Provincies, gemeenten en gemeenschappelijke regelingen (Wgr)	Hieronder per regel één beschikkingsn ummer en in de kolommen ernaast de verantwoordin gsinformatie	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Overige bestedingen (jaar T)	Besteding (jaar T) door meerwerk dat o.b.v. art. 126 Wet geluidshinder ten laste van het Rijk komt	Correctie over besteding (t/m jaar T)	Kosten ProRail (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 6 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E3/o1</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: E3/o2</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: E3/o3</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: E3/o4</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: E3/o5</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: E3/o6</i>
		1	BSV/23/00062	€ 362.996	€ 16.200	€ 0	€ 0	€ 0

			2	lenW/BSK-2019/60517	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			3	lenW/BSK-2019/146615	€ 189.018	€ 0	€ 0	-€ 82	€ 0
			4	lenW-BSK-2019-146618	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			5	lenW-BSK-2019-146620	€ 18.275	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			6	lenW-BSK-2019-146625	€ 37.059	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			7	lenW/BSK-2019/146627	€ 27.797	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			8	lenW/BSK-2019/146630	€ 833	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			9	lenW/BSK-2019/146633	€ 43.787	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
				Kopie beschikkingnummer	Cumulatieve bestedingen ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T)	Cumulatieve overige bestedingen (t/m jaar T)	Cumulatieve Kosten ProRail (t/m jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 6 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen	Correctie over besteding kosten ProRail (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)
					Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoording sinformatie	Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoording sinformatie	Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoording sinformatie		
				Aard controle n.v.t. Indicator: E3/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E3/08	Aard controle n.v.t. Indicator: E3/09	Aard controle n.v.t. Indicator: E3/10	Aard controle R Indicator: E3/11	Aard controle n.v.t. Indicator: E3/12
			1	BSV/23/00062	€ 362.996	€ 16.200	€ 1.301.476		Nee
			2	lenW/BSK-2019/60517	€ 2.071.000	€ 0	€ 0		Nee
			3	lenW/BSK-2019/146615	€ 361.482	€ 0	€ 0		Nee
			4	lenW-BSK-2019-146618	€ 110.890	€ 0	€ 0		Ja
			5	lenW-BSK-2019-146620	€ 37.643	€ 0	€ 0		Ja

			6	lenW-BSK-2019-146625	€ 336.812	€ 0	€ 0		Nee
			7	lenW/BSK-2019/146627	€ 229.568	€ 0	€ 0		Nee
			8	lenW/BSK-2019/146630	€ 115.714	€ 0	€ 0		Ja
			9	lenW/BSK-2019/146633	€ 59.445	€ 0	€ 0		Ja
lenW	E20	Regeling stimulering verkeersmaatregelen 2020-2021		Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T)	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee)		
		Provincies en Gemeenten		Aard controle R	Aard controle n.v.t.	Aard controle R	Aard controle n.v.t.		
				Indicator: E20/01	Indicator: E20/02	Indicator: E20/03	Indicator: E20/04		
				€ 29.309	€ 2.692.649	€ 1.978.170	Nee		
				Naam/nummer per maatregel	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheidsmaatregelen per type maatregel (stuks, meters)	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk		
				Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.		
				Indicator: E20/05	Indicator: E20/06	Indicator: E20/07	Indicator: E20/08		
			1	201 Aanbrengen van kant- en asmarkering op fietspaden aantal in meters	Nee	0			
			2	205 Verbreden van fietspaden aantal in meters	Nee	700	Van het totaal van 700 m fietsstraat en 200 m busbaan is 700 meter fietsstraat aangelegd. (Amsterdamses traatweg Muiden)		

			3	207 Aanleg van een vrijliggend fiets-/bromfietspad op een 50 km/uur weg of een 80 km/uur weg aantal in meters	Nee	0		
			4	209 Aanleg van verticale elementen voor korte rechtstanden aantal in st	Nee	0		
			5	213 Saneren van langsparkeren of parkeerstroken langs de rijbaan aantal in st	Nee	0		
			6	217 Het volwaardig afwaarderen van een gebiedsontsluitingsweg 50 km/uur naar een erftoegangsweg 30 km/uur aantal in meters	Nee	0		
			7	218 Aanleg van een veilige voetgangersoversteekplaats aantal in st	Nee	0		
			8	219 Aanleg van een fietsoversteek (middeneiland), alleen bij een kruispunt aantal in st	Nee	0		
			9	220 Aanleg van een snelheidsremmende plateau voor een fietsoversteek, alleen bij een	Nee	0		

			kruispunt aantal in st					
			10 208 Aanleg van een kruispuntplate au ETW-ETW aantal in st	Nee	0			
			11 223 Aanleg van verticale elementen voor korte rechtstanden (rekening houdend met landbouwverk eer) aantal in st	Nee	0			
			12 210 Aanleg van een uitritconstructi e van zijstraat GOW naar 30 km/uur-zone aantal in st	Nee	0			
			13 212 Inrichten van een schoolzone door snelheidsbeïnv loedende maatregelen aantal in st	Ja	1	Schoolzone Tweemaster Naarden		
lenW	E44B	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021-2027 (SiSa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één CBS(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordin gsinformatie voor die medeoverheid invullen	Beschikkingsnu mmer	Besteding (jaar T) ten laste van de verstrekker	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van de verstrekker	Besteding ten laste van cofinanciering (jaar T)	Besteding cofinanciering cumulatief (t/m jaar T)
			Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	Aard controle R	Aard controle n.v.t.	Aard controle R	Aard controle n.v.t.
			Indicator: E44B/01	Indicator: E44B/02	Indicator: E44B/03	Indicator: E44B/04	Indicator: E44B/05	Indicator: E44B/06

			1	060362 Gemeente Amstelveen	5000006669	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			2	060362 Gemeente Amstelveen	5000006669	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
				Kopie CBS(code)	Kopie beschikkingsnu mmer	Eindverantwo ording (Ja/Nee)			
				<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/08</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/09</i>			
			1	060362 Gemeente Amstelveen	5000006669	Nee			
			2	060362 Gemeente Amstelveen	5000006669	Nee			
				Kopie CBS(code)	Kopie beschikkingsnu mmer	Naam/numme r maatregel			
				<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/10</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/11</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/12</i>			
						Maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) - per maatregel			
				<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/10</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/11</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/12</i>			
			1	060362 Gemeente Amstelveen	5000006669	Aanleggen IT- riool + aanleggen IT- kratten + afkoppelen HWA (herinrichting Spiegelstraat e.o.)			
			2	060362 Gemeente Amstelveen	5000006669	Aanleggen IT- riool + aanleggen IT- kratten + aanleggen waterbergend e wegfundering + afkoppelen HWA (herinrichting Graaf			

					Wichmanlaan e.o.)		
SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2024 Alle gemeenten verantwoord hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) algemene bijstand	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAW	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAZ
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
			I.1 Participatiewet (PW)	I.1 Participatiewet (PW)	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)
			Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R
			Indicator: G2/01	Indicator: G2/02	Indicator: G2/03	Indicator: G2/04	Indicator: G2/05
			€ 13.891.780	€ 157.443	€ 446.018	€ 1.000	€ 90.403
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud (exclusief Rijk)	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (exclusief Rijk)
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
			I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	I.6 Wet werken en inkomen kunstenaars (WWIK)	I.7 Participatiewet (PW)	I.7 Participatiewet (PW)
			Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R
			Indicator: G2/07	Indicator: G2/08	Indicator: G2/09	Indicator: G2/10	Indicator: G2/11
			€ 180.722	€ 2.864	€ 0	€ 402.355	€ 25.922
			Mutaties (dotaties en	Volledig zelfstandige			

			BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekkingen (BOB)	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	
			Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire		
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente		
			Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle n.v.t.	
			Indicator: G3/07	Indicator: G3/08	Indicator: G3/09	Indicator: G3/10	Indicator: G3/11	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	
SZW	G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2024	Welke regeling betreft het?	Besteding (jaar T) levensonderhoud	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) levensonderhoud	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig)
		Alle gemeenten verantwoordt hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr		Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
			Aard controle n.v.t.	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R
			Indicator: G4/01	Indicator: G4/02	Indicator: G4/03	Indicator: G4/04	Indicator: G4/05	Indicator: G4/06
		1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 18.028	€ 0	€ 0

			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 36.730	€ 0	€ 0
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 14.960	€ 0	€ 0
			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 619	€ 0	€ 0
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			6	Totaal	€ 0	€ 0	€ 70.337	€ 0	€ 0
				Kopie regeling	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T)	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)		
					Gemeente	Gemeente	Gemeente		
				Aard controle n.v.t.	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle n.v.t.		
				Indicator: G4/07	Indicator: G4/08	Indicator: G4/09	Indicator: G4/10		
			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0	Ja		
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0	Ja		
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	0	0	Ja		
			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	0	0	Ja		
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	0	0	Ja		
			6	Totaal	0	0	N.v.t.		
				Kopie regeling	Besteding (jaar T)	Baten (jaar T)	Baten (jaar T)	Uitvoeringskosten (jaar T)	
					kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing	kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig	uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	

			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
			6	Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	
SZW	G10	Wet inburgering 2021_gemeentedeel 2024	Besteding (jaar T)	Baten (jaar T) (exclusief Rijk)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)			
		Alle gemeenten verantwoord hier het gemeentedeel over Wet inburgering 2021 (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gemeente	Gemeente	Gemeente			
			Aard controle R	Aard controle R	Aard controle n.v.t.			
			Indicator: G10/01	Indicator: G10/02	Indicator: G10/03			
			€ 653.729	€ 0	Nee			
SZW	G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_gemeentedeel 2024	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)			
		Alle gemeenten verantwoord hier het	Gemeente	Gemeente	Gemeente			

		gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Aard controle R Indicator: G12/01	Aard controle R Indicator: G12/02	Aard controle n.v.t. Indicator: G12/03			
			€ 0	€ 0	Ja			
SZW	G13	Onderwijsroute_ deel gemeente 2024 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Bestedingen onderwijsroute (jaar T) Gemeente Aard controle R Indicator: G13/01	Baten onderwijsroute (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente Aard controle R Indicator: G13/02	Bestedingen overige voorzieningen (jaar T) Gemeente Aard controle R Indicator: G13/03	Baten overige voorzieningen (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente Aard controle R Indicator: G13/04	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: G13/05	
			€ 128.722	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
VWS	H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport 2024-2025 Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: H4/01	Totale werkelijke berekende uitkering Aard controle n.v.t. Indicator: H4/02				
			€ 1.311.647	€ 609.484				
			Activiteiten	Totale werkelijke berekende uitkering per project (jaar T)	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Onroerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Roerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Dienstverlening door derden	Toelichting

			Aard controle n.v.t. Indicator: H4/o3	Aard controle n.v.t. Indicator: H4/o4	Aard controle R Indicator: H4/o5	Aard controle R Indicator: H4/o6	Aard controle R Indicator: H4/o7	Aard controle n.v.t. Indicator: H4/o8
			1 buitensportaccommodaties	€ 116.738	€ 114.080	€ 1.427	€ 1.231	
			2 MFA De Rijver	€ 585	€ 569	€ 0	€ 16	
			3 Sporthal Bredius	€ 17.319	€ 17.269	€ 0	€ 50	
			4 overige sportaccommodaties	€ 451	€ 451	€ 0	€ 0	
			5 Investering nieuwbouw kleedkamers vv NVC	€ 239.238	€ 239.238	€ 0	€ 0	
			6 Investering renovatie velden 1,3, en HCN	€ 41.540	€ 41.540	€ 0	€ 0	
			7 Investering renovatie veld 3 SDO	€ 95.755	€ 95.755	€ 0	€ 0	
			8 Investering renovatie veld 2 NVC	€ 97.858	€ 97.858	€ 0	€ 0	
VWS	H26B	Regeling specifieke uitkering randvoorwaardelijke functies jeugdhulp	Hieronder per regel één (code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Projectnummer	Gedurende jaar T zijn de activiteiten verricht in het kader van de randvoorwaardelijke functie waarvoor de uitkering is ontvangen? (Ja/Nee)	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Eindverantwoording? (Ja/Nee)
		SiSa tussen medeoverheden	Aard controle n.v.t. Indicator: H26B/o1	Aard controle n.v.t. Indicator: H26B/o2	Aard controle n.v.t. Indicator: H26B/o3	Aard controle R Indicator: H26B/o4	Aard controle n.v.t. Indicator: H26B/o5	Aard controle n.v.t. Indicator: H26B/o6
			1 060363 Gemeente Amsterdam	1044501	Ja	€ 823.050	€ 823.050	Ja
			Optionele toelichting					

			(verplicht in te vullen indien indicator 3 met "nee" is ingevuld)					
			Aard controle n.v.t. Indicator: H26B/07					
			1					
VWS	H30	Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026	Naam onderdeel	Totaalbedrag (jaar T) toegekend per onderdeel	Besteding ten laste van Rijksmiddelen (jaar T) per onderdeel	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) per onderdeel	Voldaan aan afspraken in akkoorden (Ja/Nee/ n.v.t.)?	Meegewerkt aan de monitoring (Ja/Nee/ n.v.t.)?
			Aard controle n.v.t. Indicator: H30/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H30/02	Aard controle R Indicator: H30/03	Aard controle n.v.t. Indicator: H30/04	Aard controle n.v.t. Indicator: H30/05	Aard controle n.v.t. Indicator: H30/06
			1 Lokaal Sportakkoord	€ 33.421	€ 33.421	€ 81.503	Ja	Nee
			2 Brede regeling combinatiefuncties	€ 228.798	€ 477.563	€ 698.437	Ja	Nee
			3 Terugdringen Gezondheidsachterstanden	€ 51.415	€ 5.159	€ 35.653	Ja	Nee
			4 Kansrijke Start	€ 41.133	€ 80.329	€ 106.374	Ja	Nee
			5 Mentale Gezondheid	€ 12.854	€ 12.635	€ 27.145	Ja	Ja
			6 Aanpak overgewicht en obesitas	€ 44.989		€ 0	Ja	Ja
			7 Valpreventie	€ 122.113	€ 34.538	€ 57.853	Ja	Nee
			8 Leefomgeving	€ 25.708	€ 26.924	€ 47.320	Ja	Ja
			9 OKO & Vroegsignalering alcoholproblematiek	€ 6.427		€ 4.425	Ja	Ja
			10 Versterken sociale basis	€ 92.549	€ 95.143	€ 148.343	Ja	Nee
			11 Mantelzorg	€ 25.708	€ 13.960	€ 35.397	Ja	Nee

			12	Eén tegen eenzaamheid	€ 25.708	€ 18.260	€ 33.150	Ja	Ja
			13	Welzijn op recept	€ 24.422	€ 6.571	€ 19.133	Ja	Nee
			14	Versterking kennis- en adviesfunctie GGD	€ 6.427	€ 6.427	€ 12.594	Ja	Ja
			15	Coördinatiekos- ten regionale aanpak	€ 18.767	€ 18.767	€ 40.731	Ja	Ja
				Eindverantwoor- ding (Ja/Nee)					
				Aard controle n.v.t. Indicator: H30/07					
				Nee					
VRO	J55	Aanpak energiearmoede		Het aantal huishoudens in huurwoningen aan wie energiebespar- ende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik /de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten	Het aantal huishoudens in koopwoningen aan wie energiebespare- nde voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/ de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten
				Aard controle n.v.t. Indicator: J55/01	Aard controle R Indicator: J55/02	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/03	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/04	Aard controle R Indicator: J55/05	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/06
				1.439	€ 108.345	€ 296.742	209	€ 23.868	€ 46.713
				Het aantal huishoudens dat ondersteuning -bijvoorbeeld via advies aan huis- heeft gekregen in de vorm van	Besteding (jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten			

			advies over vermindering van het energiegebruik voor zijn specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energieverbruik mee heeft kunnen verminderen.					
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J55/07</i>	<i>Aard controle R n.v.t.</i> <i>Indicator: J55/08</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J55/09</i>			
			2.208	€ 126.774	€ 452.412			
			Het aantal kleine gasbesparende maatregelen (w.o. radiatorfolie en tochtstrips)	Het aantal kleine elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. LED-lampen)	Het aantal grote(re) gasbesparende maatregelen (w.o. dakisolatie, vloerisolatie, spouwmuurisolatie etc.)	Het aantal grote(re) elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. vervangen koelkasten, wasmachines etc.)	Het aantal gegeven adviezen met directe verlaging energieverbruik/energierekening tot gevolg.	Het aantal overige energierekening verlagende maatregelen
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J55/10</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J55/11</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J55/12</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J55/13</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J55/14</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J55/15</i>
			1.278	314	51	215	652	598
VRO	J94	Regeling houdende regels verstrekking specifieke uitkering aan gemeenten verduurzaming [...] van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties	Beschikkingnummer	Besteding (jaar T), in C94/06 t/m C94/08 opgesplitst	Het totaal aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen dat voldoet aan artikel 6, eerste lid, onderdeel a	Het aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen met een WOZ-waarde boven het gemeentelijk gemiddelde (peildatum 2022) of een WOZ-waarde van € 429.300	Bedrag dat van de vijfde kolom van bijlage III besteed is aan doe-het-zelfmaatregelen, inclusief activiteiten als bedoeld in artikel 2, derde lid (zoals ondersteuning vanuit gemeente) (alleen van toepassing voor tranche 2).	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan gerichte ondersteuning en/of het bedrag waarvoor derden met de benodigde expertise zijn ingeschakeld als bedoeld in artikel 2, derde

								lid, onderdeel a
			Aard controle n.v.t. Indicator: J94/01	Aard controle R Indicator: J94/02	Aard controle D1 Indicator: J94/03	Aard controle D1 Indicator: J94/04	Aard controle R Indicator: J94/05	Aard controle R Indicator: J94/06
		1	LA123-03619048	€ 179.962	0	0	0	€ 133.495
		2	LA124-03762284	€ 0	0	0	0	€ 0
			Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is ten behoeve van uitvoering als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel b	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan die energiebesparende isolatiemaatregelen, eventueel in samenhang met energiezuinige ventilatiemaatregelen.	Eindverantwoording (ja/nee)			
			Aard controle n.v.t. Indicator: J94/07	Aard controle n.v.t. Indicator: J94/08	Aard controle n.v.t. Indicator: J94/09			
		1	€ 46.467	€ 0	Nee			
		2	€ 0	€ 0	Nee			
VRO	J105	Regeling specifieke uitkering startbouwimpuls	Projectnummer	Aantal woningen waarvan de bouw is gestart cumulatief (t/m jaar T)	Afgesproken datum van start bouw gehaald? (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 10 verplicht	Aantal woningen dat is gerealiseerd cumulatief (t/m jaar T)	Afgesproken datum van oplevering gehaald? (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 10 verplicht	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen
			Aard controle n.v.t. Indicator: J105/01	Aard controle n.v.t. Indicator: J105/02	Aard controle D1 Indicator: J105/03	Aard controle n.v.t. Indicator: J105/04	Aard controle D1 Indicator: J105/05	Aard controle R Indicator: J105/06
		1	1	58	Ja	0	Ja	€ 652.500

			Kopie projectnummer	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Prijscategorieën woningen komen overeen met projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 10 verplicht	Toelichting afwijking(en) van datum start bouw, datum van oplevering en/of prijscategorieën woningen	Aantal betaalbare woningen waarvan de bouw gestart is cumulatief (t/m jaar T)	Afgesproken aandeel van betaalbare woningen gehaald? (Ja/Nee)
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J105/07</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J105/08</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J105/09</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J105/10</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J105/11</i>	<i>Aard controle D1</i> <i>Indicator: J105/12</i>
			1 1	€ 652.500	Ja		46	Ja
			Kopie projectnummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J105/13</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J105/14</i>				
			1 1	Nee				
VRO	J117B	Regeling specifieke uitkering versnelling natuurinclusief isoleren	Hieronder per regel één provincie(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die provincie invullen	Besteding (jaar T)	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T)			
		SiSa tussen medeoverheden	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J117B/01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: J117B/02</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: J117B/03</i>			
			030007 Provincie Noord-Holland	€ 391.083	€ 391.083			
			Kopie provinciecode	Status SMP (nog niet gestart/in	Gebruik van pre-SMP (Ja/Nee)	Verwachte opleverdatum SMP(dd/mm/jj)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	

			Aard controle n.v.t. Indicator: J117B/04	ontwikkeling/af gerond) Aard controle D2 Indicator: J117B/05	Aard controle D2 Indicator: J117B/06	Aard controle D2 Indicator: J117B/07	Aard controle n.v.t. Indicator: J117B/08	
			030007 Provincie Noord-Holland	in ontwikkeling	Ja	31-12-2026	Nee	
KGK	K28	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid	Besteding apparaatskost en (jaar T) : salarissen en sociale lasten voor ambtelijk personeel Aard controle R Indicator: K28/01	Besteding apparaatskosten (jaar T): kosten voor ingeleend personeel Aard controle R Indicator: K28/02	Besteding apparaatskost en (jaar T): overige goederen en diensten Aard controle R Indicator: K28/03	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) apparaatskosten Aard controle n.v.t. Indicator: K28/04	Besteding (jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten Aard controle R Indicator: K28/05	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten Aard controle n.v.t. Indicator: K28/06
			€ 27.071	€ 882.404	€ 53.249	€ 1.264.561	€ 0	€ 0
			Eindverantwo rding (Ja/Nee)					
			Aard controle n.v.t. Indicator: K28/07					
			Nee					
AenM	M16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne Gemeenten	Vul in totaal te ontvangen normbedrag per gerealiseerde gemeentelijke plek per dag (GOO) (jaar T)	Vul in verschil bij hogere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst van M16/01 (jaar T) - uitzonderingsbe paling (GOO)	Vul in vrijwillige teruggave bij lagere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst onder M16/01 (jaar T) – uitzonderings bepaling (GOO)	Besteding (jaar T) tbv de transitie - uitgezonderd uitvoeringskosten	Besteding (jaar T) van uitvoering ten behoeve van de transitie	Besteding (jaar T) uitgekeerde verstrekkingen (GOO en POO)

			Aard controle R	Aard controle R	Aard controle n.v.t.	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R
			Indicator: M16/01	Indicator: M16/02	Indicator: M16/03	Indicator: M16/04	Indicator: M16/05	Indicator: M16/06
			€ 9.707.235	€ 0	€ 0	€ 5.766.684	€ 190.310	€ 272.775
			Totaal bedrag vorderingen (/ onrechtmatig uitgekeerde) verstrekkingen GOO en POO (jaar T)	Totaal te ontvangen normbedrag uitvoeringskost en per geregistreerde persoon waaraan in een maand een verstrekking is gedaan (POO) (jaar T)	Totaal bedrag ontvangen eigen bijdrage van ontheemden GOO (jaar T)	Berekening totale besteding (jaar T) Som indicatoren 01/02/04/05/06/ 07/08 verminderd met 09	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	
			Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	
			Indicator: M16/07	Indicator: M16/08	Indicator: M16/09	Indicator: M16/10	Indicator: M16/11	
			-€ 11.299	€ 167.688	€ 0	€ 16.093.393	€ 38.388.598	

7. Gebeurtenissen na balansdatum

Omschrijving (toelichting)

7. Gebeurtenissen na balansdatum

N.v.t.

Excel-tabel

8. Rechtmatigheidsverantwoording

Omschrijving (toelichting)

8. Rechtmatigheidsverantwoording

Inleiding

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het college van burgemeester en wethouders toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door de raad vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door de raad op 9 oktober 2024 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door de raad bepaald en bedraagt 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 6.600.000. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2024 van de Commissie BBV van oktober 2024.

Bevindingen

Het college stelt vast dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen bedrag € 34.833.692 bedraagt. Dit is hoger dan de daarvoor gestelde grens van € 6.600.000. Van de niet rechtmatig tot stand gekomen verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties is volgens het college overigens een bedrag van € 12.285.935 acceptabel op basis van door de gemeenteraad vastgestelde afspraken.

Onrechtmatigheden	Grens	Geconstateerd
Fouten	€ 6.600.000	€ 22.579.247
Onduidelijkheden	€ 6.600.000	€ 200.000

Proces	F	O	Bedrag	Toelichting
<i>Voorwaardencriterium</i>				
1. Inkopen/aanbesteden	X		€ 4.975.481	Niet conform Aanbestedingswet.
2. Sociaal Domein (Regio)	X		€ 17.619	Administratieve fout
3. Sociaal Domein (Regio)		X	€ 200.000	Onduidelijkheden n.a.v. administratieve omissies
4. Sociaal Domein (SVB)	X		€ 13.874	Onrechtmatigheden bij de SVB die voor een deel meetellen bij Gooise

				Meren. Hier heeft de gemeente geen invloed op.
5. Subsidies	X		€ 282.500	Verstrekking niet conform de Algemene Subsidieverordening
<i>Begrotingscriterium</i>				
1 Programma's (Lasten overschrijding)	X		€ 4.754.734	Voor de toelichting op deze verschillen wordt verwezen naar de programma's in het jaarverslag.
2 Programma's (Lasten onderschrijding en baten over- of onderschrijding die niet tijdig zijn bijgesteld)	X		€ 11.682.203	Voor de toelichting op deze verschillen wordt verwezen naar de programma's in het jaarverslag.
3 Kredieten/Investeringsen	X		€ 852.836	Voor de toelichting op deze verschillen wordt verwezen naar de programma's in het jaarverslag.
Totaal Fouten	X		€ 22.579.247	
Totaal Onduidelijkheden		X	€ 200.000	

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met de raad aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het college ook beschreven welke actie hij onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

Excel-tabel

9. Controleverklaring

Omschrijving (toelichting)

9. Controleverklaring

Excel-tabel

Bijlagen

Bijlage 1 Overzicht investeringen

Overzicht lopende investeringen

Excel-tabel

Toelichting:

In onderstaande overzicht worden de lopende en afgesloten investeringen weergegeven. De af te sluiten investeringen zijn in het grijs weergegeven. De overige investeringen lopen nog door naar 2025 en verder.

Regelnr.	Activa nummer	Investering	Begrote uitgaven t/m 2024	Begrote inkomsten t/m 2024	Werkelijke uitgaven t/m 2024	Werkelijke inkomsten t/m 2024	Werkelijke uitgaven in 2024	Werkelijke inkomsten in 2024
1	A124-10128	Bomenplan Muiderberg eigen grond	409.000	78.500	110.071	84.275	-115.905	5.775
2	A124-10651	Bomenplan Muiderberg algemene kosten (gemengd)	0	0	47.642	0	47.642	0
3	A121A-10001	Zonnegeluidswal grondaankoop	99.000	0	0	0	0	0
4	A123-10001	Breeduit aanpassing	450.000	0	263.157	0	113.316	0
5	A123-10005	Vorb.krediet ren. Willem de Zwijger	909.779	0	312.433	0	0	0
6	A123-10006	Voorbereidingskrediet KC de Meerstroom	747.050	0	1.697.349	0	1.038.653	0
7	A123-10043	Uitvoeringskrediet KC de Meerstroom	9.437.864	0	201.437	0	201.437	0
8	A123-10007	Nieuwbouw Min. Calsschool	4.696.599	0	0	0	0	0
9	A123-10009	Herstel dak Gebouw G (Oost. vest.wall)	73.000	0	1.124	0	0	0
10	A123-10015	Renovatie dak Fort E Muiden	47.000	0	0	0	0	0
11	A124-10114	Herstel Vestingwallen (Verd Vest.Muiden)	2.012.000	313.500	3.950.023	1.635.610	3.157	1.326.759
12	A124-10133	Stalen damwand Oost. Vestingwal Muiden	1.600.000	1.000.000	239.092	0	0	0
13	A123-10012	Nieuwbouw Tweemaster	5.158.120	0	4.288.130	0	2.877.160	0
14	A123-10013	Uitplaatsing zeeverkeners Westbatterij	220.000	0	25.333	0	2.121	0
15	A123-10014	VBK Hocras locatie tijdelijke HV VO	275.000	0	464.097	175.000	99.141	175.000
16	A123-10016	Gooilandsch: Gymzaal aanpassen etc.	111.000	0	111.000	0	111.000	0
17	A123-10017	VBK Parkeergarage de Olmen	246.000	0	191.389	0	43.065	0
18	A123-10018	Speellokaal Jozefschool	331.000	0	331.001	0	317.600	0
19	A123-10021	Kleedkamers vv NVC	1.444.000	0	1.434.369	249.477	1.353.109	239.238
20	A123-10022	Kleine investeringen onderwijshuisv.	57.000	0	9.624	0	0	0
21	A123-10026	B.F.C. kleedkamers 1989	143.000	0	0	0	0	0

Toelichting:

22	A123-10027	B.F.C. kleedkamers 2009	51.000	0	0	0	0	0
23	A123-10028	SC Muiderberg kleedkamers	139.000	0	0	0	0	0
24	A123-10031	Renovatie daken De Rijver	123.000	11.000	21.939	0	0	0
25	A123-10032	Isolatie Raadhuis Naarden	68.000	6.000	11.410	0	0	0
26	A123-10033	Renovatie daken AC Jan Lighart	808.000	66.000	136.920	0	0	0
27	A123-10035	Carport De Zandzee	2.871.262	263.262	682.951	4.383	80.505	0
28	A123-10036	WKO opslag De Zandzee	753.000	67.000	121.131	0	-18.071	0
29	A123-10039	Renovatie Vondel school	9.870.000	860.000	3.296.333	0	2.125.261	0
30	A123-10047	VBK Renovatie Gemeentewerven	150.000	0	63.818	0	63.818	0
31	A123-10194	Renovatie kleedkamers SC Muiderberg	300.000	54.000	2.084	0	2.084	0
32	A123-10196	Rugbyclub 't Gooi ombouwen tot kleedkamers	40.000	0	0	0	0	0
33	A124-10004	Brug Laegieskamp	50.000	0	56.690	0	0	0
34	A124-10005	Brug Isaäc da Costalaan	35.000	0	24.377	0	0	0
35	A124-10006	Vervanging speeltoestellen 2024	113.094	0	0	0	0	0
36	A124-10012	ABRI - Kunstwerken	40.000	0	0	0	0	0
37	A124-10014	Brug Hooftlaan - Kunstwerken	1.173.000	0	0	0	0	0
38	A124-10153	Brug Hooftlaan - VBK	78.000	0	336.718	0	201.044	0
39	A124-10020	Weesperweg - VBK	250.000	0	0	0	0	0
40	A124-10022	Brinklaan - Wegen	150.000	65.000	0	0	0	0
41	A124-10025	Schoolzones 2024	150.000	0	146.977	1.950	146.977	1.950
42	A124-10030	Vesting Oost - Autoluw	150.000	0	0	0	0	0
43	A124-10033	VRI Amersfoortsestr.weg aansluiting A1	75.000	0	0	0	0	0
44	A124-10036	VRI Zuidpolderweg/Googweg	75.000	0	0	0	0	0
45	A124-10048	Uitvoering maatregelen wateroverlast kwetsbaargebieden duurzaam en klimaat 2024	693.000	0	436	0	436	0

Toelichting:

46	A124-10053	Van der Helstpark - Riolering	5.114.000	345.000	553.929	0	51.079	0
47	A124-10054	Vesting Oost - VBK	268.000	0	357.121	0	235.455	0
48	A124-10055	Tesselschadelaan - VBK	556.000	0	54.860	0	36.714	0
49	A124-10056	Dorpsstraat - Riolering VBK	780.000	0	104.469	0	66.918	0
50	A124-10058	Olmenlaan - VBK	111.000	0	0	0	0	0
51	A124-10059	Slochterenlaan - VBK	389.000	0	230	0	0	0
52	A124-10062	Lorentzweg - VBK	167.000	0	4.644	0	3.960	0
53	A124-10063	Vervanging groen begraafplaatsen 2023	83.000	0	83.038	0	53.511	0
54	A124-10064	Urnenvoorziening Oude Begraafplaats	34.700	0	11.848	0	0	0
55	A124-10066	Brink - VBK	778.000	0	51.309	0	39.459	0
56	A124-10067	Hemelwateropgaven afkoppelen partikulieren duurzaam en klimaat 2023	501.000	0	0	0	0	0
57	A124-10068	Graaf Wichmanlaan - VBK	954.000	0	741.574	0	196.864	0
58	A124-10069	Oostereng VBK	218.000	0	45.646	0	1.818	0
59	A124-10093	Hockeyclub Naarden oefenveld	94.000	0	0	0	0	0
60	A124-10096	Verv.OV Gooimeer Zuid en Huizerstraatweg	240.600	0	209.786	0	0	0
61	A124-10098	Wbh. plan Zuidpolderweg 02/16	1.340.600	0	2.169	0	607	0
62	A124-10099	Tuindorp Keverdijk - VBK	221.000	0	17.416	0	7.839	0
63	A124-10103	Vervanging OV: Keverdijk (incl Vaartweg)	60.000	0	36.058	0	0	0
64	A124-10647	Armaturen openbare verlichting Centrumplan Keverdijk	26.000	0	26.000	0	26.000	0
65	A124-10648	Bekabeling openbare verlichting Centrumplan Keverdijk	67.000	0	55.322	0	55.322	0
66	A124-10104	Vervanging OV oa Amsterdamsestraatweg	256.000	0	315.363	0	0	0
67	A124-10105	Comm.verk.reg. met computer prov NH 2017	70.000	0	67.642	0	0	0
68	A124-10106	Comm.verk.reg. met computer prov NH 2018	77.000	0	0	0	0	0
69	A124-10107	Comm.verk.reg. met computer prov NH 2019	76.000	0	6.965	0	0	0

Toelichting:

70	A124-10108	Herinrichting Keverdijk	108.920	0	0	0	0	0
71	A124-10112	Spiegelstraat - VBK	0	0	0	0	0	0
72	A124-10113	Busbaan Bredius	1.183.070	765.000	1.126.955	285.942	59.044	35.000
73	A124-10115	Optimalisatie Naardertrekvaart	450.000	450.000	104.116	88.156	15.960	0
74	A124-10117	Meubilair afvalbakken	167.000	0	309	0	309	0
75	A124-10118	Vervangen populieren Gooimeer fase 1	156.990	0	0	0	0	0
76	A124-10119	Losloopgebieden	55.000	0	3.188	0	0	0
77	A124-10120	Vervanging speeltoestellen 2020	199.225	0	199.225	0	183.941	0
78	A124-10121	Vervanging speeltoestellen 2021	172.225	0	172.225	0	164.616	0
79	A124-10122	Vervanging speeltoestellen 2022	172.225	0	165.807	0	21.502	0
80	A124-10123	VBK Vestingwallen Muiden, fase 2	317.000	0	224.856	224.856	81.128	107.245
81	A124-10124	Voorbereid kr Verder md Vesting Muiden	300.000	50.000	565.614	109.256	51.090	54.628
82	A124-10127	Aanleg Tiny Forest	37.500	4.500	34.645	4.500	20.010	0
83	A124-10129	Vervanging speeltoestellen 2023	197.225	0	70.778	0	70.778	0
84	A124-10130	Herinrichting Stationsgebied	1.960.000	800.000	1.372.359	800.000	5.904	800.000
85	A124-10131	VBK Woonschepen Singelgracht	50.000	0	91.509	0	3.373	0
86	A124-10159	Uitvoeringskrediet Entree Muiden Zuidwest	1.650.000	1.445.000	340.708	340.708	143.683	300.948
87	A124-10132	Keverdijk Centrumplan	1.686.000	1.031.000	1.602.641	750.000	682.239	0
88	A124-10139	Van der Helstpark - Wegen	1.177.000	124.000	127.911	0	11.755	0
89	A124-10140	Amersfoortsestraatweg - Wegen	167.000	0	149.051	0	63.724	0
90	A124-10141	Overloop parkeerplaats/ijsbaan Muiden	101.000	0	0	0	0	0
91	A124-10142	Autoluw Naarden-Vesting	278.000	0	200.740	0	145.683	0
92	A124-10143	Vesting Oost - OVL Lichtmasten	49.501	0	0	0	0	0
93	A124-10144	Buitendijke - OVL Lichtmasten	153.042	0	0	0	0	0

Toelichting:

94	A124-10145	OV Brediusweg	137.000	0	68.137	0	0	0
95	A124-10147	Uitv. krediet Schootsvelden Zuidoost	5.619.000	4.240.000	1.492.698	455.522	668.467	227.761
96	A124-10152	Herinr.P1 en herstel Muiderbos-Muiden	676.000	355.000	852.626	73.740	596.639	20.000
97	A124-10154	Van der Helstpark - OVL Lichtmasten	57.000	0	6.147	0	560	0
98	A124-10155	Van der Helstpark - OVL Armaturen	116.000	0	12.481	0	1.190	0
99	A124-10156	Van der Helstpark - Groen	471.000	0	50.693	0	4.688	0
100	A124-10157	Van der Helstpark - Spelen	69.000	0	7.646	0	700	0
101	A124-10160	Spiegelstraat - Riolering	2.684.000	216.224	691.989	599.444	195.077	599.444
102	A124-10161	Hoofdgracht Naarderbos 30km	56.000	0	779	0	0	0
103	A124-10162	Vesting Oost – Autoluw VBK	83.000	0	18.974	0	285	0
104	A124-10163	Oversteekbaarheid Cort v.d. Lindenlaan	278.000	0	327.880	0	279.790	0
105	A124-10164	Veilig oversteken Brediusweg	368.000	0	33.480	0	11.565	0
106	A124-10165	Verkeersveilige Brinklaan Noord	83.000	65.000	3.893	0	0	0
107	A124-10167	Bewegwijzering toerisme GM	167.000	0	79.510	0	79.510	0
108	A124-10168	Zonnegeluidswal Naarderwoonbos	2.349.000	1.841.000	764.133	0	112.631	0
109	A124-10169	Veerstraat - VBK	216.000	0	421.093	0	232.194	0
110	A124-10170	Herinrichting parkeerterrein De Zandzee	1.638.000	143.000	263.749	0	0	0
111	A124-10171	Renovatie veld 2 NVC Naarden	665.000	120.000	588.649	97.858	588.649	97.858
112	A124-10172	Zon.geluidswal Geleiderail-Faunapassages	659.000	659.000	0	0	0	0
113	A124-10180	Renovatie veld 3 SDO De Kuil Bussum	665.000	120.000	576.966	95.755	576.966	95.755
114	A124-10191	Renovatie velden 1,3 en 4 HC Naarden	1.510.000	40.000	230.775	41.540	230.775	41.540
115	A124-10355	Herenstraat - Wegen	75.000	30.000	0	0	0	0
116	A124-10356	Spiegelstraat - Wegen	1.194.000	100.000	308.002	0	86.947	0
117	A124-10393	Spiegelstraat - OVL Lichtmasten	159.000	0	43.665	0	14.228	0

Toelichting:

118	A124-10406	Spiegelstraat - Groen	115.000	0	21.445	0	154	0
119	A124-10410	Modernisering parkeervoorziening	572.000	0	0	0	0	0
120	A124-10411	Vervangingsinvesteringen groen 2023	297.383	0	56.416	0	0	0
121	A124-10442	Vervangen populieren Gooimeer fase 2	127.000	0	0	0	0	0
122	A124-10568	OV Burg van Wettumweg	92.500	0	0	0	0	0
123	A124-10596	Elektrakasten markt en evenementen	135.000	0	77.463	0	77.463	0
124	A124-10598	VRI Bussummergrindweg	81.000	0	97.340	0	97.340	0
125	A124-10599	Cilinder Spieringbrug	96.000	0	24.377	0	0	0
126	A124-10600	Spiegelstraat - OVL Armaturen	198.000	0	56.422	0	19.764	0
127	A124-10602	Fietspaddijkzone Muiden	1.000.000	470.000	31.605	0	31.605	0
128	A124-10603	Natuurboulevard 2.0	970.000	910.000	179.662	179.662	179.662	179.662
129	A124-10605	Kindcentrum - Riolering	238.000	0	226.060	0	226.060	0
130	A124-10606	Verv. deel vuilwater hoofdriool aan de Nw. H'sumseweg	140.000	0	149.556	149.556	149.556	149.556
131	A124-10607	VBK aanleg fietsroutes/straten regionale overeenkomst	450.000	0	199.400	0	199.400	0
132	A124-10608	Reparatie bankjes Mouwtje en Bilderdijkpark	55.000	0	95	0	95	0
133	A124-10609	Detectielussen VRI Bussummergrindweg - Struikheiweg	95.000	0	88.880	0	88.880	0
134	A124-10610	Verledden openbare verlichting 2024	234.400	0	162.959	0	162.959	0
135	A124-10611	Renovatie groen Bilderdijkpark	135.000	0	41.070	0	41.070	0
136	A124-10612	Aanleg 10 nieuwe bushaltes	635.000	585.000	475.510	453.731	475.510	453.731
137	A124-10643	Plaatsen vangrail langs Maxisweg	140.000	0	0	0	0	0
138	A124-10644	Regenboogzebrapad	30.000	0	0	0	0	0
139	A124-10649	Riolering Hoofdgracht in Naarden	115.000	0	0	0	0	0
140	A124-10650	Aansluiting OV op Solar de Kuil	65.600	0	95	0	95	0
141	A125-10001	Fiat Escudo enkel cab - 7180032	52.241	0	0	0	0	0

Toelichting:

142	A125-10002	Iveco-E Dayley dubbel cab - 7180046	121.962	0	0	0	0	0
143	A125-10004	Volkswagen Caddy 28-HTD-4	0	0	0	0	0	0
144	A125-10005	Iveco-E Dayley dubbel cab - 7180056	121.962	0	0	0	0	0
145	A125-10006	Izuzu d-max - 7180057	58.567	0	106.832	0	106.832	0
146	A125-10007	Iveco-E dayley enkel cab - 7180058	125.107	0	0	0	0	0
147	A125-10008	Iveco-E dayley enkel cab - 7180059	125.107	0	0	0	0	0
148	A125-10009	Izuzu d-max - 7180060	58.567	0	0	0	0	0
149	A125-10010	Fiat Escudo dubbel cab - 7180069	56.742	0	0	0	0	0
150	A125-10012	DAF vrachtwagen	237.000	0	154.016	0	154.016	0
151	A125-10013	Fiat Escudo enkel cab - 7180062	125.107	0	0	0	0	0
152	A125-10015	Shovel	76.000	0	0	0	0	0
153	A125-10017	Iveco-E dayley enkel cab - 7180075	125.107	0	0	0	0	0
154	A126-10001	Fysieke hosts, acces switches,wifi 2024	167.000	0	231.901	0	231.901	0
155	A126-10002	Mobiele werkplekken/devices 2024	236.000	0	149.362	0	149.362	0
156	A126-10003	Vervanging p-automaten (p/14)	98.000	0	0	0	0	0
157	A126-10006	Storage & backup/core switches	493.000	0	502.561	0	502.561	0
158	A126-10011	PVT-solar MFA De Zandzee	2.456.000	220.000	416.757	346.770	-43.606	0
159	A126-10012	Warmtepompen MFA De Zandzee	1.586.370	469.370	226.945	0	0	0
160	A126-10013	Regeltechniek Gemeentehuis GM	57.000	3.000	8.239	0	0	0
161	A126-10014	Solar Gemeentehuis GM	227.000	18.000	32.867	0	0	0
162	A126-10015	Luchtbehandeling AC Jan Ligthart	275.000	23.000	46.553	0	0	0
163	A126-10016	Warmtepompen AC Jan Ligthart	206.000	17.000	34.915	0	0	0
164	A126-10017	Solar AC Jan Ligthart	206.000	17.000	34.915	0	0	0
165	A126-10018	Regeltechniek De Rijver	44.000	3.000	7.883	0	0	0

Toelichting:

166	A126-10019	Warmtepompen De Rijver	67.000	6.000	11.635	0	0	0
167	A126-10020	Solar De Rijver	112.000	9.000	19.266	0	0	0
168	A126-10021	Brandstofcel WKK Raadhuis Naarden	499.000	40.000	84.434	0	0	0
169	A126-10029	Toegangsapparatuur garage Brediusdam	60.000	0	54.266	0	32.340	0
170	A126-10058	Aanhangerstrooier	38.000	0	0	0	0	0
171	A126-10059	VBK Nieuwe werk- en serveromgeving	500.000	0	0	0	0	0
172	A129-10004	OLP Asko KC Muidenberg	294.478	0	71.196	0	0	0
173	A129-10006	Programma digitalisering 2024	500.000	0	514.244	0	514.244	0
174	A129-10010	Kantoormeub. AV app./toegangsbeveiliging	661.000	0	0	0	0	0
175		Totaal	106.018.791	18.518.356	39.318.184	7.247.690	18.271.952	4.911.849

Overzicht voorgenomen investeringen

Excel-tabel

Regelnr.	Deelproject	Omschrijving investering	Totaal uitgaven 2024-2027	Totaal inkomsten 2024-2027	Begrote uitgaven in 2024	Begrote inkomsten in 2024	Toelichting
1	I10036-100	Renovatie coating atletiek AV Tempo	325.000	0	325.000	0	Gepland voor 2025 om werk te kunnen combineren
2	I11018-100	VBK Onderwijslocatie Ruijterlaan	380.000	0	380.000	0	Gepland voor 2025 vanwege afwachting nieuw IHP in 2024
3	I11029-100	VBK Comeniussschool	292.800	0	292.800	0	Gepland voor 2025 vanwege afwachting nieuw IHP in 2024
4	I11030-100	De Hoeksteen, uitbreiding	1.250.000	0	100.000	0	Gepland voor 2025 vanwege afwachting nieuw IHP in 2024
5	I11042-100	VBK Montessori Lyceum Gooise Meren	3.245.600	0	3.245.600	0	Gepland voor 2025 vanwege afwachting nieuw IHP in 2024
6	I10003-100	Veldweg - Riolering	576.047	0	57.605	0	Uitstel uitvoering door vertraging herontwikkeling
7	I10009-100	Vesting Oost - Riolering	1.394.007	0	139.401	0	Vertraging omdat besloten is 1 aanbesteding te doen voor alle onderdelen van het project
8	I10011-100	Tesselschadelaan - Riolering	2.476.980	0	302.998	0	Vertraging ivm discussie rondom Warmtenet
9	I10069-100	Veldweg - Wegen	78.296	0	7.830	0	Uitstel uitvoering door vertraging herontwikkeling
10	I10071-100	Veerstraat - Wegen	1.476.442	0	147.644	0	Vertraging ivm discussie rondom Luifel (geen GM eigendom)
11	I10076-100	Veldweg - OV Lichtmasten	57.266	0	5.727	0	Uitstel uitvoering door vertraging herontwikkeling
12	I10089-100	Tesselschadelaan - Wegen	476.458	100.000	71.418	0	Vertraging ivm discussie rondom Warmtenet
13	I10099-100	Tesselschadelaan - Groen	102.297	0	15.695	0	Vertraging ivm discussie rondom Warmtenet
14	I10102-100	Vervanginsinvesteringen groen 2024	297.383	0	297.383	0	Deze investering wordt doorgeschoven.
15	I10091-100	Aanleg fietsroutes/straten reg.ovk 2023	761.000	420.000	761.000	420.000	Nadere uitvoering in 2025
16	I10105-100	Vestingwallen Muiden, fase 2	1.648.000	800.000	761.000	600.000	Gepland voor 2025, beeldvormenderaad over uitvoeringskrediet is geweest
17	I10112-100	Verkeersmaatregelen Hocras locatie	1.500.000	0	100.000	0	Start uitvoering hangt af van voortgang ontwikkeling Hocras locatie
18	I10995-100	Uitplaatsing Zeeverkeners (aanvulling)	550.000	0	550.000	0	Wordt aan gewerkt maar locatie vinden is complexer dan op voorhand bedacht
19	Totaal		16.887.576	1.320.000	7.561.101	1.020.000	

Bijlage 2 Taakvelden

Excel-tabel

Taakvelden

Bedragen x €1.000

Taakveld	Realisatie 2023	Primaire begroting 2024	Begroting na wijziging 2024	Realisatie 2024
Lasten				
o.1 Bestuur	1.552	1.766	1.890	1.878
o.2 Burgerzaken	1.732	2.109	2.187	2.489
o.3 Beheer overige gebouwen en gronden	2.339	2.068	2.341	2.213
o.4 Overhead	31.114	29.231	30.032	31.143
o.5 Treasury	11.470	5	2.998	3.082
o.61 OZB woningen	743	714	883	872
o.62 OZB niet-woningen	176	49	302	363
o.64 Belastingen overig	-	-	-	178
o.8 Overige baten en lasten	256	324	425	529
o.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	10		60	59
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	7.453	5.815	5.622	5.438
1.2 Openbare orde en veiligheid	1.295	1.719	1.955	1.986
2.1 Verkeer en vervoer	11.107	12.114	12.349	12.706
2.2 Parkeren	1.829	2.140	2.373	1.951
2.4 Economische havens en waterwegen	600	566	568	427
3.1 Economische ontwikkeling	1.087	1.157	1.446	1.291
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	50	56	49	11
3.4 Economische promotie	292	478	418	189
4.1 Openbaar basisonderwijs	86	113	125	137
4.2 Onderwijshuisvesting	5.005	6.822	5.492	5.031
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	2.730	2.761	3.004	2.262
5.1 Sportbeleid en activering	1.589	1.485	1.574	1.696
5.2 Sportaccommodaties	6.851	6.450	6.705	6.759
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	1.044	1.586	1.350	1.121
5.4 Musea	188	456	484	495
5.5 Cultureel erfgoed	523	558	456	436
5.6 Media	1.648	1.816	1.872	1.953
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	6.688	5.722	5.625	6.064
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	16.933	9.725	26.658	23.557
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	2.607	2.991	2.974	2.730
6.3 Inkomensregelingen	21.027	15.734	19.518	19.722
6.4 WSW en beschut werk	1.432	1.498	1.624	1.605
6.5 Arbeidsparticipatie	2.615	2.863	2.560	3.001
6.6 Maatwerkvoorziening (WMO)	4.729	3.138	3.213	3.649
6.71A Hulp bij het huishouden (WMO)	3.863	4.595	4.645	4.722
6.71B Begeleiding (WMO)	2.471	2.019	2.669	2.463
6.71C Dagbesteding (WMO)	401	128	128	369

Taakvelden

6.71D Overige maatwerkarrangementen (WMO)	174	535	695	1.728
6.72A Jeugdhulp begeleiding	2.629	5.296	5.325	5.562
6.72B Jeugdhulp behandeling	6.573	6.000	8.800	7.031
6.72C Jeugdhulp dagbesteding	607	622	622	698
6.73A Pleegzorg	341	284	284	353
6.73B Gezinsgericht	631	553	553	705
6.73C Jeugdhulp met verblijf overig	1.602	1.535	1.415	1.345
6.74A Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf	-	-120	-	-
6.74B Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	1.820	400	1.004	2.027
6.74C Gesloten plaatsing	360	306	306	217
6.81A Beschermd wonen (WMO)	-392	2.000	1.292	1.634
6.82A Jeugdbescherming	844	662	662	1.001
6.82B Jeugdreclassering	67	41	41	79
7.1 Volksgezondheid	648	547	655	625
7.2 Riolering	4.724	5.596	5.637	5.684
7.3 Afval	6.809	7.263	7.377	6.951
7.4 Milieubeheer	3.241	4.199	5.910	5.466
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	1.465	1.400	1.405	1.438
8.1 Ruimtelijke ordening	2.986	2.653	5.669	6.494
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	3.576	2.523	6.513	5.970
8.3 Wonen en bouwen	3.208	2.429	4.045	3.427
Totaal Lasten	197.448	175.496	214.785	213.012
Baten				
0.1 Bestuur	-6	-	-	-8
0.2 Burgerzaken	-877	-1.194	-1.194	-1.560
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	-1.308	-1.289	-1.687	-1.686
0.4 Overhead	-1.072	-128	-72	-541
0.5 Treasury	-12.199	-2.358	-4.408	-5.578
0.61 OZB woningen	-9.699	-10.311	-10.311	-10.214
0.62 OZB niet-woningen	-3.031	-2.681	-2.681	-2.546
0.63 Parkeerbelasting	-2.774	-3.063	-3.089	-3.078
0.64 Belastingen overig	-221	-346	-346	-284
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	-99.569	-107.811	-109.436	-105.973
0.8 Overige baten en lasten	485	-	-1.695	-321
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	-2.291	-1	-1	-9
1.2 Openbare orde en veiligheid	-76	-48	-48	-128
2.1 Verkeer en vervoer	-885	-380	-1.307	-1.377
2.2 Parkeren	-392	-482	-482	-402
2.4 Economische havens en waterwegen	-32	-29	4	6
3.1 Economische ontwikkeling	-679	-391	-428	-417

Taakvelden

3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-88	-113	-113	-93
3.4 Economische promotie	-245	-399	-334	-293
4.1 Openbaar basisonderwijs	-2	-	-	-3
4.2 Onderwijshuisvesting	-1.194	-1.082	-215	-223
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-668	-425	-673	-243
5.1 Sportbeleid en activering	-319	-287	-299	-341
5.2 Sportaccommodaties	-4.270	-1.205	-2.035	-2.206
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-20	-10	-10	-26
5.4 Musea	-	-	-	-3
5.5 Cultureel erfgoed	-107	-89	-165	-228
5.6 Media	-55	-55	-72	-72
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-4.925	-360	-90	-178
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-14.442	-715	-17.422	-17.381
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	-175	-359	-351	-431
6.3 Inkomensregelingen	-13.666	-12.113	-15.697	-15.942
6.5 Arbeidsparticipatie	-535	-404	-567	-647
6.6 Maatwerkvoorziening (WMO)	-330	-120	-127	-409
6.71A Hulp bij het huishouden (WMO)	-356	-468	-485	-414
6.71B Begeleiding (WMO)	-	-	-	-16
6.71C Dagbesteding (WMO)	-	-	-	-130
6.71D Overige maatwerkarrangementen (WMO)	-45	-41	-96	-190
6.72A Jeugdhulp begeleiding	-	-	-43	-114
6.72B Jeugdhulp behandeling	-	-	-	-2
6.74B Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	-	-	-604	-604
6.81A Beschermd wonen (WMO)	-1.618	-2.000	-1.408	-1.818
7.1 Volksgezondheid	-30	-24	-24	-26
7.2 Riolering	-6.428	-7.132	-7.132	-7.029
7.3 Afval	-8.348	-8.840	-8.960	-8.987
7.4 Milieubeheer	-850	-1.095	-2.628	-2.420
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	-907	-867	-1.204	-1.231
8.1 Ruimtelijke ordening	-773	-459	-362	-1.425
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijfventerreinen)	-537	-2.025	-6.375	-5.786
8.3 Wonen en bouwen	-6.642	-1.666	-3.173	-2.334
Totaal Baten	-202.201	-172.867	-207.845	-205.358
Totaal exclusief mutaties reserves	-4.753	2.627	6.940	7.652
Toevoegingen				
0.10 Mutaties reserves	8.796	-	7.943	7.943
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	9.522	-	4	-
Totaal Toevoegingen	18.318	-	7.947	7.943

Taakvelden

Onttrekkingen				
0.10 Mutaties reserves	-13.564	-2.627	-14.886	-14.319
Totaal Onttrekkingen	-13.564	-2.627	-14.886	-14.319
Totaal mutaties reserves	4.754	-2.627	-6.939	-6.376
Totaal	1	0	0	1.276

Bijlage 3 Indicatoren

Verplichte indicatoren eigen gegevens

Programma	Nummer indicator	Naam indicator	Eenheid	Bron	Realisatie 2021	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024
5	1	Formatie	Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	6,88	6,91	7,68	7,92
5	2	Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	6,59	6,62	7,15	7,41
5	3	Apparaatskosten	Kosten per inwoner	Eigen begroting	€ 962	€ 668	€ 783	€ 886
5	4	Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	Eigen begroting	12,7%	13,7%	13,9%	14,8%
5	5	Overhead	% van totale lasten	Eigen begroting	12,6%	12,1%	13,2%	12,5%

Toelichting:

1. De toegestane formatie in fte van het ambtelijk apparaat voor het begrotingsjaar op peildatum 1 januari en voor het realisatiejaar per 31 december
2. Het werkelijke aantal fte dat werkzaam is, incl. boventallige medewerkers, voor het begrotingsjaar op 1 januari en realisatiejaar per 31 december.
3. Alle personele en materiële kosten die verbonden zijn aan het functioneren van de organisatie, excl. bestuur.
4. Het uitvoeren van werkzaamheden in opdracht van een bij de organisatie in dienst zijnde opdrachtgever.
5. Alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces.

Verplichte indicatoren Waar staat je gemeente?

Programma	Nummer indicator	Naam indicator	Eenheid	Bron	GM 2021	GM 2022	GM 2023	GM 2024	gemeente 50.000 - 100.000 inwoners
1	20	Niet-sporters	%	Gezondheids-enquête (CBS, RIVM)	n.n.b.	36,6%			46,4%
1	32	Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo	Aantal per 10.000 inwoners	GMSD	610		610		700
2	17	Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	DUO	0	0	0		6,3
2	18	Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	DUO	19	22	25		27
2	19	Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	Ingrado	1,1%	1,4%	1,3%		2,4%
2	23	Kinderen in uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar	CBS	2,0%	3,0%			6,0%
2	26	Werkloze jongeren	% 16 t/m 22 jarigen	CBS	1,0%	1,0%			1,0%
2	29	Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS	12,7%	13,0%	12,9%		13,5%
2	30	Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS	0,7%	0,9%	0,7%		1,1%
2	31	Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	CBS	0,1%	0,1%	0,1%		0,3%
3	14	Funcziemenging	%	CBS BAG/LISA	45,8%	46,4%	47,0%		54,2%
3	33	Omvang huishoudelijk restafval	Kg/inwoner	CBS	149	147			148,0%
3	34	Hernieuwbare elektriciteit	%	RWS	6,4%	10,0%			41,3%
3	35	Gemiddelde WOZ waarde	Duizend euro	CBS	€ 460.000	€ 503.000	€ 559.000	€ 580.000	€ 379.000
3	36	Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	BAG	5	15	4		9
3	37	Demografische druk	%	CBS	85,8%	86,1%	85,2%	84,4%	70,4%
3	38	Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishouden	In Euro's	COELO	€ 738	€ 857	€ 903	€ 956	€ 860
3	39	Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	In Euro's	COELO	€ 851	€ 989	€ 1.040	€ 1.103	€ 942
4	16	Vestigingen (van bedrijven)	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-65 jaar	LISA	211,7	229,4	238,2		181,8
4	21	Banen	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15-64 jaar	CBS / LISA	647,7	671,8	671,9		836,6
4	24	Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking t.o.v. de beroepsbevolking	CBS	71,7%	74,4%	75,1%		73,1%
4	27	Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners	CBS	315,4	237,8	219,0		344,8

4	28	Lopende re-integratievoorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners van 15-64 jaar	CBS	107,7	155,4	189,4		191,5
5	6	Verwijzingen Halt	Aantal per 10.000 inwoners van 12 t/m 17 jaar	Bureau Halt	5	7	7		9
5	8	Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	1,9	1,7	2,2		2,5
5	9	Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	2,4	2,4	2,6		4,3
5	10	Diefstallen uit woning	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	2,6	3,1	2,3		1,3
5	11	Misdrijven - Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	5,8	4,7	5,2		5,8
5	22	Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21 jarigen	CBS / gemeentelijke monitor sociaal domein	1,0%	1,0%	1,0%		1,0%

Toelichtingen verplichte indicatoren

Programma	Nummer indicator	Toelichting
1	20	Het percentage inwoners dat niet wekelijks sport ten opzichte van het totaal aantal inwoners. Deze indicator wordt elke vier jaar onderzocht met behulp van de gezondheidsmonitor van de GGD. De meest recente cijfers dateren uit 2022. Op basis van die cijfers hebben we in Gooise Meren minder inwoners die niet wekelijks sporten (36,6%) ten opzichte van vergelijkbare gemeenten (46,4%).
1	32	Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo.
2	17	Het aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school per 1.000 leerlingen. Meer informatie kunt u vinden in het Jaarverslag van het RBL.
2	18	Het aantal leerplichtigen dat wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is per 1.000 leerlingen. Meer informatie kunt u vinden in het Jaarverslag van het RBL.
2	19	Het percentage van het totaal aantal leerlingen van het VO en MBO (12 – 23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat. Meer informatie kunt u vinden in het Jaarverslag van het RBL.
2	23	Het percentage kinderen tot 18 jaar dat in een gezin leeft dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen.
2	26	Het percentage werkloze jongeren (16-22 jaar).
2	29	Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar. We zien een niet significante daling van 2023 ten opzichte van de realisatie 2022. In hoeverre de nasleep van corona nog een rol speelt is niet inzichtelijk maar wel aannemelijk. Wel is meer jeugdhulp verstrekt dan begroot. De kosten van jeugdhulp zijn gestegen omdat er vaker sprake is van een complexe zorgvraag. Overigens sluit meer inzet van jeugdhulp dan begroot aan bij de landelijke trend.
2	30	Het percentage jongeren tot 18 jaar met een Jeugdbeschermings-maatregel ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar. Er is sprake van een niet-significante daling.
2	31	Het percentage jongeren (12-23 jaar) met een jeugdreclasserings-maatregel ten opzichte van alle jongeren (12-23 jaar). We zien een stabilisatie in het aantal jongeren met jeugdreclassering.
3	14	De functiemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen. De verwachting is dat er iets meer woningen (nieuwbouwprojecten) dan arbeidsplaatsen worden gerealiseerd. Toch blijven we inzetten op behoud en groei.
3	33	De hoeveelheid restafval per bewoner per jaar (kg).
3	34	Hernieuwbare elektriciteit is elektriciteit die is opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa. Hernieuwbare elektriciteit komt uit bronnen die steeds opnieuw worden aangevuld. De berekening van het totaal aan hernieuwbare elektriciteit is voor een deel gebaseerd op modelmatige interpretaties. De cijfers uit 2022 zijn het meest recent.
3	35	De gemiddelde WOZ waarde van woningen.
3	36	Het aantal nieuw gebouwde woningen, per 1.000 woningen.
3	37	De som van het aantal personen van 0 tot 20 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 20 tot 65 jaar.
3	38	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een éénpersoons-huishouden betaalt aan woonlasten.
3	39	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoons-huishouden betaalt aan woonlasten.
4	16	Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-65 jaar. Het streven is om het aantal vestigingen gelijkblijvend te houden.
4	21	Onder een baan wordt een vervulde positie verstaan. Dit betreffen zowel fulltimers, parttimers als uitzendkrachten. Het aantal banen, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 tot en met 64 jaar.
4	24	Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de (potentiële) beroepsbevolking.
4	27	Het aantal personen met een bijstandsuitkering, per 10.000 inwoners.
4	28	Het aantal lopende re-integratie-voorzieningen, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.
5	1	De toegestane formatie in fte van het ambtelijk apparaat voor het begrotingsjaar op peildatum 1 januari en voor het realisatiejaar per 31 december.
5	2	Het werkelijke aantal fte dat werkzaam is, inclusief boventallige medewerkers, voor het begrotingsjaar op 1 januari en realisatiejaar per 31 december.

		begrotingsjaar op 1 januari en realisatiejaar per 31 december.
5	3	Alle personele en materiële kosten die verbonden zijn aan het functioneren van de organisatie, exclusief bestuur.
5	4	Het uitvoeren van werkzaamheden in opdracht van een bij de organisatie in dienst zijnde opdrachtgever. In de begroting is dit 0%, omdat hier de toegestane formatie leidend is voor de budgetbepaling.
5	5	Alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces.
5	6	Het aantal verwijzingen naar Halt, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 12-17 jaar. De Halt-straft is een interventie voor jongeren van 12 - 17 jaar. Zij komen na het plegen van een licht strafbaar feit onder bepaalde voorwaarden in aanmerking voor een Halt-straft. Jongeren komen bij Halt terecht via de politie (soms na expliciete toestemming door het OM), een buitengewoon opsporingsambtenaar (BOA), of bijvoorbeeld een leerplichtambtenaar.
5	8	Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners.
5	9	Het aantal geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners. Voorbeelden van geweldsmisdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling, etc.).
5	10	Diefstallen uit woning. Het aantal diefstallen uit de woning dat door de politie is geregistreerd.
5	11	Het aantal vernielingen en beschadigingen per 1.000 inwoners. Hieronder vallen brandstichting, alle vormen van vernieling en misdrijven tegen de openbare orde en het openbaar gezag. Voorbeelden van misdrijven tegen de openbare orde en tegen het openbaar gezag zijn opruiing, huis-, computer- en lokaalvredebreuk, deelneming aan een criminele of terroristische organisatie, openlijke geweldpleging, godslastering, discriminatie en het doen van een valse aangifte.
5	22	Het percentage jongeren (12-21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen. Het percentage jongeren (12-22 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12-22 jaar). Jeugdreclassering is een combinatie van begeleiding en controle voor jongeren vanaf 12 jaar, die voor hun 18e verjaardag met de politie in aanraking zijn geweest en een proces-verbaal hebben gekregen. Indien de persoonlijkheid van de dader of de omstandigheden waaronder het misdrijf is begaan daartoe aanleiding geven, bijvoorbeeld bij jongvolwassenen met een verstandelijke beperking, kan het jeugdstrafrecht eveneens worden toegepast op jongvolwassenen in de leeftijd 18 tot en met 22 jaar. De jongere krijgt op maat gesneden begeleiding van een jeugdreclasseringswerker om te voorkomen dat hij of zij opnieuw de fout ingaat. Jeugdreclassering kan worden opgelegd door kinderrechter of de officier van justitie. Jeugdreclassering kan ook op initiatief van de Raad voor de Kinderbescherming in het vrijwillige kader worden opgestart. De begeleiding kan doorlopen tot de jongere 23 jaar wordt.